

INFORMATOR OŚWIATOWY

Biuletyn Kuratorium Oświaty i Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku

Zawiera m. in:

- ☛ Przepisy prawne, decyzje, zalecenia i wyjaśnienia ...
- ☛ Informacje o placówkach oświatowych
- ☛ Innowacje i poszukiwania w nauczaniu i wychowaniu
- ☛ Propozycje doskonalenia nauczycieli
- ☛ Informacje o konkursach i olimpiadach dla uczniów
- ☛ Recenzje, nowości wydawnicze i informacje prasowe
- ☛ Komunikaty

W wyniku przeprowadzonego w MEN konkursu (26.03.96) stanowisko Kuratora Oświaty w Słupsku objął

mgr Igor Mackiewicz

Pan

dr inż Zygmunt Sadowski

Szanowny Panie Kuratorze,

Proszę przyjąć ten symboliczny album (tytuł: „Polska” - dop. mój) noszący nazwę najpiękniejszą i najbliższą sercu każdego Polaka, jako dowód mego szczerego i serdecznego podziękowania za Pańską wieloletnią pracę nauczycielską, a nade wszystko za odpowiedzialną, pełną poświęcenia i ofiarności służbę na stanowisku Kuratora Oświaty w Słupsku.

Łącząc najserdeczniejsze życzenia zdrowia, radości i szczęścia na dalsze lata aktywnej działalności wyrażam nadzieję, że będzie Szanowny Pan nadal przekazywał polskiej oświacie swoją rozległą wiedzę i doświadczenie.

Prof. dr hab. Jerzy J. Wiąt

Warszawa, 22 lutego 1996 r.

Również z przyjemnością odebrałem w czasie ostatniego pobytu w Warszawie słowa oceny i podziękowań za pracę od Podsekretarza Stanu - Pani Danuty Grabowskiej i Pana Kazimierza Dery.

Kończąc pracę zawodową dziękuję wszystkim, z którymi proces edukacyjny tworzyliśmy i wspólnie realizowaliśmy. Mam tu na myśli - kolejno - dyrektorów szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych, koleżanki i kolegów nauczycieli, pracowników administracji oświatowej - zarówno w szkołach i placówkach jak i w Kuratorium Oświaty; a przede wszystkim dziękuję najważniejszym w tym procesie: uczniom - dzieciom i młodzieży.

Korzystając z okazji i z popularności naszego biuletynu - „Informatora Oświatowego”, dziękuję także tym, z którymi moja współpraca była intensywna i jak uważam, efektywna, a którym z przyczyn poza mną, nie było mi dane podziękować

Dziękuję Wszystkim...

*Szanowne Koleżanki i Koledzy Nauczyciele,
Drodzy Uczniowie!*

W dniu dzisiejszym kończę sprawowanie funkcji Kuratora Oświaty w Słupsku; opuszczam Urząd, na który zostałem powołany z dniem 1 września 1990 r. przez Pana Profesora Henryka Samsonowicza - ówczesnego Ministra Edukacji Narodowej, w wyniku rozstrzygnięcia konkursowego. W okresie 5 lat i 6 miesięcy wypadło mi pracować pod kierownictwem siedmiu Ministrów Edukacji Narodowej, desygnowanych na to stanowisko przez kolejnych siedmiu Premierów Rzeczypospolitej Polskiej. Te częste zmiany z pewnością nie były czynnikiem ułatwiającym organizację i przebieg kształcenia dzieci i młodzieży w województwie. Ustawiczny niedostatek środków budżetowych na oświatę, transformacja systemu oświatowego, w głównej mierze polegająca na kilkuletnim procesie przekazywania szkół podstawowych samorządom terytorialnym, wymagały ode mnie maksymalnej koncentracji w podejmowaniu decyzji, którym starałem się sprostać. Zapadały one między oczekiwaniami ekonomicznymi 37 Miast i Gmin naszego województwa a możliwościami budżetu Państwa, reprezentowanymi przez Ministrów Edukacji Narodowej i kontrolowanymi ustawicznie przez kolejne instytucje do tego powołane.

Zakończony proces przekazywania szkół podstawowych gminom, stał się dogodnym terminem wyjścia naprzeciw oczekiwaniom niektórych środowisk naszego województwa i opuszczenia stanowiska kuratora oświaty - z własnej woli, w związku z przejściem na emeryturę. W tym momencie wielce satysfakcjonującą mnie opinią o mojej pracy stały się słowa Pana Profesora Jerzego Wiata, przekazane mi przez Niego osobiście przy pożegnaniu w Ministerstwie Edukacji Narodowej w dniu 22. lutego bieżącego roku, a których treść cytuję:

Informacje kadrowe

* Uwzględniając rozstrzygnięcie konkursowe, Kurator Oświaty powołał z dniem 1 października 1996 roku na stanowisko dyrektora Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku mgr inż. Wandę Rychłą. Gratulujemy! Życzymy jak najlepszych wyników.

* Pani mgr Marii Kozak, która zaprzestała z końcem sierpnia bież. roku wypełniać obowiązki dyrektora ODN, dziękujemy za zorganizowanie naszej placówki i za kierowanie naszą pracą. Życzymy zarazem poczucia satysfakcji z efektów dotychczasowej działalności oraz sukcesów w dalszej pracy w charakterze konsultanta ds. doskonalenia nauczycieli języków obcych.

* Nowi konsultanci i doradcy metodyczni

- Od 1 września bieżącego roku mgr Maria Kozak jest konsultantem do spraw doskonalenia nauczycieli języków obcych.

- Od 15 października bież. roku pracę w ODN w charakterze konsultanta ds. doskonalenia kadry kierowniczej podjął mgr Lech Kowalewski.

- Od 2 listopada bież. roku pracę w ODN w charakterze konsultanta ds. informacji pedagogicznej (na raie w wymiarze 1/2 etatu) podjęła mgr Grażyna Wieczorek.

- Od 2 listopada bież. roku Kurator Oświaty powierzył mgr Beacie Kozłowskiej obowiązki nauczyciela doradcy metodycznego biologii.

* Informujemy ponadto, że mgr Grażyna Ciechanowska nadal pełni obowiązki doradcy metodycznego języka polskiego

* Od 2 września bieżącego roku mgr Rafał Nosewicz - wizytator w Kuratorium Oświaty w Słupsku - pełni obowiązki rzeczownika praw ucznia i praw dziecka.

Decyzja Nr 11/96 Kuratora Oświaty w Słupsku z dnia 14 sierpnia 1996 r. w sprawie ustalenia terminu ferii zimowych w szkołach i placówkach województwa słupskiego w r. szk. 1996/97.

Na podstawie 3 ust. 1 pkt. 2 zarządzenia Nr 26 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 listopada 1991 r. w sprawie organizacji roku szkolnego /Dz. Urz. MEN Nr 7 poz. 32 z późniejszymi zmianami/ w uzgodnieniu z Wojewodą Słupskim postanawiam:

1. ustalić termin ferii zimowych w szkołach i placówkach województwa słupskiego w dniach od 27 stycznia 1997 r. do 8 lutego 1997 r. włącznie.
2. Decyzja wchodzi w życie z dniem 1 września 1996 r.

Kurator Oświaty mgr Igor Mackiewicz

Pismo Kuratorium Oświaty w Słupsku Nr OW. II-1-421/01/96 z dnia 22 października 1996 r. do dyrektorów szkół ponadpodstawowych

W związku z przygotowaniem do opracowania Informatora o szkołach ponadpodstawowych na rok szkolny 1997/98, uprzejmie proszę o nadesłanie następujących informacji:-

- nazwa, adres i nr telefonu szkoły i internatu,
- typ szkoły i podbudowa programowa,
- planowany kierunek kształcenia i zawód, specjalność /po uzgodnieniu i pisemnym potwierdzeniu przez właściwy terenowy urząd pracy/,
- w przypadku nowej dokumentacji programowej - wniosek do Kuratora Oświaty o jej wprowadzenie/,
- liczba oddziałów klas I, liczba uczniów, określenie ilości oddziałów i uczniów dla Cechu Rzemiosł Różnych,
- planowane nauczanie języków obcych,
- określenie przedmiotów do wyboru na ewentualny egzamin wstępny ustny z przedmiotu dodatkowego /w średnich szkołach zawodowych/ oraz innych ewentualnych kryteriów zależnych od profilu /kierunku/ kształcenia, ustalonych przez dyrektora szkoły w porozumieniu z radą pedagogiczną /zdrowotne, sprawnościowe, językowe, artystyczne itp./, a także podanie ewentualnych wcześniejszych terminów tych egzaminów przed terminem pisemnych egzaminów wstępnych ustalonych przez MEN,

—ustalony termin "dni otwartej szkoły".

Informacje te należy przesłać do Kuratorium Oświaty w nieprzekraczalnym terminie - do dnia 16 grudnia 1996 r.

Pismo MEN Nr DKO-4203-23/96/JG z dnia 12 czerwca 1996 r. w sprawie udostępniania pisemnych prac maturalnych

Odpowiadając na prośbę o określenie stanowiska w kwestii udostępniania maturzystom i ich rodzicom dokumentacji pisemnych egzaminów dojrzałości, Departament Kształcenia Ogólnego... uprzejmie wyjaśnia:

1. Podstawą wystawienia oceny pisemnej części egzaminu dojrzałości z przedmiotów określonych regulaminem egzaminu są prace pisemne absolwentów opracowane wg ustalonych przez kuratora oświaty tematów, w ściśle określonym czasie i warunkach prowadzenia pisemnych egzaminów.

2. Tryb i procedurę oceniania określono w par. 19 i 20 regulaminu, zaznaczając równocześnie w ust. 3 par. 23, że pisemne prace egzaminacyjne przechowuje się w aktach szkoły przez okres dwóch lat, jako wewnętrzną dokumentację egzaminu.

3. Ocena pracy egzaminacyjnej oraz jej uzasadnienie wyrażone w recenzji pracy są jawne i powinny być - na prośbę zainteresowanego absolwenta lub jego rodziców - przekazane przez przewodniczącego PKE lub z jego upoważnienia przez egzaminatora przedmiotu.

4. Traktując prace pisemnych egzaminów dojrzałości jako jedną z form dokumentacji przebiegu nauczania, to zgodnie z ust. 2 par. 14 zarządzenia MEN z dnia 18 marca 1993 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez przedszkole i szkoły publiczne dokumentacji przebiegu nauczania / Dz. Urz. MEN nr 4, poz. 12/

“ 2. Dokumentację przebiegu nauczania udostępni się na terenie szkoły /.../ w obecności dyrektora lub wskazanej przez niego osoby /osób/ “.

5. Uznając zasadę, iż prace egzaminacyjne stanowią dokumentację pisemnych egzaminów dojrzałości, a prawo proponowania i ustalania oceny jest kompetencją egzaminatora i przewodniczącego pke nie ma podstaw do wydawania poświadczonych kopii prac egzaminacyjnych do uzyskania oceny osób postronnych. ocena egzaminu ustalona zgodnie z obowiązującą procedurą jest ostateczna i nie podlega zaskarżeniu.

DKO zwraca także uwagę na fakt, że kopia pracy nie odzwierciedla różnicowania zaznaczonych skreśleń i poprawek naniesionych przez absolwenta, zakresleń dokonanych przez zespół egzaminacyjny oraz korekty prowadzonej przez egzaminatora, wobec czego nie ilustruje faktycznej wartości pracy.

6. W przypadkach szczególnych, dopuszcza się aby przewodniczący PKE podjął decyzję o wydaniu kopii pracy pisemnego egzaminu, jednakże z pominięciem recenzji pracy oraz zaproponowanej przez egzaminatora i zatwierdzonej przez przewodniczącego PKE oceny.

Wicedyrektor Departamentu mgr Mirosław Sawicki

Zwracamy uwagę na:

1. Ustawy

- z dnia 14 czerwca 1996 r. o zmianie ustawy - Karta nauczyciela (Dz.U. Nr 87, poz. 396).
- z dnia 14 czerwca 1996 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz.U. Nr 100, poz. 459).
- z dnia 5 lipca 1996 r. o służbie cywilnej (Dz.U. Nr 89, poz. 402).
- z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zmianie niektórych ustaw normujących funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz. U. Nr 106, poz. 496).
- z dnia 23 sierpnia 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 114, poz. 542)2.

2. Rozporządzenia:

- Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1996 r. w sprawie sposobu organizowania i prowadzenia działalności w dziedzinie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym (Dz.U. Nr 112, poz. 537).
- Rady Ministrów z dnia 10 września 1996 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych kobietom (Dz.U. Nr 114, poz. 543).
- Ministra Zdrowia i Opieki społecznej z dnia 27 czerwca 1996 r. w sprawie książeczek usług medycznych (Dz.U. Nr 92, poz. 420).
- Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 września 1996 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny w szkołach i placówkach publicznych (Dz.U. Nr 119, poz. 562).

3. Zarządzenia:

- Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 25 czerwca 1996 r. w sprawie zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju (M.P. Nr 39, poz. 387).
- Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 1 sierpnia 1996 r. w sprawie obowiązków sprawozdawczych w zakresie edukacji (M.P. Nr 49, poz. 466).
- Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 sierpnia 1996 r. w sprawie obowiązków statystycznych w zakresie oświaty, szkolnictwa wyższego i archiwów państwowych (M.P. Nr 53, poz. 484).

Możliwości wsparcia finansowego działań służących ochronie środowiska.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Słupsku, wzorem lat ubiegłych, uprzejmie informuje o możliwości wsparcia finansowego działań służących ochronie środowiska naturalnego ze środków Funduszu.

Pomoc może być udzielona w formie pożyczek na preferencyjnych warunkach lub dotacji, zgodnie z kryteriami i zasadami udzielania pomocy finansowej, zatwierdzonymi przez Radę Nadzoru Funduszu.

Warunkiem ubiegania się o pomoc jest ujęcie zadania w planie działalności Funduszu na rok 1997 na tzw. liście przedsięwzięć priorytetowych województwa. Ujęcie zadania na liście jest warunkiem koniecznym przy udzielaniu pomocy, lecz nie gwarantuje uzyskania środków.

Listę sporządza się w następujących dziedzinach:

1. Gospodarka wodno - ściekowa,
2. Gospodarka odpadami i ochrona ziemi,
3. Ochrona atmosfery,
4. Edukacja ekologiczna,
5. Ochrona przyrody,
6. Monitoring środowiska (systemy kontrolno-pomiarowe),
7. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska.

Zadania nie zgłoszone do listy priorytetów 1997 roku nie będą finansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu ani też Narodowego Funduszu.

W związku z powyższym, celem dokonania wstępnej weryfikacji zadań i ustalenia listy priorytetów 97, prosimy o przesłanie w terminie do 31.10.96 r. na adres Wojewódzkiego Funduszu informacji dotyczącej przedsięwzięć proekologicznych roku przyszłego (według załączonego wzoru).

Informujemy, że pożyczki mogą być udzielane w wysokości do 70% kosztów zadania, a pozostałe 30% stanowić muszą środki własne inwestora. Wysokość oprocentowania pożyczki, formy jej zabezpieczenia, terminy spłaty i okresy kadencji ustalone będą w toku negocjacji Pożyczkobiorcy z Zarządzeniem Funduszu.

Dotacje udzielane będą głównie jednostkom budżetowym i innym nie mogącym zaciągnąć pożyczki, w formie refundacji kosztów realizacji zadania.

W przypadku dużych inwestycji, gdy potrzeby przekroczą możliwości finansowe naszego Funduszu, możliwe będzie ubieganie się o pomoc w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub Banku Ochrony Środowiska SA, po wprowadzeniu zadania na listę priorytetów.

O powyższych możliwościach prosimy poinformować jednostki działające na waszym terenie.

Wszelkich dodatkowych informacji w tej sprawie udzielamy w Biurze Zarządu Funduszu w Słupsku ul. Wałowa 1 pok. 618 lub 637 oraz telefonicznie 422-671.

INFORMACJA

o przedsięwzięciu proekologicznym przewidzianym do realizacji w 1997 r.

1. Wnioskodawca (nazwa, kierownik, telefon),
2. Rodzaj przedsięwzięcia (opis zadania),
3. Zastosowana technologia (podstawowe urządzenia),
4. Efekt rzeczowy,

5. Efekt ekologiczny,
6. Dotychczasowe zaangażowanie finansowe i rzeczowe (dokumentacja, decyzje administracyjne, etap procedur przetargowych, zaangażowanie robót),
7. Termin realizacji zadania, rozpoczęcie i zakończenie,
8. Koszt całkowity i źródła finansowania przedsięwzięcia - bilans kosztów,
9. Proponowane zaangażowanie Wojewódzkiego Funduszu i termin oczekiwanej pomocy,
10. Zadłużenie wnioskodawcy,
11. Proponowane zabezpieczenie udzielonej pożyczki.

Uwaga!

Prosimy o wyczerpujące odpowiedzi. W przypadku kilku zadań informację należy sporządzić dla każdego zadania oddzielnie.

Trwają prace nad EWIKANEM

Kuratorium Oświaty przekazało do szkół i placówek wychowawczych szczegółową Instrukcję spisową Systemu Ewidencji Kadr Nauczycielskich oraz Arkusz spisowy.

EWIKAN jest „systemem informacji o nauczycielach i wychowawcach oraz o pedagogicznych pracownikach urzędów terenowych organów rządowej administracji specjalnej do spraw oświaty. Wojewódzkie banki danych o nauczycielach funkcjonujące w kuratoriach w ramach tego systemu mają służyć przede wszystkim prawidłowemu sprawowaniu przez kuratora oświaty nadzoru pedagogicznego nad wszystkimi szkołami i placówkami na terenie województwa (niezależnie od tego, kto jest dla nich organem prowadzącym), m. in. właściwej organizacji kształcenia i doskonalenia czynnych nauczycieli oraz przygotowania ogółu nauczycieli do reformy oświaty. Dane gromadzone w systemie EWIKAN obejmują zatem wszystkich nauczycieli i wychowawców pracujących zarówno w szkołach (placówkach) publicznych, jak i niepublicznych, a zasób gromadzonych informacji jest adekwatny do celów, którym ten system ma służyć.(...)System ewidencji kadr nauczycielskich EWIKAN nie jest systemem informacji o szkołach. Szkoły (placówki) nie zatrudniające nauczycieli nie są ewidencjonowane w tym systemie. Dotyczy to także placówek szkolnych (wychowawczych) wchodzących w skład większych jednostek organizacyjnych. Informacje statystyczne o szkołach gromadzi, przetwarza i publikuje Główny Urząd Statystyczny.

Przyjmuje się, że gromadzenie i przetwarzanie informacji w ramach systemu EWIKAN będzie przebiegać według zasad przyjętych w roku 1992 z wykorzystaniem technik i sprzętu komputerowego...Przyjmuje się zasadę, że szkoły (placówki) posiadające własny sprzęt mikrokomputerowy (typu IBM PC) lub mające do niego dostęp, przekazują informacje na dyskietkach. Pełny komplet danych ze wszystkich szkół i placówek, zgromadzony wyłącznie na dyskietkach, kuratoria oświaty przekazują do Centrum Obliczeniowego Ministerstwa Edukacji Narodowej.(...) Zasób gromadzonych informacji został nieco zmieniony w stosunku do spisu przeprowadzonego w roku 1994 - odpowiednio do zmian, jakie zachodzą w oświacie. Niektóre objaśnienia dotyczące sposobu kodowania są bardziej szczegółowe niż w poprzedniej instrukcji, a opis kodów bardziej wyrazisty. Okazało się, że jest to konieczne dla ograniczenia liczby błędów w kodowaniu gromadzonych informacji w szkołach i placówkach. Wpisanie kodu „0” nie jest odpowiedzią pustą (brakiem odpowiedzi). W każdej informacji wyraźnie określono znaczenie przypisane kodowi „0”, przy czym zbiór kodów w każdej informacji tworzy podział rozłączny i wyczerpujący. Nie dopuszcza się zatem żadnej informacji bez odpowiedzi. Próby wprowadzenia do bazy informacji logicznie sprzecznych będą blokowane w programie informatycznym.”

Dzień Edukacji Narodowej

Jak każę tradycja z okazji Dnia Edukacji Narodowej również i w tym roku miały miejsce uroczyste spotkania uczniów, rodziców i władz różnych szczebli z nauczycielami. 14 października na spotkaniu w Ratuszu w Słupsku wyrazi wdzięczności, uznania i życzeń, a także nagrody i odznaczenia przekazali m. in. Wojewoda Słupski - mgr Kazimierz Kleina, marszałek Wojewódzkiego Sejmiku Samorządowego - mgr Mirosław Batruch, Kurator Oświaty w Słupsku mgr Igor Mackiewicz, Prezydent Miasta Słupska mgr Jerzy Mazurek. Obecni byli parlamentarzyści, reprezentowane były władze obu związków zawodowych nauczycieli oraz liczni przedstawiciele różnych organizacji działających na rzecz oświaty. Kurator Oświaty w Słupsku mgr Igor Mackiewicz powiedział m.in.:

„...Dzień Edukacji Narodowej jest stosowną okazją do przekazania wszystkim pracownikom oświaty, a szczególnie Wam drodzy nauczyciele słów szczerego podziękowania i uznania za ofiarną i owocną pracę, za głębokie oddanie i zaangażowanie w edukację naszych dzieci, za serdeczną opiekę i troskę, którą je otaczacie(...) Skromnym wyrazem naszego podziękowania i uznania dla Was będą odznaczenia i nagrody, które w dniu dzisiejszym wręczymy najbardziej zasłużonym pedagogom i innym pracownikom oświaty, tu i na licznych uroczystościach środowiskowych organizowanych w województwie. Gratuluję Wam tego wyróżnienia, życząc równocześnie wszelkiej pomyślności w życiu, zdrowia, zadowolenia i satysfakcji z wykonywania nauczycielskiego zawodu”.

Wykaz odznaczonych i nagrodzonych

Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej odznaczeni zostali:

I. Złotym Krzyżem Zasługi

1. Zdzisław Wało - Dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 18 w Słupsku / Wiceprezydent Miasta Słupska/

II. Srebrnym Krzyżem Zasługi

1. Irena Dębowska - Nauczyciel Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Słupsku
2. Bożena Dudzik - Wicedyrektor Zespołu Szkół Budowlanych w Lęborku
3. Halina Gągała - Kierownik Zespołu Opiekuńczo-wychowawczego Szkoły Podstawowej nr 18 w Słupsku
4. Jerzy Knajdek - emerytowany nauczyciel Zespołu szkół Technicznych w Człuchowie
5. Janina Zagórzkańska - Kierownik gospodarczy Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Człuchowie

III. Brązowym Krzyżem Zasługi

1. Marianna Dulek - wychowawczyni Przedszkola w Czarnem
2. Wanda Piotrowska Dymowska - dyrektor Pogotowia Opiekuńczego w Sławnie
3. Erika-Róża Przytuła - pracznka Domu Dziecka Bytów
4. Henryk Szyc - wicedyrektor Zespołu Szkół Drzewnych w Słupsku
5. Teresa Targońska - kucharz Szkoły Podstawowej Nr 8 w Lęborku
6. Remigiusz Tymanowski - wicedyrektor Zespołu Szkół Mechanicznych w Lęborku
7. Elżbieta Wiatr - nauczyciel Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Człuchowie
8. Jerzy Wilczyński - kierownik warsztatów szkolnych Zespołu Szkół Mechanicznych w Lęborku

Decyzją Ministra Edukacji Narodowej za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania Medalem Komisji Edukacji Narodowej odznaczeni zostali:

1. Hannelore Bodziak - nauczyciel Liceum Ogólnokształcącego w Człuchowie
2. Janina Dymek - nauczyciel Liceum Ogólnokształcącego w Człuchowie
3. Jolanta Gierszewska - nauczyciel Zespołu szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Słupsku
4. Piotr Ginda - emerytowany nauczyciel Zespołu Szkół Rolniczych w Człuchowie
5. Lucyna Głowacka - wicedyrektor Szkoły Podstawowej Nr 8 w Lęborku
6. Danuta Górka - wychowawca Domu Dziecka w Bytowie
7. Mirosława Grzempeczak Piwońska - wicedyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Słupsku
8. Ewa Guzowska - nauczyciel Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Słupsku
9. Barbara Junik - nauczyciel Szkoły Podstawowej Nr 8 w Lęborku
10. Zdzisław Karwacki - nauczyciel Zespołu Szkół Ekonomicznych w Lęborku
11. Maria Kaźmierczak - wychowawca Domu Dziecka w Bytowie
12. Wiesława Kicińska - Nauczyciel Zespołu Szkół Ekonomicznych w Słupsku
13. Barbara Kobierowska - nauczyciel Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Bytowie
14. Zygmunt Kowalski - emerytowany Dyrektor Zespołu Szkół Mechanicznych w Słupsku
15. Anna Kuźma-Łojewska - nauczyciel Szkoły Podstawowej Nr 3 w Człuchowie
16. Franciszek Latuszewski - Dyrektor Szkoły Podstawowej w Lipnicy
17. Jadwiga Lorocho - nauczyciel Liceum Ogólnokształcącego w Człuchowie
18. Gabriela Muchowska - nauczyciel Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Słupsku
19. Anna Pasalska - nauczyciel Zespołu Szkół Ekonomicznych w Słupsku
20. Halina Sacharczuk - nauczyciel Szkoły Podstawowej Nr 16 w Słupsku
21. Jolanta Szopińska - nauczyciel Szkoły Podstawowej Nr 3 w Człuchowie
22. Maria Szyntar - dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Słupsku

Minister Edukacji Narodowej w uznaniu szczególnych zasług w pracy dydaktyczno-wychowawczej przyznał nagrody:

I Stopnia

1. Leokadii Kuper - Dyrektorowi Szkoły Podstawowej Nr 4 w Ustce

- Ryszardowi Ochociński - wicedyrektorowi Centrum Kształcenia Praktycznego Słupsk

II Stopnia

- Hannelore Bodziak - nauczycielce Liceum Ogólnokształcącego w Człuchowie
- Włodzimierzowi Czarnobaj - nauczyciel Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Lęborku
- Zdzisławie Hołubowskiej - dyrektorowi Szkoły Podstawowej w Strzecznej
- Franciszku Latuszewskiemu - dyrektorowi Szkoły Podstawowej w Lipnicy
- Feliksowi Sitterlee - dyrektorowi Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Lęborku
- Gertrudzie Sudakiewicz - dyrektorowi Miejskiego Przedszkola Nr 5 w Słupsku

Minister Edukacji Narodowej w uznaniu szczególnych osiągnięć w działalności na rzecz rozwoju szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych oraz pomocy nauczycielom, nadał odznakę honorową Za Zasługi dla Oświaty

- Feliksowi Karnickiemu - właścicielowi Gospodarstwa Sadowniczego w Głobinie
- Andrzejowi Malinowskiemu - współwłaścicielowi Przedsiębiorstwa Produkcyjno- Usługowo-Handlowe "MALAM" w Lęborku
- Michałowi Malinowskiemu - współwłaścicielowi PPHU "MALAM" w Lęborku
- Januszowi Miklaszewskiemu - z-cy dyrektora d/s technicznych Odlewni Żeliw i Metali Nieżelaznych "SPOMEL" Lębork
- Witoldowi Namyslak - Burmistrzowi Miasta Lębork
- Romanowi Trepczyk - właścicielowi Punktu Gastronomicznego w Lęborku
- Jerzemu Wierchnickiemu - z-ca Kierownika Rejonu Zakładu Energetycznego w Słupsku Rejon Energetyczny w Lęborku

W uznaniu zasług dla obronności Rzeczypospolitej Polskiej Minister Obrony Narodowej odznaczył Złotym Medalem "Za zasługi dla obronności Kraju"

- Zdzisława Karawkiego - nauczyciela Zespołu Szkół Ekonomicznych w Lęborku

Brazowym Medalem

- Bogdana Macholę - dyrektora Zespołu Szkół Ekonomicznych w Lęborku

Za wyróżniające wyniki w pracy dydaktyczno-wychowawczej Wojewoda Słupski przyznaje nagrodę

- Romanowi Bujko - nauczycielowi Zespołu Szkół Rolniczych w Sławnie

Za szczególne osiągnięcia w pracy dydaktyczno-wychowawczej i opiekuńczej Nagrodę Kuratora Oświaty otrzymują:

- Maria Abakanowicz - nauczyciel Szkoły Podstawowej Nr 4 w Słupsku
- Marek Biały - dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Lęborku
- Elżbieta Birula - wicedyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Słupsk
- Teresa Czyżewska - nauczyciel - instruktor tańca Młodzieżowego Domu Kultury w Słupsku
- Daniela Drobik - kierownik internatu Ośrodka Szkolno - Wychowawczego Damnica
- Cyryla Frąckowiak - psycholog Pogotowia Opiekuńczego w Sławnie

- Krzysztof Gałka - nauczyciel Szkoły Podstawowej Nr 7 w Słupsku
- Halina Gesse - Prezes Zarządu Okręgu Związku Nauczycielstwa Polskiego, nauczyciel Szkoły Podstawowej Nr 3 w Słupsku
- Ryszarda Giecewicz - nauczyciel Szkoły Podstawowej Nr 8 w Słupsku
- Kazimierz Gierulski - nauczyciel Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Lęborku
- Stanisław Gosławski - nauczyciel Szkoły Podstawowej w Kępicach
- Władysława Hanuszewicz - kierownik świetlicy Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Słupsku
- Leontyna Jeż - dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych w Sławnie
- Irena Johaniewicz - nauczyciel Szkoły Podstawowej w Kępicach
- Zdzisław Karwacki - nauczyciel Zespołu Szkół Ekonomicznych w Lęborku
- Eugeniusz Kluk - nauczyciel Szkoły Podstawowej w Biesowicach
- Bożena Kluska - nauczyciel Szkoły Podstawowej w Szczenerzy
- Gabriel Konkel - nauczyciel Szkoły Podstawowej w Budowie
- Beata Kozłowska - nauczyciel Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Sławnie
- Arkadiusz Kubiak - nauczyciel Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Ustce
- Piotr Lubiński - nauczyciel Zespołu Szkół Budowlanych w Lęborku
- Klaudia Major - nauczyciel Szkoły Podstawowej Nr 16 w Słupsku
- Irena Mucha - nauczyciel Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Nieślyszących w Sławnie
- Henryk Pelczar - dyrektor Zespołu Szkół Technicznych w Ustce
- Alicja Polak - nauczyciel Szkoły Podstawowej Nr 2 w Słupsku
- Jan Przychoda - dyrektor Zespołu Szkół Mechanicznych w Lęborku
- Józef Rosołowski - nauczyciel Zespołu Szkół Zawodowych Nr 1 w Słupsku
- Jadwiga Sahajdak - nauczyciel Szkoły Podstawowej w Kępicach
- Wanda Skrodzka - nauczyciel Szkoły Podstawowej Nr 3 w Ustce
- Urszula Strojek - nauczyciel Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Słupsku
- Pan Andrzej Strzykowski - kierownik szkolenia praktycznego Centrum Kształcenia Praktycznego w Słupsku
- Jolanta Szlagor - wicedyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Miasztu
- Wanda Trzcńska - nauczyciel Szkoły Podstawowej w Barcinie
- Danuta Wichowska - wicedyrektor Szkoły Podstawowej Nr 5 w Słupsku
- Krzysztof Wojtysiak - dyrektor Szkoły Podstawowej w Lebieniu
- Piotr Zduński - nauczyciel Zespołu Szkół Budowlanych w Słupsku

NAGRODY PREZYDENTA MIASTA 1996

- Danuta Leszczuk - nauczycielka Szkoły Podstawowej Nr 1
- Małgorzata Wojtaszek - nauczycielka Szkoły Podstawowej Nr 1
- Eliza Jasiunas - nauczycielka Szkoły Podstawowej Nr 2
- Violetta Wójcik - nauczycielka Szkoły Podstawowej Nr 4
- Dorota Dankowska - nauczycielka Szkoły Podstawowej Nr 5
- Zofia Kamińska - nauczycielka Szkoły Podstawowej Nr 6
- Krzysztof Przyłipiak - nauczycielka Szkoły Podstawowej Nr 14
- Waldemar Wiśniewski - nauczyciel Szkoły Podstawowej Nr 14
- Danuta Wyrwas - dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 15
- Helena Gałań - nauczycielka Szkoły Podstawowej Nr 15
- Zygmunt Kołodziej - dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 16
- Małgorzata Podolak - nauczycielka Szkoły Podstawowej Nr 18
- Wojciech Strutyński - nauczyciel Szkoły Podstawowej Nr 18
- Tamara Kropiowska - nauczycielka Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2
- Romuald Machaliński - dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2

16. Danuta Zakrzewska - nauczycielka Liceum Ogólnokształcącego Nr IV
17. Hanna Ignatowicz - nauczycielka Liceum Ogólnokształcącego Nr V
18. Andrzej Bonat - dyrektor Zespołu Szkół Drzewnych
19. Urszula Strzykowska - nauczycielka Zespołu Szkół Ekonomicznych
20. Danuta Pacocha - nauczycielka Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr I
21. Teresa Reichert - wicedyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr I
22. Edward Leszczuk - nauczyciel Zespołu Szkół Mechanicznych
23. Alicja Tarszkiewicz - instruktor Młodzieżowego Domu Kultury
24. Stanisław Świetlik - nauczycielka Miejskiego Przedszkola Nr 3
25. Maria Stanikowska - dyrektor Miejskiego Przedszkola Nr 9
26. Elżbieta Oporska - dyrektor Miejskiego Przedszkola Nr 32

Nagrody i odznaczenia - Rejon Człuchów

Za Zasługi dla Oświaty

1. Edmund Wanda - tokarz Spółka z o.o. "REMPROPEX" Człuchów

Nagrody Kuratora Oświaty

1. Sławomir Dąbrowski - nauczyciel Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Człuchowie
2. Ewa Jagoda Ekert - nauczyciel Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Człuchowie
3. Marian Fryda - nauczyciel Szkoły Podstawowej w Uniechowie
4. Jan Kot - dyrektor Domu Dziecka w Wierzchowie Człuchowski
5. Halina Kujarczyk - dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 3 w Człuchowie
6. Władysława Milewska - kierownik Punktu Filialnego w Rozworach
7. Andrzej Piworowicz - nauczyciel Zespołu Szkół Technicznych w Człuchowie
8. Leopolda Sajnog - nauczyciel Szkoły Podstawowej w Debrznie
9. Zofia Zamiszczak - nauczyciel Szkoły Podstawowej w Rzeczenicy

Nagroda pieniężna dla Szkoły Podstawowej Nr 3 w Człuchowie za udział w Ogólnopolskim Konkursie "Sport dla Każdego"

Nagrody i odznaczenia - Rejon Bytów

Nagrody Kuratora Oświaty

1. Piotr Kaczyński - wyczołowca Domu Dziecka w Bytowie
2. Krystyna Kuik - nauczyciel Szkoły Podstawowej w Niedarzynie
3. Anita Maryńczak Prądzyńska - nauczyciel Zespołu Szkół Ekonomiczno-Rolniczych w Bytowie
4. Elżbieta Puchała - nauczyciel Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Bytowie
5. Ewa Skiba - nauczyciel Szkoły Podstawowej w Borzytuchomiu
6. Krystyna Szymczewska - nauczyciel Szkoły Podstawowej Nr 5 w Bytowie

Za Zasługi dla Oświaty

1. Zygmunt Borkowski - Dyrektor Biura Obsługi Inwestora "ABOL" w Bytowie
2. Ryszard Browarczyk - właściciel Sklepu Spożywczego w Bytowie
3. Małgorzata Jabłonka - Kierownik Produkcji PHH "INMARK" p. Karpińska w Bytowie
4. Leopold Jankowski - Wójt Gminy Lipnica
5. Lech Kołaszewski - właściciel Firmy L.Kołaszewski w Bytowie

Plan wizytacji na lata 1996/97 - 2000/2001

Kuratorium Oświaty w Słupsku

Wydział Kształcenia Ponadpodstawowego:

A. LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Słupsku - XI/99
 Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Słupsku - I/98
 Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3 w Słupsku - III/2001
 + Zespół Szkół Medycznych
 Liceum Ogólnokształcące nr 4 w Słupsku
 + Zespół Szkół Zawodowych nr 2 - I/2001
 Liceum Ogólnokształcące nr 5 w Słupsku
 + Zespół Szkół Kolejowych nr 2 - III/98
 Zespół Szkół Ogólnokształcących w Uście - I/2000
 Zespół Szkół Ogólnokształcących w Sławnie - X/96
 Zespół Szkół Ogólnokształcących w Miastku - II/97
 Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Lęborku - X/97
 Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Lęborku - XII/2000
 Liceum Ogólnokształcące w Człuchowie - X/98
 Zespół Szkół Ogólnokształcących w Bytowie - XII/2000
 Społeczne Liceum Ogólnokształcące w Słupsku
 + LO dla Dorosłych - XII/96
 Katolickie Liceum Ogólnokształcące w Słupsku - I/97
 Społeczne Liceum Ogólnokształcące w Człuchowie
 + LO dla Dorosłych - XI/98,
 Społeczne Liceum Ogólnokształcące w Czarne
 + LO dla Dorosłych - X/2000
 Zespół Szkół Anglojęzycznych w Lęborku - --
 Prywatne Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Uście
 wł. Paweł Pawlak - III/98
 Prywatne Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Sławnie
 wł. Zygmunt Czapla XI/97

B. SZKOLY ZAWODOWE

- Zespół Szkół Mechanicznych w Słupsku XI/98
 Zespół Szkół Ekonomicznych w Słupsku - I/98
 Zespół Szkół Gastronomicznych i Hotelarskich w Słupsku - V/98
 Zespół Szkół Drzewnych w Słupsku - II/98
 Zespół Szkół Zawodowych w Słupsku - II/99
 Zespół Szkół Budowlanych w Słupsku - IV/99
 Zasadnicza Szkoła Zawodowa ZDZ w Słupsku -X/98
 Zespół Szkół Zawodowych w Sławnie - V/2000
 Zespół Szkół Mechanicznych w Lęborku - III/98
 Zespół Szkół Ekonomicznych w Lęborku - III/98
 Zespół Szkół Budowlanych w Lęborku - XI/97
 Zespół Szkół Mechanicznych w Miastku - X/97
 Zespół Szkół Zawodowych w Bytowie - XI/96
 Zespół Szkół Ekonomiczno-Rolniczych w Bytowie - X/97
 Zespół Szkół Technicznych w Człuchowie - XII/97
 Zespół Szkół Technicznych w Uście - XII/2000
 Zespół Szkół Leśnych w Warcinie - X/98
 Technikum Ochrony Środowiska w Słupsku - X/97
 Centrum Kształcenia Praktycznego w Słupsku - X/97
 Prywatny Zespół Szkół Zaocznych dla Dorosłych w Słupsku wł. Małgorzata Iwańska - IV/2001
 Prywatna Policealna Szkoła Finansów w Słupsku - XI/98
 Prywatna Policealna Szkoła dla Dorosłych w Sławnie
 wł. Andrzej Skrzypniak - III/99
 Prywatne Zaoczne Liceum dla Dorosłych w Lęborku
 wł. Zygmunt Czapla - X/99
 Prywatne Zaoczne Liceum Ekonomiczne dla Dorosłych oraz Prywatne
 Policealne Studium dla Dorosłych wł. Waldemar Rejment - XI/99
 Prywatne Policealne Studium dla Dorosłych w Bytowie - X/2000

Prywatny Zespół Szkół Technicznych w Słupsku
wł. Seweryn Węgielnik - III/2001

C. PLACÓWKI KSZTAŁCENIA SPECJALNEGO

Specjal. Ośrodek Szkol-Wych. w Słupsku - XI/97
Specjal. Ośrodek Szkol-Wych. w Darnicy - X/96
Specjal. Ośrodek Szkol-Wych. w Człuchowie - I/97
Specjal. Ośrodek Szkol-Wych. w Bytowie - XII/99
Specjal. Ośrodek Szkol-Wych. w Lęborku - X/97
Specjal. Ośrodek Szkol-Wych. w Tursku - III/97
Ośrodek Szkol-Wych. dla Niepełnosprawnych w Sławnie - XII/97
Młodzieżowy Ośrodek Wych. w Debrznie - I/98

D. PLACÓWKI OPIEKI CAŁKOWITEJ

Dom Dziecka w Bytowie - X/96, X/2000
Dom Dziecka w Wierchowiu - X/99
Dom Dziecka Nr 1 w Lęborku - III/98
Dom Dziecka Nr 2 w Lęborku - IV/98
Dom Dziecka w Ustce - VI/97, VI/2001
Rodzinny Dom Dziecka w Człuchowie - III/97
Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Słupsku - XII/99
Pogotowie Opiekuńcze w Sławnie - I/98

E. BURSY SZKOLNE, MŁODZIEŻOWE DOMY KULTURY

Bursa Szkolna w Słupsku - XII/96
Bursa Szkolna w Ustce - IV/98
Młodzieżowy Dom Kultury w Słupsku - II/98
Młodzieżowy Dom Kultury w Lęborku - IV/97
Ognisko Pracy Pozalekcyjnej w Miastku - III/97

F. INNE PLACÓWKI

Centrum Kształcenia Ustawicznego w Słupsku - III/2001
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Słupsku - XI/97
Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku - X/97

Uwaga!

Organizację i dokumentowanie wizytacji określa zarządzenie wewnętrzne Kuratora Oświaty w Słupsku z dnia 15 października 1996 r. w sprawie zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego nad szkołami i placówkami oświaty województwa słupskiego.

Wydział Kształcenia Podstawowego i Wychowania Przedszkolnego:

Kolejno: Szkoła, szkoła filialna, planowany termin wizytacji

I. REJON SŁUPSKI

Miasto Słupsk
SP - 1 - 1999/2000; SP - 2 - 1999/2000
SP - 3; PSZ - 1996/97;

SP - 4 - 1996/97; SP - 5 - 1996/97
SP - 6 - 1998/99; SP - 7 - 1999/2000
SP - 8 - 2000/2001; SP - 9; szpital - 2000/2001

SP - 11 - 1999/2000; SP - 14 - 1997/98
SP - 15 - 1998/99; SP - 16 - 1999/2000
SP - 17 - 1998/99; SP - 18 - 1996/97
SP Społ. -----

Słupsk - gmina
Jezierzyce;Grasino, Rogawica - 1999/2000
SP Głobino; Krępa Słupska - 1999/2000

SP Bierkowo; Swołowo - 1999/2000

SP Włynkówko - 2000/2001; SP Wrzeście - 1999/2000
SP Siemianice - 1998/1999; SP Rędzikowo - 1999/2000

Miasto Ustka
SP - 1 - 1997/98; SP - 2 - 2000/2001
SP - 3 - 1996/97; SP - 4; Duninowo- 1999/2000

Ustka - gmina
Objazda ; Rowy - 1999/2000
Gąbino - 1999/2000; Wytowno - 1998/99
Charnowo; Peplino, Gałęzinowo - 1997/98
Zaleskie - 1999/2000

Miasto Sławno
Sławno nr 1; Bobrowice - 1999/2000
Sławno nr 2 - 1996/97; Sławno nr 3 - 1997/98

Sławno - gmina
Warszkowo;Tychowo - 2000/2001
Wrześnica - 1998/99; Sławsko - 1998/99
Gwiaźdzowo - 1999/2000; Żukowo - 1996/97
Boleszewo; Rzyszczewo - 1996/97;

Kobylnica - gmina
Kobylnica - 1996/97; Kończewo; Kuleszewo - 1998/99
Kwakowo - 2000/2001;
Słonowice; Wrząca, Bzowo - 1998/9
Sycewice; Redęcin - 1997/1998

Darnica - gmina
Darnica - 2000/2001; Domaradz; Lebień - 1999/2000
Zagórzycza; Sąborze - 1996/1997;
Damno; Lojewo - 1999/2000

Postomino - gmina
Postomino - 2000/2001; Staniewice - 2000/2001
Pieszcz - 1999/2000; Korlino - 1999/2000
Jarosławiec - 1997/98; Karsino - 1996/97
Pieńkowo; Ronino - 2000/2001;

Kępice - gmina
Kępice - 1997/98; Biesowice - 2000/2001
Barcino - 1999/2000; Korzybie; Osowo - 1997/98

Przytocko - 1996/97; Warcino - 1997/98
Mzdowo - 1996/97

Smółdzino - gmina

Smółdzino; Smółdziński Las - 1996/97
Gardna Wlk - 1996/97

Główczyce - gmina

Główczyce; Wielka Wieś, Izbica - 1999/2000
Poblócie; Wolinia, Cecenowo - 1997/98
Szczypkowice - 1996/97;
Stowięcino; Rzechcino, Górzyno - 1999/2000
Żelkowo - 1996/97; Będziechewo - 1996/97

Dębica Kaszubska - gmina

Dębica Kaszubska - 1998/99; Motarzyno - 1997/98
Budowo - 2000/2001; Niepogłędzie - 1996/97
Gogolewo - 1997/98;

Dobieszewo; Łabiszewo - 1998/99

Miastko - gmina

SP - 1 -1996/97; SP - 2; Trzcimno - 1999/2000
Dretyń - 1997/98; Świerżno - 1996/97
Świeszyno -1996/97; Wąldowo; Role - 1997/98
Słosinko - 1999/2000; Piaszczyzna - 1996/97
Miłocice - 1997/98; Kamnica - 1997/98

Trzebielino - gmina

Trzebielino - 1998/99; Suchorze; Gumieniec - 1999/2000
Starkowo - 1999/2000; Poborowo - 1998/99

Koczała - gmina

Koczała; Pietrzykowo, Bielsko Pomorskie - 1998/99

Przedszkole, planowany termin wizytacji**Miastko - gmina**

Przedszkola:
Nr 1 - 1996/1997; Nr 2 - 2000/2001; Nr 3 - 2000/2001;
Nr 4 - 2000/2001; Nr 5 - 1996/1997; Nr 6 - 2000/2001;
Nr 7 - 1998/1999; Nr 9 - 1999/2000; Nr 10 - 1997/1998;
Nr 12 - 2000/2001; Nr 15 - 1997/1998; Nr 18 - 1997/1998;
Nr 19 - 2000/2001; Nr 23 - 1997/1998; Nr 24 - 1999/1999;
Nr 25 - 2000/2001; Nr 31 - 1999/2000; Nr 32 - 1998/1999;
JW 35 - 2000/2001; JW 53 - 1999/2000; Czyn - 1997/1998

Słupsk - gmina

Jezierzycy - 1996/97; JW Rędzikowo - 1997/98;

Sławno - miasto

Przedszkole: Nr 1 - 1999/2000 Nr 2 - 1999/2000
 Nr 3 - 1999/2000 Nr 4 - 1999/2000

Ustka - miasto

Przedszkole Nr 1 - 2000/2001; Nr 2 - 2000/2001
 Nr 3 - 2000/2001; Lędowo JW - 1996/97

Damnica - gmina

Damnica - 1996/97; Smółdzino - 1996/97

Główczyce - gmina

Główczyce - 1997/98; Wykosowo - 1996/97; Żoruchowo - 1997/98;
Poblócie - 1997/98; Wolinia - 1997/98

Dębica Kaszubska - gmina

Dębica Kaszubska - 1996/97; Motarzyno - 1997/98;
Borzęcino - 1996/97

Miastko - gmina

Przedszkole: Nr 1 - 1998/1999; Nr 2 - 2000/2001; Nr 3 - 1997/1998.

Koczała - gmina: Przedszkole w Koczale - 1997/1998

Trzebielino - gmina: Przedszkole w Trzebielinie - 1999/2000

Kępice - miasto i gmina: Przedszkole w Kępicach - 1998/1999

Poradnie psychologiczne - pedagogiczne

SPP Słupsk - 1996/1997; PPP Słupsk - 1999/2000;
PPP Sławno - 1999/2000; PPP Ustka - 1998/1999;
PPP Lębork - 1997/1998; PPP Bytów - 1999/1998;
PPP Miastko - 1996/1997; PPP Człuchów - 1996/1997.

DELEGATURA LĘBORK**Szkoła podstawowe, filia, planowany termin wizytacji****Miastko - gmina**

SP 1 - 1999/2000; SP 3 - 1996/1997; SP 4 - 1998/1999;
SP 5 - 1997/1998; SP 7 - 1997/1998; SP 8 - 1996/1997.

Miastko - gmina: SP - 2000/2001;

Cewice - gmina

SP Cewice - 1999/2000; Śmietnowice - 1999/2000; Przerzyte - 2000/2001;
Lebunia - 1999/2000; Bukowina - 1999/2000; Popowo - 2000/2001;
Maszewo, Karwica - 2000/2001.

Nowa Wieś Lęborska - gmina

SP Nowa Wieś Lęborska, Lubowidz - 1999/2000;
Redkowice, Chocielewko, Janowice - 1998/1999;
Garczegorze, Krępa Kaszubska - 2000/2001; Leśnice - 1997/1998;
Łebień - 1996/1997; Tawęcino - 1997/1998;

Potęgowo - gmina

SP Potęgówo - 1996/1997; Lupawa - 1996/1997; Skórowo - 1996/1997;
Głuszyno - 1996/1997; Zychlin - 1996/1997.

Wicko - gmina

SP Wicko - 1998/1999; Szczenorza - 1996/1997; Maszewko - 1997/1998;
Strzeszewo - 1998/1999; Roszczyce - 1998/1999.

Przedszkole, planowany termin wizytacji**Miastko - gmina**

Przedszkola: Nr 1 - 1998/1999; Nr 2 - 2000/2001; Nr 5 - 1999/2000;
 Nr 6 - 1999/2000; Nr 9 - 1998/1999; JW - 1997/1998.

Potęgowo - gmina: Przedszkole w Potęgowie - 2000/2001.

Cewice - gmina:

Przedszkole w Cewicach - 1996/1997,
Przedszkole w Siemirowicach - 1997/1998

Nowa Wieś Lęborska - gmina:

Nowa Wieś Lęborska - 1997/1998; Łebień - 2000/2001;
Garcze Gorze - 1997/1998; Lubowidz - 1999/2000

Wicko - gmina: Przedszkola w Wicku i w Charbrowie - 1997/98.

Miasto Łeba

Przedszkole miejskie - 2000/2001; Ochronka - 1996/1997;
"Maja" - 1998/1999; "Gucio" - 1996/1997; Bursztynek" - 1996/1997;
"Pinokio" - 1998/1999.

DELEGATURA BYTÓW

Szkoła podstawowa, filia, planowany termin wizytacji

Bytów - miasto i gmina

SP 1 - 1996/1997; SP 2 - 1999/2000; SP 3 - 1996/1997;
SP 5, Ząbinowice, Udorpie - 1996/1997; Gostkowo - 1999/2000;
Pomysk Wielki - 1997/98; Niezabyszewo - 2000/2001; Rekowo - 1998/99.

Kołczygłowy - gmina

Kołczygłowy, Gałęźnia Wielka - 1999/2000; Łubno - 1998/1999;

Borzytucho - gmina

Borzytucho, Dąbrówka - 2000/2001; Niedarzyno - 1997/1998;

Tuchomie - gmina

Tuchomie -1997/1998; Kramarzyny, Trzebiatkowa - 1999/2000;

Lipnica - gmina

Lipnica, Zapceń, Borzyszkowy - 2000/2001; Borowy Młyn - 1997/1998;
Brzno Szlacheckie -1998/1999.

Studzienice - gmina

Studzienice - 1998/1999; Pólczo - 1997/1998; Ugoszcz - 1997/1998.

Czarna Dąbrówka - gmina

Czarna Dąbrówka - 1996/1997; Jasić - 2000/2001; Nożyno - 1999/2000;
Rokity - 200/2001; Młkorowo, Kozy - 1998/1999.

Parchowo - gmina

Parchowo - 1996/1997; Nakła - 1996/1997; Żukówko - 1997/1998.

Przedszkole, planowany termin wizytacji

Bytów - miasto i gmina

Bytów: Nr 1 - 1996/1997; Nr 2 - 1996/1997; Nr 3 - 1997/1998;
Nr 4 - 1996/1997; Pomysk Wielki - 1996/1997;
Niezabyszewo - 1998/1999; Gostkowo - 1999/2000.

Studzienica - gmina

Studzienica - 1999/2000; Ugoszcz - 1997/1998;

Lipnica - gmina

Lipnica - 2000/2001; Borowy Młyn - 1997/1998;
Brzeźno Szlacheckie - 1998/1999;

Kołczygłowy - gmina : Kołczygłowy - 1999/2000.

Borzytucho - gmina: Borzytucho - 1998/1999.

Tuchomie - gmina : Tuchomie - 1998/1999.

Parchowo - gmina: Parchowo - 2000/2001.

DELEGATURA CZŁUCHÓW

Szkoła podstawowa, filia, planowany termin wizytacji

Człuchów - miasto i gmina

Człuchów SP 1 - 2000/2001; SP 3 - 2000/2001;
Wierzchowo, Jęczniki, Głędowo - 1999/2000; Polnica - 1996/1997;
Rychnowy, Niezywieć -2000/2001; Bukowo - 1999/2000;
Barkowo - 1999/2000; Biskupica - 1997/1998; Stołczno, Koldowo - 1996/97.

Czarne - miasto i gmina

Czarne - 1997/1998; Wyczechy, Bińcze, Domisław - 1998/1999;
Krzemieniewo - 1997/1998.

Debrzno - miasto i gmina

Debrzno, Rozwory - 1998/1999; Uniechów - 1996/99; Strzeżona -1996/97;
Myśląguszcz - 1997/98; Stare Gronowo - 1999/2000.

Przechlewo - gmina

Przechlewo, Szczytno - 1999/2000; Sapolno, Płaszczycza - 1999/2000;
Nowa Wieś - 2000/2001.

Rzeczonica - gmina

Rzeczonica - 1997/1998; Gwieździn - 1998/1999; Międzybórz - 1998/1999;
Brzezie-Pieniężnica - 1999/2000.

Konarzyny - gmina: Konarzyny - 1998/1999.

Przedszkole i planowany termin wizytacji

Człuchów - miasto i gmina

Przedszkole Nr 1 - 1999/2000; Nr 2 - 1998/1999; Nr 3 - 1999/2000;
Wierzchowo - 1996/1997; Polnica - 1996/1997; Dębica - 1999/2000;
Głędowo - 1997/1998.

Konarzyny - gmina: Konarzyny - 1997/1998.

Debrzno - miast i gmina

Przedszkole wojskowe w Debrznie - 1996/1997;
przedszkole miejskie - 1996/1997; Uniechów - 1996/1997.

Czarne - miasto i gmina: Czarne - 1998/1999; wojskowe - 2000/2001

Rzeczonica - gmina

Rzeczonica - 2000/2001; Międzybórz - 1999/2000; Brzezie - 1998/1999;
Pieniężnica - 1999/2000.

**Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka
w Słupsku**

ul. Jaracza 18a, tel. 42 -27 - 05

godz. otwarcia:

pn. - pt. 10.00 - 19.00

sobota 10.00 - 14.00

Wojewódzki Program oświaty rolniczej do roku 2000

Wojewoda Słupski zaakceptował w grudniu 1995 roku opracowany w Wydziale Rolnictwa... Program oświaty rolniczej w województwie słupskim. Program stanowi próbę całościowego ujęcia zarówno stanu (obecnego) kształcenia i doskonalenia kadr dla rolnictwa jak i przewidywanych (możliwych) zmian i kierunków kształcenia.

Program nawiązuje do opracowania pn. „Strategia wielofunkcyjnego rozwoju wsi w województwie słupskim do roku 2000” Przyjęto w nim, że ważną formą organizacyjną rolnictwa słupskiego powinno być silne gospodarstwo rodzinne. Z Programu rozwoju oświaty rolniczej... - udostępnionego przez z p. mgr. Barbarę Major-Milewczuk - starszego wizytatora w Wydziale Rolnictwa UW w Słupsku - wynotowaliśmy kilka ważnych naszym zdaniem informacji.

I. Stan szkolnictwa rolniczego i gospodarki żywnościowej oraz form oświaty pozaszkolnej.

„Kształceniem młodzieży i dorosłych w formach szkolnych w zawodach rolniczych w województwie słupskim zajmuje się 5 zespołów szkół rolniczych zlokalizowanych w Słupsku, Sławnie, Lęborku, Człuchowie i w Łodziery k/Miastka podległych województwu słupskiemu oraz Zespół Szkół Ekonomiczno-Rolniczych w Bytowie prowadzony przez Kuratorium Oświaty w Słupsku. Szkoły rolnicze wojew. słupskiego zapewniają kształcenie ponadpodstawowe (zasadnicze i średnie) w 11 zawodach. Ogółem w zasadniczych i średnich szkołach rolniczych (MRiGŻZ) kształcą się 2.901 uczniów w 107 oddziałach, w tym 2784 uczniów w szkołach młodzieżowych i 117 uczniów w szkołach dla dorosłych. Te wielkości utrzymują się od kilku lat... Ponadto kształcenie młodzieży i dorosłych w zawodach związanych z rolnictwem i gospodarką żywnościową prowadzone jest w 5 zespołach szkół zawodowych podporządkowanych Kuratorowi Oświaty w Słupsku, w których naukę pobiera ogółem 750 uczniów... Z analizy losów absolwentów za rok szkolny 1994/95 wynika, że 48% absolwentów kontynuuje naukę, 25,4% podjęło pracę, w tym 12,15 zgodnie z kwalifikacjami, 2,7% odbywa służbę wojskową, 18,1% poszukuje pracy, a o 5,5% brak informacji... W latach 1990-1995 rozpoczęto proces wprowadzania nowych lub zmian istniejących kierunków kształcenia w szkołach rolniczych województwa słupskiego. Do nich należą: 1) na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej: - rolnik (wdrożenie) w Zespole Szkół Rolniczych w Lęborku, Słupsku, Sławnie, Człuchowie i Łodziery; - rybak śródlądowy w Zespole Szkół Rolniczych w Łodziery (nowy kierunek); - operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego (wdrożenie) w Zespole Szkół Rolniczych w Człuchowie i Słupsku (zmiana kierunków kształcenia); - mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych (wdrożenie) w Zespole Szkół Rolniczych w Sławnie (zmiana kierunków kształcenia); - ogrodnik (wdrożenie) w Zespole Szkół Rolniczych w Słupsku. na poziomie technikum zawodowego po szkole podstawowej: - technik rolnik w Zespole Szkół Rolniczych

w Łodziery (nowy kierunek); technik rolnik (wdrożenie) w Zespole Szkół Rolniczych w Lęborku, Słupsku, Sławnie, Człuchowie (zmiana kierunku kształcenia); - technik ogrodnik w Zespole Szkół Rolniczych w Lęborku (nowy kierunek); a w Zespole Szkół Rolniczych w Słupsku zmiana kierunku kształcenia; - technik technologii żywności w Zespole Szkół Rolniczych w Lęborku (nowy kierunek); - technik rybactwa śródlądowego w Zespole Szkół Rolniczych w Łodziery (nowy kierunek); - technik inżynierii środowiska i melioracji w Zespole Szkół Rolniczych w Sławnie (zmiana kierunku kształcenia); - technik ekonomista - specjalność: rachunkowość i rynek rolny w Zespole Szkół Rolniczych w Sławnie (nowy kierunek) i w Zespole Szkół Rolniczych Człuchowie (nowy kierunek) oraz w Zespole Szkół Rolniczych w Lęborku (zmiana kierunku kształcenia).

Rozpoczęta w roku 1990 restrukturyzacja szkół polegająca na wprowadzeniu nowych kierunków kształcenia bądź zmianie kierunków kształcenia dokonywana jest wyłącznie poprzez likwidację mało popularnych zawodów o wąskiej specjalności na rzecz zawodów szerokoprofilowych, przy zachowaniu tej samej liczby oddziałów i bez zwiększenia środków finansowych. (...)

Zadania pozaszkolnej oświaty rolniczej realizuje głównie Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Strzelinie. W ostatnich latach nastąpił duży regres w pozaszkolnej oświacie rolniczej... Ograniczono, a nawet całkowicie zaprzestano prowadzenia takich form jak zespoły przysposobienia rolniczego oraz kursy na tytuły kwalifikacyjne. Głównym powodem spadku zainteresowania rolników podnoszeniem kwalifikacji zawodowych jest odstąpienie od wymogu posiadania kwalifikacji przy ubieganiu się o grunty, a także przy przenoszeniu własności. Do osłabienia działalności pozaszkolnej oświaty rolniczej w terenie przyczynił się także fakt redukcji pracowników ODR w Strzelinie zajmujących się organizowaniem i prowadzeniem różnorodnych form oświatowych. Z konieczności ODR zajmuje się obecnie przede wszystkim organizowaniem upowszechniania wiedzy i umiejętności z zakresu nowych technologii produkcji rolnej, biznesu rolnego, marketingu i szeroko pojętego doradztwa rolniczego. w latach 1991-1995 ODR w Strzelinie przeprowadzał szkolenia specjalistyczne dla rolników indywidualnych. Średniorocznie odbywało się 120 szkoleń dla 1500 rolników. Dużym zainteresowaniem cieszyły się seminaria organizowane w ODR Strzelino. tematyka seminariów dotyczyła: - nowoczesnych technologii produkcji rolnej; - wiejskiego gospodarstwa domowego; - ekonomiki produkcji rolnej i marketingu. Średniorocznie zorganizowano 10 seminariów dla około 500 osób. W latach 1991- 1995 przeprowadzano średniorocznie 5 kursów chemizacyjnych dla 80 rolników na temat „Obsługa opryskiwaczy i bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin” oraz kursy na temat „Bezpieczna praca w gospodarstwie rolnym” (corocznie 15 szkoleń dla 120 rolników). Ponadto w 1995 r. został przeprowadzony kurs przyuczający do zawodu rybaka jeziorowego w miejscowości Kluki dla 19 osób. W związku z dużym bezrobociem w województwie słupskim, ODR w Strzelinie powołał z dniem 3 marca 1995 r. Ośrodek Kształcenia dla Wsi. Nowa placówka wspólnie z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Słupsku oraz Zakładem Doskonalenia Zawodowego w Słupsku prowadzić będzie szkolenia i kursy dla bezrobotnych i bezrolnych mieszkańców wsi w zakresie przekwalifikowania do nowych miejsc pracy na wsi błąz w mieście. (...)

Przewidywane zapotrzebowanie na kadry dla rolnictwa i jego otoczenia.

(...) Niski poziom wykształcenia ludności wiejskiej, w tym rolniczej jest przesłanką przemawiającą za utrzymaniem na dotychczasowym poziomie kształcenia młodzieży i dorosłych w formach szkolnych. szacunkowo przyjąć należy, że roczne potrzeby wyniosić będą 400 - 5000 osób. Wzrasta zapotrzebowanie na na kadry do obsługi rolnictwa (usługi bankowe, finansowe, organizacja rynku rolnego, rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego). temu sprzyjać będą wprowadzane nowe kierunki kształcenia, których realizacja rozpoczęła się od 1990 roku. dalsze uruchamianie kierunków kształcenia w zawodach przydatnych w przetwórstwie rolno-spożywczym zależeć będzie przede wszystkim od możliwości

organizacyjnych w aspekcie przekwalifikowania nauczycieli i finansowych możliwości stworzenia bazy dydaktyczno-technicznej do realizacji programów nauczania przedmiotów zawodowych. Istotnym zagadnieniem jest zmiana jakości kształcenia. Absolwenci najbliższych pięciu lat będą aktywni zawodowo w okresie przeobrażeń rolnictwa, gospodarki żywnościowej i wsi, związanych z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej...

Restrukturyzacja szkolnictwa.

...W latach 1996-2000 przewidujemy dalsze zmiany strukturalne szkolnictwa w województwie śląskim polegające na: - ograniczeniu kształcenia na poziomie zasadniczym do 20% w stosunku do roku szkolnego 1995/96; - wprowadzeniu kształcenia dla dziewcząt w zawodzie: technik żywienia i gospodarstwa domowego w miejsce zasadniczych szkół (zawód rolnik, specjalność wiejskie gospodarstwo domowe) w ZSR w Sławnie, Lęborku i Bytowie; - wprowadzeniu kształcenia w zawodzie: technik agrobiznesu w miejsce dotychczasowego technika ekonomisty, specjalność - rachunkowość i rynek rolny w ZSR w Lęborku, Sławnie, Człuchowie i Bytowie; - rozpoczęciu kształcenia w liceum technicznym dającym przygotowanie ogólnozawodowe w ZSR w Lęborku; - zwiększeniu kształcenia i doskonalenia zawodowego dorosłych w formach szkolnych, jeżeli wzrośnie zainteresowanie tymi formami kształcenia.

Wiele zespołów szkół rolniczych w przyszłości pełnić będzie funkcję centrów edukacyjnych dla specjalistów i rolników, i tak: 1. ZSR w Lęborku w zakresie agrobiznesu, obsługi komputerów, biologii, chemii, mikrobiologii i wychowania fizycznego; 2. ZSR w Sławnie w zakresie inżynierii środowiska i melioracji, obsługi komputerów i agrobiznesu; 3. ZSR w Łodziery w zakresie rybactwa śródlądowego i agroturystyki; 4. ZSR w Słupsku w zakresie ogrodnictwa, rolnictwa ekologicznego i ochrony środowiska; 5. ZSR w Człuchowie w zakresie podstaw rolnictwa ekologicznego, obsługi komputerów i agrobiznesu.

Stan i potrzeby kadrowe szkół

W pięciu zespołach szkół rolniczych województwa śląskiego zatrudnionych jest 208 nauczycieli, w tym pełnozatrudnionych 178 osób. Wyższe wykształcenie posiada 193 nauczycieli tj. 92,8% ogółu zatrudnionych, w tym 174 nauczycieli legitymuje się tytułami magistra, tj. 90,1%. z ogólnej liczby zatrudnionych nauczycieli, 198 posiada kwalifikacje pedagogiczne, tj. 95,2%... W latach 1996 - 2000 wystąpi potrzeba zatrudnienia 19 nauczycieli, w tym: 1 n. języka polskiego, 2 n. języka niemieckiego, 4 n. języka angielskiego, 3 n. informatyki, 1 n. produkcji zwierzęcej, 2 n. ekonomii, 1 n. inżynierii środowiska, 4 n. wiejskiego gospodarstwa domowego, 1 n. nauki jazdy samochodem. W związku ze zmianą kierunków kształcenia w szkołach istnieje konieczność dalszego przekwalifikowania niektórych zatrudnionych nauczycieli w celu uzyskania przez nich dodatkowych kwalifikacji zawodowych do nauczania drugiego przedmiotu.

Doskonalenie nauczycieli - stan i przewidywane zmiany.

(...) Studia podyplomowe ukończyło 57 nauczycieli, tj. 27,4% ogółu zatrudnionych, studia przedmiotowo-metodyczne ukończyło 53 nauczycieli, tj. 25,5% ogółu zatrudnionych; kursy i seminaria ukończyło 114 nauczycieli, tj. 54,8% ogółu zatrudnionych.

W ostatnich dwóch latach 16 nauczycieli ukończyło studia podyplomowe w zakresie: ekonomii i agrobiznesu - 9, rolnictwa ekologicznego - 3, rynku rolnego - 3 nauczycieli, doradztwa rolniczego - 1 nauczyciel. Wielu nauczycieli ukończyło podstawowy kurs obsługi komputerów oraz uczestniczyło w doskonaleniu z zakresu agroturystyki, wiejskiego gospodarstwa domowego, przygotowania do wejścia na rynek pracy, biologii i ochrony środowiska itp. (...) 33 nauczycieli zgłosiło chęć uczestniczenia w studiach podyplomowych, 21 w studiach przedmiotowo-metodycznych oraz 80 osób w kursach i seminariach. Doskonalenie nauczycieli powinno polegać na: - przygotowaniu do realizacji przedmiotów zawodowych w zasadniczych szkołach i technikach wdrożeniowych takich jak: technologia produkcji roślinnej, technologia produkcji zwierzęcej, technologia przetwórstwa rolno-spożywczego, wiejskie gospodarstwo domowe, agroturystyka; - zastosowanie umiejętności w zakresie stosowania metod pomiaru dydaktycznego; - przygotowaniu do realizacji problematyki wychowawczej, a szczególnie w aspekcie zapobiegania niedostosowaniu społecznemu młodzieży i patologii społecznej; - przygotowaniu nauczycieli do realizacji problematyki wychowawczej, a szczególnie w aspekcie zapobiegania niedostosowaniu społecznemu młodzieży i patologii społecznej; - wyposażeniu nauczycieli w wiedzę na temat "przygotowanie uczniów klas programowo najwyższych do wejścia na rynek pracy". Zespoły szkół rolniczych korzystają najczęściej z propozycji doskonalenia nauczycieli oferowanych przez Centrum Doskonalenia Nauczycieli Szkół Rolniczych w Brwinowie, Akademii Rolnej w Szczecinie, Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku i Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Strzelinie.

Ocena bazy materialnej szkół i form oświaty pozaszkolnej oraz projekt przekształceń.

(...) Stan obiektów dydaktycznych jest na ogół dobry. ZSR w Słupsku, Sławnie i Lęborku mają dobrze urządzone klasopracownie do prowadzenia zajęć z przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych. Dopuszczenia w środki dydaktyczne wymagają klasopracownie w ZSR w Łodziery i Człuchowie. Wszystkie szkoły zorganizowały pracownie komputerowe oraz dobrze wyposażyły je w sprzęt. Konieczne jest wyposażenie pracowni do prowadzenia zajęć z gospodarstwa domowego dla dziewcząt we wszystkich szkołach. Niewystarczające jest wyposażenie szkół w samochody i ciągniki do nauki jazdy, maszyny rolnicze i inne niezbędne pomoce dodatkowe do realizacji zajęć praktycznych z mechanizacji rolnictwa i nauki pracy maszynami rolniczymi. Pilną potrzebą jest zakup autokarów i mikrobusów do przewożenia młodzieży na zajęcia praktycznej nauki zawodu.

Budynki szkolne w Sławnie, Słupsku i Lęborku wymagają prac remontowych w zakresie elewacji zewnętrznych, wymiany okien, modernizacji instalacji ciepłowniczej (oprócz ZSWR w Sławnie), wymiany instalacji sanitarnej itp. W internatach szkolnych należy wymienić części wyposażenia, które uległy zniszczeniu (tapczany, krzesła, szafy, stoliki nocne, wykładziny podłogowe)...

Priorytetowym zadaniem inwestycyjnym jest rozpoczęcie w 1996 r. budowy sali gimnastycznej w ZSR w Człuchowie. Kolejnym zadaniem inwestycyjnym w 1996 r. jest rozpoczęcie w ZSR w Sławnie budowy łącznika między budynkiem szkolnym i internatem. To stosunkowo nieduże zadanie inwestycyjne dałoby 3 dodatkowe pomieszczenia dydaktyczne, korytarz szkolny oraz połączyłoby główny obiekt szkolny z internatem.

W najbliższych latach należy zrealizować również inne zadania: - rozwiązać problem ogrzewania ZSR w Słupsku poprzez podłączenie szkoły do ciepłociągu miejskiego lub wprowadzić nowe ekologiczne metody ogrzewania; - wybudować nowe pomieszczenia na potrzeby mechanizacji rolnictwa i nauki jazdy oraz garaże na ciągniki w ZSR w Słupsku; - przeprowadzić modernizację pomieszczeń warsztatowych szkoły do realizacji zajęć z mechanizacji rolnictwa w ZSR w Sławnie; - doposażyć warsztaty w niezbędne maszyny i narzędzia znajdujące się w obiektach gospodarstw pomocniczych w Sierocznynie, Małozycach i Nowej Wsi Lęborskiej.

Baza do kształcenia praktycznego jest niewystarczająca. Większość

szkół nie posiada gospodarstw pomocniczych, w których młodzież mogłaby odbywać praktyczną naukę zawodu. ZSR w Słupsku, Sławnie, Łodziery i Bytowie organizują praktyczną naukę zawodu w obcej bazie tj. w gospodarstwach indywidualnych, dzierżawionych bądź administrowanych lub na działkach przyszkolnych. Własną bazę do kształcenia praktycznego posiadają 2 szkoły. ZSR w Człuchowie posiada gospodarstwo pomocnicze w Sieroczymie o pow. 99 ha (w tym użytki rolne stanowią 94 ha) ..W obecnym stanie gospodarstwo to jako baz praktycznej nauki zawodu dla uczniów nie spełnia swojej funkcji dydaktycznej, Gospodarstwo wymaga poważnych nakładów finansowych na zakup nowego ciągnika, kombajnu do zbioru ziemniaków i buraków, narzędzi uprawowych, deszczowni i innego sprzętu. Przy ZSR w Lęborku funkcjonują dwa gospodarstwa pomocnicze: w Małoszycach o pow. 450 ha, w tym użytki rolne stanowią 437 ha oraz w Nowej Wsi Lęborskiej gospodarstwo ogrodnicze o powierzchni 2,82 ha, w tym użytki rolne stanowią 2,28 ha. Gospodarstwa te spełniają podstawowe funkcje dydaktyczne w produkcji roślinnej, częściowo w produkcji zwierzęcej i ogrodniczej. gospodarstwa wymagają odpowiednich nakładów finansowych, zwłaszcza na zakup nowych maszyn i narzędzi rolniczych oraz odpowiedniego sprzętu ogrodniczego...

II. Kierunki działania na lata 1995/96 - 1999/2000

1. W zakresie naboru uczniów i kierunków kształcenia w szkołach rolniczych.

a) Kształcenie młodzieży w szkołach rolniczych i gospodarki żywnościowej w województwie słupskim utrzymać na dorywczościowym poziomie, tj. 3300 uczniów w 120 oddziałach, w tym w szkołach MRiGŻ 3000 uczniów w 107 oddziałach..

b) Ograniczać kształcenie młodzieży w zasadniczych szkołach zawodowych do 20% w roku 2000 na rzecz kształcenia uczniów na poziomie średnim.

c) Dostosowywać kierunki kształcenia w zawodach szerokoprofilowych do potrzeb restrukturyzowanego rolnictwa, gospodarki żywnościowej i wielofunkcyjnego rozwoju wsi słupskiej.

d) Kontynuować wdrażanie nowych programów nauczania w zawodach szerokoprofilowych oraz wprowadzać do obowiązujących programów przedmioty specjalizujące umożliwiające absolwentom przekwalifikowanie się oraz zdobycie zawodów dodatkowych.

e) Rozszerzać współpracę ze służbami doradczymi ODR w Strzelinie w celu pozyskiwania bazy kształcenia praktycznego u rolników indywidualnych, dzierżawców i właścicieli zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego.

f) W celu usprawnienia organizacji praktycznej nauki zawodu zwłaszcza dla uczniów tych szkół, które nie posiadają własnej bazy kształcenia praktycznego, przyspieszyć proces organizowania centrum kształcenia praktycznego (zapropnowany projekt przez MRiGŻ) w poszczególnych regionach Polski.

2. W zakresie poprawy stanu bazy dydaktycznej szkół rolniczych.

a) W miarę otrzymywanych środków budżetowych z MRiGŻ realizować plan remontów szkół w Słupsku i Lęborku oraz rozbudowę szkół rolniczych w Człuchowie (budowa sali gimnastycznej oraz 4 pracowni) oraz w Sławnie (budowa pasażu pomiędzy głównym budynkiem dydaktycznym a internatem z 4 pracowniami).

b) Doposażyć szkoły w pomoce dydaktyczne do nauczania przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych, ciągniki i samochody oraz narzędzia rolnicze do nauki jazdy i umiejętności pracy z maszynami rolniczymi.

3. W zakresie doskonalenia wiedzy zawodowej kadry pedagogicznej.

a) Kierować kadrę pedagogiczną szkół na różne formy doskonalenia zawodowego w celu uzyskania nowych specjalizacji zawodowych, do potrzeb wynikających z planu zmian kształcenia młodzieży i dorosłych.

b) Zacieśnić współpracę szkół z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Strzelinie w celu wymiany informacji na temat nowoczesnych technologii produkcji, restrukturyzacji rolnictwa i produkcji rolnej oraz przeobrażeń społeczno-gospodarczych wsi.

4. W zakresie pozaszkolnej oświaty młodzieży rolniczej i dorosłych.

a) Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Strzelinie w ścisłej współpracy z rejonowymi urzędami pracy organizować będzie szkolenie bezrobotnych mieszkańców wsi w zawodach wynikających z potrzeb lokalnych wskazanych przez urzędy pracy i samorządy gmin. Do tych szkoleń należy wykorzystać bazę dydaktyczną i pedagogiczną szkół.

b) Nasilić pracę szkoleniową młodzieży i starszych rolników z zakresu: - nowoczesnej i opłacalnej produkcji rolnej; - zachowań rolników na rynku rolnym oraz integracji zawodowej; - dodatkowych źródeł zarobkowania w rolnictwie; funkcjonowania polskiego rolnictwa w ramach Unii Europejskiej. Istotną częścią rocznego planu działania ODR winien być plan szkolenia rolniczego w porozumieniu z samorządami gmin i rolników."

NAUCZYCIELE !

Te pozycje powinny się znaleźć w Waszych bibliotekach:

NASZE PUBLIKACJE Z CYKLU

UCZYĆ JAK TO ŁATWO POWIEDZIEĆ
2,90 zł

OBCYM WGLĄD WZBRONIONY
3,30 zł

PRAWO W FIGURCE
4,40 zł

WYBIERAM SZKOLĘ - ZAWÓD - PRACĘ
3,50 zł

USTAWA O SYSTEMIE OŚWIATY
KARTA NAUCZYCIELA 3,50 zł

PRZEWODNIK NAUCZYCIELA

Zamówienia: pisemne, faxem, telefonicznie.

WYDAWNICTWO NAUCZYCIELSKIE 58-500 JELENIA GÓRA
ul. 1 Maja 43, tel./fax 254-92

**Z ZAŁOŻEŃ DŁUGOFALOWEJ POLITYKI
EDUKACYJNEJ PAŃSTWA ZE SZCZEGÓLNYM
UWZGLĘDNIENIEM PROGRAMU ROZWOJU
KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE WYŻSZYM**
(MEN, październik 1996)

Dokument składa się z następujących części:

Wprowadzenie, Główne kierunki działań, Założenia systemowe: 1. Stan systemu, 2. Uwarunkowania reformy polskiego systemu edukacji, 2.1 Uwarunkowania demograficzne, 2.2 Uwarunkowania gospodarcze, 2.3 Uwarunkowania społeczno-zawodowe, 2.4 Uwarunkowania organizacyjne i prawne; 3. Nieodzwonne warunki powodzenia systemu edukacji; 4. Zasadnicze założenia polityki edukacyjnej; Długofalowy kierunek zmian systemowych. Założenia w sferze szkolnictwa wyższego: 1. Narzędzia realizacji polityki, 2. Preferowane formy kształcenia, 3. Podział zadań edukacyjnych, 4. Polityka kadrowa, 5. Polityka inwestycyjna i regionalna, 6. Kierunki przedsięwzięć legislacyjnych. Założenia w obszarze oświaty: 1. Podstawowe założenia programowe, 2. Kierunki działań krótkoterminowych, 3. Długookresowy kierunek prac, 4. Założenia kadrowe. Zakończenie. Harmonogram realizacji długofalowej polityki edukacyjnej państwa.

"Założenia..." opublikowały czasopisma oświatowe, w tym "Głos nauczycielski". Tutaj prezentujemy obszernie fragmenty tego dokumentu, ograniczając się głównie do obszaru oświaty.

Minister Edukacji Narodowej zapowiedział, że wiosną 1997 roku przedstawi program reformy oświatowej do powszechnej konsultacji.

"...Z przesłanek przedstawionych w dalszej części opracowania wynikają następujące zasadnicze kierunki działań:

- * Zakończenie prac nad podstawami programowymi oraz określenie standardów edukacyjnych i standardów wymagań dla szkół podstawowych i średnich.
- * Wprowadzenie w życie wyników programu "Nowa Matura"
- * Powiększenie liczby kształconych w klasach typu liceów ogólnokształcących i technicznych, tworzonych w pierwszej kolejności w ramach zespołów szkół zawodowych.
- * Obniżenie liczby kształconych w szkołach zawodowych (zwłaszcza w zasadniczych szkołach zawodowych i liceach zawodowych) w szczególności na terenach wsi, małych osiedli oraz regionów wielkoprzemysłowych.
- * Utworzenie pierwszych wyższych szkół zawodowych.
- * Doprowadzenie do umocowania prawnego w systemie oświatowym liceum profilowanego jako poszerzonej formuły liceum technicznego oraz przygotowanie podstaw programowych dla szkół policealnych jako kontynuacji tej formy kształcenia.

- * Opracowanie kolejnych dokumentacji programowych dla liceów profilowanych oraz sukcesywnie dla istniejących średnich szkół zawodowych.
- * Modyfikacja metody podziału dotacji budżetowej wymuszająca działania racjonalizujące jej wykorzystanie.
- * Kontynuacja rozwoju szkolnictwa wyższego, w tym umacnianie kadrowe uczelni regionalnych.
- * Opracowanie merytoryczne i prawne oraz stopniowe wprowadzanie w życie zreformowanego systemu edukacyjnego.

1. STAN SYSTEMU.

Ze względu na wielopłaszczyznowość, zwięzła i jednoznaczna ocena naszego systemu edukacyjnego jako całości nie jest możliwa. Pozytywne opinie międzynarodowych ekspertów, jak i sukcesy zagraniczne absolwentów naszych szkół i uczelni odzwierciedlają tylko część prawdy. W rzeczywistości świadczą jedynie o tym, że posiadamy placówki o dobrym poziomie, co wcale nie jest równoznaczne z powszechnością a zwłaszcza z efektywnością ekonomiczną i społeczną systemu.

Z kolei łatwo zauważyć, że uśredniony zasób wiedzy (może lepiej informacji) wynoszonych z polskich szkół jest wyższa niż w wielu krajach Unii Europejskiej. Ale równocześnie badania nad alfabetyzmem funkcjonalnym przyniosły wyniki katastroficzne, co bez uwzględnienia przemian świadomości w poprzednich dziesięcioleciach nie pozwala na wyciąganie bezpośrednich wniosków odnoszących się do stanu polskiej edukacji. Zapewne to było przyczyną utajnienia złych, a może jeszcze gorszych wyników analogicznych badań w jednym z wiodących krajów europejskich.

Jednakże trudnym do podważenia pozostaje fakt, że obecny stan systemu edukacji w Polsce charakteryzują ciągle jeszcze - ukształtowane historycznie - następujące negatywne właściwości:

- a) duże środowiskowe różnice w poziomie nauczania;
- b) znacząca przewaga w programach nauczania warstwy informacyjnej i brak nastawienia na kreatywność;
- c) nadmierne wyspecjalizowane, monolityczne kształcenie zawodowe na poziomie ponadpodstawowym;
- d) słabość materialna i kadrowa maturalnego szkolnictwa średniego;
- e) znaczący niedostatek substancji budowlanej i nowoczesnego, dydaktycznego wyposażenia laboratoryjnego;
- f) wąska specjalizacja i nieadekwatna do potrzeb dziedzinowa nauczycieli;
- g) narastająca luka pokoleniowa wśród nauczycieli akademickich;
- h) mała ruchliwość - w sensie miejsca zamieszkania - kadry;
- i) słabość powiązań z otoczeniem gospodarczym, w tym z realnym rynkiem pracy;
- j) utrudniona koordynacja działań wynikająca z resortowej podległości szkół i uczelni;
- k) brak systemu obiektywnej oceny jakości i efektywności kształcenia;
- l) nasilone w okresie transformacji trudności budżetu państwa.

Działania zmierzające do eliminacji tych cech wyznaczają podstawowe, choć nie jedyne, kierunki koniecznych przemian systemu.

2. UWARUNKOWANIA REFORMY POLSKIEGO SYSTEMU EDUKACJI.

2.1 Uwarunkowania demograficzne.

Na wymienione ogólne właściwości systemu nakładają się - aż po rok 2010 w warunkach polskich - szczególne uwarunkowania

demograficzne (dynamika zmian w grupach wiekowych 6- i 7-latków może powodować roczne przesunięcie minimum.). Do najważniejszych należą:

- obniżająca się do 2002 roku liczebność 6-latków,
- malejąca o około 25% populacja dzieci w wieku 7-14 lat (minimum w 2007 roku),
- początkowo rosnąca (do 2000r.) o blisko 4%, a następnie zmniejszająca się o około 27% liczebność grupy wiekowej 15-18 lat,
- wzrastająca do 2002r. o blisko 10%, a następnie malejąca o około 16% populacja 19-latków.

Malejące liczby dzieci i młodzieży w wieku szkolnym powodują, że najbliższe piętnastolecie będzie okresem szczególnie korzystnym dla przeprowadzenia całościowej reformy w części oświatowej systemu.

Natomiast w obszarze szkolnictwa wyższego trudności narastać będą w dwojnásób. Konieczna jest bowiem kontynuacja bardzo szybkiego wzrostu ilościowego, przy równoczesnych, istotnych przekształceniach jakościowych podyktowanych potrzebami cywilizacyjnymi oraz europejskimi działaniami integracyjnymi, w tym wprowadzeniem na większości kierunków kształcenia problematyki związanej z funkcjonowaniem rynku.

2.2 Uwarunkowania gospodarcze.

W państwach o ustalonej, mocnej międzynarodowej pozycji gospodarczej planowanie działań edukacyjnych sprawia trudności wynikające z dużego tempa przemian technologicznych. Jednakże tradycyjny podział specjalizacji oddziałuje stabilizująco - do pewnego stopnia - na dziedzinowe proporcje kształcenia.

W przypadku polskiej transformacji problem jest znacznie bardziej złożony. Powstałe wcześniej więzy ekonomiczne uległy wydatnemu ograniczeniu, a wyraźnych przyszłościowych kierunków ekspansji nie daje się jeszcze precyzyjnie określić. Dlatego system, na wszystkich etapach kształcenia, musi cechować łatwość rekwalifikacji zawodowej absolwentów.

Wynika stąd potrzeba programowego poszerzenia ugruntowania podstawowych kompetencji uzyskiwanych przez uczniów i studentów. Natomiast modularne nabywanie kwalifikacji zawodowych pozwoli na indywidualne określenie rodzaju i poziomu wykształcenia oraz rekwalifikację zawodową.

Jednakże podjęcie decyzji kierunkowych w znacznej mierze ułatwia konstatacje stanu i perspektyw koniecznych makroprzekształceń struktury zawodowej społeczności. Nadwyżka kapitału ludzkiego nad możliwościami jego zatrudnienia w sferze produkcji rolnej i surowcowej oraz w przemyśle ciężkim musi zostać przygotowana do podjęcia zadań - w tym do samodzielnego tworzenia własnego warsztatu pracy - w dziedzinie przetwórstwa, usług i handlu, w dodatku bez zmiany miejsca zamieszkania.

Można więc stwierdzić, że główny wysiłek państwa w okresie najbliższych kilkunastu lat powinien być poświęcony jakościowemu i ilościowemu podniesieniu poziomu wykształcenia ludności zamieszkałej na wsi, w małych miejscowościach i regionach wielkoprzemysłowych, jak również znaczącej zmianie dziedzinowych proporcji edukacyjnych na tych obszarach.

2.3 Uwarunkowania społeczno-zawodowe.

Istota procesów edukacyjnych polega głównie na kontakcie intelektualnym nauczyciela i ucznia. Dlatego doskonalenie systemu metodami administracyjnymi, bez zaangażowania się środowiska, nie może być efektywne.

Wynika z tego, że nieodzownym warunkiem powodzenia projektowanych przemian jest zrozumienie i zaakceptowanie ich kierunku przez zbiorowość nauczycieli.

Przekształcenia te postrzegane będą przez dydaktyków na dwóch płaszczyznach: merytorycznej i osobistej. Dlatego dla uzyskania pożądanego rezultatu nie wystarczą poprawnie przygotowane rozwiązania treściowe i strukturalne. Konieczne jest już teraz wyeliminowanie poczucia osobistego zagrożenia u nauczycieli a także stymulowanie motywacji do podejmowania wysiłku związanego z wprowadzaniem nowości i poszerzenia kwalifikacji. Niestety, utrzymujący się stan niskich uposażeń w szkołach państwowych wespół ze wzrostem rynkowego zapotrzebowania na wyżej kwalifikowaną kadrę prowadzą do zaangażowania się najaktywniejszej części środowiska w zarobkową działalność pozaszkolną i pozauczelnianą, na czym cierpi zwłaszcza praca wychowawcza. Dlatego trzeba brać pod uwagę, że każde nowe wymaganie (np. okresowej aktualizacji wiedzy, poszerzenia specjalizacji, itp.), nie rekompensowane finansowo, jest i będzie kontestowane.

Kwestia nie sprowadza się tylko do wysokości aktualnych wynagrodzeń, ale wobec specyfiki zawodu (w tym długotrwałości uzyskiwania pełnej sprawności profesjonalnej) jej istota tkwi w realnej perspektywie dochodzenia do godziwego poziomu zarobków bez konieczności dodatkowego zatrudnienia poza podstawową jednostką edukacyjną.

Dlatego konieczne jest wprowadzenie w całym systemie edukacji trwałych - w skali pokoleniowej - mechanizmów łączących wysokość wynagrodzenia nauczycieli z kwalifikacjami oraz jakością i ilością pracy.

Innego typu uwarunkowanie stanowi obowiązujący, antymotywuujący system selekcji kandydatów do kolejnych etapów kształcenia, w szczególności na drodze do szkół maturalnych. Rodzice, zwłaszcza o najniższym poziomie wykształcenia, nie znając rzeczywistych możliwości intelektualnych dzieci, wolą nie ryzykować mitręgi czasowej i poniesionych kosztów związanych z ewentualną porażką w szkole maturalnej, uczniowie zaś - unikając egzaminacyjnego stresu i dodatkowego wysiłku - nie wykorzystują szansy uzyskania poziomu wykształcenia odpowiadającego ich zdolnościom.

2.4 Uwarunkowania organizacyjne i prawne.

Przyjęcie po 1989 roku nowych, systemowych uregulowań prawnych oraz zmiana zasad finansowania przyniosły korzystne efekty. Nie ulega wątpliwości, że one właśnie wpłynęły na - dla przykładu - podwojenie liczby studentów mimo poważnego spadku nakładów jednostkowych (dotacji odniesionej do liczby kształconych), znaczącego (o ok. 20%) zmniejszenia zatrudnienia w sferze pracowników obsługi i administracji oraz bardzo niewielkiego wzrostu liczby nauczycieli. Doświadczenie ujawniło jednak również negatywy tych zapisów.

Z punktu widzenia koordynacji działań systemu jako całości istotnym utrudnieniem stało się utrzymanie resortowej podległości szkół różnego typu, co odnosi się w tej samej mierze do części oświatowej, jak i do szkolnictwa wyższego. Na niewłaściwość tego stanu rzeczy wskazywały zarówno gremia krajowe (np. Rada Główna Szkolnictwa Wyższego), jak i przedstawiciele organizacji międzynarodowych (w tym eksperci Organizacji ds. Współpracy Gospodarczej i Rozwoju - OECD, Komitet Szkolnictwa Wyższego i Badań Rady Europy - CHE&R CE oraz Banku Światowego - WB)

Dodatkowo w części oświatowej pojawiły się trudności koordynacyjne jako następstwo przyjęcia szkół przez samorządy. w

wielu regionach, zwłaszcza słabszych gospodarczo albo ulegających najradykalniejszym przemianom, bieżące problemy finansowe wywołują działania pozbawione należytej perspektywy. Jednak już obecnie pewne symptomy wskazują na to, że jest to efekt chwilowy i wraz z umocnieniem się samorządów ustąpi miejsca wizji długofalowej.

3 NIEODZOWNE WARUNKI POWODZENIA REFORMY SYSTEMU EDUKACJI

Trzeba wyraźnie podkreślić, że sektor edukacji różni się zdecydowanie od pozostałych sfer działalności państwa dwiema cechami: liczebnością uczestników i jednostek organizacyjnych oraz czasem reakcji wprowadzane zmiany.

W naszych warunkach wywiera on wpływ na blisko dziewięć milionów uczniów i studentów, uczęszczających do ponad trzydziestu tysięcy placówek oraz na prawie siedemset tysięcy nauczycieli wszystkich szczebli. Tak więc, w jego codziennym funkcjonowaniu, bezpośrednio lub pośrednio, emocjonalnie uczestniczy trzy czwarte społeczeństwa.

Drugi problem wiąże się z faktem, iż realizacja najkrótszego cyklu, mieszczącego się w głównym nurcie edukacyjnym, wymaga okresu dłuższego niż wynosi kadencja wybieralnych organów państwa. W rezultacie podejmujący decyzję inicjującą nie ponoszą na ogół konsekwencji wywołanych zmian.

Wynika z tego, że do efektywnego prowadzenia procesu przemian konieczne jest osiągnięcie długoterminowego, ponadpartyjnego i ponadideologicznego konsensusu obejmującego główne kierunki działań oraz społeczne i ekonomiczne podstawy ich wprowadzania.

Oba wymienione poprzednio czynniki sprawiają, że zasada ewolucyjnych i konsekwentnych zmian oraz upowszechnianie sprawdzonych - na ile to możliwe w procesach społecznych - rozwiązań merytorycznych i strukturalnych powinny się stać podstawowymi wytycznymi procesu reformy.

Istotnym elementem nowych rozwiązań powinno być także wprowadzenie mechanizmów samoregulacyjnych w systemie oświaty.

Wychodząc z tych założeń, Ministerstwo Edukacji Narodowej już wcześniej rozpoczęło działania pilotujące i uruchomiło procedury legislacyjne mające na celu praktyczną weryfikację planowanych, nowych rozwiązań merytorycznych i strukturalnych.

4. ZASADNICZE ZAŁOŻENIA POLITYKI EDUKACYJNEJ

Cel naszej długofalowej polityki edukacyjnej przekłada się na działania umożliwiające osiągnięcie, około roku 2010-2015, odsetka osób posiadających cenzus szkoły wyższej zbliżonego do krajów Unii Europejskiej. O powodzeniu tego przedsięwzięcia zadecydują dwa czynniki: tempo wzrostu współczynnika scholaryzacji oraz wykorzystanie okresu szczytowego - w celu demograficznym - populacja 19-latków.

Oznacza to, że opóźnienie procesu przemian w sferze kadrowej, materialnej, programowej i strukturalnej będzie bezpośrednio skutkowało negatywnie na skalę cyklu demograficznego, to jest na okres ponad dwudziestu lat.

Dążeniem rządu jest osiągnięcie około 2005 roku wartości współczynnika scholaryzacji w szkolnictwie wyższym, w grupie 19-latków, na poziomie 30% bez obniżenia jakości kształcenia. Przy niezmięniętej, w stosunku do 2005 roku, powierzchni dydaktycznej

i liczebności kadry pozwoli to na doprowadzenie do około 39% w roku 2010. Oba wcześniej wymienione warunki narzucają terminarz określonych działań w obszarze szkolnictwa ponadpodstawowego, w tym:

- powiększenia liczebności młodzieży uzyskującej pełne wykształcenie średnie;
- poprawy dostępności studiów;
- stosownego do zadań, zwiększenia zasobów budowlanych i modernizacji wyposażenia szkół i uczelni;
- osiągnięcia racjonalnej liczebności oraz układu dziedzinowego kadry dydaktycznej w szkolnictwie wyższym;
- umożliwianie doksztalcenia osobom dorosłym.

Tak więc, rozwiązanie głównego problemu nie zamyka się tylko w obszarze szkolnictwa wyższego, ale sięga głębiej - do struktury, kadry i stanu materialnego części oświatowej systemu oraz problematyki społecznej.

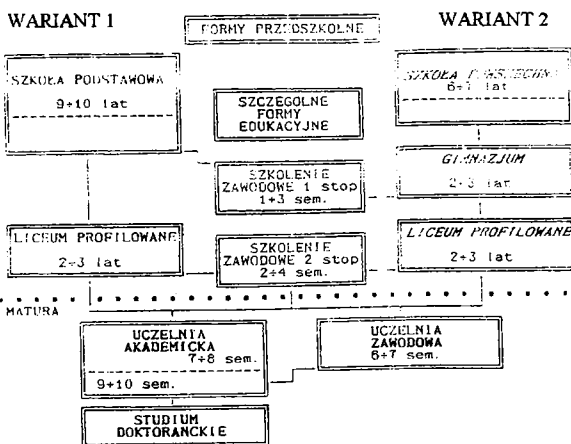
Od strony materialnej istotnym czynnikiem jest obecnie zwiększenie dostępności studiów. Dlatego resort edukacji narodowej opracował projekt systemu pożyczek przeznaczonych na cele bytowe studentów.

5. DŁUGOFALOWY KIERUNEK ZMIAN SYSTEMOWYCH

Jak widać z danych demograficznych, w ciągu najbliższych lat istnieć będzie, trudna do powtórzenia, możliwość uformowania zrębów nowoczesnego systemu edukacyjnego - systemu odpowiadającego wymogom XXI wieku.

Dlatego - mimo wszystkich przeciwności okresu transformacji - Ministerstwo Edukacji Narodowej zdecydowało się na rozpoczęcie reform.

Przed zakończeniem debaty na temat ustroju szkolnego - prowadzonej w ramach Rady ds. Reformy Edukacji Narodowej - nie można jeszcze przesądzić szczegółów przyszłościowej struktury sektora edukacyjnego. Niemniej jednak, obserwowane tendencje oraz doświadczenia zagraniczne uprawdopodobniają jego kształt zbliżony do jednego z wariantów przedstawionych na schemacie.

W strukturze tej główne zadania kolejnych etapów, prócz rozwijania wiedzy, umiejętności i predyspozycji indywidualnych, sprowadzają się do:

- uformowania języka, sposobu komunikowania i zachowań społecznych - na etapie przedszkolnym;
- ukształtowania postawy i wiedzy obywatelskiej - w obrębie szkoły podstawowej (ewentualnie powszechnej i gimnazjum);

- przygotowanie do samodzielnego życia - na poziomie liceum profilowanego;
- przygotowanie do kierowniczej aktywności zawodowej i działalności twórczej - w szkole wyższej.

W warstwie przekazu merytorycznego dopełnieniem myśli przewodniej są:

- zachowanie zasadniczym nurcie kształcenia jedynie kluczowych i ponadczasowych elementów programowych;
- rozważna selekcja, ograniczenie i przeniesienie znaczącej części warstwy informacyjnej do przedmiotów specjalistycznych;
- wprowadzenie w świat współczesnych i przyszłościowych technik komunikacji (np. sieci komputerowe);
- formowanie nawyku ustawicznego dokształcania.

Równie istotne będzie - poszerzające możliwości wyboru - modułowe ujęcie treści poszczególnych etapów edukacji.

W głównym - realizującym kanon wiedzy ogólnej - nurcie edukacyjnym przewidujemy wprowadzenie obieralnego składnika rozwijającego indywidualne predyspozycje i zainteresowania ucznia, zwłaszcza doznania artystyczne.

W krótszej perspektywie - specyfika okresu transformacji, a w dłuższej - cechy gospodarki rynkowej wymagają wielokrotnej reorientacji zawodowej. Dlatego istota reformy będzie polegać na stopniowym eliminowaniu dotychczasowej, nabyt w wyspecjalizowanej, monolitycznej, kosztownej i długotrwałej drogi dochodzenia do kwalifikacji zawodowych. W jej miejsce przewiduje się przejście do krótszych, intensywnej oraz umożliwiających kilkakrotne przekwalifikowywanie się, wymiennych modułów uzyskiwania kompetencji profesjonalnych o określonych standardach. Początek tego typu kształcenia przewidujemy po ukończeniu odpowiednika szkoły podstawowej, czyli w 910 roku edukacji.

Bardzo ważnym elementem systemu będzie nowa forma promocji na kolejne szczeble edukacyjne. Chodzi o to, by wyeliminować stresującą formę egzaminów wstępnych i zastąpić je - odbywanymi w znanym i przyjaznym otoczeniu - egzaminami końcowymi jako naturalnym zwieńczeniem cyklu. Natomiast elementem promocji dalszego kształcenia stanie się masowe doradztwo prowadzone, na przykład, przy użyciu odpowiednich testów. Dodać trzeba, że wstępne inicjatywy zmierzające w tym kierunku zostały już uruchomione.

Na szerszą skalę pierwszym sprawdzianem tej koncepcji stanie się zmieniona formuła matury, której jednym z zadań będzie ujednoczenie sposobu egzaminowania oraz poziomu wymagań w tym skali kraju.

W związku z tym, że system powinien gwarantować wysoki porównywalny poziom uzyskiwanego wykształcenia, niezależnie od formy własności placówki promującej, planuje się powołanie autonomicznego systemu kontroli jakości.

Ze względów społecznych, gospodarczych i ekonomicznych ale także ze względu na bliski kontakt z potencjalnymi słuchaczami do zadań ogniw podstawowych zostaną wkomponowane również funkcje związane z edukacją ustawiczną (w tym edukacją dorosłych) i kształceniem na odległość. Konstrukcja systemu będzie zmierzać do łączenia, w racjonalnym wymiarze, różnych form edukacyjnych (np. konsultacje dla uczestników różnych form kształcenia na odległość oraz edukacji ustawicznej, wypożyczalnie materiałów audio-wizualnych między innymi do samodzielnego kształcenia się w oparciu o interakcyjne oprogramowanie komputerowe oraz wspomagających pracę nauczycieli, itp.) w centrach typu regionalnego. Dotyczy to wszystkich, poza podstawowym, etapów

edukacji szkolnej.

ZAŁOŻENIA W SFERZE SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Ze względu na mniejsze rozmiary i względną zwartość, proces przekształceń szkolnictwa wyższego wydaje się być łatwiejsza niż części oświatowej. Możliwość uzyskania w krótkim czasie znacznych, wręcz skokowych, efektów ilościowych ujawniły lata 1989-95, w których to jednak większość uczelni wykorzystała proste rezerwy. Gorzej przedstawia się sprawa zmian jakościowych. O tym bowiem decyduje wąska specjalizacja i wysoki średni wiek profesury oraz podyktowana doświadczeniami z przeszłości obronna postawa części środowiska.

Do czasu wprowadzenia efektywnego narzędzia *miar* jakości kształcenia chcemy uczynić relację między składem kadry związanej z danym kierunkiem w określonej uczelni a liczbą kształconych. Zakładamy, że poniżej ustalonej wartości tego wskaźnika - różnej dla poszczególnych kierunków - dotacja nie będzie przyznawana.

Powinno to wywołać wzrost ekonomicznej efektywności kształcenia poprzez przyspieszenie racjonalizacji programów i planów studiów, przywrócenie zajęć o charakterze ogólnowydziałowym i międzywydziałowym, a w konsekwencji lepsze wykorzystanie przestrzeni dydaktycznej.

Równocześnie przewidujemy wprowadzenie dla kierunków nauczycielskich - jako fazy przygotowawczej przed upowszechnieniem - form zamówienia edukacyjnego. Będzie ono oznaczało z jednej strony - odpowiedni do liczby studentów i kierunku studiów poziom finansowania, z drugiej - realizację określonego programu przez właściwie dobrany zespół nauczycieli dysponujących stosownym zapleczem (laboratoria, księgozbiór, etc.). Po sprawdzeniu, w kolejnym etapie chcemy z tej formy uczynić zasadę. Użycie kierunków nauczycielskich do weryfikacji podyktowane jest możliwością przewidywania dziedzinowych potrzeb ilościowych.

Celem zmiany sposobów dotowania jest wywołanie działań proefektywnościowych wewnątrz uczelni w miejsce gwarancji finansowych bezpośrednio uzależnionych od poziomu zatrudnienia nauczycieli posiadających stopnie i tytuły naukowe.

Preferowane formy kształcenia.

Planowanie tempa i rozmiarów działań musi w najbliższym okresie uwzględnić skutki drastycznego spadku udziału nakładów szkolnictwa wyższego i nauki (w stosunku do Produktu Krajowego Brutto), jaki nastąpił w 1991 roku, a także utrzymywanie się takiej tendencji aż po rok 1995. Zahamowanie tego procesu oraz podwojenie nakładów inwestycyjnych (począwszy od 1994 roku) nie poprawiło bowiem w stopniu wystarczającym relacji między przyrostem zadań a realną wartością dotacji.

Z doświadczeń międzynarodowych wynika, że w kategoriach liczbowych niezbędnym warunkiem rozwoju potencjału intelektualnego kraju jest 18-21% odsetek młodzieży podejmującej studia prowadzące do magisterium. Natomiast druga część powinna znaleźć swoje miejsce na studiach licencjackich, zarówno typu uniwersyteckiego, jak i zawodowego. Pozwala to poszerzać kryteria selekcji kandydatów na studia drugiego stopnia, a tym samym zmniejszyć straty wywołane tzw. odsiewem.

Czynnikiem nie do pominięcia jest składnik psychologiczny - osiągnięcie przez każdego studenta certyfikatu stosownego do potencjału intelektualnego. Rząd będzie preferował dalszy rozwój krótszych, 3,5-letnich form kształcenia w stopniu odpowiadającym założonym relacjom między obciążeniami formami.

W tym samym kierunku zmierza także inicjatywa związana z przekazaną pod obrady Parlamentu ustawą o wyższych szkołach zawodowych. Potrzeba utworzenia uczelni zawodowych (wzorem sprawdzonych w Niemczech, Holandii, Austrii, Francji, itd.) podyktowana jest nie tyle względami demograficznymi, ile przesłankami społecznymi i ekonomicznymi. Ich lokalizacja w mniejszych ośrodkach - w pobliżu miejsca zamieszkania studentów - obniży koszty natury społecznej oraz stworzy możliwość włączenia samorządów do współinwestowania, co pozwoli poprawić krytyczną sytuację lokalową. Warunkiem nieodzownym jest jednak związane z tym placówek z lokalnymi władzami i organizacjami pracodawców, położenie nacisku w programach kształcenia na elementy aplikacyjne, oparte na gruntownej wiedzy podstawowej oraz elastyczność programowa, uwzględniająca zmieniające się potrzeby lokalnego rynku pracy.

Podkreślić trzeba z całą mocą, iż nie można dopuścić do tego, by charakter kształcenia w wyższych szkołach zawodowych imitował formułę

akademicką (znane zagrożenie tzw. dryfem akademickim).

Inicjatywa ta zmierza do sprawdzenia w polskich warunkach nowych rozwiązań organizacyjnych na przykładzie ograniczonej liczby placówek, a w konsekwencji utworzenia drogi do upowszechnienia ich w całym systemie szkolnictwa wyższego.

Zdając sobie sprawę z wieloaspektowości proponowanych zapisów, po zdobyciu wstępnych doświadczeń przewidujemy objęcie całego sektora szkolnictwa wyższego wspólną ustawą.

Istota nowych rozwiązań polega na: powiązaniu tych szkół z lokalnym rynkiem pracy, lokalnymi sponsorami oraz stowarzyszeniami zawodowymi (przez konwent pełniący także rolę rady nadzorczej), profesjonalizacji funkcji dydaktycznych i administracyjnych (rozdzielenie zadań między rektora i kanclerza), odejściu od jednodzielnego kierunku kształcenia (dydaktyczne wspomaganie i nadzór nad kształceniem ogólnym przez kilka uczelni autonomicznych), elastycznych zasadach zatrudniania nauczycieli (jako zasadnicza forma - umowy o pracę) oraz stworzeniu systemu akredytacyjnego (niezależna komisja akredytacyjna oceniająca i zatwierdzająca programy studiów, a także kontrolująca poziom ich realizacji). Otwarcie drogi nowej formule kształcenia w Polsce umożliwi także uporządkowanie statusu takich grup placówek edukacyjnych, jak np. silne kadrowo kolegia nauczycielskie i wyższe szkoły oficerskie, chociaż nie jest to cel główny projektu.

Resort edukacji narodowej zamierza przeanalizować warunki podjęcia inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do przywrócenia filii jako sposobu organizacji kształcenia.

Z uczelniami regionalnymi i zawodowymi, jako najbliższymi terytorialnie potencjalnych słuchaczy, łączymy dodatkową funkcję - punktów konsultacyjnych dla uczestników form kształcenia ustawicznego i na odległość oraz dystrybutorów multi-medialnych środków w wspomagających edukację osób niepełnosprawnych i studiujących w formach zaocznych.

W odniesieniu do ostatnio wymienionych grup studentów, szczególną rolę upatrujemy w poszerzeniu oferty Telewizji Edukacyjnej, w tym zwłaszcza produkcji kaset video i dysków optycznych do interakcyjnych metod kształcenia.

Podział zadań edukacyjnych

Sektor szkół niepaństwowych traktujemy jako ważny, uzupełniający element systemu szkolnictwa wyższego w Polsce.

Równocześnie zamierzamy utrzymać zasadę, że profil tych uczelni powinien: a) odpowiadać na dynamicznie zmieniające się lokalnych rynków pracy, b) pozwalać zachować wysoki poziom kształcenia przy niskich nakładach inwestycyjnych, c) umożliwiać szybką, rynkową weryfikację jakości absolwentów, d) nie powodować szerszego zagrożenia społecznego w przypadku obniżenia standardów edukacyjnych.

Nie myślimy również hamować dążeń tych placówek do prawa nadawania magisterium. Jednakże ten akademicki przywilej powinien przysługiwać tylko tym uczelniom, które wytworzą własne, stałe środowisko naukowe oraz własne materialne zaplecze badawcze. Przewidujemy także, po przełamaniu kryzysu materialnego, możliwość włączenia tych placówek do grona finansowanych z budżetu państwa na zasadach konkurencji.

Polityka kadrowa

Politykę zmierzającą do powiększenia liczby młodych adeptów nauki chcemy kontynuować, stopniowo przechodząc do trójstopniowej struktury studiów wyższych, co wymagać będzie nowelizacji przepisów regulujących statut doktoranta (nadania doktorantom praw przysługujących studentom).

Jednak w perspektywie kilkunastu lat najważniejszym zadaniem będzie uruchomienie takich procedur wspomagających badania naukowe młodych doktorów, które skrócą okres przygotowania tez habilitacyjnych.

Nasylenie kadrami profesorską drastycznie różnicuje szkoły regionalne i autonomiczne, na co ciągle jeszcze wywiera wpływ dostępność warsztatu i środowiska badawczego, tradycyjne więzy rodzinne oraz trudności mieszkaniowe. Natomiast pewnym wyjściem z sytuacji może być uelastycznienie zasad zatrudniania pracowników naukowo-dydaktycznych, ułatwiający ich przepływ między uczelniami.

Podstawowe dane statystyczne wskazują na to, że w ciągu ostatniego pięcioletnia uśredniony stosunek liczby studentów do liczby nauczycieli akademickich wzrósł prawie dwukrotnie: w przypadku studiów nieodpłatnych z 4,9 do 6,7, w grupie studentów w wieku poniżej 25 roku życia z 4,9 do 9,2, a w odniesieniu do ogólnej liczby studentów (w tym studiów wieczorowych i zaocznych) z 6,4 do 11,2.

Wielkości te pozwalają uznać szkolnictwo wyższe za jeden najbardziej efektywnie rozwijających się sektorów w skali kraju, a wzrost

łącznego obciążenia nauczycieli akademickich jako jeden z najważniejszych, jeżeli nie najważniejszy.

Jednakże z punktu widzenia budżetu państwa nie można nie zauważyć, że tylko nieco więcej niż połowa wymienionego wcześniej obciążenia jest ekwiwalentem płacy zasadniczej.

Gdyby przyjąć za podstawę szacunków średnią europejską wartość wskaźnika oraz aktualny stan zatrudnienia nauczycieli w uczelniach państwowych (63 tysiące), to liczba kształconych mogłaby hipotetycznie osiągnąć poziom około 820 tysięcy studentów (1 milion wraz ze studentami studiów wieczorowych i zaocznych) odpowiada równoważnik około 77 tysięcy etatów nauczycieli akademickich.

Niespotykane w innych systemach edukacyjnych jest także praktyka równoczesnego zatrudniania nauczycieli akademickich w kilku uczelniach lub instytucjach, których interesy pozostają w konflikcie z pierwotnym pracodawcą (np. wykorzystanie aparatury, pomieszczeń, środków łączności, itp.). W większości krajów etyczna norma nakazuje pozyskiwanie dodatkowych przychodów za pośrednictwem szkoły wyższej, a więc w sposób gwarantujący pokrycie amortyzacji, zwiększonych kosztów eksploatacyjnych oraz dopływ pewnego instytucjonalnego zysku.

Dlatego rząd zamierza doprowadzić w ciągu trzech lat do spełnienia postulatów płacowych określonych przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego, jednakże przy równoczesnym racjonalnym unormowaniu obciążenia dydaktycznego oraz warunków zatrudnienia nauczycieli akademickich.

Potwierdzeniem tej intencji było skokowe podniesienie płac nauczycieli akademickich w 1996 roku.

Polityka inwestycyjna i regionalna.

Nie ulega wątpliwości, że długoletnie zaniedbania inwestycyjne doprowadziły do znaczącego wyczerpania rezerw substancji budowlanej uczelni. Uśredniona powierzchnia użytkowa przypadająca na studenta w roku 1995 osiągnęła wartość zbliżoną do 1/2 racjonalnych norm, mimo wyraźne rosnącego udziału w inwestycjach środków pozabudżetowych. Jednak fakt ten tylko częściowo opisuje bardziej złożony problem.

Z drugiej bowiem strony, praktycznie cała baza dydaktyczna (z nielicznymi wyjątkami) wykorzystywana jest tylko przez 2/3 roku kalendarzowego. Pewne odpuststwo stanowią domy studenckie, które w okresie wakacyjnym częściowo zamieniane są na hotele, stanowią źródło dodatkowych przychodów. Również użytkowanie bazy laboratoryjnej pozostawia wiele do życzenia. Zwłaszcza w dużych uczelniach powielane bywają pracownie wyposażone w jednakowe stanowiska i aparaturę, przy ograniczonym czasie pracy każdego z nich. Odbija się to zarówno na stosunkowo niskim standardzie sprzętu (wiele powtarzających się urządzeń o niskiej wartości), jak i dużych kosztach stałych (pomieszczenia, obsługa bieżąca, serwis, itp.).

Zatem upowszechnienie idei wprowadzenia w naszych uczelniach "semestru letniego" oraz intensywnego, międzywydziałowego wykorzystania laboratoriów studenckich stwarza dodatkowe możliwości edukacyjne do czasu pojawienia się efektów wzmocnionych inwestycji.

Będzie to wymagało jednak przełamania utrwalonych tradycji przyzwyczajenia kadry akademickiej oraz pracowników administracji i obsługi,

Kierunki przedsięwzięć legislacyjnych.

W tworzeniu prawa zawsze uczestniczy bezpośrednio lub pośrednio społeczność akademicka. W przypadku aktów prawnych dotyczących szkolnictwa wyższego prowadzi to do oczywistego konfliktu interesów między względami społecznymi a przywilejami środowiska. Tym tłumaczą się mankamenty niektórych obowiązujących zapisów ustawowych.

Resort edukacji narodowej zamierza jednak doprowadzić do takich zmian legislacyjnych, które umożliwią lepsze wykorzystanie środków publicznych.

Podstawą do stosownych propozycji będą doświadczenia zdobyte przy okazji uruchamiania wyższych szkół zawodowych. W obecnej chwili można jedynie powiedzieć, że zmierzać będziemy w kierunku:

- wprowadzenie do systemu pewnej formy doradczych grup menedżerskich, których dodatkowym zadaniem będzie tworzenie pomostu z otoczeniem gospodarczym;
- wzmocnienia uprawnień decyzyjnych i koordynacyjnych zarządu szkoły wyższej;
- przeniesienie na poziom władz uczelni ostatecznych decyzji dotyczących

- programów kształcenia;
- d) przekazanie w gestię uczelni decyzji związanych z zatrudnieniem i jego warunkami na wszystkich stanowiskach;
- e) kompleksowe rozwiązywanie złożonych problemów wynikających z pojęcia *kierunek kształcenia* (przyjęcia na uczelnie, studia interdyscyplinarne, etc.), zwróconego ku ujednoczeniu podstawowych wymagań dla szerszych obszarów kształcenia (np. dziedzin);
- f) uelastycznienia wewnętrznych struktur uczelni;
- g) ustanowienia niezależnego organu kontrolującego jakość kształcenia.

ZAŁOŻENIA W OBSZARZE OŚWIATY

Osiągnięcie założonych celów w szkolnictwie wyższym jest ściśle związane z funkcjonowaniem części oświatowej, a więc dotyka bardzo szerokiego pola zagadnień społeczno-ekonomicznych. W dodatku oba podsystemy tworzą paletę sprzężenia zwrotnego, żeby wymienić tylko przykład kształcenia nauczycieli.

Niestety rozwiązania tych problemów, a zwłaszcza planowania, koordynacji i realizacji nie ułatwia podział systemu między resorty (różnice w motywacjach i intencjach działań, spowolniony przepływ informacji, brak jednolitych baz danych, itp.).

Dlatego rząd będzie zmierzał do umocnienia koordynacyjnej roli Ministra Edukacji Narodowej w kreowaniu polityki edukacyjnej państwa.

Istotnym czynnikiem decydującym o sposobie prowadzenia przekształceń w części oświatowej jest nakładanie się długiego, sekwencyjnego łańcucha edukacyjnego na procesy demograficzne. Dlatego konieczne jest rozłożenie ich na etapy. Pierwszoplanowym zadaniem jest wprowadzenie do szkół wyższych możliwie dużego odsetka młodzieży w okresie szczytowej wartości populacji 19-latków, a więc do roku 2002-2003.

Niewątpliwie ułatwieniem reformy i po części gwarancją powodzenia stają się wcześniej podjęte przez Ministerstwo Edukacji Narodowej działania pilotażowe (wdrożone w ramach tzw. eksperymentu licea techniczne, programy UPET, MOVE i IMPROVE, organizacja centrów kształcenia praktycznego, centrów kształcenia ustawicznego i pracowni symulacyjnych) i przygotowawcze (program "Nowa Matura"). Przyniosły one już znaczące efekty, jak na przykład zmniejszenie liczby uczniów w zasadniczych szkołach zawodowych z ponad 50% w 1989 roku do nieco powyżej 38% obecnie, zmniejszenie liczby nauczycieli nie posiadających cenzusu szkoły wyższej, itp.

Podstawowe założenia programowe.

Jednym z podstawowych celów działań w warstwie programowej jest wsparcie w procesie edukacyjno-wychowawczym indywidualnych uzdolnień, zainteresowań i aspiracji dzieci i młodzieży. Dlatego już od poziomu nauczania początkowego planuje się wzmoczone działania zmierzające do identyfikacji indywidualnych cech i zainteresowań ucznia. Konsekwencją musi być wydatne podniesienie kompetencji psychologicznych nauczycieli prowadzących zajęcia na tym poziomie.

Równocześnie zadania szkoły na każdym etapie edukacyjnym będą obejmować kształtowanie:

- patriotyzmu oraz tolerancji i szacunku dla tradycji narodowych;
- umiejętności wykorzystania i wzbogacania własnego potencjału twórczego, jak też zabezpieczenia się przed zagrożeniami dla tego rozwoju (np. higiena, promocja zdrowia, profilaktyka);
- umiejętności nawiązywania i utrzymywania prawidłowych kontaktów społecznych;
- umiejętności racjonalnego funkcjonowania w środowisku naturalnym i społecznym.

Składniki różnicujące jako uzupełnienie zasadniczego kanonu wiedzy i umiejętności wprowadzania będą w postaci treści fakultatywnych już w części cyklu następującej po nauczaniu początkowym, a więc a szkole podstawowej. Dodać należy, że nie będą one bezwarunkowo przesądzały o dalszej drodze edukacyjnej, lecz stanowiły element umożliwiający indywidualny rozwój ucznia.

Elementem końcowym w nowym modelu kształcenia będzie sprawdzian nabytych kompetencji przeprowadzanych na terenie macierzystej szkoły według jednakowych, uzgodnionych zasad. Wspólność dotyczyć będzie zarówno zakresu, sposobu formułowania tematów jak i metody oraz kryteriów oceniania. Przy podejmowaniu prac nad tym zagadnieniem wykorzystane zostaną doświadczenia i struktury uformowane w trakcie realizacji programu "Nowa Matura".

Ważnym dopełnieniem, z punktu widzenia zasadniczego celu, stanie się masowe (przeprowadzone np. metodą testową) doradztwo koncentrujące się na wyborze dalszej drogi edukacyjnej. Jego istota polegać będzie na uzmysłowieniu rodzicom, zwłaszcza ze środowisk o niższym cenzusie edukacyjnym, predyspozycji i uzdolnień ich dzieci. W szczególności działania w tym kierunku nasilone zostaną na poziomie łączącym szkołę podstawową (ewentualnie powszechną) i średnią.

Trzeba podkreślić, że forma doradztwa powinna ułatwiać i uprawdopodobniać sukces na kolejnym etapie edukacyjnym, a nie stanowić sposobu przedwczesnej eliminacji.

Jak wspomniano, rozpoczęty już i znajdujący się w fazie przygotowania instrumentarium, program "Nowa Matura" stanowi wprowadzenie do nowej koncepcji kontroli poziomu wykształcenia oraz promocji do kolejnego etapu. Celem programu jest stworzenie nowej formuły państwowego egzaminu maturalnego wprowadzającego porównywalny zakres wymagań oraz znane z dawna, powszechnie czytelne i jednoznaczne kryteria oceniania osiągnięć abiturienta. Porównywalności służyć będzie także procedura oceniania prac pisemnych prowadzona poza szkołą przez specjalnie w tym celu powołane zespoły. W wyniku realizacji programu ustalone w skali całego kraju standardy umożliwiają zmianę zasad przyjęć do szkół wyższych. W dalszej perspektywie pozwolą na doprowadzenie do porównywalności wymagań z pozostałymi państwami Unii Europejskiej, co stworzy młodzieży szersze możliwości kształcenia i pracy.

Program "Nowa Matura" jest zwrotnikiem i jednym z centralnych, strukturalnych elementów reformy całego systemu.

Ujednoczenie w skali państwa ogólnokształcących standardów edukacyjnych w szkolnictwie podstawowym i średnim służyć będą opracowywane obecnie podstawy programowe. Termin zakończenia tych prac wyznaczono na koniec bieżącego roku. Mają one określić obowiązkowe na danym poziomie zestawy treści nauczania oraz umiejętności, które są uwzględniane w programach nauczania i umożliwiają ustalenie kryteriów ocen szkolnych i wymagań egzaminacyjnych. Staną się jedynym dokumentem Ministra Edukacji Narodowej wyznaczającym treściowy zakres kształcenia ogólnego. Zdefiniują zadania edukacyjne szkół publicznych i o uprawnieniach szkół publicznych. W dokumencie tym uwzględnione zostaną zobowiązania państwa wobec obywateli, rodziny i społeczeństwa wynikające z konstytucji, ustaw, a także międzynarodowych aktów prawnych ratyfikowanych przez Polskę.

Podstawy programowe będą wskazywały szkołom, w jaką wiedzę i umiejętności należy wyposażyć uczniów. Obejmować będą zarówno problematykę wynikającą z akademickich dyscyplin naukowych (np. historia, biologia, matematyka, itd.), jak również przygotowującą do właściwego, godnego i odpowiedzialnego

funkcjonowania we współczesnym, demokratycznym społeczeństwie (jak przygotowanie do samokształcenia i wejście na rynek pracy, kształcenie obywatelskie, prozdrowotne, ekologiczne, itd.).

Zgodnie z warunkami zawartymi w ustawie o systemie oświaty, powyższe ustalenia dotyczyć będą wyodrębnionych etapów kształcenia. Dla potrzeb bieżących prac wyodrębniono 5 poziomów: nauczanie elementarne (klasy I-III), propedeutycznie zintegrowane (IV-V), podstawowe przedmiotowe (VI-VIII), przedmiotowe zaawansowane (IX-XI) oraz przedmiotowe rozszerzone (XII).

Dla każdego etapu w podstawach zostaną ustalone priorytetowe cele edukacyjne, obowiązkowe przedmioty nauczania, szczegółowe cele kształcenia oraz kompetencje, jakie uczeń powinien uzyskać w efekcie uczenia się określonego przedmiotu, a także ni zbędne doświadczenia edukacyjne konieczne dla realizacji celów edukacji przypisanych do danego etapu.

Na bazie podstaw programowych budowane będą programy nauczania zawierające:

- szczegółowe cele operacyjne, które powinny obejmować kategorie wyników uczenia dotyczące zarówno zdobywanych przez uczniów informacji oraz uzyskiwanych umiejętności intelektualnych i motorycznych, jak też wyboru odpowiednich wartości;
- szczegółowe tematy opisujące materiał nauczania danego przedmiotu w formie ukierunkowującej pracę nauczyciela i ucznia;
- sugestie rozwiązań metodycznych odnoszących się do poszczególnych tematów (uszczegółowione do poziomu zależnego od doświadczenia nauczyciela i warunków nauczania);
- informacje o potrzebnych podręcznikach, materiałach pomocniczych i innych środkach dydaktycznych;
- opis stanu wiedzy i kompetencji uczniów, które mają osiągnąć w wyniku realizacji programu.

Zatwierdzenie programu do użytku szkolnego będzie wymagało pozytywnie zakończonego procesu opiniowania oraz przejścia określonej procedury weryfikacyjnej. Przyjęcie podstaw programowych jako głównego, sformalizowanego zapisu poszerzy możliwość indywidualizacji programów nauczania odpowiednio do tradycji, środowiska i regionu oraz twórczych aspiracji grona nauczycielskiego.

Istotnym elementem tak pomyślanej sekwencji prac nad podstawami programowymi i programami nauczania jest stworzenie warunków do kompleksowego wprowadzenia czynników wprowadzających na kompetencje kulturowe oraz umiejętności zachowań prozdrowotnych i proekologicznych uczniów.

Niezbędnym składnikiem reformy programowej będzie wprowadzenie takich zasad działania nadzoru pedagogicznego, które umożliwią monitorowanie sprzężenia zwrotnego pomiędzy ewolucją rozwiązań programowych i modyfikacjami systemu egzaminowania i oceniania.

Kierunki działań krótkoterminowych.

Z punktu widzenia głównego celu, rzeczą najważniejszą jest stworzenie zdecydowanie większej liczby młodzieży warunków edukacyjnych umożliwiających uzyskanie świadectwa maturalnego, przy zachowaniu dobrego poziomu wiedzy i umiejętności. Procesem koniecznym dla spełnienia tego postulatu staje się powiększenie odsetka młodzieży podejmującej kształcenie w pełnych szkołach średnich, początkowo w tempie nie mniejszym niż o 2 do 4% rocznie. Działania te powinny być prowadzone równoległe ze zmianami

programowymi w ramach długofalowych przedsięwzięć dostosowywanych do lokalnych potrzeb oraz możliwości organów prowadzących szkoły w poszczególnych województwach.

Zatem inspirowanie absolwentów szkół podstawowych oraz ich rodziców do podejmowania nauki w liceach ogólnokształcących i technicznych nabiera w obecnym okresie wyjątkowej wagi.

Jak podkreślono wcześniej, jednym z podstawowych problemów w sferze społeczno-gospodarczej jest zmiana charakteru przygotowania zawodowego rolników oraz stopniowe zmniejszanie zatrudnienia w produkcji rolnej. Oczywiście najbardziej efektywnym narzędziem prowadzącym do tego celu jest edukacja.

Ze względu na to, że głównym modelem produkcyjnym na wsi ma się stać gospodarstwo rodzinne, podstawowe wykształcenie w zawodach rolniczych - w zasadniczej masie - powinno odejść od dotychczasowej, wąskiej specjalizacji. Dotyczy to wszystkich poziomów kształcenia, począwszy od szkoły zasadniczej. ponieważ krótki cykl kształcenia w takiej szkole w niewielkim tylko stopniu pozwala na realizację przedstawionego postulatu, więc tę formę edukacyjną należy ograniczyć do racjonalnie małych rozmiarów. Oznacza to również, iż główną metodą kształcenia na potrzeby małych gospodarstw powinna się stać co najmniej pełna szkoła średnia. Równocześnie trzeba stopniowo eliminować na tym poziomie dotychczasowe, wąsko specjalizowane programy nauczania.

Typem placówek edukacyjnych, pozwalających optymalnie zmierzać do założonego celu jest, wcześniej wspomniane, liceum techniczne (a w przyszłości liceum profilowane) o kierunku rolno-spożywczym. Może ono bowiem być punktem wyjścia zarówno do studiów wyższych, jak też do krótkich form kształcenia zawodowego (II stopnia), umożliwiających i ułatwiających wielokrotną rekwaliifikację w ramach edukacji ustawicznej.

Tworzenie liceum technicznego na bazie zespołu szkół zawodowych wymaga określonych nakładów związanych z wyposażeniem pracowni (np. biologicznej, informatycznej, czy do zajęć profilowych), ale są one niższe niż wycinkowa modernizacja istniejących pracowni przedmiotowych, laboratoriów a szczególnie warsztatów szkolnych. Podobnie roczne koszty przypadające na ucznia w liceach ogólnokształcących i technicznych stanowią 53% kosztów tradycyjnego kształcenia zawodowego (specjalistycznego).

Dlatego, używając narzędzia finansowego, Ministerstwo Edukacji Narodowej będzie promować działania zmierzające do omówionych wcześniej przekształceń.

Uzupełnieniem liceum technicznego są już istniejące lub znajdujące się w fazie tworzenia centra kształcenia praktycznego oraz sieci pracowni symulacyjnych. Staną się one placówkami, w których absolwenci liceów uzyskiwać będą uprawnienia zawodowe. Posłużą także jako ośrodki rekwaliifikacji zawodowej.

Długookresowy kierunek prac.

Jak wcześniej podano, Ministerstwo Edukacji Narodowej planuje rozpoczęcie całościowej reformy systemowej około roku 2000. Wiąże się to z planowym obniżeniem wieku rozpoczynania edukacji szkolnej do 6-ciu lat, sygnalizowanym wcześniej spadkiem liczebnym grupy wiekowej 6- i 7-latków oraz dążeniem do wykorzystania potencjału kadry nauczycielskiej w okresie poprzedzającym następną falę wyzową.

Oddzielnym, bardzo trudnym problemem jest wybór modelu strukturalnego. Zdaniem wielu specjalistów w dziedzinie biomedycznych podstaw wychowania, wraz z zaawansowaniem

procesu dojrzewania pojawia się naturalna potrzeba przejścia ze sfery nauczania i wychowania do fazy trenowania dorosłości, poczucia odpowiedzialności i samodzielności. Wymienione przesłanki przemawiają na korzyść wariantu 2 ustroju szkolnego. Jednakże istnieją także względy, między innymi ekonomiczno-organizacyjne, preferujące wariant 1.

Jak wskazują doświadczenia zagraniczne oraz badania krajowe, około 15% absolwentów szkół podstawowych nie rokuje nadziei i nie aspiruje do ukończenia pełnej szkoły średniej. Ta część młodzieży powinna jednak uczestniczyć w formach kształcenia umożliwiających zdobycie podstawowych kwalifikacji zawodowych, między innymi dlatego, że ten przedział życia pokrywa się często u młodych ludzi ze zmianą struktury psychicznej wywołującą aspiracje do dalszej edukacji.

W związku z wydłużeniem, wstępnym zróżnicowaniem i wzmocnieniem elementów wykształcenia ogólnego na poziomie podstawowym, cykl przygotowania zawodowego 1 stopnia może zostać skrócony i obejmować 2-4 semestrów. Wprowadzenie takiego rozwiązania, zamiast 3-letniej szkoły zasadniczej, ułatwi i obniży koszty kilkakrotnej re kwalifikacji zawodowej wynikającej z cech gospodarki rynkowej.

Dalsze różnicowanie profilu kształcenia, ale nie koniecznie jako prosta kontynuacja poprzedniego, będzie następować na poziomie szkoły średniej.

Zgodnie z zamierzeniami, główną formą przyszłościowej szkoły średniej ma się stać ogólnokształcące liceum profilowe. Stanowi ona rozwinięcie formuły, wcześniej wspomnianego i uruchomionego w formie eksperymentu, liceum technicznego. Według tej koncepcji, zajęcia prowadzone w ramach profilu mają umożliwić uczniom rozwój zgodny z ich indywidualnymi zainteresowaniami i/lub predyspozycjami oraz ułatwić drogę do kolejnego etapu edukacyjnego. Nie powinny jednak ograniczać możliwości następnego wyboru. Szkoła ta nie będzie także dawała uprawnień zawodowych. Natomiast kanon wiedzy ogólnej umożliwi podjęcie studiów wyższych, podobnie jak na poziomie podstawowym, zwieńczeniem szkoły średniej stanie się egzamin sprawdzający oraz etap doradztwa.

Po ukończeniu szkoły średniej odpowiednie przygotowanie zawodowe i specjalistyczne dostosowane do aktualnych potrzeb rynku pracy zapewnią - przebudowane organizacyjnie i elastyczne programowo - szkoły policealne w strukturze centrów kształcenia praktycznego. Dodać trzeba, że w początkowym okresie ich działania można będzie skorzystać z adaptacji nowych, szerokokopijowych dokumentacji programowych opracowanych na potrzeby istniejących średnich szkół zawodowych.

Kulminacja w strukturach centrów kadry dydaktycznej różnych specjalności oraz wyposażenia dydaktyczno-zawodowego podniesie elastyczność systemu i - co równie ważne - zintensyfikuje wykorzystanie sprzętu. W konsekwencji należy oczekiwać jego wyższego tempa amortyzacji, a tym samym unowocześnienia zgodnego z postępowaniem technologicznym.

Podobnie jak na poziomie podstawowym, długość tego cyklu kształcenia zależeć będzie od specjalności, a w przypadku re kwalifikacji od kompetencji uzyskanych we wcześniejszej fazie. Przewiduje się także ewentualność akceptowania przez szkoły wyższe - zwłaszcza typu zawodowego - pewnych modułów kształcenia policealnego jako składników programowych studiów. Może to mieć miejsce szczególnie wtedy, gdy organizatorem szkoły policealnej lub jednostką z nią współpracującą będzie uczelnia.

Założenia kadrowe.

Wypada zwrócić uwagę na to, że bezpośrednie

oddziaływanie nauczyciela na otaczającą społeczność jest znacznie dalej idące niż wykładowcy w szkole wyższej. Na nim w głównej mierze, obok uczenia i wychowywania, spoczywa obowiązek kształtowania postaw, w tym prozdrowotnych czy proekologicznych. On też spełnia funkcję środowiskowego wzorca zachowań.

Wobec zasadniczej roli, jaką w procesie transformacji mają do odegrania szkoły zlokalizowane na wsi i w małych ośrodkach, głównym zadaniem jest przygotowanie i doskonalenie pedagogów pracujących na tym terenie. Mimo rozwoju komunikacji trzeba brać pod uwagę to, że przez pewien czas samorządy będą dążyły do utrzymania placówek położonych w bliskim sąsiedztwie miejsca zamieszkania dzieci. Konsekwencją tego będzie niska liczebność roczników występująca w zasięgu szkoły oraz niskie jednostkowe obciążenie dydaktyczne w poszczególnych przedmiotach. Dlatego zasadniczego znaczenia nabiera kształcenie wielopredmiotowe oraz re kwalifikacja kadry już pracującej.

Preferencje, jakie stwarza Ministerstwo Edukacji Narodowej dla kształcenia dwupredmiotowego, dają spodziewane wyniki. Jednakże względy ekonomiczne, jak i zmiana filozofii nauczania stawiają na porządku dziennym problem - nowego w naszej tradycji - kształcenia odpowiadającego anglosaskim pojęciom sciences i humanites.

Do realizacji na nowo określonych zadań szkoły, niezbędne będą także nowe umiejętności pedagogiczne. Z tego wynikają specjalne wymagania dotyczące systemu doskonalenia nauczycieli. W pierwszej kolejności powinno się ono koncentrować na:

- przygotowaniu do realizacji na nowo określonych, w podstawach programowych, zadań szkoły;
- zmianie stylu nauczania, poprzez wzbogacenie w metody aktywne;
- rozwijaniu umiejętności posługiwania się technikami medialnymi;
- wyrabianiu zdolności do nauczania w blokach interdyscyplinarnych;
- przygotowaniu do nauczania drugiego (lub kolejnego) przedmiotu;
- rozwijaniu technik oceniania i egzaminowania.

Intencją resortu edukacji narodowej jest przywrócenie tradycji odbywania nauczycielskich kursów wakacyjnych, wzbogacających umiejętności i osobowość oraz przygotowujących do pracy również poza umiejętnośći poza systemem lekcyjnym. Dla efektywnego wykorzystania możliwości konieczna będzie ich różnorodność, niekoniecznie związana z nauczanyimi przedmiotami (np. kursy przewodników, sportowe, krajoznawcze, warsztaty artystyczne, itp.), poszerzająca horyzonty lub stwarzająca platformę wymiany doświadczeń wielod dziedzinowych. W zamierzeniu ta forma doskonalenia zawodowego znajdzie odzwierciedlenie - w pewnej perspektywie - w składnikach wynagrodzenia.

ZAKOŃCZENIE

Specyfika systemu edukacyjnego sprawia, że rozpatrywanie - a tym bardziej selektywne przekształcanie - poszczególnych jego składników jest działaniem nieracjonalnym. Składają się na to między innymi współzależności etapów kształcenia, zasięg jego społecznego i ekonomicznego oddziaływania oraz ilość uczestniczących partnerów.

Dlatego odpowiadając na postulat Sejmu Rzeczypospolitej, w niniejszym opracowaniu przedstawiono założenia całościowego programu planowanych przemian prowadzących do spójnego, zreformowanego systemu edukacyjnego odpowiadającego wymogom XXI wieku.

Tempo polskiej ewolucji społeczno-gospodarczej wraz z długofalowym charakterem omawianych przekształceń systemowych sprawiły, że odstąpiono od próby szczegółowego określenia ich kosztów. skoncentrowano się natomiast na wskazaniu drogi prowadzącej do wyznaczonego celu strategicznego, uwzględniającej uwarunkowania oraz bariery społeczne, kadrowe i materialne.

Jednak jak wynika z przytoczonych przesłanek i danych liczbowych, przedstawiony program działania ma realne podstawy

urzeczywistnienia przy ścisłym współdziałaniu środowiska nauczycielskiego, władz samorządowych i administracji państwowej. Wymaga wszakże szerokiej popularyzacji i akceptacji społecznej.

**HARMONOGRAM REALIZACJI ZAŁOŻEŃ DŁUGOFALOWEJ
POLITYKI EDUKACYJNEJ PAŃSTWA**

**Główne przedsięwzięcia strategiczne w realizacji polityki
edukacyjnej państwa w latach 1996-2010**

I Restrukturyzacja systemu edukacji (zadania i sposób realizacji)

1 Reforma szkolnictwa podstawowego

- stworzenie warunków prawnych programowych i ekonomicznych włączenia klasy zerowej do szkoły podstawowej i upowszechnienia opieki przedszkolnej (termin realizacji 1997-1999)
- opracowanie i wprowadzenie zasad oceny postępów w nauce w oparciu o krajowe standardy zakresu wiedzy zdobytej przez uczniów w szkole podstawowej i trakcie pokonywania przez ucznia dalszych etapów edukacji

2 Reforma szkolnictwa średniego

- wprowadzenie nowego modelu kształcenia w liceum profilowanym (termin realizacji: od 2000 r.)
- rozwój sieci Centrów Kształcenia Praktycznego (termin realizacji: sukcesywnie)

3 Modernizacja systemu opieki i wychowania dzieci i młodzieży

- rozwój rodzinnych form opieki nad dzieckiem osieroconym: rodzin zastępczych, kontraktowych rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka (termin realizacji: sukcesywnie)
- modernizowanie organizacji pracy domów dziecka w kierunku wypracowania modelu placówki zbliżonej do środowiska rodzinnego (termin realizacji: praca ciągła)
- doskonalenie systemu rozwiązań modelowych w zakresie profilowania placówek resocjalizacyjnych (termin realizacji: sukcesywnie)

4 Reforma systemu kształcenia ustawicznego i edukacji dorosłych

- doskonalenie sieci Centrów Kształcenia Ustawicznego (termin realizacji: do 2000 r.)
- rozwijanie wielostopniowej sieci edukacji niestacjonarnej (termin realizacji: sukcesywnie)

5 Reforma szkolnictwa wyższego

- rozwój wyższych szkół zawodowych (termin realizacji: od 1997 r.)
- opracowanie i wdrożenie nowego systemu pomocy materialnej dla studentów (termin realizacji: sukcesywnie)

II Podniesienie ilościowego i jakościowego poziomu kształcenia społeczeństwa (zadania i sposób realizacji)

1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży powszechnego dostępu do szkół

- racjonalizacja sieci szkolnej
- zwiększenie sieci internatów i akademików
- zapewnienie pomocy materialnej uczniom z rodzin ubogich
- rozwój systemu pomocy materialnej dla studentów
- zwiększenie dostępności niepełnosprawnych do różnych form kształcenia przez zapewnienie odpowiednich warunków architektonicznych i wyposażenia ułatwiającego niepełnosprawnym kształcenia się (termin realizacji: praca ciągła)
- dostosowanie systemu kształcenia specjalnego do zmian w systemie edukacji
- ograniczanie nauczania w klasach łączonych

2. Tworzenie warunków i systemu promocji dla podejmowania przez absolwentów szkół podstawowych (szczególnie z regionów wiejskich, małych ośrodków miejskich i regionów wielkoprzemysłowych) kształcenia w szkołach średnich maturalnych

- stworzenie jednolitego i efektywnego systemu reorientacji i doradztwa zawodowego dla młodzieży w szkołach podstawowych i średnich (termin realizacji: do 1998 r.)
- weryfikacja i upowszechnienie w systemie oświaty innowacji dotyczących łagodzenia progów egzaminacyjnych na styku szkoły podstawowej i ponadpodstawowej (termin realizacji: do 1999 r.)
- zwiększenie sieci liceów ogólnokształcących dla młodzieży i dorosłych

(na bazie zespołów szkół zawodowych) szczególnie w regionach o niskim współczynniku scholaryzacji na tym poziomie kształcenia (termin realizacji: do 2001 r.)

- wzmocnienie tendencji zmniejszania liczby absolwentów szkół podstawowych podejmujących naukę w klasach pierwszych szkół zasadniczych (termin realizacji: praca ciągła)
- rozszerzenie liczby oddziałów profili w szkołach prowadzących eksperymentalne wdrożenie "liceum technicznego" w celu zebrania bogatszego materiału badawczego do oceny eksperymentu (termin realizacji: do 2000 r.)

3. Standaryzacja podstaw programowych; kształcenia ogólnego, kształcenia w zawodzie i profili kształcenia

- powołanie krajowych instytucji ds. rozwoju programów nauczania i standardów kwalifikacyjnych (termin realizacji: do 1998 r.)
- powołanie krajowych regionalnych instytucji ds. oceniania i egzaminów państwowych (termin realizacji: do 2000 r.)
- ustalenie podstaw programowych kształcenia ogólnego (termin realizacji: do końca 1996 r.)
- ustalenie podstaw programowych kształcenia w zawodach określonych w obowiązującej klasyfikacji szkolnej z 1993 r. (termin realizacji: sukcesywnie do 1998 r.)
- ustalenie podstaw programowych dla profili kształcenia (termin realizacji: do 1997 r.)
- pozyskiwanie i dopuszczanie do użytku szkolnego programów nauczania opracowanych na podstawie podstaw programowych: a) kształcenia ogólnego b) w zawodach c) dla profili kształcenia; t e r m i n realizacji: sukcesywnie od 1997 r. do 2000 r.
- wprowadzenie do systemu oświaty nowej formuły egzaminu dojrzałości - "Nowa Matura" (termin realizacji: od 1998 r. do 2000 r.)
- dostosowanie wymogów egzaminacyjnych i zasad przeprowadzania egzaminów z przygotowania zawodowego do nowej formuły egzaminu dojrzałości
- ustalenie wymagań i zasad przeprowadzania egzaminu z nauki zawodu (termin realizacji: od 1998 r.)

4. Powiększenie liczby kształconych na poziomie wyższym i osiągnięcie do 2005 r. współczynnika scholaryzacji 28-30% w grupie wiekowej dziewiętnastolatków

- promowanie restytucji studiów wielopoziomowych (termin realizacji: do 2005 r.)
- rozwój studiów trójstopniowych (licencjat, magisterium, doktorat), (termin realizacji: sukcesywnie)
- tworzenie nowych uczelni typu uniwersyteckiego
- rozszerzenie kształcenia osób cywilnych w uczelniach wojskowych (termin realizacji: od 1998 r.)

III Dostosowanie struktury kształcenia do potrzeb społeczno-gospodarczego rozwoju kraju

1. Zmiana struktury kształcenia

- rozwój studiów zawodowych w uczelniach akademickich oraz w wyższych szkołach zawodowych lokalizowanych poza dużymi ośrodkami akademickimi (termin realizacji: od 1997 r.)
- zwiększenie liczby studentów na studia uniwersyteckich oraz rozwój studiów magisterskich uzupełniających (termin realizacji: praca ciągła)
- wprowadzenie do systemu oświaty nowego typu szkoły średniej liceum profilowanego jako poszerzonej i docelowej formuły eksperymentalnie sprawdzanego "liceum technicznego" (termin realizacji: od 2001 r.)
- opracowanie i wdrożenie nowego modelu (sposobu organizacji) kształcenia (szkolenia) na podbudowie liceów profilowanych w szkołach policealnych (termin realizacji: 1998 r.)
- doskonalenie podstaw prawnych i warunków organizacyjnych dla rozpoczęcia kształcenia w centrach kształcenia (termin realizacji: praca ciągła)

2. Dostosowanie systemu kształcenia nauczycieli do zmian i wymogów reformy systemu oświaty

- kształcenie dwuspecjalizacyjne nauczycieli (termin realizacji: od 1997 r.)
- dostosowywanie programów kształcenia nauczycieli do zmian wynikających z reformy programowej systemu szkolnego (termin realiz. praca ciągła)

- stymulowanie rozmiarów kształcenia nauczycieli poprzez sieć kolegów nauczycielskich (termin realizacji: praca ciągła)
- opracowanie minimalnych wymagań programowych (studiów magisterskich i licencjackich) umożliwiających uzyskanie kwalifikacji nauczycielskich oraz przygotowania pedagogicznego (termin realizacji: 1997 r.)
- wdrożenie systemu akredytacji kształcenia w kolegiach nauczycielskich (termin realizacji: 1998 r.)

IV Tworzenie trwałych mechanizmów zapewniających efektywne wykorzystanie środków publicznych na rozwój oświaty i szkolnictwa wyższego

1. Modernizacja systemu wynagradzania w oświacie i szkolnictwie wyższym
 - wprowadzenie zasady przelicnikowego określania stawek wynagradzania minimalnego nauczycieli i nauczycieli akademickich (termin realizacji: od 1998 r.)
 - uzależnienie wysokości wynagrodzenia od wyników pracy nauczycieli (termin realizacji: od 1997 r.)
2. Koncentracja środków budżetowych przeznaczonych na oświatę i szkolnictwo wyższe w jednym resorcie
 - podporządkowanie szkolnictwa oświatowego i wyższego jednemu resortowi (termin realizacji: do 2000 r.)
 - opracowanie jednolitych standardów (do 2000 r.): a) inwestycji,
 - b) wyposażenia szkół i placówek publicznych, c) jednostkowych kosztów kształcenia

Nowe podręczniki do informatyki w szkole podstawowej.

1. Alojzy Drogowski - "Elementy Informatyki" - AWR "Czarny Kruk", Bydgoszcz 1996,
2. Janusz Białowąs - "Elementy Informatyki - poradnik dla nauczyciela" - AWR "Czarny Kruk", Bydgoszcz 1996,
3. Alojzy Drogowski - "Elementy Informatyki - w ćwiczeniach" - Zeszyt nr 1 - Logo i grafika - AWR "Czarny Kruk", Bydgoszcz 1995,
4. Alojzy Drogowski - "Elementy Informatyki - w ćwiczeniach" - Zeszyt nr 2 - Logo w zastosowaniach - AWR "Czarny Kruk" Bydgoszcz 1995.

Zamówienia kierujemy pod adresem: Agencja Wydawniczo - Reklamowa "Czarny Kruk", 85-733 Bydgoszcz, ul. M. Skłodowskiej - Curie 82/39, tel. (0-52)423-756

Czasopisma dla nauczycieli informatyki zamieścić:

1. Tekst programu DKO - 4015 - 3/94/WS do przedmiotu "Elementy Informatyki", który opublikowano w "Komputerze w Edukacji", nr 2/1994,
2. Propozycję rozkładu materiału - "Elementy Informatyki" dla VIII klasy szkoły podstawowej opracowany przez Andrzeja R. Miry na podstawie powyższego programu nauczania opublikowano w "Komputerze w Edukacji", nr 1/1995.

Zamówienia na "Komputer w Edukacji" kierujemy: Fundacja dla Uniwersytetu Wrocławskiego "Wydawnictwo", 70 -147. Wrocław, pl. Uniwersytecki 15, tel.(0-71) 224-019

Zamów również czasopismo "Komputer w Szkole" w: Ośrodek Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów, 02-026 warszawa, ul. Raszyńska 8/10, tel.(0-22) 224-019

Jubileusze...

Złoty Jubileusz Szkoły Podstawowej w Kobylnicy.

Uroczystości związane z obchodami tej rocznicy odbyły się 26 kwietnia 1996r. z udziałem byłych i obecnych dyrektorów, nauczycieli, aktywnych przedstawicieli Komitetów Rodzicielskich, dyrektorów szkół z terenu gminy i delegacji uczniowskich.

Zaproszonymi gośćmi byli: Wójt Gminy - Jerzy Makarow wraz z członkami Zarządu Gminy, reprezentująca Kuratorium Oświaty - st. wizytator Małgorzata Żurawska, przewodniczący związków zawodowych : Halina Gesse i Leszek Stecki, dyrektor Pomorskiego Banku Kredytowego - Joanna Pawluk oraz absolwenci pierwszego rocznika /1949/50/.

Po serdecznym powitaniu zebranych przez dyrektor szkoły Elżbietę Szczypek gości zapoznano z rysem historycznym szkoły przedstawionym przez wicedyrektor Gabrię Pliszka.

Następnie Wójt Jerzy Makarow przekazał życzenia i wręczył dyrektor szkoły akt erekcyjny dot. rozbudowy szkoły. Gratulacje i życzenia przekazali : pani Wizytator Małgorzata Żurawska, przedstawiciele Prezydium Rady Rodziców, dyrektor Pomorskiego Banku Kredytowego, ksiądz proboszcz oraz pierwszy absolwent Mieczysław Marzec, który wezwał zebranych do uczczenia minutą ciszy pamięć byłych uczniów i nauczycieli.

Wspomnieniami podzielili się byli nauczyciele i dyrektorzy szkoły. Z okazji 90-cio lecia ZNP długoletni działacze otrzymali listy gratulacyjne i albumy.

Po programie artystycznym miłych gości zaproszono do zwiedzania szkoły, w której wystawiono kroniki, fotografie, dyplomy i inne pamiątki.

/Gabriela Pliszka /

"Cofnijmy się we wspomnieniach 50 lat wstecz. Wówczas to, pan Paweł Szynkowski przystąpił do prac przygotowawczych, celem uruchomienia w ówczesnych Kubicach Publicznej Szkoły Podstawowej.

Wraz z rodzicami zgromadził sprzęt szkolny, przygotował do zajęć 2 izby lekcyjne i w dniu 1 września 1945 roku razem z panią Janiną Ociepińską zaingerował rok szkolny dla 36-ciu uczniów. Ale już z końcem października na skutek licznego osadnictwa, szkoła liczyła 65-ciu wychowanków.

W pierwszym roku działalności szkoła realizowała pełny program 5 klas szkoły ośmioletniej. Gdy w październiku 1946 roku uruchomiono w Kubicach Szkołę Rolniczą jej uczniami zostali szósto klasiści oraz młodzież starszych roczników, których naukę przerwała kiedyś znamienna data: 1 IX 1939 r.

W kolejnych latach liczba uczniów wahała się od 100 do 130, a stanowiska kierownicze piastowali:

- w latach 1946-1948 pan Wojciech Kulikowski, i to za jego kadencji przeprowadzono remont budynku i włączono do celów dydaktycznych 3 klasy na I piętrze.

- w roku szkolnym 1948/49 - państwo Michał a później Maria Krupscy
- a od 1949 roku do 1962 (13 lat) pan Stanisław Sawicki - oddany sprawom szkolnym, doprowadził do ponownej poprawy warunków lokalowych

zaadoptował piwnice i strych, uzupełnił wyposażenie szkoły w pomoce naukowe.

A uczniowie tamtych lat?

Z zapisów kronik szkolnych dowiadujemy się, że oprócz nauki uczestniczyli w życiu kulturalnym wsi, organizowali występy okolicznościowe, igrzyska sportowe, konkursy czytelnicze oraz projekcje filmów. Aktywnie działał Komitet Rodzicielski i drużyna harcerska.

Większość imprez organizowano w domu ludowym nadając im charakter masowy, a zebrane podczas festynów pieniądze przeznaczono na powiększanie zasobności bibliotecznego księgozbioru, zakup upominków noworocznych dla wszystkich dzieci oraz pomoc finansową najuboższym.

Uczniowie, których rodzice podjęli pracę w fabrykach, objęci zostali opieką świetlicy uruchomionej już w 1953 roku. W szkole zorganizowano pierwsze koła zainteresowań, wypełniające młodzieży czas pozalekcyjny, kształtując nowe umiejętności. Ta działalność pozyskała szkole sprzymierzeńców wśród rodziców i władz lokalnych, dumnych z tego, że zmniejszyła się przestępczość wśród nieletnich.

Nauczyciele uczestniczyli w akcji likwidowania analfabetyzmu wśród dorosłych, prowadzili kursy nauczani początkowego i kursy dokształcające. Czynnie uczestniczyli w przeobrażeniach stosunków społecznych i kulturalnych wsi, organizowali szkolenia dla rolników, zbierali fundusze m.in. na odbudowę stolicy i budowę 1000 szkół na tysiąclecie państwa. Byli radnymi Gm.R.N.

W roku szk. 1962/63 obowiązki kierownika szkoły obejmuje pani Antonina Buraczewska i kieruje nią przez 22 lata, aż do przejścia na emeryturę. W tym okresie szkoła otrzymuje nowoczesne pomoce audiowizualne m.in. rzadkość w tamtych czasach - telewizor i magnetofon. Następuje wymiana poniemieckich mebli. Swą działalność rozpoczyna Uniwersytet Powszechny, który swym słuchaczom dostarcza wiedzę z różnych dziedzin. Dotkliwą bolączką tamtych lat była baza lokalowa, która nie mogła sprostać wymogom higienicznym, skutkiem tego był wzrost liczby uczniów do ok. 400-tu, gdyż przybyli nowi wychowankowie do kl. V ze szkół, którym obniżono organizację oraz w związku z rozszerzeniem obowiązku szkolnego do ośmiu lat nauki. Komisja Oświatowa, która w listopadzie 1965 r. sprawdzała warunki i lokalowe szkoły wydała zalecenie, aby przystąpić do rozbudowy szkoły, a czasowo wygospodarować pomieszczenia na cele szkolne.

W 1968 roku szkoła pozyskała połowę budynku parafialnego z dwoma klasami i zastępczą salą gimnastyczną, a w następnych latach podczas remontu unowocześniono klasy w głównym budynku.

Mimo wspomnianych niedostatków, są to wspaniałe lata działalności kadry nauczycielskiej i uczniów. Sukcesy odnoszą koła przedmiotowe i artystyczne, rekordy biją uczniowie w zawodach sportowych. Członkowie PCK systematycznie pomagają ludziom starszym i samotnym. Powstaje Liga Ochrony Przyrody - upowszechniająca idee ochrony naturalnego środowiska człowieka, członkowie koła podejmują rywalizację w konkursie na najlepszą działkę szkolną - i... uplasowali się na I miejsce w powiecie. Wiodącą rolę odgrywa ZHP - organizują festiwale, bale maskowe, przedstawienia teatralne - harcerze wykonują różne czyny w swoim środowisku.

Przy olbrzymim zaangażowaniu Komitetu Rodzicielskiego i instruktorów harcerskich organizowano wypoczynek dzieciom na biwakach, obozach harcerskich i koloniach zuchowych. Prężnie działał chór szkolny, zespół muzyczny, amatorskie koło artystyczno-teatralne oraz samorząd szkolny.

W 1974 r. szkoła zmieniła swój status i rozpoczęła działalność jako zbiorcza szkoła gminna. Odład do szkoły dowożeni byli uczniowie z odległych miejscowości, m. in. Żeleń, Żelkówka, Lubunia, Płaszewa, Kruzyny czy Kwakowa, a nauczyciele odbywali wyjazdy ze zebrań z rodzicami.

Na stanowisko zastępcy dyrektora gminnego powołano panią Jawigę Głowacką. W szkole, jedynej w województwie, podjęto eksperyment nauki języka zachodniego (francuskiego) już od klasy III.

WSP w Słupsku wystąpiła z prośbą o utworzenia na bazie kl. I-III szkoły ćwiczeń, aby pod okiem doświadczonych pedagogów przyszli adepci nauczycielskiego fachu mogli zdobywać umiejętności dydaktyczne i wychowawcze. Klasy te działały przez 7 lat.

Powołano Gminny Hufiec ZHP, który pod komendą S.P. hm Liliany Sodała swą działalność rozszerzył na młodzież wszystkich wsi gminy Kobylnica. Nową formę nauki i rekreacji zaproponował utworzone koło turystyczno-krajoznawcze. Prowadzono naukę pływania na słupskim basenie.

Do 25-ciu osób zwiększyła się liczebność grona pedagogicznego, wzrosła ilość personelu szkoły, a przede wszystkim uczniów. Utworzony został etat kierowniczy: z-ca dyrektora ds. szkoły bazowej. Obowiązki te pełnili: w

latach 1979-82 pani Janina Smysła, 1982-84 pan Władysław Dykty.

Rok 1984 - to kolejna zmiana organizacyjna wiejskiej oświaty. Utworzono wówczas Gminny Inspektorat Oświaty, którym kierował pan Adam Kamiński. Dyrektorem szkoły mianowano panią Jadwigę Głowacką, a wicedyr. panią Gabriellę Pliszka.

Sytuacja bazowa szkoły pod koniec lat 80-tych jest bardzo trudna. Do szkoły uczęszczało prawie 600 uczniów. Z inicjatywy rodziców, nauczycieli i władz lokalnych został utworzony Społeczny Komitet Rozbudowy Szkoły. Powstał projekt nowego obiektu, wybudowano podpiwniczenie i... z powodu braku środków w 1990 roku zaprzestano dalszych prac budowlanych.

Wówczas obowiązki dyrektora objęła pani Bożena Gawłak, kierując szkołą przez kolejne trzy lata. Dzięki pomocy księdza proboszcza, który udostępnił nam budynek katechetyczny, poprawiły się niedostatki lokalowe. W godziwych warunkach rozpoczęła pracę świetlica i biblioteka szkolna oraz nauczyciele i uczniowie na lekcjach wychowania fizycznego. Mimo to nauka odbywała się na trzech zmianach. Dyrektor szkoły nie zrażona trudnościami podjął starania o uruchomienie stołówki szkolnej, w której dożywiano 100 uczniów, zjednała sojuszników i doprowadziła do budowy toalet uczniowskich wewnątrz budynku. W przedstawianych latach Urząd Gminy przeprowadził remont budynku młodszych klas.

Tradycją szkoły stała się prezentacja dorobku uczniów w dziedzinie plastyki i artystycznej podczas spotkań z rodzicami, uczniowie w tajnym głosowaniu wybierali nauczyciela roku, sportowca roku, rozgrywali sportowe mecze z nauczycielami. Z zorganizowanych dwóch aukcji prac uczniowskich zdobyto fundusze na malowanie szkoły, które wykonał rodzice z Komitetu Rodzicielskiego podczas letnich ferii. Młodzież rozpoczęła redagować szkolną gazetkę.

W 1993 roku, w drodze konkursu, na dyrektora szkoły wybrano panią Elżbietę Szczypek. W miejsce Komitetu Rodzicielskiego została utworzona Rada Rodziców. Szkoła realizuje swoje statutowe obowiązki, a uczniowie odnoszą sukcesy w różnych konkursach.

Gdyby zapytać co stanowi bogactwo tej szkoły?

Odpowiem bez wahania - ludzie, którzy ją tworzyli kiedyś i tworzą dziś, rzesza ponad 100 nie wymienionych nazwisk w zaprezentowanej historii nauczycieli i personelu szkoły oraz tych, którzy ją wspomagają - rodziców i przychylnych nam władz. Wszyscy wspólnie stworzyli ten 50-cio letni dorobek, wkładając wiedzę i umiejętności, serce, zapał i wysiłek.

Chlubą naszą są wychowankowie, od tej pierwszej 19-nastki z r. szk. 1949/50 aż po dzień dzisiejszy, czyli łącznie 1978 absolwentów.

Iluz to już rozślawiło dobre imię tej szkoły? - a niektórzy po skończeniu studiów powrócili do nas jako młodzi nauczyciele.

Dzisiejszy jubileusz jest okazją do złożenia życzeń - *życzę wszystkim pracownikom i uczniom wytrwałości w dążeniu do dalszych sukcesów w kolejnym 50-cio leciu.*

/ Treść wystąpienia przewodniczącej Komitetu Organizacyjnego Gabrieli Pliszka podajemy za pismem lokalnym/

Uwaga !

W związku z 50-leciem istnienia Zespołu Szkół Mechanicznych w Słupsku (ul. Niedziałkowskiego 2, tel 0-59 42-48-31) odbędzie się ZJAZD ABSOLWENTÓW .

Termin zjazdu 18-19 kwietnia 1997 r. Wpisowe - 30 zł. Zainteresowani mogą się kontaktować z sekretariatem szkoły. Istnieje możliwość zakwaterowania. Nr konta: PBKS. o/ Słupsk 367608-2323-131 Zespół Szkół Mechanicznych Słupsk

50 lat Szkoły Podstawowej Nr 4 Im. Kolejarza Polskiego w Słupsku

"Jolanta Wiśniewska, dyrektor szkoły, witając gości miała okazję wspomnieć, iż także wśród nich są absolwenci "czwórki", np. Halina Gesse - przewodnicząca Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego, Zygmunt Sadowski - do niedawna kurator oświaty. Im więc szczególnie, jak i wszystkim pedagogom i przyjaciółom tej szkoły, gratulacje złożył senator Andrzej Szczepański - także w imieniu obecnych posłów Zbigniewa Galka i Władysława Szkopa. Z życzeniami wystąpili: Krystyna Danilecka - wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej, Andrzej Obalek - wiceprezydent miasta, Franciszek Cierach - dyrektor słupskiej placówki "Nestle Polska", który ufundował na jubileusz wyposażenie gabinetu komputerowego, Tadeusz Raczkowski - naczelnik Zakładu Taboru PKP. Jerzy Bytnerowicz - prezes STSK, czterem pedagogom wręczył medale "Za zasługi w upowszechnianiu muzyki" (Maria Magdalena Abakanowicz, Grażyna Przybylak, Jolanta Wiśniewska, Violetta Wójcik). Życzenia składali przedstawiciele "Solidarności", Towarzystwa Ubezpieczeń i Asekuracji "Warta". Nagrodę kuratorium otrzymała M.M. Abakanowicz. Goście wręczyli szkole upominki pieniężne. Sukcesy tej placówki w wielu dziedzinach przypominano w okolicznościowej książeczce, a także w ekspozycjach na korytarzach. Szkoła dla swoich najwspanialszych pedagogów i sprzymierzeńców przygotowała odznaki "Złota Czwórka" i nagrody. Samorząd uczniowski nagrodził najlepszych w konkursie "Klasa 50-lecia": kl. IIIa, Va, VIa, VIII d." (z "Głosu Pomorza")

Za szczególne zasługi oraz wytrwałą, wieloletnią pracę /powyżej 25 lat/ w Szkole Podstawowej Nr 4 oraz za wydatną pomoc szkole Rada Pedagogiczna przyznała pamiątkowe "Złote czwórki" następującym osobom: Tadeuszowi Michałowskiemu, Zygmuntowi Szczechowiczowi, Jerzemu Paczkowskiemu (byli dyrektorzy), Elżbiecie Maślanko, Eleonorze Wójtowicz, Barbarze Karpowicz, Annie Matynia, Annie Próchniak, Marii Kuśmider, Halinie Liszka, Włodzimierzowi Doroszewiczowi, Katarzynie Prażmowskiej, Tadeuszowi Raczkowskiemu (z zakładu opiekuńczego- ZT PKP), Firmie Nestla.

Były dyrektor szkoły - mgr Jerzy Paczkowski - przekazał w imieniu poprzedników p.mgr Jolancie Wiśniewskiej pamiątkową "buławę" z nazwiskami wszystkich dotychczasowych dyrektorów.

Z historii Szkoły

(wybór materiałów z okolicznościowego wydawnictwa Jerzy Paczkowski, "50 lat Szkoły Podstawowej Nr 4 im. Kolejarza Polskiego" Słupsk 1996)

"...We wrześniu 1946 roku powołano kolejną placówkę oświatową w powojennym Słupsku - Szkołę Podstawową Nr 4. Początkowo zajęcia odbywały się gościnnie w "trójce" przy ulicy Deotymy, ale wkrótce uczniowie przenieśli się do swojej siedziby przy ulicy Sobieskiego 2.

Trzy baraki drewniane niemieckiej IV. Gemeindeschule przy dawnej Hochstrasse, w których podczas ostatnich dni wojny

mieścił się szpital żołnierski, zniszczone, z powybijanymi szybami w oknach - oto stan wymarzonej siedziby. W październiku 1946 roku w jednym z wyremontowanych naprędcie baraków odbywały się zajęcia, natomiast dwa pozostałe jeszcze remontowano. W barakach równoległych do ulicy Sobieskiego mieściły się sale lekcyjne, pokój nauczycielski, kancelaria, gabinet kierownika, mieszkanie woźnego. W trzecim - wysokim, z dużymi oknami - była sala gimnastyczna, posiadająca scenę, kulisy, rozbieralnię.

Zimą panowały tu trudne warunki pracy w związku z tym, że zachowane niemieckie piece nie trzymały ciepła. Uczniowie i nauczyciele zmuszeni byli przebywać w salach lekcyjnych w ciepłych okryciach. Natomiast latem wysoka temperatura w pomieszczeniach uniemożliwiała normalną naukę.

Zdecydowana zmiana warunków pracy nastąpiła we wrześniu 1955 roku, po przeniesieniu się do nowo wybudowanej szkoły. Przestronne gabinety z nowym wyposażeniem, jasne korytarze - to zasługa ówczesnego kierownika szkoły, Stanisława Kiejdo.

Dynamicznie rozwijające się osiedle Zatorze zmusiło władze miejskie do budowy kolejnych szkół: 8, 14 i 15, ale mimo to z upływem lat w tych czterech szkołach stawało się coraz ciasniej. Adaptacja trzeciego piętra i przystosowanie go do prowadzenia zajęć w 1979 roku, za dyrekcji Tadeusza Michałowskiego, było rozwiązaniem doraźnym. W 1982 roku w dwóch małych pawilonach na Osiedlu Piastów uruchomiono 8-oddziałową, potem 12-oddziałową Filię SP-4, do której uczęszczali uczniowie klas I-III, mieszkający na tym osiedlu. Osiedlowa Filia przetrwała do czerwca 1989 roku - wtedy otwarto w pobliżu Szkołę Podstawową Nr 17.

Dzisiaj Szkoła Podstawowa Nr 4 w Słupsku mieści się w jednym budynku przy ulicy Sobieskiego i uczęszczają do niej uczniowie z najbliższej okolicy.

W ciągu 50 lat istnienia Szkoły Podstawowej Nr 4 w Słupsku zdarzyło się wyjątkowo wiele.

Przeglądając kroniki szkolne, księgi pamiątkowe, przyglądając się zdjęciom, dyplomom, pucharom, wczytując się w notatki prasowe poznajemy nie tylko dzieje szkoły, ale i dzieje powojennego Słupska, Polski. Optymizmem, zapałem, chęcią pracy charakteryzują się lata tuż po zakończeniu wojny, przełom lat czterdziestych i pięćdziesiątych. Wypełnione nadzieją zdają się być lata zmian i przyspieszenia po Polskim Październiku, z "małą stabilizacją" (trochę biedną!) lat sześćdziesiątych. Pełna oddechu zdaje się być gierkowska epoka sukcesów i otwarcia na Zachód. Potem trudny okres lat osiemdziesiątych, wstrząsanych wydarzeniami na Wybrzeżu, na Śląsku, starciami ulicznymi, strajkami - tragiczne w zaplątanej historii. Wreszcie początki III Rzeczypospolitej...

Te wszystkie zdarzenia zachodzące jakby poza szkołą, miały w tamtych latach istotny wpływ na pracę szkoły. W pierwszych latach jej istnienia wiele czyniło się dla ukształtowania osobowości młodych ludzi na miarę Nowej Polski, w nowych granicach i w nowej rzeczywistości - tych, którzy mieli wrosnąć w Ziemię Odzyskaną, odnaleźć się w dziejach minionych i w przyszłości.

...Szkoła Podstawowa Nr 4 w Słupsku kontynuowała przedwojenne tradycje szkoły propanistwowej, realizującej zadania dydaktyczne i wychowawcze, odwołując się do zachodzących wokół przemian gospodarczych i politycznych:

- Już w pierwszych latach powstały drużyny harcerskie. Przyjmowały za swych patronów młodych bohaterów Powstania Warszawskiego, obchodziły związane z nimi rocznice, realizowały zadania alertowe. Szczególnie aktywne były drużyny ZHP w latach czterdziestych, sześćdziesiątych i osiemdziesiątych - są to lata, w których opiekunami byli:

Stanisław Kiejdo, Danuta Perło, Zofia Słupska, Stefania Dąbrowska, Mirosław Jarystow, Alina Andrzejewska.

- W latach siedemdziesiątych powstało Szkolne Koło Przyjaciół Kombatanta, którego aktywna działalność przyczyniła się do otwarcia w 1973 roku Izby Pamięci Narodowej (w gabinecie historycznym), upamiętniające tragiczne lata II wojny Światowej i bohaterstwo Żołnierza Polskiego. Znalazło się tu miejsce na pamiętąki uczestników bitwy pod Lenino i bitwy pod Monte Cassino, obu frontów ostatniej wojny. Staraniem Krystyny Wasiuszko i Władysławy Mindy zgromadzone zbiory rozrastały się.
- Izba Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, otwarta w 1977 roku, była jakby kontynuacją Izby Pamięci. Wśród pamiątek znalazły się dokumenty Polaków od lat przebywających na ziemiach rosyjskich, którzy wraz z tworzoną Wojskiem Polskim wracali do ziemi ojców, tu osiedlali się. Liczne zbiory odznak, znaczków pocztowych, widokówek, fragmentów listów - dostarczonych przez uczniów - były świadectwem nawiązywanych dziecięcych przyjaźni, chęci poznania świata, zainteresowań. Opiekunami Izby byli nauczyciele języka rosyjskiego - Halina Liszka, Maria Radziwonik.
- Powstały szkolne koła: Ligi Morskiej, Ligi Lotniczej, Towarzystwa Przyjaciół Żołnierza, Ligi Obrony Kraju, do których gamęli się chłopcy. Działy również szkolne koła PCK i LOP. powstała Spółdzielnia Uczniowska (oparta w swej działalności finansowej o kapitał utworzony z wkładów uczniów), która prowadziła sklepik szkolny i propagowała korczakowskie idee małej spółdzielczości.
- Młodzież szkolna zbierała pieniądze na odbudowę Stolicy (lata 50-te), budowę szkół na 1000-lecie Państwa Polskiego (lata 60-te), budowę Zamku Królewskiego (1971) i Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie (1979), na budowę Szpitala Wojewódzkiego (1986) i dworca PKP w Słupsku (1984, 1985). Aktualnie młodzież rokrocznie propaguje i aktywnie uczestniczy w zbiorcach Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy Jerzego Owsiana.
- Młodzież zbierała dary, przybory szkolne, pomagając rodzicom i dzieciom węgierskim (1956), wietnamskim (1968), ofiarom powodzi w Płocku (1982), oraz zabawki, upominki i książki na "Słupską Gwiazdkę" i "prezent dla dziecka" (od 1991 roku).
- Młodzież klas starszych uczestniczyła w konkursach wiedzy, organizowanych z okazji XXV-lecia Ziem Odzyskanych (1970), oraz XXX-lecia powrotu Ziem Północnych i Zachodnich (1975).

Konkursy historyczne:

- * "Kopernik - Nauka - Przyszłość" (1973)
- * "Bohaterowie naszych ulic" (1982)
- * Kościuszko - bohater naszych czasów" (1985)
- * "Krzywousty i jego czasy" (1984)
- * "Polska Piastów" (1988)
- * "Bohaterowie walk o niepodległość" (1989)

W roku 1985 przeprowadzono konkurs dla uczniów klas VI-VIII pt. "Słupsk moje miasto" (J. Wiśniewska, J. Rodziewicz). W latach 1986-1991 organizowano takie konkursy dla uczniów klas IV-V (J. Rodziewicz, W. Minda, J. Wiśniewska), a także dla uczniów klas I-III (A. Jaroszewicz, H. Hołowienko, G. Taszer). Do dzisiaj uczniowie klas IV startują w szkolnych turniejach wiedzy o Słupsku (E. Michałowska, S. Firlong).

Takie przygotowanie dzieci i młodzieży sprzyjało sukcesom, jakie szkoła odnosiła w latach 1984-1996 w miejskich międzyszkolnych Turniejach Wiedzy o Słupsku. W przygotowania zaangażowani byli nauczyciele historii (W. Minda, E. Michałowska), muzyki, plastyki, techniki i języka polskiego (V. Wójcik, G. Przyblak, M. Lipska, M. Radziwonik, M. Gustkowska, D. Zalewska, M. Abakanowicz), wychowawcy klas, sportowcy.

Szczególne zasługi dla szkoły miała działalność artystyczna i sportowa. W tych dziedzinach uczniowie wraz z opiekunami zdobywali puchary, odnosili głośne sukcesy:

- * Chóry z przełomu lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych (A. Ostapko) miały równie dobrych kontynuatorów w latach osiemdziesiątych i później (Lata 1991-93).
- * Pierwsze zespoły artystyczne (taneczne i wokalne) prezentowały swoje programy już w latach pięćdziesiątych - występy w Damnicy, Potęgowie, w Gardnie i w jednostce wojskowej w Rędzikowie. Także podczas wycieczki szkolnej (Wieliczka, Zakopane). Prowadzone w latach 1969-75 przez Annę Ostapko zespoły wokalne były jednymi z najlepszych w województwie. Znałe ze swych występów i sukcesów są także: zespół piosenki i ruchu "Wesołe Nutki" (lata 1983-89; op. Grażyna Przybylska), oraz zespół piosenki i tańca "Czwórka" (od 1990 roku; op. Maria Abakanowicz, Violetta Wójcik). występowały one na wielu imprezach charytatywnych, dla mieszkańców miasta, przygotowały własne programy muzyczno-taneczne.
- * Ruch sportowy największe osiągnięcia w województwie zapisuje na swoim koncie w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych - staraniem i zaangażowaniem opiekunów: Kazimierza Skiby, Bogdana Zakrzewskiego, Wiesława Szapelaka, Jolanty Ćwik. Szkoła organizuje halowe i osiedlowe igrzyska sportowe dla szkół podstawowych Słupska, uczniowie odnoszą sukcesy w zawodach na szczeblu makroregionu.
- * Od 1985 roku wychowawcy i nauczyciele wychowania fizycznego organizują igrzyska sportowe klas I-III (wg pomysłu R. Wodeckiej).
- * Uczniowie uczestniczą w rokrocznych konkursach ortograficznych (klasy III) i konkursach recytatorskich, organizowanych przez szkołę.
- * Od 1992 roku uczniowie klas II-III uczestniczą w konkursie wiedzy "Chrońmy Przyrodę" (wg pomysłu H. Sawickiej).

Nie sposób wymienić i pomieścić w skrótovej formie wszystkich zdarzeń z życia Szkoły w minionym pięćdziesięcioleciu. Obok wyżej wymienionych sukcesów obserwujemy codzienną pracę nauczycieli na lekcji, nie zawsze wymierną w konkretne wyniki.

W ciągu 50 lat Szkołą kierowało siedmiu kierowników i dyrektorów. Każdy z nich poprzez swoją niezaprzeczalną indywidualność i zaangażowanie współtworzył ze swoimi nauczycielami i uczniami niepowtarzalny klimat w pracy szkoły. Dziś z dumą możemy mówić o:

- * szkole harcerskiej - Stanisława Kiejdy,
- * szkole usamorzadowionej i sportowej - Tadeusza Michałowskiego,
- * szkole sportowej i wewnętrznych przemian - Zygmunta Szczechowicza,
- * szkole wszechstronnego rozwoju ucznia - Jerzego Paczkowskiego
- * szkole poszukującej - Jolanty Wiśniewskiej.

Szkoła Podstawowa Nr 4 w Słupsku żyła i rozwijała się wraz z miastem i Polską. Potrafiła przez lata zachować swoją tożsamość - poprzez wychowanie harcerskie, rozwój masowego sportu szkolnego, poprzez wszechstronny rozwój ucznia, organizację różnorodnych zajęć pozalekcyjnych. Twórcami tej tożsamości byli Jej Nauczyciele - wypróbowani w działaniu i pracy, Uczniowie - zdobywający laury w konkursach i sporcie, Rodzice - chętnie pomagający szkole w różnych jej okresach, zakład opiekuńczy - PKP.

Stałe imprezy

- * Igrzyska sportowe klas I-III (od 1985 r.).
- * Turnieje wiedzy o Słupsku klas IV (od 1992 r.), poprzedzone konkursami dla klas IV-V "Słupsk - moje miasto" (1986-1991).
- * Konkurs czytelniczy klas IV-VIII (od 1984 r.), w którym w ostatnich latach uczestniczą również uczniowie innych szkół.
- * Konkurs wiedzy "Chrońmy przyrodę" dla klas II-III
- * Halowy Turniej Piłki Nożnej (1978-1980; kontynuowany w SP-15)
- * Igrzyska Harcerskie, dla drużyn Hufca ZHP (1984-89)
- * Halowe Igrzyska Zuchowe, dla drużyn Hufca ZHP (1987-89)
- * Konkurs Literackiej Twórczości Dziecięcej (od 1984 r.)

Wydawnictwa książkowe**(Konkurs Literackiej Twórczości Dziecięcej)**

- * 1991 r. - "Powiew jaworowych drzew" (utwory poetyckie wyróżnione w latach 1984-91)
- * 1993 r. - "Nieposłuszny groszek" (nagrodzone i wyróżnione utwory w IX Konkursie)
- * 1994 r. - "Tylko zapukaj" (nagrodzone i wyróżnione utwory w X Konkursie)
- * 1995 r. - "W Bąblandii" (nagrodzone i wyróżnione utwory w XI Konkursie)
- * 1996 r. - "Tyle miejsc, tyle chwil" (nagrodzone i wyróżnione utwory w XII Konkursie)

Sponsorami wydawnictw byli: SP-4, "Grawipol", Kuratorium Oświaty Słupsk, Wydział Oświaty, Kultury i Rekreacji UM Słupsk, ODN Słupsk i inni.

Działalność zespołu piosenki i ruchu "Wesołe Nutki"

(Grażyna Przybylak)

- * 1984r.- Program na Turniej Wiedzy o Słupsku
- * 1986r.- Program na Turniej Wiedzy o Słupsku
 - Program na 40-lecie Szkoły
 - Udział w programie telewizyjnym "razem ze Studiem 1"
- * 1987r.- Udział w programie Centralnych Dni Morza w Ustce
 - Program na Turniej Wiedzy o Słupsku
- * 1988r.- Udział w programie "A to Polska właśnie" z okazji Święta Niepodległości
- * 1989r.- Udział w spektaklu Teatru Dramatycznego w Słupsku pt. "Lato Muminków"
 - Własny spektakl muzyczny "Ulica Wyobraźni" (do słów i muzyki J. Stachurskiego)
- * 1990r.- Udział w wersji teatralnej "Ulicy Wyobraźni"

Działalność zespołu piosenki i tańca "Czwórka"

(Maria Abakanowicz, Violetta Wójcik)

- * 1990r. - Program pt. "Latawce" na Turniej Wiedzy o Słupsku
- * 1991r. - Program pt. Słupski roczek" na Turniej Wiedzy o Słupsku
- * 1992r. - Program pt. "Na szkolnym pegazie" na podsumowanie Konkursu Literackiej Twórczości Dziecięcej
- * 1993r. - Program pt. "Słupskie ZOO" na Turniej Wiedzy o Słupsku; prezentowany także na Ogólnopolskim Forum Bibliotekarzy w Słupsku
 - Program pt. "Kiedy rodzi się poeta" na I Słupską Jesień Poezji
- * 1994r. - Program pt. "Jubileusz" na Turniej Wiedzy o Słupsku
 - Program pt. "Za każdy kamień Twój" z okazji 50 rocznicy Powstania Warszawskiego
 - Program pt. "Pejzaże poezji" na II Słupską Jesień Poezji
- * 1995r. - Program pt. "Żywioty" na II Słupską Jesień Poezji
- * 1996r. - Program pt. "Wiosenna awantura w bibliotece" na Słupską Wiosnę Literacką
 - Program pt. "Dzieje Słupska tańcem malowane" na Turniej Wiedzy o Słupsku
 - Program pt. "Kangurze awanturki pewnej królewskiej córki", prezentowany na podsumowaniu matematycznego konkursu "Kangur '96"

Kierownicy i dyrektorzy szkoły

Henryk Zdunke 3 IX 1946 - 31 XII 1948
 Hilary Radtke 1 I 1949 - 31 VIII 1949
 Stanisław Kijdo 1 IX 1949 - 31 VIII 1972
 Tadeusz Michałowski 1 IX 1972 - VIII 1980
 Katarzyna Prażmowska(p.o.) VI 1980 - 20 VIII 1980
 Zygmunt Szczechowicz 20 VIII 1980 - 31 VIII 1984
 Jerzu Paczkowski ! IX 1984 - 31 VIII 1992
 Jolanta Wiśniewska Od 1 IX 1992

Zastępcy kierownika i dyrektora szkoły
 Wanda Gajzler 1 IX 1956 - 31 VIII 1961
 Ludwik Rzczekowski 1 IX 1961 - 31 VIII 1968
 Katarzyna Prażmowska 1 IX 1969 - 31 VIII 1980
 Stefania Majzner 1 IX 1980 - 31 VIII 1983
 Janina Sztabnik od 1 IX 1983
 Władysława Minda 1 IX 1984 - 31 VIII 1991
 Jolanta Wiśniewska 1 IX 1991 - 31 VIII 1992
 Alina Andrzejewska od 1 IX 1992

Kierownicy Filii SP 4

Barbara Jankowska 1 IX 1982- 6 XII 1982
 Katarzyna Steciuk 1 I 1983 - 31 VIII 1989

Złoty Jubileusz Szkoły Podstawowej w Sycewicach

„Szkoła Podstawowa w Sycewicach (gm. Kobylnica) obchodziła niedawno jubileusz 50-lecia. Pierwsza inauguracja roku szkolnego odbyła się tu 1 września 1946 roku. Naukę rozpoczęło wówczas 24 uczniów i była to szkoła 4 - klasowa. Obecnie w nowym budynku (oddanym do użytku w 1991 roku) uczy się 270 dzieci.

Pierwszym kierownikiem szkoły wtedy polskiej i niemieckiej była Halina Luńska, po niej Wacław Luński. Lata 1957 - 1983 to długoletnie dyrektorowanie małżeństwa Jadwigi i Bronisława Jeziorowskich. Kolejnymi szefami placówki byli Stefan Dąbrowski i Józef Broda. Od 1990 r. kieruje nią Mariusz Pawłowski.

Na jubileuszu nie zabrakło byłych i obecnie pracujących nauczycieli, a także pierwszych absolwentów - Genowefy Wołoczko, Tadeusza Wocha, Czesława Chwieduka. Szczególnie wzruszającym momentem uroczystości były wspomnienia absolwentek szkoły - Marioli Dawszewskiej i Bożeny Kamykowskiej.

Dorobek szkoły można było poznać oglądając specjalną wystawę szkolnych i klasowych kronik, dyplomów, tablic informacyjnych ze zdjęciami. Nie brakowało też wyłożonych gazetek szkolnych. Liczba tytułów jak na taką małą szkołę spora: „Prymus”, „Nowinki z Filipinki”, „Mini Brawo”, „Junior”, „Hirek”, „Spoko”.

(Grzegorz Chwieduk w „Głosie Pomorza” z 29 października 1996 r.)

„By czas nie zaćmił i niepamięć...”

Ponad ćwierć wieku kierowali szkołą na przemian pp. **Jadwiga i Bronisław Jeziorowscy**. Uczniowie niezwykle serdecznie wspominają to nauczycielskie małżeństwo. Pani Jadwiga była wymarzoną wychowawczynią klas młodszych: pogodna, uśmiechnięta, zyczyła uczniom tworzyła na lekcjach miłą atmosferę. Umiała zachęcić dzieci do nauki. Zawsze zauważała i chwaliła postępy - zwłaszcza słabszych uczniów. Często stosowała (lubiane przez dzieci) „czytanie na czas. Nagrodami były nie tylko stopnie, ale i różnokolorowe zakładki. Na lekcjach czytano „Świerszyk”, a później „Płomyk”. Zauważała piękno każdej pory

roku, urodę zwykłego dnia. Uczyla szacunku dla przeszłości, wiarygodnie mówiła o miłości do ojczystej ziemi. Wpajała zasady grzeczności, kulturalnego odnoszenia się do innych. Zachęcała do systematyczności i odpowiedzialności za to, co się robi. W nagrodę za dobre wyniki w nauce i wzorowe zachowanie potrafiła zabrać kilkoro młodszych uczniów na kilkudniową wycieczkę organizowaną dla starszych klas. W latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych szkoła nie liczyła zbyt wielu uczniów, stąd wewnętrzne życie szkolne nie toczyło się tylko w klasach, lecz obejmowało ogół uczniów. Organizowano wyjścia do lasu na „Piaskową Górę”, wyjeżdżano na wycieczki do Trójmiasta i Malborka, do Poznania.

Pan **Bronisław Jeziorowski** zachęcał do wypraw rowerowych po najbliższej okolicy: do Tynia, Sławna, nad jezioro w Ściegnicy (z odpoczynkiem w gościnnej szkole w Luleminie, gdzie czekało ciasto i stopy kanapek..). Niemal; każdemu uczniowi została powierzona jakaś funkcja: chłopcy tworzyli serwis techniczny, dziewczęta były odpowiedzialne za pomoc medyczną, powoływano kronikarzy, sekretarza rajdu, wybierano ucznia, który jechał na przedzie rajdu i tego, który zamykał peleton...

W latach siedemdziesiątych prężnie rozwijający się PGR został zakładem opiekuńczym szkoły. Świadczone wówczas sobie wzajemne usługi - na przykład za przygotowany na zakładową uroczystość program artystyczny uczniowie bezpłatnie otrzymywali autobus na wycieczki, zaś dziewczęta starszych klas (w białych fartuchach z czepkami i chustami na głowach odbywały zajęcia praktyczne w stołówce pegerowskiej.

Państwo Jeziorowscy potrafili rozbudzać w uczniach zdolności i zainteresowania muzyczne, organizując z pomocą niezjącego już p. **Władysława Tomali** zespoły wokально-muzyczne i akordeonistów, które odnosiły znaczące sukcesy w konkursach powiatowych i wojewódzkich (np. w r. 1975 - I i III miejsce). Pod ich kierunkiem podopieczni przygotowali wiele pięknych programów - koncertów prezentując je wielokrotnie w Słupsku, Sławnie i w miejscowościach gminy Kobylnica: Kończewie, Kwakowie, Redencinie, Kobylnicy czy w Sycewicach. Gdy powracano późno, zawożono dzieci pod ich domy - także do sąsiednich wsi.

Otwarta Szkoła uczestniczyła aktywnie w życiu zbiorowości. Uczniowie chętnie do niej uczęszczali, gdyż każdy był zauważony i czuł się potrzebny: jedni realizowali swoje ambicje w nauce, inni w sporcie, jeszcze inni w pracach porządkowych, w sadzeniu lasu ...Patrząc z dzisiejszej perspektywy, można by nazwać kierowaną przez pp. Jeziorowskich placówkę - Ich autorską szkołą. Szanowano w niej ucznia i jego rodziców, okazywano życzliwość, każdego traktowano podmiotowo, różnicując wymagania stosownie do możliwości. W latach siedemdziesiątych pracę w sycewickiej szkole podjęły nauczycielki, które wniosły z sobą w wiejskie środowisko atmosferę młodości i ... mody. **Brygida Czernichowska** - potrafiła jasno przekazać zawilności matematyczne, **Hanna Bruzgo** - wrażliwa polonistka... , **Maria Pietrzyńska** perfekcyjnie nauczała biologii..., **Krystyna Kunikowska** - nie tylko uczyła, organizując po lekcjach zbiórki ruchowe i harcerskie. kontynuowała tę działalność w latach osiemdziesiątych **Anna Chumek**, wygrzywiająca ze swoimi drużynami zuchowymi i harcerskimi „wiosny kulturalny”.

Uczniowie z wielkim uznaniem i serdecznością wspominają także innych: przyjazną młodzieży polonistkę - **Iwonę Stańczyk**, nauczycielkę biologii i chemii - **Danutę Miła** - organizatorkę wycieczek do Poznania, Zakopanego, Wrocławia, autorkę pięknych prac plastycznych - **Barbarę Broda**.

Wielu absolwentów szkoły podjęło w niej swoją pierwszą pracę, m. in. **Bronisława Kamykowska**, **Marta Jeziorowska**, **Mariola Dawszewska**, **Grzegorz Chwieduk**. Znaleźli pomoc, życzliwość, koleżeństwo. starsi chętnie dzielili się swoim doświadczeniem, pomysłami, służyli radą wskazywali na fachową

literaturę. te stosunki w gronie pedagogicznym stały się dla wielu wzorem i wskazówką, jak należy zachowywać się w stosunkach z innymi ludźmi.

A przecież warunki nauki i pracy w Sycewicach były bardzo trudne. Już od 1958 r. nauka odbywała się nie tylko w szkolnym, ale i w prywatnym budynku. W latach siedemdziesiątych rozbudowa PGR spowodowała napływ nowych uczniów. W 1980 uzyskano pomieszczenia w zaadaptowanej na sale lekcyjne dla klas I-IV świetlicy. Zajęcia z wychowania fizycznego prowadzono w hału stołówki pegerowskiej. W rezultacie 10 pomieszczeń do nauki mieściło się w 5 budynkach w różnych częściach wsi. Nauczyciele mówili, że pracują w „zespolu szkół podstawowych”. Jednak trudności lokalowe nie przesłoniły najważniejszego - nauczania i wychowania dzieci. Uczniowie szkoły byli laureatami konkursów przedmiotowych w na szczeblu gminy i województwa. Na przykład z języka polskiego - **Ula Sech** w 1986 r. ; w konkursach historycznych - „**Polska Piastów**” i „**Polska Jagiellonów**” - **Grzegorz Modliszewski** w 1989 (III m.) i w 1990 (I m.). Liczne sukcesy od wielu lat odnosi Uczniowski Klub sportowy „Sparta”. Prowadzi go nauczyciel **Ryszard Hendryk**. najważniejsze sukcesy drużyny piłkarskiej to: zdobycie II m. w turnieju piłki nożnej Makroregionu Pomorskiego w 1988, 1989, 1990; mistrzostwo Polski w 1991 r. w turnieju „Piłkarska kadra czeka” i I m. w województwie w 1994.; II m. w IV Międzynarodowym turnieju o Puchar Dyrektora SP Nr 15 w Słupsku w 1996 r. Uczniowie gościli u siebie wybitnych sportowców i trenerów: **Kazimierza Górskiego**, **Michała Listkiewicza**, **Jana Huruka**...

Ważnym wydarzeniem w życiu szkoły i mieszkańców Sycewic było przekazanie do użytku w 1989 r. pierwszej w gminie Kobylnica sali gimnastycznej, a następnie 19 listopada 1991 r. pięknej przestronnej nowej szkoły. Obecnie w 14 oddziałach szkolnych naucza 19 nauczycieli. Są wśród nich najdłużej związane z tą szkołą: **Brygida Czernichowska**, **Eleonora Sztajnje**, **Barbara Broda**, **Danuta Miła** i **Marta Bartos**.

Na uroczystość Jubileuszową w dniu 19 października bieżącego roku przybyli m. in.: **Wojciech Kleczkowski** - st. wiz. w KO, **Rafał Nosewicz** - rzecznik praw ucznia i praw dziecka, **Jerzy Makarow** - Wójt Gminy Kobylnica, ks. proboszcz **Jan Terlikowski**. Obecni byli przedstawiciele związków zawodowych, byli dyrektorzy tej szkoły, nauczyciele i absolwenci. Wysłuchano wielu życzeń i gratulacji. Dzieci i młodzież zaprezentowały wzruszający program artystyczny. Goście i absolwenci zwiedzili pomieszczenia szkolne następnie i snuli refleksje i dzielili się wspomnieniami przy „szwedzkim stole” - niezwykle pięknej urody.

(**Mariola Dawszewska-Kostrzewa**)

Sztandar na Trzydziestolecie działalności Zespołu Szkół Budowlanych im. E. Kwiatkowskiego w Lęborku

18 października 1996 r. najmłodsza z lęborskich szkół - zespół Szkół Budowlanych im. E. Kwiatkowskiego obchodziła 30-lecie swego powstania. Uroczystość połączona była z nadaniem szkole Sztandaru. Punktualnie o godzinie 9,00 na dziedzińcu szkolnym rozległy się dźwięki hymnu. Uroczystość zaszczytowało wielu znakomitych gości, m. in. dyrektor Urzędu Wojewódzkiego w Słupsku **Ewa Czarnota** -, - **Maćkowiak**, Wicekurator Oświaty w Słupsku - **Sławomira Szmielińska**, starszy wizytator w KO - -

Zofia Daczowska, poseł na Sejm RP - *Jan Król*, burmistrz m. Łęborka - *Witold Namyślak* i wiceburmistrz - *Wiktor Tyburski*, wójtowie gmin: Cewice, Nowa Wieś Łęborska; dyrektorzy łęborskich szkół średnich, dyrektorzy zakładów i przedsiębiorstw współpracujących ze szkołą. Gwoździe w drzewce Sztandaru wbili najbardziej hojni sponsorzy, a wśród nich absolwent szkoły - *Wiesław Wójcik*. Poświęcenia Sztandaru dokonał ks. kanonik *H. Krenczkowski*. Poseł *Jan Król* i przewodniczący Rady Rodziców - *Roman Szczepański* wręczyli Sztandar Dyrektorowi Szkoły - *Alicji Zajązkowskiej*, która z kolei przekazała go społeczności uczniowskiej. Z okazji Trzydziestolecia powstania Szkoły p. *Wacław Pietruszewicz* ufundował tablicę pamiątkową, którą odsłonił najstarszy pracownik Szkoły - *Franciszek Formela* - w towarzystwie burmistrza *Witolda Namyślaka*.

Po części oficjalnej goście przeszli do świetlicy, gdzie młodzież pod kierunkiem p. G. Wardęgi i E. Chudzianek przedstawiła program artystyczny w nastroju już bardziej swobodnym. W trakcie występów Dyrektor Szkoły wręczyła długoletnim pracownikom skromne upominki. Uroczystość uświetnił swoim występem chór nauczycielski pod kierunkiem p. *Siedlika*. Wieczorem pracownicy Szkoły uczcili swoje święto wspólnym spotkaniem na balu w „Rycerskiej”.

Należy podkreślić iż rok 1996 był szczególnym dla Zespołu Szkół Budowlanych. Szkoła otrzymała swojego Patrona, nadano jej Sztandar, obchodziła swoje 30-lecie. Grono pedagogiczne, młodzież i wszyscy sympatycy Szkoły udowodnili, że przy skromnych środkach można przeprowadzić imprezę z rozmachem, a równocześnie dającą także młodzieży wiele satysfakcji z tego, co zrobiła.

(Dyrektor Szkoły - Alicja Zajązkowska)

Uroczysta sesja Rady Gminy - z okazji 50-lecia Szkoły Podstawowej w Łupawie

28 września Szkoła Podstawowa w Łupawie (gm. Potęgowo) obchodziła jubileusz 50-lecia działalności. Z tej okazji w szkolnej sali gimnastycznej odbyła się uroczysta, Nadzwyczajna Sesja Rady Gminy Potęgowo.

Podczas sesji, Zbigniew Wiśniewski, dyrektor szkoły wręczył radnym pamiątkowe znaczki w kształcie srebrnych tarcz uczniowskich. Na ręce Zdzisława Spławskiego, przewodniczącego Rady Gminy dyrektor przekazał złotą tarczę szkolną dla Rady Gminy. Natomiast Franciszek Wekwert, wójt gminy Potęgowo przyznał nauczycielom szkoły- Elżbiecie Ożóg i Ryszardowi Nosko, nagrody. Po zakończeniu sesji zaproszeni goście uczestniczyli w odsłonięciu tablicy pamiątkowej ufundowanej przez Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji „Warta”. Odsłonięcia dokonała Wiesława Winger-Kowalczyk, dyrektor koszalińskiego oddziału „Warta”. Uczestniczący w uroczystości zwiedzili pomieszczenia szkoły. Następnie z udziałem parlamentarzystów posła Pawła Kasprzyka i Jana Króla, rozpoczął się uroczysty apel jubileuszowy. Po części oficjalnej, licznie zgromadzeni goście mieli okazję obejrzenia i wysłuchania znakomicie przygotowanej części artystycznej. Wykonawcami programu byli uczniowie szkoły, a ich występy zrobiły duże wrażenie.

Szkołę w Łupawie otwarto w grudniu 1945 r. dla dzieci

osadników, którzy przybywali tutaj z różnych stron kraju. Początkowo szkoła mieściła się w jednej klasie. Pierwszym kierownikiem i organizatorem była Anna Elsner. W roku szkolnym 1945/46 uczyło się tutaj 38 uczniów. W latach 60-tych warunki lokalowe nie zaspakajały potrzeb szkoły. W 1967 r. w ramach programu „1000 szkół na tysiąclecie państwa polskiego” podjęto decyzję o budowie nowej szkoły w Łupawie. Oddano ją do użytku w 1969 r.; posiadała ona osiem izb lekcyjnych. Liczba uczniów stale rosła. W latach 80-tych w szkole uczyło się około 400-450 dzieci. W 1983 r. grupa inicjatywna utworzyła Społeczny Komitet Rozbudowy Szkoły. Mieszkańcy okolicznych wsi natychmiast odpowiedzieli na apel i na konto zaczęły wpływać pierwsze kwoty. Dzięki zaangażowaniu dwóch ludzi: Jerzego Brosza i Ryszarda Nosko, obecnych wicedyrektorów szkoły, po wielu trudach obiekt oddano do użytku 1 września 1988 r.

Przez cały czas istnienia placówki pracowało w niej ok. 110 nauczycieli i ok. 80 pracowników obsługi. Ukończyło szkołę ponad półtora tysiąca uczniów. Obecnie do szkoły uczęszcza 475 uczniów (wraz z dziećmi z oddziałów przedszkolnych), zatrudnionych jest 30 nauczycieli. Tworzą oni, tak jak i ich poprzednicy, dobry zespół pedagogiczny. Nauczyciele zawsze byli społecznikami. Są również nimi teraz. O ich pracy świadczą wyniki nauczania, osiągnięcia sportowe i wyniki w konkursach przedmiotowych uczniów.

Jubileusz jest uroczystością ważną dla mieszkańców Łupawy i okolic. Z malej szkółki w 1945 roku poprzez pięćdziesiąt lat placówka ta stała się prężną i znaczącą szkołą w województwie. Jest więc czego gratulować jej dyrektorowi i nauczycielom w przededniu ich święta.

(z artykułu w „Głosie Słupskim”)

Złotą tarczą szkoły odznaczono:

1. Radę Gminy Potęgowo
2. Jadwigę Pizoń - pracownik obsługi
3. Mariannę Szadzińską - pracownik obsługi
4. Krystynę Brosz - nauczyciel
5. Krystynę Nosko - nauczyciel
7. Walerię Wyszomirską - emerytowany nauczyciel
8. Jerzego Brosza - nauczyciel
9. Ryszarda Nosko - nauczyciel
10. Mariusza Roedera - były dyrektor PGR Malczkowo zasłużony przy rozbudowie szkoły
11. Bronisława Piekarskiego - emerytowany kurator oświaty w Słupsku.

Z historii Szkoły Podstawowej w Łupawie

1945-1946 - Rozpoczyna działalność polska Publiczna Szkoła Powszechna w Łupawie. Jest to szkoła 4 oddziałowa, licząca 38 uczniów (kl. I-12, kl. II-7, kl. III-13, kl. IV-6) 28 uczniów to dzieci mieszkańców Łupawy, 10 koloni Grąbkowo. Szkoła pracuje w budynku k/kościół w 2 izbach. Tam też mieszka kierownik, p. *Anna Elsner*.

1946-1947 - Kierownikiem szkoły zostaje p. *Benedykt Jarosz*. Organizacja placówki pozostaje bez zmian, obwód powiększono o wieś Sochów (Zochowo).

1948-1950 - Szkoła uzyskuje duży budynek po posterunku MO. Nadal korzysta też z dotychczasowego obiektu. Uczniowie uczą się w klasach I-V.

1950-1951 - Do struktury szkoły dochodzi kl. VI.

1951-1952 - Placówka uzyskuje pełny stopień organizacyjny, tj. kl. I-VII. Pierwszym absolwentem szkoły jest ucząca się w niej od

klasy I - Anna Bulczak.

1952-1953 - Szkołę opuszcza kolejnych 6 absolwentów: Wanda Bogdanowicz, Wanda Dulewicz, Zenon Łuczkiwicz, Maria Niewadzi, Anna Wenta, Danuta Wiaderna. Kadra szkoły to: Benedykt Jarosz, Maria Jarosz, Natalia Tryszczyno, Stanisław Zaborowski.

1955-1956 - Kierownikiem szkoły zostaje *Natalia Tryszczyno*. W szkole pracuje 5/6 nauczycieli z klasami I-VII. Do klas młodszych uczęszczają dzieci z Łupawy, do starszych z okolicznych wsi: Malczkowo, Wieliszewo, Grąbkowo, Dąbrówno, Rębowo, Zochowo i Poganice. Pracę rozpoczyna woźna, Justyna Bogusz, która pracuje w tej szkole 25 lat, oraz sekretarka p. Zofia Wenta - pracuje tu do 1993r.

1960-1961 - Kierowanie szkołą przejmuje p. *Józef Muński*. Stopień organizacyjny pozostaje bez zmian. W placówce pracuje 6 nauczycieli.

1963-1964 - Kierownikiem szkoły zostaje p. *Kazimierz Andrzejewski*. Pracuje w niej 8-9 nauczycieli.

1965-1966 - Kierowanie szkołą obejmuje ucący w niej od 1954 r. *Stanisław Zaborowski*.

1967 - W ramach programu „1000 szkół na tysiąclecie” - na skraju wsi rozpoczęto budowę szkoły.

1969-1970 - Następuje uroczyste otwarcie nowej szkoły. Uczy się w niej około 300 uczniów, pracuje 12 nauczycieli. Dotychczasowy budynek szkoły zostaje zaadoptowany na mieszkania dla nauczycieli. W szkole działają liczne koła i organizacje młodzieżowe.

1970-1971 - Dyrektorem szkoły zostaje p. *Zbigniew Michalski*. W placówce pracuje 16 nauczycieli. Kierownikiem świetlicy jest p. Alicja Bohdanowicz, bibliotekarzem Krystyna Chalecka. W szkole uczy się około 300 uczniów.

1972-1973 - Kierowanie szkołą obejmuje dyrektor *Jerzy Brosz*. W 16 oddziałach uczy się 360 uczniów, pracuje 17 nauczycieli. Kierownikiem świetlicy jest p. Zofia Goś, Bibliotekarzem p. Helena Wawrzyniak.

1973-1974 - Szkoła w Łupawie otrzymuje statut Zbiorczej Szkoły Gminnej, jej dyrektor - Gminnego Dyrektora Szkół, administrującego oświatę gm. Łupawa, tj. szkołami w Łupawie, i Gogolewie oraz punktami filialnymi w Grąbkowie, Rębowie, Dąbrównie i Zochowie. Zastępcą GDSz zostaje p. *Ryszard Nosko*. Szkoła w Łupawie przejmuje uczniów i nauczycieli b. szkoły filialnej w Wieliszewie i Dąbrównie. Kierownikiem Świetlicy jest p. Krystyna Brosz, bibliotekarzem p. Golfrida Taszer.

1975-1977 - W związku z likwidacją gminy Łupawa i włączeniem jej części do gm. Potęgowo, Gminny Dyrektor przejmuje administrowanie szkołami gm. Potęgowo, tj. szkołami w Łupawie, Głuszynie, Potęgowie, Skórowie, Żychlinie, placówkami filialnymi w Rębowie, Grąbkowie, Zochowie, RZechcinie i Grapicach, także przedszkolami w Potęgowie, Malczkowie, Grąbkowie, Karżnicy i Skórowie. Zastępcą GDSz ds. opiekuńczo-wychowawczych jest p. *Ryszard Nosko*, a ds. szkoły w Łupawie p. *Maria Remulka*. Kierownikiem Świetlicy jest p. Krystyna Nosko, bibliotekarzem p. Krystyna Brosz.

1978-1981 - Od stycznia 1978 r. zastępcą GDSz ds. szkoły w Łupawie zostaje p. *Jerzy Paczkowski*, a od 1.08.1980 r., w związku z jego przejściem na stanowisko z-cy GDSz ds. opiekuńczo-wychowawczych, zastępcą ds. szkoły w Łupawie zostaje p. *Maria Żelik*.

1984-1985 - W związku z likwidacją Zbiorczej Szkoły Gminnej

powstaje Inspektorat Oświaty w Łupawie. Inspektorem zostaje p. *Jerzy Brosz*, a jego zastępcą p. *Ryszard Nosko*. Na dyrektora szkoły w Łupawie powołano p. *Marię Żelik*, wicedyrektora p. *Bożena Mrozek*. Kierownikiem świetlicy jest p. Zofia Wenta, następnie p. Barbara Karolczyk, a woźną p. Jadwiga Pizoń.

1985 - Wobec b. trudnej sytuacji lokalowej pod kierunkiem Inspektoratów Oświaty rozpoczyna się rozbudowa szkoły w Łupawie o 12 izbach lekcyjnych z salą gimnastyczną i blokiem socjalnym.

1988-1989 - W Łupawie, w związku z zakończeniem rozbudowy szkoły, odbywa się uroczysta Wojewódzka inauguracja Roku Szkolnego z udziałem władz wojewódzkich i licznych gości. Szkoła dysponuje nowoczesnie wyposażonymi 20 izbami lekcyjnymi, salą gimnastyczną, świetlicą, kuchnią i stołówką. Pracuje w niej 22 nauczycieli, jest ponad 400 uczniów. Prężnie pracują liczne koła zainteresowań i organizacje szkolne, dobrze funkcjonuje dowożenie uczniów i ich dożywianie.

1991-1992 - Dyrektorem szkoły zostaje p. *Zbigniew Wiśniewski*, wicedyrektorem p. *Ryszard Nosko*. Sekretarką szkoły jest p. Krystyna Jereczek, woźną p. Jadwiga Pizoń.

1995-1996 - Dyrektorem szkoły jest p. *Zbigniew Wiśniewski*, wicedyrektorem p. *Ryszard Nosko*, z-cą p. *Jerzy Brosz*. W 18 oddziałach uczy się 447 uczniów. Pracuje 30 nauczycieli.

Wydawnictwo Naukowe PWN proponuje:

Podręczniki dla szkół podstawowych:

Język francuski: G. Capelle *Frequance Jeunes 1 kl. V-VI; Frequance Jeunes 2 kl. VII-VIII*; MEN 403/93

Język niemiecki: M. Czerwińska *der, die, das kl. V; der, die, das kl. VI; der, die, das kl. VII*; MEN 291/94

Język rosyjski: H. Granatowska *Kak diela 1 kl. VII-VIII*; MEN 205/95 Każdy poziom obejmuje podręcznik, zeszyt ćwiczeń, książkę dla nauczyciela, kasety audio.

Matematyka: D. Zaremba *Matematyka kl. VI, Algebra kl. VII, Matematyka kl. VIII*; MEN 68/96, 272/95, 396/94, 103/95. Każdy poziom obejmuje podręcznik i książkę dla nauczyciela. Książki dla nauczyciela zawierają podręcznik ucznia, komentarze metodyczne, przyporządkowane pojawiającym się problemom oraz rozwiązania zadań.

Muzyka: L. Bajkowska *Bajka o Piosence i nutkach kl. 0-III* Wskazówki metodyczne do Bajki o Piosence i nutkach; MEN 8/92

Społeczeństwo, państwo, prawo: J. Mikołajewicz *Wiedza o życiu w społeczeństwie kl. VIII i szkoły średnie*; MEN 41/91

Podręczniki dla szkół średnich:

Historia: A. Dybkowska *Polskie dzieje...* MEN 473/94; A. Radziwiłł, W. Roszkowski *Historia 1789-1871, Historia 1871-1945, Historia 1945-1990*, zestaw dla kl. III i IV, MEN 365/94, 248/93, 152/93; J. Eisler *Historia 1789-1990*, wybór tekstów źródłowych MEN 22/95; W. Roszkowski *Historia Polski 1914-1994 kl. III-IV*, MEN 301/94; J. Gorzkowski *Czy zdasz egzamin z historii Polski 1914-1994*.

Język francuski: G. Capelle *Le Nouvel Espaces 1, Le Nouvel Espaces 2, Le Nouvel Espaces 3, szkoły średnie różnego typu*.

Język niemiecki: red. Hillerich *ein Fach gut cz. 1*, dla ZSZ, LZ i techników, MEN 200/95.

Język rosyjski: H. Granatowska *Kak dicła 1*; Każdy poziom obejmuje podręcznik, zeszyt ćwiczeń, książkę dla nauczyciela, kasetę audio.

Język łaciński: W. Mohort-Kopczyński *Disce Latine 1*; MEN 20/96

Fizyka: J. Brojan *Fizyka podręcznik dla kl. I LO*, MEN 252/93.

Informatyka: red. M. Sysło *Elementy informatyki*, MEN 400/94

Matematyka: J. Anusiak *Matematyka dla ZSZ*, MEN 64/95

Książki pomocnicze:

Biologia: Testy z biologii dla liceów i kandydatów na studia: M. Rajewska *Botanika i cytologia kl.I*, K. Grykiel *Zoologia i ekologia kl.II*, R. Stachowiak *Fizjologia i biogeografia kl.III*, T. Mossor-Pietraszewska *Genetyka...KL.IV*, Praca zbiorowa *Komentarze kl.I-IV*; MEN 344/94,93/96

Chemia: Testy z chemii dla licealistów i kandydatów na studia: E. Muszak *Podstawy chemii kl. I*, J. Badzińska *Chemia ogólna i nieorganiczna kl.II*, J. Walkowiak *Chemia organiczna kl.III*, MEN 211/95,132/95,82/95.

Geografia: J.Kop geografia zadania i testy dla licealistów i kandydatów na studia, MEN 220/95.

Etyka: red. M. Środa O wartościach, normach i problemach moralnych, MEN 424/93

Filozofia: J. Teichman Filozofia. Przewodnik dla początkujących, MEN 227/95.

Ekonomia: red. E. Cyrson *Kompedium wiedzy o gospodarce*.

Spółczeństwo, państwo, prawo: red. S. Wronkowska *Kompedium wiedzy o społeczeństwie, państwie i prawie*.

Matematyka: W.Lenski, A.Patkowski *Rachunek prawdopodobieństwa dla leniwych kl.IV liceum*. MEN 40/95.

Realizowane są zamówienia ze szkół z możliwością płatności przelewem, przyjmowane są również zamówienia na nowe podręczniki, które ukażą się w najbliższym czasie.

Dział Handlowy i Magazyn. Poznań, ul. Towarowa 45,

tel/fax (0-61) 53-79-15.

Księgarnia "Ratuszowa", ul.Filmowa 5, 76-200 Słupsk

Polecamy:

Praca w klasach łączonych I -III szkoły podstawowej.

WOM Kalisz 1996

INNOWACJE - POSZUKIWANIA

Nowa formuła egzaminu wstępnego z matematyki do szkół średnich w 1997 r.

24 czerwca 1997 roku egzamin wstępny z matematyki do szkół ponadpodstawowych w woj. ślupskim odbędzie się według nowej formuły.

Zmodyfikowana koncepcja dotyczy formy egzaminu - zakres treści programowych oraz czas trwania egzaminu (90min) pozostanie bez zmian.

Nowa formuła egzaminów jest zgodna z oczekiwaniami większości nauczycieli, uczniów i rodziców, którzy postulowali:

1. Odejść od tradycji egzaminu złożonego z czterech zadań (często problemowych, złożonych, wymagających zastosowania wiadomości w nietypowych sytuacjach) i zastąpić go testem złożonym z większej liczby prostych zadań.
2. Egzamin dawał możliwości sprawdzenia stopnia opanowania podstawowych umiejętności matematycznych.
3. Zadania obejmowały większy zakres materiału.
4. Ustalić czytelną, znaną uczniom i nauczycielom szkół podstawowych i średnich procedurę oceniania egzaminu.
5. Egzamin dawał szansę każdemu, a przy tym lepiej różnicował zdających.

Egzamin będzie miał formę testu złożonego z 10 zadań o różnym stopniu trudności. Siedem zadań prostych, sprawdzających znajomość, zrozumienie i umiejętność stosowania podstawowych pojęć i twierdzeń w sytuacjach typowych. Za każde z nich można uzyskać 2 lub 3 punkty. Następne dwa zadania to zadania przeciętnie trudne, takiego typu jak w obecnej formule egzaminu, za które można otrzymać 4 lub 5 punktów. Zadanie dziesiąte to zadanie trudne, wymagające zastosowania zdobytych wiadomości w sytuacjach nietypowych, za jego poprawne rozwiązanie można uzyskać 6 punktów.

Przystępujący do egzaminu powinni otrzymać testy z zadaniami, a nie przepisywać je z tablicy. Powinni też znać punktację i kryteria ocen. Za poprawne rozwiązanie pierwszych 4 -5 zadań można uzyskać ocenę mierną, 7 zadań - ocenę dostateczną, 8 zadań - ocenę dobrą, 9 zadań - ocenę bardzo dobrą, 10 zadań - ocenę celującą.

Propozycje zadań na egzamin wstępny do szkół średnich

ZESTAW I

Zad. 1.

Rozwiąż równanie: $x - \frac{x-8}{5} = 2(x-0,5)$

Zad. 2.

Oblicz: $1,5 \cdot \sqrt{6 \frac{1}{4}} - \left(\frac{2}{3}\right)^{-2} \cdot \left(-\frac{2}{3}\right)^0$

Zad. 3.

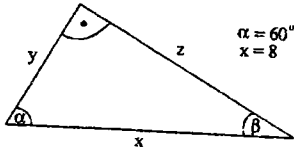
Suma dwóch liczb wynosi 7,8. Znajdź te liczby, jeżeli jedna jest większa od drugiej o 3,5.

Zad. 4.

Oblicz pole trójkąta równoramiennego o podstawie równej 6 cm i ramieniu 5 cm.

Zad. 5.

Rozwiąż trójkąt prostokątny, gdy:

Zad. 6.

Oblicz, ile litrów wody mieści się w akwarium w kształcie prostopadłościanu o wymiarach podstawy 80cm x 3,5 dm. Wodę można wlać do wysokości 4 dm.

Zad. 7.

Tworząca stożka ma długość 10 cm, a długość średnicy podstawy stożka wynosi 12 cm. Oblicz objętość i pole powierzchni bocznej stożka.

Zad. 8.

Cenę zeszytu obniżono o 20%, a po pewnym czasie znów obniżono o 0,50 zł. Jaka była początkowa cena zeszytu, jeżeli obecnie kosztuje on 3,5 zł ?

Zad. 9.

Wieża kościelna ma kształt ostrosłupa prawidłowego czworokątnego o krawędzi podstawy 8m i krawędzi bocznej 16m. Ile arkuszy blachy miedzianej o wymiarach 2m x 3m potrzeba na odnowienie tej wieży. Dolicz 5% na spojenia.

Zad. 10.

Dla jakich wartości a wykresy f funkcji $f(x) = x - 2$, $g(x) = -3x + 4$ i $h(x) = ax + 0,5$ przecinają się w jednym punkcie.

Punktacja:

- zad 1 - 2 pkt 25 - 27 pkt: bardzo dobry
- zad 2 - 2 pkt 21 - 24 pkt: dobry
- zad 3 - 3 pkt 16 - 20 pkt: dostateczny
- zad 4 - 3 pkt 11 - 15 pkt: mierny
- zad 5 - 2 pkt 25 - 27 pkt + zad. 10: celujący
- zad 6 - 3 pkt
- zad 7 - 3 pkt
- zad 8 - 4 pkt
- zad 9 - 5 pkt
- razem 27 pkt

ZESTAW II

Zad. 1.

Oblicz wartość wyrażenia: $3,6 + 1,8 \cdot \left(\frac{3}{4}\right)^{-1} - (2,5)^2 - 2,1 : 8,4$

Zad. 2.

Rozwiąż nierówność: $1 - \frac{x - 3}{2} \leq 2x$

Rozwiązanie przedstaw na osi liczbowej. Czy liczba 0 należy do zbioru rozwiązań tej nierówności?

Zad. 3.

Dana jest funkcja $y = 2x - 4$
a) narysuj wykres tej funkcji

b) podaj jej miejsce zerowe

c) czy punkty o współrzędnych $(-2,0)$ i $(0,5, -3)$ należą do wykresu tej funkcji?

Zad. 4.

Przekątne rombu mają długości 12 cm i 16 cm. Oblicz jego pole.

Zad. 5.

Suma dwóch liczb wynosi 20, a ich różnica 8. Jakie to liczby?

Zad. 6.

W prostokącie przekątne przecinają się pod kątem 60° . Oblicz pole tego prostokąta, jeśli krótszy bok ma długość 6cm.

Zad. 7.

Oblicz objętości i pole powierzchni kuli o promieniu 4 cm.

Zad. 8.

Za 5 zeszytów i 2 długopisy zapłacono 19 zł. Natomiast za 6 takich samych zeszytów i jeden taki sam długopis zapłacono 20 zł. Ile kosztuje 1 zeszyt i ile kosztuje 1 długopis?

Zad. 9.

Wycinek kołowy o kącie środkowym 240° i promieniu 9 cm zwinięto w lejek. Czy zmieści się w nim szklanka wody (1/4 litra)?

Zad. 10.

Kąt ostry trapezu prostokątnego opisanego na okręgu o promieniu 3 cm wynosi 60° . Oblicz pole i obwód tego trapezu.

Punktacja:

- zad 1 - 2 pkt 25 - 27 pkt: bardzo dobry
- zad 2 - 3 pkt 21 - 24 pkt: dobry
- zad 3 - 3 pkt 16 - 20 pkt: dostateczny
- zad 4 - 2 pkt 11 - 15 pkt: mierny
- zad 5 - 3 pkt 25 - 27 pkt + zad. 10: celujący
- zad 6 - 3 pkt
- zad 7 - 2 pkt
- zad 8 - 4 pkt
- zad 9 - 5 pkt
- razem 27 pkt

Doradca metodyczny B. Bykowska

Polecamy:

Zadania przygotowujące do egzaminu wstępnego z matematyki do szkół ponadpodstawowych.

Wybór i opracowanie: Jerzy Paczkowski i Bogusława Bykowska

ODN Słupsk 1996

Wdrażanie Programu „Nowa Matura”

Kurator Oświaty w Słupsku powołał (Decyzja Nr 13/96 z dnia 27 września 1996 r.) Wojewódzki Zespół Egzaminacyjny - wdrożeniowy Programu „Nowa Matura”. Zespół tworzą: mgr inż. wanda Rychły - przewodnicząca, mgr Jerzy Paczkowski - lider matematyki, mgr Anna Meksuła - lider historii, mgr Beata Kozłowska - lider biologii, mgr Maria Kozak - lider języków obcych, mgr Jan Tyborczyk - lider języka polskiego. , Koordynatorem Zespołu jest starszy wizytator w Kuratorium Oświaty mgr Czesława Urbańska..

W wyniku uzgodnień pomiędzy Kuratorami Oświaty nastąpiła - w naszym przypadku - zmiana w przynależności do ośrodka regionalnego. Od roku szkolnego 1996/97 jest nim Kuratorium oraz Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku. Regionalny zespół egzaminacyjny w drożeniowy w Gdańsku skupia zespoły wojewódzkie ze Słupska, Elbląga, Bydgoszczy i Torunia. Przewodniczącą zespołu regionalnego (a zarazem wojewódzkiego) w Gdańsku jest mgr Irena Pancer - wicedyrektor CEN, sekretarzem - mgr Barbara Przychodzień - konsultant w CEN. Liderami poszczególnych grup przedmiotowych są konsultanci w CEN: mgr Irena Majkowska - język polski, mgr Jadwiga Dosz - język rosyjski, mgr Ewa Fursze - język niemiecki, mgr Małgorzata zalewska - język francuski, mgr Paweł Morawski - język angielski, mgr Barbara Potulska-Klein - biologii, mgr Halina Nahorska - matematyki. Liderem grupy historyków jest mgr Tomasz Zbierski - dyrektor VI LO w Gdańsku. Koordynatorem Zespołu z ramienia Kuratorium gdańskiego jest wizytator mgr Teresa Deresiewicz. Opiekę merytoryczną nad pracami Zespołu sprawuje profesor dr hab. Bolesław Niemierko z Zakładu Metodologii Badań Pedagogicznych Uniwersytetu Gdańskiego.

Od listopada 1994 roku z Ośrodkiem Regionalnym z siedzibą w WOM w Poznaniu współpracował pod przewodnictwem mgr Marii Kozak zespół przedmiotowy w składzie: Janina Wojciechowicz (w r. szk. 1994/94) - język polski, mgr Ewa Dębicka (r. szk. 1995/96) - język polski; mgr Dorota Werbińska i mgr Anna Zgórska (r. szk. 1995/96) - języki obce; mgr Anna Meksuła - historia; mgr Lucyna Markiewicz - biologia, mgr Jerzy Paczkowski - matematyka. W roku szkolnym 1995/96 zorganizowano m.in. 32 konferencje metodyczne - konsultacyjne, w tym 13 spotkań z języka polskiego, 4 spotkania z języków obcych, 7 spotkań z nauczycielami historii, 6 z nauczycielami matematyki, 2 spotkania z nauczycielami biologii. Omawiano „wypracowane” w ramach spotkań roboczych w ośrodku poznaliśmy kryteria ocen, propozycje zadań i tematów i in. 19 szkół średnich skorzystało z propozycji tematów i zadań przygotowanych w tym ośrodku na tzw. maturę próbną. Wszystkie szkoły średnie - z tematów i zadań przesłanych z Poznania na egzamin dojrzałości w sesji wiosennej (z historii były to zadania opracowane przez koleżankę Annę Meksułę - dla całego makroregionu)

Wojewódzki Zespół Egzaminacyjny - Wdrożeniowy Programu Nowa Matura w nowym składzie odbył dwa spotkania organizacyjno - informacyjne: pierwsze 3 października w Kuratorium Oświaty, drugie 15 października w ODN w Słupsku Zapoznano się z opracowaniami na temat „Nowej Matury” oraz z

zamierzeniami poszczególnych zespołów przedmiotowych w różnych ośrodkach regionalnych. Wszyscy członkowie Zespołu oraz p. wicekurator oświaty mgr Sławomira Szmielińska uczestniczą w spotkaniach w CEN w Gdańsku. Dotychczas miały miejsce dwa jednodniowe spotkania w ramach zespołu regionalnego - 8 października oraz 7 listopada . W ramach tych spotkań prowadzone jest seminarium metodologiczne z zakresu ewaluacji działań w ramach „Nowej Matury”. Seminarium prowadzi profesor Bolesław Niemierko. Następnie odbywają się spotkania w ramach zespołów przedmiotowych. (Informacje o wynikach i ustaleniach oraz o podejmowanych pracach przekazywane są na spotkaniach metodycznych z nauczycielami „przedmiotów maturalnych”).

Dość należy, że ośrodek Gdański opublikował w formie odrębnych zeszytów materiały z ubiegłorocznej matury próbnej oraz kryteria stosowane przy ocenie pisemnych prac maturalnych w sesji wiosennej egzaminów dojrzałości w r. szkolnym 1995/96. Materiały „Przed maturą 1997” są cenną pomocą ułatwiającą przygotowanie do pisemnej matury próbnej w 1997 roku. Ustalono , że odbędzie się ona we wszystkich szkołach, które przystąpią do wdrażania PNM w tych samych dniach, tj. 7 marca 1997 r (j. polski) oraz 10 marca 1997 r. (matematyka lub inny przedmiot do wyboru).

CEN w Gdańsku podjął się także organizacji kursu dla członków wojewódzkich zespołów egzaminacyjno- wdrożeniowych PNM - „Matura jako pomiar wyników kształcenia”. Pierwsze zajęcia odbyły się 15 i 16 listopada bież. roku. Ponadto planowana jest organizacja studium podyplomowego z zakresu pomiaru dydaktycznego.

Także nasz słupski ODN organizuje kolejny (pierwszy miał miejsce w ubiegłym roku szkolnym) kurs pomiaru dydaktycznego. Zachęcamy nauczycieli i dyrektorów szkół, zwłaszcza średnich, do udziału w tej formie doskonalenia.(J.T.)

Planowanie pracy w roku szkolnym 1996/97

Wspólny kalendarz dla zespołów Programu Nowa Matura i regionów

1. Terminy sesji plenarnych Programu Nowa Matura
 - sesja jesienna 19.09.1996 - 21.09.1996
 - sesja zimowa 09.01.1997 - 11.01.1997
 - sesja zimowa 12.06.1997 - 14.06.1997
2. Termin próbnej matury:
 - język polski 07.03.1997
 - matematyka 10.03.1997
3. Spotkanie Grupy Kuratorskiej pierwsze w r. szk. 1996/97 odbędzie się w sierpniu 96 po spotkaniu Kuratorów Oświaty w MEN

Kalendarz roku szkolnego 1996/97

- 1) Rozpoczęcie roku szkolnego - 2 września 1996 r.
- 2) Zimowa przerwa świąteczna - 23-31 grudnia 1996 r.
- 3) Pisemne egzaminy dojrzałości w sesji zimowej - 8 i 9 stycznia 1997 r.
- 4) Ferie zimowe - Szczegółowe terminy dwutygodniowych ferii zimowych ustalają kuratorzy oświaty w porozumieniu z wojewodami
- 5) Wiosenna przerwa świąteczna - 27 marca - 1 kwietnia 1997 r.
- 6) Zakończenie zajęć w klasach maturalnych - 25 kwietnia 1997 r.
- 7) Pisemne egzaminy dojrzałości w sesji wiosennej - 6 i 7 maja 1997 r.
- 8) Zakończenie zajęć w kl. VIII szkół podstawowych - 18 czerwca 1997 r.
- 9) Zakończenie rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych - 20. VI. 1997
- 10) Ferie letnie - 21 czerwca -31 sierpnia 1997 r.
- 11) Egzaminy wstępne (pisemne) do szkół ponadpodstawowych - 23-24 czerwca 1997 r.
- 12) Dodatkowymi dniami wolnymi od zajęć w szkołach: z 6 dniowym tygodniem pracy są: 2 listopada i 2 maja 1997 r.; z 5 dniowym tygodniem pracy mogą być po odpracowaniu

Repetitorium regulaminowe dla uczniów - (maturzystów).

Kl. I-IV Od klasy pierwszej uczeń musi pamiętać, że nauka w szkole średniej kończy się egzaminem dojrzałości. 5 miesięcy przed datą egzaminu pisemnego (ok. 15 XII) Uczeń musi być poinformowany o zakresie obowiązujących treści programów nauczania, stanowiących podstawę układania tematów egzaminacyjnych; par. 2, p.2 regulaminu.

Dzień ogłoszenia wyników klasyfikacji w kl. IV. Uczeń potwierdza wolę zdawania egzaminu przed wybraną komisją (w szkole lub przy kuratorze oświaty).

Egzamin ustny z języka. Uczeń może wybrać ten język, którego uczył się w szkole lub zdał z wynikiem pozytywnym końcowy egzamin klasyfikacyjny z języka opanowanego poza szkołą zgodnie z wymaganiami obowiązującego programu nauczania; par. 3 p. 5.

Wybór przedmiotów na egzamin (do 15 XII wstępnie). Uczeń deklaruje wybór przedmiotów egzaminu pisemnego (drugi przedmiot) i ustnego w terminie ustalonym przez przewodniczącego PKE. Wszelkie zmiany wyborów przedmiotów uczniowie uzgadniają z nim w ustalonym przez niego terminie; par. 3, p.6.

Termin egzaminów pisemnych. Ustala MEN.

Tematy egzaminów pisemnych. Ustala kurator oświaty wg obowiązujących programów nauczania

Egzamin pisemny. W dniu egzaminu abiturient potwierdza wolę zdawania egzaminu (i zdrowie); par. 5, p.1.

Przewodniczący sprawdza w obecności zdających nienaruszalność pieczęci na kopercie par. 5, p.3.

Absolwenci niepełnosprawni przystępują do egzaminu w powszechnie obowiązującym terminie (w uzasadnionych przypadkach mogą zdawać w wydzielonej sali lub w domu).

Absolwent wybiera: - zj. polskiego: 1 spośród 4 tematów,
- z biologii, historii: 1 spośród 3 tematów
- z języków: wszystkie tematy,
- z matematyki: 3 spośród 5 tematów,
- z fizyki i chemii (w kl. autorskich) 3 z 5 tematów.

Czas trwania egzaminu. Egzamin pisemny trwa 5 godzin zegarowych (odliczając czas przeznaczony na podanie i zapisanie tematów).

Papier. Ilość pobranych arkuszy papieru na egzamin pisemny podlega rozliczeniu.

Przebieg egzaminu. W czasie egzaminu uczeń w zasadzie nie może opuszczać sali (przewodniczący musi zapewnić warunki wykluczające możliwość kontaktowania się z innymi osobami). Opuszczając salę uczeń oddaje pracę jednemu z członków komisji, który zaznacza na niej czas trwania nieobecności. Zdający zobowiązany jest do samodzielnej pracy.

Skreślenie z listy zdających. Jeśli w czasie egzaminu zdający korzysta z niedozwolonych form pomocy lub zakłóca prawidłowy przebieg egzaminu podlega skreśleniu z listy zdających; par.9. p.4, par. 24. p.2.

Pomoce. Dopuszczalne jest korzystanie z tablic matematycznych, kalkulatorów oraz słowników języków obcych przygotowanych przez komisję; par. 9, p.3.

Poprawki. Wszelkie poprawki w tekście pracy zaznaczone są przez egzaminatora odmiennym kolorem w obecności zdającego; par. 10.p.2.

Egzamin ustny - dopuszczenie. Do egzaminu dopuszczeni są absolwenci, którzy z egzaminu pisemnego z jez. polskiego otrzymali ocenę co najmniej mierną. W przypadku oceny niedst. z drugiego przedmiotu egz. pisemnego zdający ma prawo przystąpić do poprawkowego egzaminu ustnego, jeżeli w dwóch ostatnich klasach otrzymał z tego przedmiotu oceny końcowe co najmniej dobre. Ocena z poprawkowego egzaminu jest oceną końcową części pisemnej z tego przedmiotu.

Ogłoszenie wyników. Do egzaminu ustnego dopuszczeni są ci abiturienti, którzy z obu przedmiotów egzaminu pisemnego otrzymali oceny co najmniej mierne; par. 12, p.3.

Zwolnienie. Abiturienti, którzy w pisemnej części egzaminu otrzymali ocenę celującą lub bardzo dobrą i w dwóch ostatnich klasach (semestrach szkoły dla dorosłych) otrzymali z tych przedmiotów oceny roczne co najmniej dobre - są zwolnieni z egzaminu ustnego z tego (tych) przedmiotów; par. 13, p. 1. Ocena z egz. ustnego ta sama, co na egzaminie pisemnym.

Po ogłoszeniu wyników. Absolwent może zrezygnować z tych uprawnień i przystąpić do egzaminu ustnego - pisemną deklarację rezygnacji składa przewodniczącemu komisji bezpośrednio po ogłoszeniu wyników egzaminu pisemnego; par. 13, p. 3.

Finałści i laureaci olimpiad. Są zwolnieni z egzaminu dojrzałości na zasadach określonych w zarządzeniu. Finalistom i laureatom olimpiad językowych uprawnienia przysługują w części ustnej także wtedy, gdy dany język nie był objęty planem nauczania szkoły; par.14, p. 1, 2, 3. Zwolnienie z egzaminu jest równoznaczne z wstawieniem oceny najwyższej. W jednym dniu absolwent może zdawać tylko jeden egzamin.

Tematy. Zakres treści tematów egzaminacyjnych powinien być zgodny z obowiązującymi programami nauczania. Każdy zestaw zawiera 3 tematy do omówienia lub rozwiązania. Z przygotowanych zestawów zdający losuje jedną kartę. Zamiana jest niedozwolona; par.18, p. 1, 2, 3. Zdający ma 20 minut na przygotowanie się do odpowiedzi. Po wylosowaniu tematów nie może opuszczać sali przed złożeniem egzaminu. Czas trwania egzaminu ustnego nie powinien przekraczać 20 minut.

Ocena. Wyniki egzaminu ustnego ogłasza przewodniczący w tym samym dniu, w obecności członków komisji; par.20, p. 2. Absolwent zdał egzamin dojrzałości, jeżeli ze wszystkich przedmiotów egzaminu otrzymał oceny co najmniej mierne; par.21. Absolwent, który nie przystąpił do egzaminu lub go nie zdał, otrzymuje świadectwo ukończenia szkoły średniej.

Egzamin poprawkowy. Absolwent, który z części pisemnej egzaminu otrzymał oceny pozytywne, a w części ustnej egzaminu otrzymał ocenę ndst. z jednego przedmiotu ma prawo powtórnie przystąpić do egzaminu z tego przedmiotu w sesji poprawkowej, zorganizowanej przez komisję danej szkoły lub komisję przy Kuratorium Oświaty w ostatnim tygodniu sierpnia, a w szkołach, w których nauka kończy się w I półroczu roku szkolnego, w ostatnim tygodniu lutego; par.24. Absolwent, który nie przystąpił do egzaminu lub go przerwał, albo który otrzymał więcej niż jedną ocenę niedst., może przystąpić do egzaminu w kolejnych sesjach egzaminacyjnych w ciągu dwóch lat w tej samej szkole lub przed komisją przy Kuratorze Oświaty; par.24, p. 2. W czasie powtórnego egzaminu komisja zalicza część pisemną, jeśli w poprzedniej sesji z obu przedmiotów otrzymał oceny co najmniej mierne oraz te przedmioty z części ustnej egzaminu, z których w poprzednich sesjach otrzymał oceny co najmniej mierne. Zdaje powtórnie całość egzaminu, jeżeli z jednego lub z dwóch przedmiotów pisemnych

otrzymał ocenę ndst. oraz po upływie dwóch lat licząc od daty zakończenia pierwszej sesji egzaminacyjnej, w której absolwent składał lub mógł składać egzamin dojrzałości; par. 24, p. 5.

Skreślenie. Odstąpienie od egzaminu w części pisemnej lub ustnej lub niestawienie się z przyczyn nie usprawiedliwionych powoduje skreślenie z listy zdających; par. 25.

Usprawiedliwienia. Absolwent, który z usprawiedliwionych przyczyn nie przystąpił do egzaminu lub go przerwał, może za zgodą Kuratora Oświaty przystąpić do egzaminu przed komisją prowadzącą egzamin dla absolwentów danego typu szkoły w terminie określonym przez kuratora, jednak nie później niż przed zakończeniem danego roku szkolnego.

Ciąża. Uczennica, która z powodu ciąży, porodu lub położu nie mogła przystąpić do egzaminu w obowiązującym terminie, może po uzyskaniu klasyfikacji końcowej przystąpić do egzaminu na zasadach określonych w ust. 1 w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od obowiązującego terminu. Od oceny ustalonej zgodnie z przepisami regulaminu nie przysługuje odwołanie.

Podstawa prawna:

1. *Zarządzenie nr 29 MEN z 30 IX 91 r. w sprawie zasad przeprowadzania egzaminu dojrzałości.*
2. *Regulamin egzaminu dojrzałości - załącznik do Zarz. MEN nr 29 z 30 XI 91 r.*

Repetitorium dla nauczyciela-wychowawcy.

KL II.

1. Zapoznać uczniów z zakresem i obowiązującymi przedmiotami części pisemnej i ustnej - par. 3 Regulaminu.
2. Zwrócić uwagę na możliwości wyboru przedmiotów egzaminacyjnych, jakie daje par.3 Regulaminu, a w szczególności pkt 2 - zmiana drugiego przedmiotu na egzaminie pisemnym w klasach uprofilowanych - oraz pkt 5 dotyczący egzaminów ustnych z języka obcego.
3. Zwrócić uwagę na możliwość zwolnienia z egzaminu ustnego w przypadku otrzymania oceny celującej lub bardzo dobrej i szczegółowych uwarunkowań -par. 13, pkt 1, 2, 3 Regulaminu.
4. Zwrócić uwagę na możliwość przystąpienia do poprawkowego egzaminu w przypadku oceny ndst. z drugiego przedmiotu egzaminu pisemnego i szczegółowych uwarunkowań -par. 12, pkt 2 Regulaminu.
5. Poinformować o szczególnych uprawnieniach finalistów i laureatów olimpiad przedmiotowych -par. 14 Regulaminu.
6. Poinformować o możliwości sdawania egzaminu maturalnego łącznie z egzaminem wstępnym na uczelnię -par. 5 Zarządzenia.

KL. III

1. W 5-letnich liceach medycznych, kształcących w zawodzie pielęgniarz (pielęgniarka) poinformować o możliwości zdawania matury po klasie czwartej uwarunkowaniach z tym związanych - par. 2, pkt 2 Zarządzenia.
2. Podobne informacje przekazać w semestrach przedostatnich absolwentom zespołów przedmiotowych i innych typów szkół dla dorosłych - par. 27 Regulaminu.

KL. IV.

1. W szkołach niepublicznych, nie posiadających uprawnień szkół publicznych, poinformować o możliwości przystąpienia do egzaminu maturalnego, po uprzednim zdaniu końcowych egzaminów klasyfikacyjnych w trybie eksternistycznym -par. 2, pkt 3 Zarządzenia
2. Przypomnieć brzmienie par.3 Regulaminu oraz inne przepisy, o których mowa wcześniej.
3. Poinformować o możliwości zdawania egzaminu przed PKE powołana w szkole lub przy Kuratorze Oświaty -par. 4, pkt 1, 2 zarządzenia i o obowiązkach z tym związanych.
4. Powiadomić o terminach egzaminów pisemnych.
5. Na początku grudnia powinien być poinformowany o zakresie obowiązujących treści programów nauczania stanowiących podstawę do układania tematów egzaminacyjnych -par. 2, pkt 2 Regulaminu.
6. Uczeń zgodnie z par. 3 pkt 6 Regulaminu deklaruje wybór przedmiotów egzaminu pisemnego i ustnego (wstępna deklaracja do 15 XII).
7. Poinformować o sprawach organizacyjnych związanych z przeprowadzeniem egzaminu maturalnego - par. 5, pkt 1; 7, pkt 1, 2, 3; 8; 9; 10; 15; 18; 20, pkt 2; 22; 29 Regulaminu.
8. Absolwentów niepełnosprawnych zapoznać z par. 6 Regulaminu i możliwością przystąpienia do egzaminu w wydzielonej sali lub w domu absolwenta.
9. Poinformować o konsekwencjach związanych z nieprzystąpieniem lub niezdaniem egzaminu maturalnego i możliwości powtórnego przystąpienia do niego - paragrafy 12, 13, 24, 25, 26 Regulaminu.

Podstawa prawna:

1. *Zarządzenie nr 29 MEN z 30 XI 91 r. w sprawie zasad przeprowadzania egzaminu dojrzałości*
2. *Regulamin egzaminu dojrzałości - załącznik do Zarz. MEN nr 29 z 30 XI 91 r.*

Wszelkie zmiany dotyczące egzaminów dojrzałości, a mieszczące się w ramach dotychczasowego Zarządzenia nr 20 Ministra Edukacji Narodowej z 30.11. 1991 r. w sprawie zasad przeprowadzania egzaminu dojrzałości - ze względu na dobro ucznia i nauczyciela - wprowadza się na MATURACH PRÓBNYCH, które jednocześnie stanowią będą próbierz zmian

Warto zapoznać się:

Analiza wyników egzaminu dojrzałości w sesji wiosennej r.szk. 1995/96

*Wyniki zebrała i opracowała Czesława Urbańska
Kuratorium Oświaty w Słupsku 1996*

“NOWA MATURA”

(Raport z IX Sesji Plenarnej. Miętno 13-15 czerwca 1996. MEN 1996)

Przedmioty - przedmiotom

1. Celem tej części sesji było przygotowanie bazy międzyprzedmiotowej, na której zostanie zbudowana formuła przyszłej matury uwzględniająca obecność specyfiki przedmiotów egzaminacyjnych.

Aby uzyskać zamierzony cel, zastosowano formę gościny. Każda z grup przedmiotowych przyjęła w swoim zespole kolejno przedstawicieli każdego z pozostałych zespołów.

“Przedmioty przedmiotom” opracowały odpowiedzi na trzy pytania:

- 1) Co najbardziej doskwiera w aktualnej maturze (danemu przedmiotowi)?
- 2) Jakie najważniejsze zmiany są planowane (przez zespół)?
- 3) Jakich efektów po wprowadzeniu zmian oczekujemy?

Plan realizacji tego zadania można przedstawić w formie tabeli:

	1	2	3	4	5
JP język polski	X	M	H	B	JO
M matematyka	JP	X	H	B	JO
H historia	JP	M	X	B	JO
B biologia	JP	M	H	X	JO
JO języki obce	JP	M	H	B	X

2. Co najbardziej doskwiera poszczególnym grupom przedmiotowym Programu Nowa Matura w aktualnej maturze?

2.1 Nauczycielom języka polskiego

- Brak podstawy programowej, do której można by odnieść standardy wymagań i tematy egzaminacyjne.
- Brak możliwości (wobec braku jednolitych wymagań) uzyskania porównywalności egzaminów.
- Połączenie ról nauczyciela i egzaminatora.
- Ingerencja administracji w redakcję tematów egzaminacyjnych i kompozycję zestawów.
- Łamanie regulaminu dojrzałości przez lokalne zarządzenia (skracanie czasu przeznaczzonego na poprawianie i ocenę prac).
- Obciążenie nauczycieli j. polskiego (przydzielanie jednemu nauczycielowi kilku klas maturalnych).
- Słabe przygotowanie absolwentów szkół pedagogicznych do korekty prac maturalnych.

2.2 Nauczycielom historii

- Stereotyp polegający na upartym trzymaniu się poglądu, że uczeń (absolwent) powinien napisać wypracowanie, mając dodyspozycję lakonicznie sformułowany temat, czysty arkusz papieru i długopis.
- Tymczasem nieuzasadnione merytorycznie jest przekonanie, że wprowadzenie na egzamin maturalny z historii zadań zbudowanych na analizie źródeł, spowoduje kataklizm ponieważ:

- a) obowiązującym wymaganiem programu nauczania (dotychczas) jest praca nauczyciela z uczniami na źródłach,
- b) obowiązujący program nauczania historii nie wymaga natomiast pisania przez uczniów długich wypracowań (typu eseje) kilkugodzinnych.

Praktyka egzaminu maturalnego: jest więc anachronizmem w kontekście praktyki szkolnej.

- Brak prawnych uregulowań procedury przygotowania zestawów egzaminacyjnych, brak procedury recenzowania projektów zestawów egzaminacyjnych, ingerencja urzędników w formułowanie tematów egzaminacyjnych, zbyt krótki okres przeznaczony na sprawdzanie prac pisemnych.
- Wymuszenie przez uczelnie (poprzez ich procedurę egzaminów wstępnych) stopniowego przekształcania liceów w czteroletnie kursy przygotowawcze do egzaminów wstępnych na studia. Egzaminów skonstruowanych w ten sposób, że wiedza o kulturze, społeczna, polityczna, ekonomiczna, interdyscyplinarna nie jest na nich wymagana.
- Parcelacja szkolnictwa wyższego na małe szkoły zawodowe “wymusza” w liceach tworzenie klas np. biznesu, menedżerskich, dziennikarskich itp. co jest główną przeszkodą w uzyskiwaniu porównywalnych wyników matur.
- Brak uregulowań prawnych (dotyczących np. rozdziału kompetencji i uprawnień MEN - Kuratoria, brak formalnego, prawnego usytuowania zespołów przygotowujących zadania maturalne).

2.3. Nauczycielom języków obcych

- Brak wymagań egzaminacyjnych
- Mało precyzyjny regulamin egzaminu dojrzałości np.
 - a) nie jest precyzyjnie określony zakres możliwości korzystania ze słowników podczas egzaminu pisemnego,
 - b) korzystna byłaby inna organizacja czasu egzaminu (np. podzielenie egzaminu na części)
 - c) obecny egzamin poprawkowy w sesji pisemnej jest egzaminem ustnym (a więc sprawdzającym inne umiejętności) nie jest określona jego forma, Prawo do jego zdawania przysługuje również maturzystom, którzy zakończyli kurs języka w szkole w trzeciej klasie - (6 godzin w całym kursie - po 2 w każdym roku).
 - d) tradycyjna forma matury ustnej (należy dążyć do wyeliminowania zbędnej gramatyki i analizy tekstu).
- Przygotowanie testów. (Zlecenie przygotowania, terminy, liczba osób zaangażowanych w opracowanie testu, różna estetyka prac z różnych języków oraz różny poziom trudności).
- Zróżnicowane wymagania na egzaminach wstępnych na uczelnie, często nadmierne akcentujące poprawność gramatyczną.

2.4. Nauczycielom biologii

Od wielu lat pisemny egzamin dojrzałości z biologii polega na opracowaniu przez abiturienta jednego z trzech tematów w formie eseju. Taka forma egzaminu następcza nauczycielom i uczniom wiele problemów. Biorąc pod uwagę wymiar czasu (w godzinach lekcyjnych), przeznaczona na realizację obszernej części nauczania z biologii, nauczyciele prawie nie mają możliwości kształcenia u swoich uczniów umiejętności tj. opracowania tematu w formie eseju.

Z powyższych względów abiturienti szkół średnich przystępujący do pisemnego egzaminu dojrzałości z biologii mają kłopoty z taką formą wypowiedzi egzaminacyjnej. Dodatkowym utrudnieniem jest ogólnikowość w sformułowaniach tematów egzaminacyjnych, która warunkuje problemy abiturientów związane z właściwym odczytaniem zakresu treści merytorycznej, jaką należy uwzględnić podczas pisania eseju. Jednocześnie taka forma egzaminu nie ma nic wspólnego z egzaminem testowym, do którego przystępuje znaczna część absolwentów szkół średnich starających się o przyjęcie na wybrane kierunki studiów.

- Oprócz tego z punktu widzenia dydaktyki, dość trudno jednoznacznie ocenić pracę w formie eseju, a tym bardziej eseje poszczególnych abiturientów, aby obiektywnie i z zachowaniem zasad porównywalności zróżnicować osiągnięcia egzaminowanych.
- Z powyższych względów prace ogólnopolskiej grupy biologów "Programu Nowa Matura" koncentrują się wokół dwóch zadań:

- 1) opracowania i doskonalenia kryteriów oceniania obecnej formy egzaminu (esej).
- 2) przygotowywania i propagowania wśród nauczycieli i uczniów nowej formy pisemnego egzaminu dojrzałości z biologii - prace dotyczące tego zadania idą w dwóch kierunkach.

Pierwszy z nich polega na przygotowaniu nowej formy egzaminu, ale takiej, która jest zgodna z obowiązującym Regulaminem egzaminu dojrzałości (załącznik do zarządzenia nr 29 MEN z dnia 30.11.1991, z późniejszymi zmianami).

Równoległe prowadzone są prace nad nową formą egzaminu maturalnego z biologii, której wprowadzenie będzie możliwe po zmianie obowiązujących przepisów.

2.5. Nauczycielom matematyki

- Brak jednoznacznej odpowiedzi na pytanie o cel matury z matematyki np.

- czy ma weryfikować ocenę szkolną
- czy ma sprawdzać typowe, standardowe wiadomości i umiejętności
- czy jej celem jest postawienie ucznia w pewnej nietypowej dla niego sytuacji, badającej jego dojrzałość w posługiwaniu się szkolną wiedzą
- Brak porównywalnych warunków nauczania w szkołach (siatka godzin, warunki pracy poszczególnych szkół) - które mają poddać nowym wymaganiom (równać w dół czy w górę?)

- Brak klarownej wykładni programowej (podstaw), brak jasnej idei, co jest wspólnym jądrem wymagań. Mała samodzielność: Negatywna tradycja (zgoda na nieuczciwość?) Brak współpracy z uczelniami. Obecna matura nie jest przez nie honorowana.

3. Jakie najważniejsze zmiany planują zespoły ?

3.1. Nauczyciele języka polskiego

Zespół nauczycieli języka polskiego Programu Nowa Matura pracuje nad:

- jednolitymi ogólnopolskimi standardami wymagań, na których powinny zostać zbudowane kryteria oceniania w poszczególnych regionach,
- opisaniem procedur zmierzających do zwiększenia stopnia porównywalności ocen,
- zbudowaniem nowego typu zadań maturalnych sprawdzającym umiejętności oraz funkcjonalną wiedzę,
- przygotowaniem nauczycieli do stosowania jednolitych kryteriów oceniania.

3.2. Nauczyciele historii

Planują wprowadzenie następujących zmian:

- Na maturze pisemnej uczeń wybierałby z trzech tematów sformułowanych wg kryterium epoki - zadania polegające na:

1. rozwiązaniu testu wielokrotnego wyboru badającego ogólne zrozumienie kodu kulturowo-historycznego (europejskiego i polskiego)

2.a) analizie różnych źródeł

2.b) napisanie krótkiego eseju

- Matura ustna (jeżeli już !) powinna być krótsza (15 minut).

Badałaby umiejętności, nie wiedzę. Uczeń odpowiadałby na jedno (z trzech do wyboru) pytanie. Odpowiedź powinna być nagrywana na nośnik magnetyczny. Ocena powinna być w zakresie od 10% do 30% włączona do ogólnej oceny końcowej matury z historii.

3.3. Nauczyciele języków obcych

Ten zespół Programu Nowa Matura planuje:

- opracowanie programów sylabusów,
- udoskonalenie kryteriów oceniania i przygotowanie nauczycieli do ich stosowania,
- organizację współpracy z uczelniami,
- wprowadzenie następujących niezbędnych zmian w regulaminie egzaminu:

- zmianę formy egzaminu ustnego
- podzielenie egzaminu pisemnego na komponenty i określenie czasu potrzebnego na ich wykonanie (ułatwiłoby to rozwiązanie problemu zakresu (dopuszczalnego) korzystania ze słownika oraz przesunięcie grupy zadań sprawdzających umiejętność rozumienia ze słuchu (teksty byłyby nagrane) na dalsze miejsce, obecnie niekorzystne jest to, że jest to zadanie rozpoczynające egzamin.

3.4. Nauczyciele biologii

Zespół proponuje, aby nowa forma egzaminu pisemnego z biologii zwracała szczególną uwagę na te osiągnięcia ucznia, które w niewielkim stopniu sprawdza obecna forma tzn.: umiejętność wykorzystania danych źródłowych (dołączonych do tematu) do rozwiązania problemów teoretycznych i praktycznych (selekcja danych, interpretacja, przykład danych, ilustrowanie, analiza, synteza, ocena, wnioskowanie).

Dane źródłowe to:

- wyniki eksperymentu lub obserwacji (tabele, wykresy, schematy), tekst źródłowy,
- schematyczne rysunki.
- umiejętność powiązania danych źródłowych z przywołaną wiedzą biologiczną do rozwiązywania problemów teoretycznych i praktycznych
- umiejętność krytycznego odbioru informacji pochodzących z różnych źródeł i ich interpretacja na podstawie wiedzy biologicznej.

3.5. Nauczyciele matematyki

Zespół planuje:

- kreowanie i szkolenie liderów matematyków - szefów komisji egzaminacyjnych z matematyki, którzy będą organizować współpracę z nauczycielami (szkolenia), którzy będą mogli pełnić funkcję "drugiego egzaminatora"
- organizację współpracy z uczelniami, która prowadziłaby do uznania matury jako egzaminu wstępnego na uczelnie,
- opracowanie zróżnicowanych poziomów matury (np. A, B, C),
- wprowadzenie zmian w skali ocen (bez oceny miernej i celującej), modyfikujące procedurę oceniania, usunięcie polecenia,
- rozważanie możliwości dopuszczania na uczelniach z oceną niedostateczną z egzaminu dojrzałości - z przedmiotu, który nie jest przedmiotem kierunkowym na wybranych studiach,
- wprowadzenie zmian w egzaminie ustnym w kierunku testu (jak np. na maturze międzynarodowej).

4. Jakich efektów po wprowadzeniu zmian oczekują zespoły przedmiotowe Programu Nowa Matura

4.1. Zespół nauczycieli języka polskiego

Nauczyciele języka polskiego uważają, że wprowadzone zmiany w organizacji egzaminu dojrzałości:

- będą stymulowały zmiany w sposobie kształcenia na wszystkich etapach edukacji szkolnej,
- doprowadzą do uznania przez uczelnie egzaminu maturalnego, jako egzaminu wstępnego na studia.

4.2. Zespół nauczycieli historii

Historycy krajowego zespołu Programu Nowa Matura oczekują efektów w postaci:

- zmiany programów nauczania,
- wprowadzenia niezależnych od administracji oświatowej instytucji zajmujących się egzaminowaniem, pomiarem, inspekcją szkolną, doradztwem w dziedzinie egzaminowania (niezbędne będą zmiany w ustawie o systemie oświaty),
- likwidacji egzaminów wstępnych na uczelniach.

4.3. Zespół nauczycieli języków obcych

Spodziewane przez ten zespół Programu Nowa Matura efekty to:

- porównywalność ocen egzaminacyjnych,
- zmiana stylu i organizacji pracy nauczycieli (metod pracy, technik, zwrócenie uwagi na rozwijanie poszczególnych sprawności językowych),
- uznanie egzaminu maturalnego przez uczelnie.

4.4. Zespół nauczycieli biologii

Oczekuje, że wprowadzone zmiany zaowocują:

- większą porównywalnością i obiektywizmem oceniania prac maturalnych,
- innym sposobem przygotowywania uczniów do egzaminu: odejściem od faktograficznego nauczania na korzyść większej uwagi poświęconej kształceniu umiejętności samokształcenia,
- wzrostem motywacji uczniów w uczeniu się biologii jako przedmiotu maturalnego,
- uwiarygodnieniem wyników egzaminu dla uczelni.

4.5. Zespół nauczycieli matematyki

Zespół przedmiotowy matematyków Programu Nowa Matura uważa, że po wprowadzeniu zmian powinny wystąpić:

- poprawa współpracy nauczycieli szkół średnich, zwiększenie efektywności nauczania matematyki,
- poprawa współpracy z uczelniami,
- zwiększenie rangi matury z matematyki,
- zwiększenie porównywalności matury pod względem: poziomu wymagań jak i procedury oceniania.

5. Przedmioty przedmiotom. Co było dla nas najbardziej interesujące w prezentacjach innych grup.

5.1. Co było najbardziej interesujące dla polonistów w prezentacji:

1). Zespołu nauczycieli matematyki:

- projekt umieszczenia w szkole konsultanta ds. egzaminowania i oceniania,
- refleksja: kogo chcemy wykształcić: "matematyka" "filozofa" czy "praktyka",
- wprowadzenie umiejętności rozwiązywania zadań w określonym czasie.

2). Zespołu nauczycieli historii:

- wywołał zainteresowanie, ale i wzbudził kontrowersje projekt nagrywania egzaminu ustnego,

- powszechność egzaminu,
- wymagane kompetencje i umiejętności,
- wprowadzenie tekstu źródłowego,

3). Zespołu nauczycieli biologii:

- projekt praktycznego zadania,

4). Zespołu nauczycieli języków obcych:

- propozycja dotycząca wielopoziomowości i stopniowania trudności.

5.2 Co było najbardziej interesujące dla historyków w prezentacji:

1) Zespołu nauczycieli języka polskiego:

- wprowadzenie standardów ogólnopolskich przy zachowaniu indywidualności regionów

2). Zespołu nauczycieli matematyki:

- matura jako egzamin wstępny na studia

3). Zespołu nauczycieli biologii:

- projekt nowego typu zadania zbudowanego na materiałach źródłowych

4). Zespołu nauczycieli języków obcych:

- projekt matury wielopoziomowej,
- budowa zestawu zadań "wymuszająca" ich rozwiązanie w określonej kolejności.

5.3. Co było najbardziej i nteresujące dla biologów w prezentacji:

1). Zespołu nauczycieli matematyki:

- projekt zwiększenia liczby zadań w celu maksymalnego wykorzystania wymiaru czasowego
- rola specjalisty konsultanta.

2). Zespołu nauczycieli historii:

- pomysł egzaminu trójdzelnego sprawdzającego różne umiejętności.

3). Zespołu nauczycieli języków obcych:

- trójpoziomowość egzaminu maturalnego,

5.4. Co było najbardziej interesujące dla matematyków w prezentacji:

1) Zespołu nauczycieli języka polskiego:

- położenie nacisku na konsekwentne i zorganizowane przygotowanie nauczycieli do oceniania kryterialnego i obiektywnego egzaminowania.

2) Zespołu nauczycieli historii:

- typ zadania egzaminacyjnego badającego umiejętność wykorzystania materiałów źródłowych.

3) Zespołu nauczycieli biologii:

- propozycja zmiany sposobu badania umiejętności: wykorzystanie materiałów źródłowych, selekcja, interpretacja, analiza, krytyczne podejście do informacji.

4) Zespołu nauczycieli języków obcych:

- wniosek dotyczący jednoznacznego określenia zakresu możliwości korzystania ze słowników podczas egzaminu dojrzałości,
- projekt egzaminu wielopoziomowego.

5.5. Co było najbardziej interesujące dla nauczycieli języków obcych w prezentacji:

1) Zespołu nauczycieli języka polskiego:

- podkreślenie roli umiejętności nauczyciela (z dziedziny techniki oceniania)

- nowy typ zadania - sprawdzającego umiejętności.

2) Zespołu nauczycieli matematyki

- typ zadań sprawdzających praktyczne funkcjonowanie umiejętności

3) Zespołu nauczycieli historii

- projekt wprowadzenia zadań polegających na interpretacji tekstów źródłowych

4) Zespołu nauczycieli biologii:

- projekt wprowadzenia zadań typu "eksperyment".

6. Przedmioty przedmiotom. Podsumowanie.

Uwagi ogólne.

Forma pracy zaproponowana przez lidera Programu okazała się cennym doświadczeniem, które pozwoliło na autentyczny kontakt, rzeczową dyskusję w mniejszych profesjonalnych grupach, inny ogląd nie tylko przez pryzmat własnego przedmiotu

Wszystkim grupom towarzyszy przekonanie, że prace idą w dobrym kierunku. Obszar wahań już nikogo nie deprymuje, nie zniechęca. Na pytanie: "czy egzamin z przedmiotu X powinien być dla wszystkich?", tylko poloniści powiedzieli zdecydowanie tak. Absolwent szkoły średniej powinien znać swój kulturowy rodowód, swoje dziedzictwo; odpowiedź na pytanie: "Co wynika z faktu, że jestem Polakiem?"

Grupy przedmiotowe nie zastanawiały się głębiej nad potrzebą zachowania egzaminu ustnego.

Co doskwiera obecnej maturze?

To pytanie wyłoniło najwięcej kwestii. Mówiono o czasie egzaminów, nieprecyzyjnych kryteriach, niedomogach obowiązującego dotychczas.

Ustalenia.

- Brak podstawy programowej, do której można by odnieść standardy i tematy.
- Brak różnicowania poziomów w maturze.
- Nadmierna ilość zestawów (matematyka).
- Ogólnikowe sformułowania tematów (biologia).
- Forma eseju na maturze, podczas gdy na egzaminach wstępnych na wyższą uczelnię obowiązuje test (biologia).
- Czas egzaminu (obliczony na wytrzymałość).
- Brak korelacji z uczelniami.
- Nieprecyzyjne kryteria, brak porównywalności.
- Brak przygotowania nauczycieli do korekty prac maturalnych.
- Łamanie przepisów egzaminu maturalnego przez zarządzenia lokalne.

Jakie najważniejsze zmiany planujemy?

- Jednolite standardy ogólnopolskie i wyprowadzone z nich regionalne kryteria.
- Procedury zmierzające do zwiększenia stopnia porównywalności ocen.
- Matura wielopoziomowa.
- Specjalista w szkole: konsultant z uprawnieniami do drugiej recenzji.
- Matura będzie konkretna, sprawdzająca umiejętności o charakterze praktycznym.
- Egzamin rozbity na kilka komponentów, oddzielnie ocenianych (historia, biologia itd.)

Jakich efektów wprowadzenia zmian oczekujemy?

- 1) Możliwość uznania egzaminu maturalnego przez wyższe uczelnie.
- 2) Osiągnięcie możliwie najwyższego stopnia porównywalności ocen.
- 3) Nowa Matura spowoduje zmiany w sposobie kształcenia uczniów.

Eugenia Rosiak

Propozycje wymagań programowych z języka polskiego dla absolwentów szkoły średniej

POZIOM KONIECZNY

WIADOMOŚCI

1. Utwory literackie lub fragmenty wskazane w kanonie lektur obowiązkowych.
2. Podstawowe pojęcia związane z kulturą epoki, poetyką, nauką o języku.
3. Najważniejsze fakty z historii związanej z literaturą.

UMIEJĘTNOŚCI

1. Czytać ze zrozumieniem teksty literackie.
2. Trafnie interpretować następstwo chronologiczne i ramy epoki.
3. Analizować tekst literacki jako wytwór mowy.
4. Wygłosić z pamięci wiersz lub fragment mowy.
5. Właściwie stosować słownictwo i struktury składniowe.
6. Wypowiadać się w przewidzianych podstawach programowych formach wypowiedzi.

POZIOM PODSTAWOWY

WIADOMOŚCI

1. Pojęcia związane z kulturą epoki, poetyką i nauką o języku.
2. Tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny.
3. Prądy filozoficzne i ideowe.
4. Fakty z historii związane z literaturą.

UMIEJĘTNOŚCI

1. Odnaleźć w utworze trwałe wartości dla narodu, społeczeństwa i dla siebie.
2. Ocenić i poprawić swoją pisemną wypowiedź.
3. Przeprowadzić analizy składniowe tekstu.
4. Interpretować utwory literackie.
5. Charakteryzować literackie wzorce osobowe.
6. Dokonać samodzielnej analizy i interpretacji utworu literackiego.

POZIOM ROZSZERZAJĄCY

WIADOMOŚCI

1. Związki literatury polskiej z literaturą powszechną i filozofią.
2. Swoiste cechy języka polskiego.
3. Miejsce tradycji literackiej w kulturze późniejszych epok.

UMIEJĘTNOŚCI

1. Rozpoznawać figury retoryczne i tropy w prozie i poezji.
2. Określać związek utworu ze sztuką i kulturą epoki, biografią pisarza.
3. Interpretować tekst literacki i nieliteracki jako wytwór aktu mowy.
4. Dostrzegać i analizować zjawiska językowe określone programem w wypowiedziach pisemnych i ustnych.
5. Wyjaśniać funkcję toposów w literaturze.
6. Dostrzegać zależność kreacji bohaterów literackich od konwencji artystycznych epoki.
7. Wygłaszać utwory z pamięci (ciekawa interpretacja, dobra dykcja).
8. Zabrać głos w dyskusji - argumentować własne stanowisko.
9. Układać teksty w określonym stylu, parafrazować teksty.

10. Gromadzić wiedzę z różnych źródeł.
11. Dokonać samodzielnej analizy i interpretacji utworu literackiego ze zrozumieniem reguł interpretacji.

POZIOM DOPEŁNIAJĄCY

WIADOMOŚCI

1. Utwory literackie kontynuujące tradycje klasyczne, romantyczne, pozytywistyczne i modernistyczne.
2. Związki literatury z kulturą powszechną.
3. Kreativejną funkcję obrazu poetyckiego i figur stylistycznych.

UMIĘTNOŚCI

1. Rozumieć historyczne aspekty utworów.
2. Wykazać orientację w korzystaniu z tekstów pomocniczych.
3. Wyjaśnić funkcję nawiązań do tradycji literackiej w utworach współczesnych.
4. Porównać różne dziedziny sztuki: malarstwo, teatr, film.
5. Ocenić i wartościować poznane dzieła z próbą uzasadnienia własnych sądów.
6. Porządkować wiedzę z różnych źródeł.
7. Dokonać interpretacji porównawczej utworu literackiego, filmu, tekstu dramatu przedstawienia teatralnego i obrazu malarskiego.
8. Samodzielnie syntetyzować wiedzę o literaturze w ujęciu historyczno-literackim.
9. Wykazać się wysoką sprawnością języka.

Opracowała: Jadwiga Czub - Rojewska WOM - Bydgoszcz

Iwona Mikołajczyk

I Społeczne Liceum Ogólnokształcące w Słupsku

Pismo Święte na lekcjach języka polskiego

Obecność Biblii w tradycji literackiej uwarunkowana jest odwieczną tęsknotą istoty ludzkiej za Tajemnicą Absolutu: problematyka biblijna, nie tracąc nic na swojej aktualności, stanowi przede wszystkim klucz mający rozwiązać intrygującą człowieka zagadkę bytu. Fakt zaakceptowania przez miliony wyznawców sugestywnie nakreślonego światopoglądu, przyjęcie i przestrzeganie kanonu norm tak moralnych, jak etycznych wymaga od nas, polonistów delikatności w sposobie przekazywania wiedzy. Innego rodzaju niebezpieczeństwo tkwi w samej warstwie interpretacyjnej, tj. w nasuwających się, często nieświadomie, uproszczeniach bądź zafalszowaniach naruszających uświęcone tradycją i uzusem społecznym komentarze biblistów.

Te spiętrzone przed polonistą trudności zdeterminowały, być może, śladowość propozycji metodycznych. Niniejszy artykuł nie wypełni tej luki, ale może swoją linią koncepcyjną i ujęciem problematyki wywoła polemikę bądź krytykę - a więc reakcje, które zawsze pełniły konstruktywną rolę tak w życiu artystycznym, jak i literackim.

Poniższa propozycja metodyczna nie jest próbą omówienia wszystkich tekstów biblijnych figurujących w wypisach dla klasy pierwszej ze względu na ich rozpiętość problemową i teoretyczno-literacką: wybrane przez siebie fragmenty Pisma Świętego podporządkowałam zadaniu wprowadzenia uczniów w świat tak sensów nadrzędnych i biblijnej genologii, jak i w sferę przestrzeni starotestamentowej.

A. Sensy nadrzędne w Piśmie Świętym a genologia biblijna

Istotą natury ludzkiej jest ciekawość świata i pęd do jej zaspokajania. Zasadniczo funkcję tę spełniają dzieła naukowe

zawierające wiedzę rzeczową i jednoznaczną. Taką samą starają się dać swojemu odbiorcy te utwory literatury pięknej, które za cel stawiają sobie odwzorowywanie rzeczywistości i kreślenie różnych modeli postaw ludzkich wobec życia zgodnie z wymogami psychologii i realizmu. Jednakże nie każdy czytelnik szuka na kartach książek wiedzy pewnej, jasnej i bezpośrednio danej. Również nie każdy twórca pragnie kreować świat będący wiernym odbiciem już istniejącego. Buduje wówczas swój własny za pomocą wieloznacznych pojęć rozbudzających odbiorcę intelektualnie i uczuciowo, gdyż proces ich rozszyfrowywania nie musi zakończyć się sukcesem. Przywołany w tekście symbol ma przede wszystkim wprowadzić czytelnika w nastrój oraz wywołać u niego określone stany uczuciowe.

Tę formę duchowego dialogu upodobał sobie starożytni Żydzi tworząc dzieło wieloznaczne, aluzyjne, bogate w treści tak religijne, jak i moralno - etyczne. Już fragment kreślący obraz stworzenia świata zawiera głębię interpretacyjną, która dostregną uczniowie, gdy spytamy o to, czy tekst ten możemy traktować jako sprawdzalną racjonalnie i empirycznie lekcję przyrodniczą. Pytaniami pomocniczymi możemy naprowadzić ich na sens nadrzędny tej relacji mieszczący się w tezach, że pragnienie stworzenia świata świadczy o dobroci Boga i jego wieczności (istniał przed aktem kreacji), demiurgicznej mocy oraz o konieczności mówienia go za ten akt twórczy. Tekst ten nie może być więc traktowany jako naukowy wywód, gdyż poprzez swoją konstrukcję świata przedstawionego próbuje ująć zasadnicze przesłanie wiary opierające się na przekonaniu, że Bóg jest wszechwładny i potężny.

Bardziej złożony w swojej warstwie interpretacyjnej jest tekst kreślący dzieje synów Adama i Ewy. Dosłowne tłumaczenie przebiegu wydarzeń ująć można w zakaz zabijania bliźniego. Czy jest to jednak pełna interpretacja? Aby dopomóc uczniom w zrozumieniu sensu nadrzędnego przypowieści spróbujmy dokonać charakterystyki obu bohaterów. Kain, będący synem pierwotnym, uprawia ziemię. Zajęcie to, wymagające od niego dużego nakładu pracy i wysiłku fizycznego, buduje w jego psychice poczucie własnej wartości. Syn wtóry Adama i Ewy, Abel, musi być mężczyzną wiatym, co sugeruje pierwotne hebrajskie brzmienie jego imienia „ hebel „, oznaczające nicość, podmuch wiatru¹, usprawiedliwiające pasterskie zajęcie bohatera. Odwołajmy się teraz do znajomości psychiki ludzkiej kierując do młodzieży pytanie o to, z jakim nastawieniem wewnętrznym obaj bracia musieli przystąpić do aktu składania ofiary. Bez problemu powinniśmy uzyskać informację, że Abel obdarował Boga daniną z miłości i z pokorą, gdy Kain zaś, przekonany o wartości wytworów własnej pracy, musiał zgrzeszyć pycha wyrażająca się w przekonaniu o przychylności Stwórcy. Też tę zdają się potwierdzać słowa Boga skierowane do młodego mężczyzny: „ *Czemu się gniewasz i czemu zasepiło się twoje oblicze? Wszak byłoby godne, gdybyś czynił dobrze, a jeśli nie będziesz czynił dobrze, u drzwi twoich czyha grzech. Kusi cię, lecz ty masz nad nim panować.* ”

Grzech Kaina ma więc swoje źródło w jego niewłaściwym stosunku do Boga, zdeterminowanym jednak nieładem panującym w duszy bohatera. Chaos ten budzi zło wewnętrzne, zaś ono, nie poddane kontroli umysłu i norm moralnych, uzewnętrznia się obejmując swoim zasięgiem coraz szersze obszary: od zabicia brata przez wygnanie po rozbicie więzów międzyludzkich. Dochodzimy do konkluzji zawierającej się w stwierdzeniu, że zło rodzi zło³:

Zrekapitulujmy: sens dosłowny tej przypowieści zawiera się w tezie, że zbrodnia zostanie ukarana, zaś sens nadrzędny, niejako nadbudowany interpretacyjnie, niesie twierdzenie o konieczności pojawienia się w świecie zewnętrznych konsekwencji nieładu panującego w sferze religijnej i moralnej. Wniosek ten powoduje rozszerzenie interpretacji do wymiaru społeczno-religijnego.

Nie jest to jednak jedyne możliwe tłumaczenie sensu naddanego. Kain może być potraktowany jako uosobienie zła tkwiącego w człowieku i niszczącego to, co dobre. To ujęcie, wprowadzone o wiele później przez św. Augustyna (utożsamiającego Kaina z państwem szatana, Abła z civitas dei, a postępowanie z odwieczną walką obu żywiołów⁴) stoi w opozycji do innej interpretacji mieszczącej się w twierdzeniu, że Bóg wybrał ofiarę Abła, bo upodobał sobie pasterzy. Ta rozbieżność w rozumieniu sensu nadrzędnego tej przypowieści wskazuje na fakt, że jej fabuła ma wymiar wieloznaczny, a więc symboliczny.

Inny charakter ma fragment Nowego Testamentu noszący tytuł „O siewcy”. Osadzając fabułę tej przypowieści w kontekście Pisma świętego dostrzega się, że przeniesienie wszystkich elementów w sferę pojęciową niesie za sobą tylko jedną ideę: jak ziarno kiełkuje w sprzyjających warunkach, tak prawdziwa wiara może się narodzić jedynie wówczas, gdy zostanie przyjęta przez człowieka. Interpretacja ta jednoznacznie wynika z planu fabularnego i układu zdarzeń, którym poddany został szereg rzeczowników: ziarno (słowo Boże), grunt (dusza człowieka) i plon (wierni, chrześcijanie). Watpliwość może wywołać słowo „siewca”, sugerujące tak Boga, jak i kapłana czy ewangelistę. Te trzy desygnaty łączy jednak charakter pełnionej przez nich funkcji dającej sprowadzić się do peryfrazы: „głoszący prawdę, słowo wiary”. Odczytanie to, utrwalone w tradycji historyczno-literackiej, jednoznacznie określa formę nadbudowy tekstu, którą jest alegoria.

Dochodzimy do istoty przypowieści jako gatunku literackiego. Jest ona porównaniem dwóch składników, z których pierwszy kreśli obrazy z życia codziennego. Jednak „właściwa interpretacja (...) wymaga przejścia od znaczenia literackiego do ukrytego”,⁴ zawierającego się w drugim z elementów strukturalnych. Nie jest on dostępny zmysłom, gdyż leży w sferze pojęciowej, zaś budowie jego sensu nadrzędnego służą alegoria bądź symbol:

Podobieństwa: alegoria i symbol: 1. umiejscowienie określonych całości (fabuły, zdarzeń, sytuacji, postaci) w obrębie świata przedstawionego; 2. odszukanie w owej całości treści zaszyfrowanych

Różnice: alegoria: 1. związek między zjawiskiem przedstawionym a ukrytym jest społecznie i tradycyjnie ustalony; 2. posiada tylko jedną interpretację „siewca”; **symbol:** 1. możliwość różnych odczytań „przy czym żadne z nich nie jest jasno i wyraźnie sugerowane przez tekst; 2. chwiejność i niepewność znaczenia, zamierzona zagadkowość „Kain i Abel”

Przypowieść nie jest jedyną formą literacką uprzywilejowaną w Piśmie świętym. Przekazywaniu sensów moralnych i religijnych służy także gatunek zwany przykładem. W zrozumieniu jego istoty pomoże tekst: „O miłosiernym Samarytaninie”. Jego fabuła kreśląca obraz cierpienia Żyda, któremu udziela pomocy pogardzany przez jego współplemieńców odsześciopieniec, zawiera pouczenie nakazujące miłować bliźniego bez względu na jego narodowość, rasę czy wyznanie. Tekst ten niesie jedynie znaczenie literalne, gdyż konstrukcja świata przedstawionego nie pociąga za sobą konieczności odszukania pojęć ogólnych.

Tak przypowieść, jak i przykład w zewnętrznej warstwie strukturalnej są sfabularyzowanymi opowiadaniem zawierającymi najważniejsze elementy świata przedstawionego: bohatera, czas, przestrzeń, wydarzenia ujęte w łańcuch przyczynowo-skutkowy. Analogiczna jest także funkcja obu gatunków biblijnych, których twórcy postawili sobie za cel ukazanie czytelnikowi wymagań stawianych przed nim w sferze tak religijnej, jak i moralnej. Jednakże przykład w odróżnieniu od przypowieści, której struktura wymaga dwustopniowego odczytania (każdorazowo apelując do inwencji znaczeniowej odbiorcy), pozbawiony jest sensu

nadrzędnego, a objaśnienie jego fabuły ogranicza się do zrozumienia znaczeń literalnych pouczających, jak należy postępować w określonych sytuacjach.

Omówione powyżej gatunki biblijne nie zdezaktualizowały się w miarę upływu czasu. Przypowieść swoją konstrukcją zdeternowała oblicze tych tekstów literackich XX wieku, których struktura narzuca dwupoziomowy proces odczytania, przy czym sensy nadrzędne obudowane są znaczeniami alegorycznymi bądź symbolicznymi (na przykład powieści F.Kafki czy A.Camus). Podobną żywotnością cechuje się gatunek przykładu, którego konstrukcja fabularna uległa przeniesieniu przestrzennemu w wieki późniejsze stanowiąc podwaliny struktury powieści oświeceniowej (I.Krasicki: „Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki”), wczesnopozytywistycznej (np.E. Orzeszkowa: „Pan Graba”, „Pamiętnik Wacławy”) i socrealistycznej. Alegoria i symbol jako kategorie literackie najsilniej chyba weszły w krwioobieg piśmiennictwa, gdyż nie tylko stanowiły podbudowę wielu jednostkowo pojawiających się dzieł, ale i określiły oblicza takich epok jak średniowiecze, barok, romantyzm czy modernizm. Wprowadzenie więc młodzieży w zagadnienia genologii tekstów biblijnych w oparciu o krótkie i nieskomplikowane w odbiorze utwory ułatwi jej później interpretację i zrozumienie charakteru dzieł powstałych w epokach następnym.

B. Przestrzeń psalmiczna a stylistyka bibliina

Najtrudniejszym zadaniem stojącym przed polonistą jest wprowadzenie młodzieży w krąg zagadnień z teorii literatury. Najwięcej problemów stwarza pojęcie przestrzeni dzieła literackiego najczęściej kojarzonego przez uczniów z fizycznym rozumianym miejscem akcji danej powieści. Kłopoty rodzą się więc, gdy próbujemy określić przestrzeń w utworze poetyckim.

Pismo święte jest najbardziej wdzięcznym tekstem do wprowadzenia omawianego terminu teoretycznoliterackiego, gdyż ześrodkowuje wszystkie składniki przestrzenne na Bogu: badanie układu elementów świata przedstawionego, planu zdarzeń, postaci, sytuacji wiedzie nas ku górze, ku moralnemu i religijnemu światopoglądowi, którego prawodawcą jest Stwórca. Tak on, jak i jego łaska stają się podmiotem wszelkich zabiegów ziemskich bohaterów biblijnych. Najostrzej tę współzależność ujawniają psalmy i dlatego ich plan kompozycyjno-tematyczny wraz z warstwą stylistyczną staną się przedmiotem niniejszego badania. Wybór tego gatunku biblijnego podyktowany został również prostotą jego przestrzennej budowy: o ile przykład jako gatunek literacki posiada przestrzeń zbudowaną na płaszczyźnie scenarii, a przypowieść w układzie sensów nadrzędnych, o tyle psalmy projektują własną, przestrzeń przez znaczenia zdań opisowych.

Odwolując się do wiedzy z zakresu komunikacji językowej określamy wraz z uczniami nadawcę i odbiorcę psalmów 8 i 130. „Ty”, liryczne zostaje w wypowiedziach tych wykreowane poprzez zastosowanie apostrof („O Panie, Boże nasz”), odpowiedniej formy zaimków („Twoich”, „Twoje”) i czasowników użytych w 2 osobie liczby pojedynczej („ugruntowałeś”, „nawiedzasz”). Zabiegi te bezpośrednio wpisują odbiorcę lirycznego i ukierunkowują sam komunikat ku górze. Bóg jest oddalony od nadawcy i tę przestrzeń obudowaną milczeniem swojego Stwórcy człowiek próbuje przebić słowem. Tak więc przestrzeń psalmiczna, przyjmująca formę monologu, tworzą trzy zasadnicze elementy: człowiek - słowo - Bóg.

Wzajemne relacje powyższych wyznaczników konstruują przestrzeń wertykalną ukierunkowaną ku górze, gdyż to Demiurg jest na szczycie, gdy człowiek, nadawca wypowiedzi, pogrążony jest w otchłani ziemskiej. Wiąże się to bezpośrednio z zagadnieniem

biblijnego symbolu góry, na wierzchołku której mają miejsce najważniejsze wydarzenia tekstów wypełniających oba Testamenty (przekazanie Dekalogu, ofiarowanie Bogu syna przez Abrahama, śmierć Chrystusa).

Składniki przestrzenne psalmów ujawniają się na płaszczyźnie opisu literalnego bądź pośrednio. Zbadajmy wpieryw kondycję obu postaci lirycznych odwołując się do inwencji uczniów zgrupowanych w rywalizujące ze sobą zespoły. Mając za zadanie omówić fragmenty kształtujące koncepcję nadawcy zwrócić zapewne uwagę na dziękczynny charakter modlitwy (psalm B) podkreślającej wielkość dzieła bożego. „Ja” liryczne czerpie radość z wyniesienia ponad świat zwierzęcy i roślinny, który poddany mu został po to, by zaspokajać swoje potrzeby fizjologiczne (owce, woły) oraz estetyczne (gwiazdy). Świadomość potęgi i miłości Boga ujawniająca się w otrzymanym prawie do panowania nad naturą stanowi dla niego pociechę wobec przeświadczenia o konieczności życia w otchłani ziemskiej. Obraz bytu człowieka ujęty został w ramy przemijalności i niedoskonałości uobecniającej się w skłonności do grzechu (psalm 130). Jedyna nadzieja tkwi więc w Stwórcy oraz w jego łasce dla kruchej i bogobojnej istoty.

W kreacji podmiotu zaskakuje postawa mówiącego, który wpieryw utożsamia się ze wszystkimi ludźmi (użycie zaimka „nas” - psalm 8), by już w następnym wersecie przyjąć dystans wobec współwyznawców ujawniony zastosowaniem form trzecioosobowych: „go”, „o nim”, „jego”, „cóż jest człowiek”. Kolejny, czwarty człon wypowiedzi utrudnia interpretację postawy nadawcy, gdyż „ja” liryczne wpisuje się bezpośrednio w tekst (jak w psalmie 130) poprzez użycie pierwszoosobowej formy czasownikowej: „patrzę”. Układ obrazów wskazuje jednak na to, że podmiot liryczny, ujawniając własne istnienie, przemawia w imieniu współwyznawców, do czego wykorzystuje formy drugo- i trzecioosobowe. Budują one opis wielkości Boga, jego doskonałości i mocy demiurgicznych. Przechodząc ku określeniu kondycji człowieka mówiaczy przyjmuje postawę refleksyjną, dystansując się wobec świata i ludzi, czym zbliża się do pewnej obiektywizacji oceny stosunku Stwórcy wobec niedoskonałego człowieka. W konsekwencji zastosowany zabieg prowadzi do wysunięcia na plan pierwszy adresata lirycznej wypowiedzi.

Słowo, tak mistrzowsko kreujące kondycję człowieka, jest zarazem budulcem koncepcji Boga, scharakteryzowanego jako istota wieczna, sprawiedliwa i kochająca ludzi. Nie tylko stworzył świat, ale i oddać go we władanie niedoskonałej ludzkości. Danie jej władzy nad własnym dziełem nie wiąże się jednak z surowością sądów przeprowadzanych nad istotą ziemską: wciąż ufny i otwarty na modlitwy skruszonych wyznawców wspiera ludzi nadzieją na własne miłosierdzie i odkupienie grzechów.

Trzecim elementem przestrzeni psalmicznej jest słowo, którego wartość semantyczna wyznacza kondycję obu bohaterów lirycznych oraz relacje zachodzące między nimi. Analiza warstwy słownej interesujących nas tekstów ujawnia prostotę języka wzbogaconego nielicznymi środkami stylistycznymi: przenosierniami („czekała dusza”, „uszy naklonione na głos”), epitetami („wspaniale imię”, „straż poranna”) i metafora („syn człowieczy”). Wprowadzona do psalmu 8 gradacja rozpoczyna się ogólnym określeniem pozycji człowieka w świecie natury, by przejść do szczegółowego wymienienia stopni poddanej ludziom przyrody: zwierząt domowych, polnych, ptactwa i ryb. Ta wielka przenośnia jest przykładem typowego dla psalmów sposobu obrazowania, swoją metaforą odwołującego się do sfery życia codziennego narodu wybranego. Dzięki tym niewyszukanym zabiegom stylistycznym obrazowanie w omawianych tekstach jest konkretne i rzeczowe, dzięki czemu staje się czytelne bez względu na czas odbioru dzieła.

O prostocie języka stanowi nie tylko element obrazowania

bezpośredniego, ale i składnia użytych zdań. W psalmie 130 przeważające ilościowo zdania pojedyncze rozwinięte charakteryzują się (typowym dla stylu biblijnego) wyeksponowaniem wskaźników zespolenia: „bo”, „albowiem”, „jesli”, „a”. Umieszczone na początku zdania powodują, że mamy do czynienia z szeregiem zdań złożonych (rozbitych jednakże dzięki kropkom zamykającym poszczególne wersety, które stanowią pewną całość treściową). Ten element wypowiedzi psalmicznej ma bardziej kunsztowną formę w psalmie 8, gdyż złożony został z dwóch lub trzech członów, z których kolejny powtarza czy uzupełnia myśl zawartą w członie poprzednim. Układ tak zorganizowanych elementów wypowiedzi ma charakter paralelny.

Zestawienie członu wyrażającego pojęcie ogólne ze szczegółowym dopełnieniem stanowi o swoistej symetrii myśli niejednokrotnie przywoływanej w tradycji literackiej. Powyższa analiza psalmów nie tylko wprowadzi uczniów w krąg zagadnień przestrzeni literackiej, ale i pozwoli im zrozumieć funkcję słowa, które swoją wartością semantyczną oraz metaforyczną buduje określony świat przedstawiony, hierarchizując według określonego porządku jego elementy. Pozwoli również stwierdzić, iż nie tylko ich układ, ale też myśli, pragnienia oraz dążenia bohaterów stają się składnikami przestrzeni danego dzieła literackiego. Poza tym fakt skorelowania stylistyki z wyznacznikami przestrzeni ułatwi uczniom zrozumienie utworów epoki średniowiecza i baroku.

Przykłady

¹ Z. Łyko: *Wstęp do Pisma św.* Warszawa 1987

² Biblia. *Brytyjskie i Zagraniczne Towarzystwo Biblijne.* Warszawa 1975

³ *Koncepcja ta może stać się punktem odniesienia podczas omawiania problematyki „Makbeta” W. Szekspira, przy czym rozszerzeniu ulegnie watek moralitetowy.*

⁴ *Aureliusz Augustyn : „ O państwie Bożym „, tłum. W. Kornatowski. t.1, Warszawa 1977*

Komunikat:

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Słupsku, ul. Jaracza 18a przekaże nieodpłatnie placówkom oświaty i kultury zbiory tradycyjnych filmów oświatowych (na taśmie 16 mm), przeznaczonych do wyświetlenia przy użyciu projektora filmowego.

Zainteresowanych prosimy o kontakt z Filmoteką PBW (tel. 42-35-64).

Mirostław Kucharska

Szkoła Podstawowa Nr 11 w Słupsku

Zależność między analizą treści, celami kształcenia a pomiarem dydaktycznym

Pierwszym krokiem w przygotowaniu lekcji jest sprecyzowanie jej celów. Cele lekcji powinny zostać zrealizowane w trakcie jej trwania. Treść ma służyć spełnieniu założonych celów. Mając zestaw celów nauczyciel powinien zastanowić się, jak zorientować się, że cele lekcji zostały osiągnięte.

Powinien zaplanować, założyć jakie efekty ze strony uczniów np. odpowiedzi na ułożone przez nauczyciela pytania podsumowujące wskażą mu, że cele lekcji zostały osiągnięte. Efekty te związane są z pomiarem dydaktycznym (oceną), który następuje zazwyczaj pod koniec lekcji.

Kolejnym etapem pracy nauczyciela jest dokładna analiza treści realizujących cel. Zawiera ona opis zadania, w którym nauczyciel wyjaśnia krok po kroku, jak przebiega wykonywanie danego zadania. Następnie dokonujemy analizy zadania, np.

CEL

Mając tępy ołówek i temperówkę, uczeń powinien umieć go zatemperować aż do uzyskania ostrego końca bez ułamania grafitu

OPIS ZADANIA

1. Obejrzeć koniec ołówka
2. Zdecydować, czy należy ołówek zatemperować
3. Wziąć temperówkę do ołówków
4. Umieścić ołówek w temperówce
5. Delikatnie docisnąć
6. Pokręcić korbką
7. Wyjąć ołówek

ANALIZA ZADANIA

Pojęcia:

1. Tępy
2. Koniec
3. Temperować
4. Ostry
5. Ułamany
6. Docisnąć
7. Delikatnie
8. Korbka

ZASADA

Docisnąć delikatnie, tak aby nie ułamać końca, i kręcić korbką

Umiejętności percepcyjno-motoryczne

1. Pokręcić korbką
2. Delikatne dociskanie

Analiza zadania wymaga wnikliwego przestudiowania jego opisu, bądź szeregu celów behawiorystycznych tj. wyrażonych w kategoriach zachowania, dla określenia zasobu wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonania danego zadania.

Takie czynnościowe wyrażanie celów, których opanowanie można sprawdzić nazywamy operacjonalizacją celów nauczania. Określenie celów w postaci czynności ułatwia taksonomia celów rozumiana jako hierarchiczna klasyfikacja celów nauczania.

Dla potrzeb pomiaru dydaktycznego taksonomię celów, tzw. taksonomię "ABC", zaproponował B. Niemerko. Taksonomia ta zawiera poziom wiadomości i umiejętności obejmując cele poznawcze i kształcące.

W przedmiotach humanistycznych i artystycznych istnieje grupa celów trudnych do wyrażania w postaci czynności. Dlatego taksonomie przedmiotów humanistycznych zostały poszerzone o poziom wychowawczy - "postawy i przekonania".

Cele kształcenia nauczyciel realizuje poprzez konkretny materiał nauczania. Powinien poddać go więc podwójnej analizie: ze względu na materiał (określony w programie tematami) i ze względu na wymagania.

Każdy nauczyciel tworzy, bardziej lub mniej świadomie, koncepcję nauczania z własnymi zakresami wymagań. Określa, które treści powinny opanować wszyscy uczniowie, a które mają charakter rozszerzający czy uzupełniający.

Mając na uwadze taksonomię celów dokonujemy analizy treści klasyfikując ją na poziomych wymaganiach:

- **K - treści konieczne**, do korzystania z dalszej edukacji oraz potrzebne w życiu.
- **P - treści podstawowe**, (proste, uniwersalne, pewne naukowo, niezbędne na danym i na wyższym etapie edukacji), mocno powiązane z innymi treściami i możliwe do opanowania przez ucznia
- **R - Treści rozszerzające** obejmują wiadomości i umiejętności, które poszerzają relację między elementami treści. Stanowią pogłębienie i rozszerzenie treści podstawowych.
- **D - treści dopełniające**, to umiejętności o charakterze problemowym, złożone, wymagające rozszerzenia także wiadomości, wykorzystywania różnych źródeł wiedzy, o wyższym stopniu trudności
- **N - treści nie określone programem nauczania, pozaprogramowe**, dotyczą wiadomości i umiejętności, które wynikają z indywidualnych zainteresowań uczniów.

Analiza treści, w której uwzględniono hierarchiczny układ celów i wymagań, np. poziomów, może wpłynąć na strukturalne podejście do treści nauczanego przedmiotu. Może zapobiec pominięciu ważnych, istotnych wiadomości i umiejętności. Może też ograniczyć, w stosunku do części uczniów, treści wykraczające poza wymagania konieczne, niezbędne.

Przykład analizy treści ze względu na materiał nauczania, cele i wymagania klasyfikowane według poziomów.

Kolejność: cele operacyjne, kategoria taksonomii, poziomy wiedzy (wymagania) - K, P, R, D, N.

1. Znać nazwy plemion: Pomorzanie, Polanie, Mazowszanie, Ledzianie, Ślężanie - kategoria A, poziom P;
2. Umieć pokazać na mapie w/w plemiona - C, P;
3. Znać fakty i nazwy dotyczące pierwszych organizacji ple-miennych - Polan i Wiślan - A, R;
4. Umieć pokazać na mapie plemiona Polan i Wiślan - C, R;
5. Wiedzieć jak powstało państwo polskie, znać etiologię nazwy Polska - A, K;
6. Umieć pokazać na mapie granice państwa Mieszka I na początku i końcu jego panowania - C, K;
7. Rozumieć specyfikę tworzenia się organizacji państwowych - B, D;
8. Rozumieć wkład Mieszka I w powstanie państwa polskiego - B, R;
9. Mieć szacunek dla twórcy państwa polskiego - E, N;
10. Wiedzieć jak Polska stała się krajem chrześcijańskim - A, K;
11. Rozumieć konieczność wprowadzenia chrześcijaństwa - B, P;
12. Umieć porównać chrzest średniowieczny z dzisiejszym - D, D;
13. Umieć interpretować tekst dotyczący państwa Wiślan i chrztu średniowiecznego - C, R;

14. Umieć ocenić rządy Mieszka I - D, N;
15. Znać pojęcia: państwa, plemię, państewko- A, P;
16. Rozumieć w/w pojęcia - B, P;
17. Znać datę 966 - A,K.

Z powyższego schematu wynika, że uczniowie powinni opanować 17 czynności. 6 z nich wymaga zapamiętania (A), 4 - zrozumienia (B), 4 - umiejętności prostych (C), 2 - problemowych (D), 1- postaw i przekonań (E). Klasyfikując według poziomu wymagań 4 czynności określono jako konieczne (K), % - jako podstawowe (P), 4 - rozszerzające (R), 2 - dopełniające (D), 2 - nieokreślone (N).

Aby zorientować się w jakim stopniu zaplanowane cele zostały zrealizowane możemy przeprowadzić test, w którym pojawiają się pytania z każdego poziomu wymagań, na przykład:

1. Państwo polskie powstało na drodze (podkreśl właściwą odpowiedź):
 - a) łączenia się plemion
 - b) łączenia się państewek
 - c) najpierw łączyły się plemiona tworząc państewka, potem państewka tworząc państwa.
2. Wymień nazwy 3 plemion polskich
 - a)
 - b)
 - c)
3. Nazwa "Polska" pochodzi od (podkreśl właściwą odpowiedź):
 - a) nazwy Polanie
 - b) wyrazu pole
 - c) od wyrazu polanka
4. Napisz co, według ciebie, zawdzięczamy Mieszkoowi I
 - a)
 - b)
 - c)

W tym mini teście znajdują się pytania z poziomu wymagań K - pytanie nr 3, P - pytanie nr 2, R - pytanie nr 4, D - pytanie nr 1.

Efekty testu określamy ocenami. Do obecnie obowiązującego system stopni szkolnych możemy zastosować następujący algorytm oceniania:

Kolejność: treści nauczania, zadania testu, stopnie:

- 1) K - konieczne - konieczne: celująca, bardzo dobra, dobra, dostateczna, mierna,
- 2) P - podstawowe - podstawowe : celująca, bardzo dobra, dobra, dostateczna,
- 3) R - rozszerzające- rozszerzające: celująca, bardzo dobra, dobra,
- 4) D - dopełniające- dopełniające: celująca, bardzo dobra,
- 5) N - nieokreślone - nieokreślone: celująca,

Algorytm określa, że opanowanie treści koniecznych (K) odpowiada ocenie miernej; treści podstawowych (K+P) - ocenie dostatecznej, treści rozszerzających (K+P+R) - ocenie dobrej, treści dopełniających (K+P+R+D) - ocenie bardzo dobrej, treści nieokreślonych (K+P+R+D+N) - ocenie celującej.

Uznając twierdzenie, że współczesna wiedza posiada strukturalność, w której można wyróżnić hierarchię jej poziomów według rangi ich wzajemnego związku i stosunku do rzeczywistości, możemy ustalić kryteria ocen według poziomów opanowanej wiedzy. Rozważania nad strukturyzacją i hierarchizacją wiedzy wzbogacone o taksonomię, pozwalają wyróżnić cztery poziomy wiedzy. Tworzą je poziomy: I - wiedzy biernej, II - rozumienia, III - zastosowania przyswojonych wiadomości w sytuacjach typowych

i IV - zastosowania ich w sytuacjach problemowych.

Poziom wiedzy biernej obrazuje nagromadzony w umyśle ucznia zasób pojęć, twierdzeń, definicji, wzorów, określeń. Na tym poziomie wiedzy są uczniowie, którzy potrafią odtworzyć z pamięci pojedyncze fakty, opisy zjawisk, twierdzenia, wzory, definicje czy reguły postępowania, a nie potrafią przejść od wiadomości do wnioskowania.

Jeżeli uczeń umie wykryć związki w swych wiadomościach, przeprowadzać analogię pomiędzy różnymi faktami, wyróżnić główne idee i podstawowe tezy naukowe, wówczas mówimy, że jego wiedza jest na poziomie rozumienia.

Trzeci poziom odpowiada umiejętnościom opanowania wiedzy w prostych działaniach przy pomocy algorytmów. Uczeń, którego wiedza osiągnęła ten poziom, nie potrafi zastosować jej w nowych pozaszkolnych sytuacjach.

Najwyższym stopniem przyswojenia wiedzy jest poziom zastosowania jej w sytuacjach problemowych, nowych i nie analizowanych przez uczniów w procesie dydaktycznym. Odpowiada on konstruktywnej wiedzy, a nie jej osobnym fragmentem. Uczniowie, którzy zdobyli wiedzę na tym poziomie umieją transponować zdobyte wiadomości w nowe rozwiązania czynności poznawczych.

Tak ustalone poziomy wiedzy pozwalają określić wymagania w zakresie ocen szkolnych. Skalę ich rozpoczynają wymagania podstawowe. Powinny one obejmować znajomość materiału programowego, przedmiotu nauczania na poziomie wiadomości i ich rozumienia. Uczeń, który je opanował otrzymuje ocenę dostateczną. Wymagania na ocenę dobrą, oprócz materiału podstawowego, obejmują jeszcze wykorzystywanie ich w sytuacjach typowych. Aby uzyskać ocenę bardzo dobrą, uczeń musi umieć wykorzystywać zdobytą wiedzę w nowych sytuacjach problemowych. Przyjmując wyżej wymienione kryteria możemy zweryfikować postępy uczniów przy pomocy dydaktycznego wskaźnika poziomu wiedzy (Q). Wartość współczynnika Q ustalamy na podstawie sześciostopniowej skali ocen. Rozważania o poziomie wiedzy wykazywały, że opanowanie przez ucznia I i 2 poziomu wiedzy daje mu ocenę dostateczną, stąd:

$Q < 3,0$ to ocena niedostateczna,
 $3,0 < Q < 4,5$ - mierna,
 $4,5 < Q < 6,0$ - dostateczna,
 $6,0 < Q < 7,5$ - dobra
 $7,5 < Q < 9,0$ - bardzo dobra
 $Q > 9,0$ - celująca

Wartość wskaźnika Q dla danego ucznia nietrudno obliczyć. Np. uczeń odpowiedział prawidłowo w 100% na pytania testu sprawdzającego jego wiedzę; na poziomie jej rozumienia odpowiedział w 66,7%, na pytania sprawdzające jego wiedzę na poziomie umiejętności typowych 0%, problemowych 100%. Współczynnik Q wynosi wówczas:

$Q = 1 \cdot 1,012 \cdot 0,67 + 3 \cdot 0,00 + 4 \cdot 1,0 = 6,3$ - (ocena dobra)

Mając na uwadze poziomy wiedzy możemy przyjąć też tradycyjne, opisowe kryterium ocen. Np:

Kolejność: poziomy wiedzy, oceny szkolne:

I. Stopień opanowania wiadomości: wzorowa - materiał nauczania opanowany wyczerpująco; uczeń eksponuje wiedzę wychodzącą poza program, bardzo dobra - materiał nauczania opanowany wyczerpująco, dobra - materiał nauczania opanowany z nieznacznymi brakami, dostateczna - opanowany podstawowy materiał, mierna - materiał

nauczania opanowany ze znacznymi brakami, niedostateczna - uczeń nie opanował materiału podstawowego.

II rozumienie materiału naukowego: wzorowa - samodzielna interpretacja, analiza i synteza nowych treści, bardzo dobra - samodzielna interpretacja poznawanych treści, próby analizy syntezy nowych treści, dobra - interpretacja inspirowana przez nauczyciela, dostateczna - interpretacja przy wydatnej pomocy nauczyciela, mierna - występuje zrozumienie pojedynczych faktów bez umiejętności przejścia od wiadomości do wnioskowania, niedostateczny - uczeń nie rozumie materiału programowego.

II stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych i problemowych: wzorowa - uczeń umie zastosować zdobytą wiedzę w sytuacjach problemowych, tworzy nietypowe algorytmy czynności poznawczych, bardzo dobra - uczeń stosuje wiadomości w sytuacjach typowych i problemowych, próbuje tworzyć nowe algorytmy rozwiązań, dobra - uczeń opanuje wiedzę w prostych działaniach przy pomocy typowych algorytmów (sytuacje typowe), dostateczna - uczeń stosuje wiedzę w sytuacjach typowych przy pomocy nauczyciela, mierna - uczeń próbuje stosować zdobytą wiedzę przy wydajnej pomocy nauczyciela, niedostateczna - brak umiejętności stosowania wiadomości (brak wiadomości).

Mam nadzieję, że przedstawione rozważania wykazały jak duża współzależność zachodzi między analizą treści, celami kształcenia a pomiarem dydaktycznym. Wnikliwa analiza treści umożliwi dokładną realizację i właściwą kontrolę. Prawidłowo przygotowana, zorganizowana i systematycznie prowadzona kontrola osiągnięć uczniów pozwala nauczycielowi wnikać w trudności, na które napotykają jego podopieczni i na tej podstawie doskonalić i modyfikować własny warsztat pracy.

Literatura:

1. ABC testów osiągnięć szkolnych. Praca zbiorowa pod red. B. Niemierki. Warszawa 1975.
2. T. Patrzalek. *Metodyka testu polonistycznego*. Warszawa 1977.
3. Z. Serwa. *Jak analizować treści nauczania? Wiadomości historyczne Nr 5, rok 1995*.
4. K. Denek, J. Kuźniak. *Kwalifikowanie wiedzy uczniów we współczesnej szkole*. Koszalin.
5. Robert H., Davis Lawrence, T. Aleksander, Stephen L. Yelon. *Konstruowanie systemu kształcenia*. Warszawa 1983.

Jerzy Liszewski

doradca metodyczny historii i wos

Praca w grupach

“Większość ludzi uważa, że gdy wchodzi się do szkoły, gdzie nauczyciel prowadzi wykład, wygląda ona jak miejsce, gdzie dorośli pracują, a dzieci przychodzą aby ich oglądać” - właśnie ten cytat Mary Butz będzie pierwszym argumentem za stosowaniem metod aktywnych, a wśród nich pracy w grupach.

1. Pracę grupową definiujemy jako wspólną pracę uczniów w grupie dostatecznie małej, aby każdy jej członek mógł wziąć udział w zadaniu, które zostało jasno określone. Oczekuje się także, że uczniowie wykonują swoje zadanie bez bezpośredniej i natychmiastowej pomocy nauczyciela. Praca grupowa nie jest tym samym co grupowanie według zdolności, kiedy to nauczyciele dzielą klasę według kryteriów akademickich, tak że mogą uczyć bardziej jednolite grupy. Praca grupowa powinna też być odróżniana od

pracy w małych grupach, które nauczyciele tworzą na intensywnych kursach, na przykład, na zindywidualizowanych kursach czytania.

2. Przemawia za stosowaniem na lekcjach pracy w grupach:
 - * uczniowie nie siedzą pasywnie na lekcjach, biorą w nich aktywny udział, rozwiązując zadaną im pracę,
 - * jako członkowie grupy dyskutują różnorakie pomysły i opinie, stawiają sobie pytania, mają różne zadania w sprawie, uczą się pomagać innym,
 - * wielorakie korzyści odnoszą poszczególni uczniowie z grupy: *bardzo zdolni* mogą zademonstrować swoje umiejętności nie narażając się na zarzut “luzosostwa”. Ich wiedza w grupie jest doceniana, gdyż jest wszystkim potrzebna. Oni sami występują wtedy jako nauczyciele, od których inni chętniej się uczą. Operują też językiem, który jest bardziej zrozumiały dla rówieśników; *uczniowie pracujący wolniej* nie muszą być narażeni na wołanie do odpowiedzi, co jest dla nich bardzo stresujące. W małej grupie mniej ryzykują, jeśli ich odpowiedź będzie niepoprawna. Wtrakcie pracy często to ich pomysły mogą być przydatne dla całej grupy. Oni sami zaś poznają, bądź utwierdzają swoją wartość. W grupach 3-4 osobowych, osoby nieśmiałe czują się swobodniej, nawet przez sam fakt, że nie muszą odpowiadać przed całą klasą,
 - * wśród uczniów pracujących w grupach zanika wrogość. Mimo często wyraźnych różnic między poszczególnymi członkami grupy, stanowią oni ich integralną część. z myślenia kategoriami “my i oni” pozostaje tylko “my”. Taka współpraca pomaga uczyć tolerancji i zrozumienia. Zwiększa też wewnętrzną motywację. Pozwala osiągnąć wyższe wyniki w nauce, a także zmienia stosunek uczniów do szkoły.

3. Uwagi o stosowaniu pracy w grupach.

Optymalnym rozwiązaniem są grupy 3-4 osobowe, realizujące różne zadania, dotyczące tego samego tematu. W związku z tym jesteśmy zobowiązani przygotować uczniom materiały pomocnicze. Jeszcze lepiej, gdy możemy zastosować różnorakie teksty źródłowe. Podam tu przykład takich działań: Podczas zajęć na których uczniowie analizują rozwój konstytucjonalizmu na przestrzeni wieków, dobrze będzie, gdy każdą z grup wyposażymy w inny egzemplarz konstytucji. Dla wszystkich zespołów musimy przygotować też po kilka zestawów pytań, które spowodują, że każda z grup stanie się specjalistami w swojej dziedzinie i podzieli się zdobytą wiedzą z innymi. W ten sposób powstanie układanka, pokazująca zmiany w poszczególnych konstytucjach. Ciągłe też musimy pamiętać o tym, by nie umknęła nam istota naszych działań, jaką jest cel lekcji.

W czasie, gdy uczniowie zajęci są pracą w grupach, nauczyciel chodzi po klasie, obserwując wszystkich uczniów. Potrzebującym udziela wyjaśnień, udziela pomocy, pilnuje by uczniowie nie zбочyli z tematu zajęć.

Aby osiągnąć zrozumienie wszystkich problemów, nauczyciel musi postawić uczniom hasło-dylemat, który ich zaciekawi. Dlatego też sam sobie musi zadać pytanie: dlaczego chcę, by dzieci się tego nauczyły i jak ich chcę pobudzić do działania?

4. Badania wskazują, że ludzie w różny sposób przyswajają wiedzę. Jedni lepiej uczą się słuchając, inni czytając książki. Jeszcze inni potrzebują ciągłych zachęt, bądź bezpośrednich ćwiczeń. O tym wszystkim musimy pamiętać tworząc grupy tak, by dawać im polecenia wielozadaniowe, pozwalające każdemu uczniowi na ukazanie swoich mocnych stron.

5. Do pracy w grupach musimy uczniów odpowiednio wcześniej przygotować. Ważne jest, by nauczyciele zachęcali ich do wyrażania własnych opinii, brania udziału w dyskusjach. Oprócz wypełniania testów, musimy nauczyć ucznia samodzielnego myślenia. Uczeń musi potrafić analizować sytuację, porównywać swoje opinie ze zdaniem innych członków grupy. Winien też wyrażane opinie potrafić uzasadnić, czy obronić. Słuchając uważnie uczniów, nauczyciel sam może wiele zyskać i nauczyć się czegoś nowego.

Sztuka dyskusji jest podstawą demokratycznego życia. Nie nauczymy dzieci demokracji, gdy nagradzać je będziemy tylko za

powtarzanie własnych własnych słów.

6. Planowanie pracy w grupie:

Czas: - wyjaśnianie zadania całej grupie,

- praca w grupach,
- podsumowanie wyników pracy przy całej klasie.

Miejsce: - jedno czy więcej pomieszczeń,

- swobodny dostęp do wszystkich grup,
- jednakowy dostęp do pomocy naukowych,
- założenie, czy grupy mogą się wzajemnie widzieć i słyszeć

Materiały: - jednakowy stopień trudności,

- przygotowanie dla każdego ucznia indywidualnego arkusza wyników,

Instrukcje: - zrozumiałe dla wszystkich,

- oczekiwane wyniki jasno określone,
- sprawdzone w praktyce.

7. Zasady współpracy w grupie:

Wszyscy członkowie grupy mają takie same prawa. Uczy to odpowiedzialności. Każdy musi słuchać swoich kolegów, brać udział w pracy, prosić o pomoc, oraz udzielać jej, gdy jest się o nią proszonym. By prawca przebiegała planowo, każdy członek grupy musio mieć jasno określone zadanie. Organizator jest przywódcą grupy - pilnuje przestrzegania zasad. Inne osoby grupy są sprawozdawcą, protokolantem, porządkowym, itp. Musimy pamiętać, by w różnych zadaniach uczniowie pełnili inne role. Nie zawsze przywódcy klasy powinni kierować grupami, dlatego to właśnie nauczyciel powinien raczej przydzielać uczniów do grup.

8. Kontrola i ocena:

Dla każdego z uczniów musimy opracować arkusz wyników, który po wykonanej pracy grupowej, każdy z uczniów indywidualnie wypełni. Pozwoli to nam ocenić pracę każdego uczestnika grupy. Jeżeli arkusz będzie zawierał pytania, to możemy się z nich dowiedzieć o własnych przemyśleniach ucznia. Poznamy jego poglądy. Istotne jest by każdy dokładnie wiedział, za jaką część zadania jest odpowiedzialny i oceniany. W ocenie może również brać udział on sam, jak i cała grupa.

9 Korzyści wynikające z pracy grupowej są ogromne. Nikt sam nie wie wszystkiego, a wynik pracy grupy to więcej niż suma części. Uczeń koncentrujący się na przydzielonej mu pracy jest bardziej wydajny. Bardziej w siebie wierzy, a sama współpraca zachęca do uczciwości.

10. Podsumowanie.

Praca grupowa zasadniczo zmienia rolę nauczyciela. Nie nadzoruje on już uczniów bezpośrednio i nie jest zobowiązany do wyłapania każdego błędu i poprawienia go natychmiast. Władza przekazywana jest tu grupom uczniów. To oni muszą upewnić się, czy zadanie mogą wykonać prawidłowo i czy uzyskali potrzebną im pomoc. Uczniowie mogą popełniać błędy, ale muszą też odnaleźć nieprawidłowości i zastanowić się jak je zlikwidować. Nie oznacza to jednak, że nauczyciel traci kontrolę nad klasą. To on przecież ustala normy, przydziela role i zadania. Czyni grupy odpowiedzialnymi za wynik ćwiczenia.

Przyjęcie roli wspomagającego pozwala ocenić, czy grupa pracuje prawidłowo. Motywuje tych, którzy pracują na niskim poziomie, poprawia zasady, ulepsza system pracy. Jednak z grupą

kontaktuje się tylko wtedy, gdy zaistnieje krytyczna sytuacja "demolująca" pracę całej grupy.

Oczywiście praca w grupach nie jest lekarstwem za pomocą, którego zrealizujemy wszystkie treści nauczania. Również i wspomniany na wstępie wykład niekiedy jest niezastąpiony. Plusem tej techniki jest niewątpliwie większe wykorzystanie intelektu poszczególnych członków grupy. Pozwala dotrzeć do ucznia lepiej, bliżej, szczególnie do tych, z którymi do tej pory kontakt był najtrudniejszy. Radością jest ujrzanie takich uczniów osiagających lepsze wyniki. Takie małe sukcesy motywują nas do kontynuowania trudnego procesu zmiany systemu pracy w naszej klasie.

Powyższy artykuł powstał na podstawie pracy Elisabeth G. Cohen i Joan Benton - "Jak skutecznie prowadzić pracę w grupie", wyd. Fundacja dla Demokracji, W-wa 1991, oraz opracowanie M. Butz, R. Faltus, E. Cohen - "Praca w grupach" - wybór artykułów, wyd. Fundacja dla Demokracji, W-wa 1993.

*mgr Lucyna Borzyszkowska - Czechowska
nauczycielka Przedszkola w Krzyżu*

Otwarty styl pracy z dziećmi

Podczas zajęć w przedszkolu lub w szkole stosowany jest przeważnie tak zwany zamknięty styl pracy; aktywność dziecka jest całkowicie kierowana przez nauczycielkę. Obok etapów „dnia przedszkolnego” całkowicie kierowanych przez nauczycielkę, istnieją okresy, w których dziecku pozwala się na całkowitą swobodę. Jednakże dzieci, którymi dotąd kierowano i stale mówiono, co i jak mają robić, nie potrafią się w takich swobodnych sytuacjach zachować konstruktywnie: biegają, krzyczą wydzierając sobie zabawki, tarzają się w trawie, „szaleją” na wszystkie możliwe sposoby. Stwarzają w ten sposób wiele potencjalnych, niebezpiecznych dla swojego życia i zdrowia sytuacji, a w konsekwencji wymuszają na dorosłym powrót do stanu w którym znów on o wszystkim będzie decydował. Główne źródła aktywności leżą w osobie nauczyciela, w jego pomysłach, jego wiedzy, jego różnorodnych umiejętnościach.

Odmienne wymagania stawia otwarty styl pracy. Aby móc pracować w sposób „otwarty” należy zaakceptować każde dziecko takim, jakim ono jest, zapewnić mu zaspokojenie podstawowych potrzeb psychicznych, a w szczególności potrzeby bezpieczeństwa i kontaktu emocjonalnego. Należy się wówczas spodziewać, że działalność jaką ono podejmie będzie miała szansę nazwać się twórczą działalnością! Trudne jednak jest wytworzenie takiego typu stosunków między nauczycielem a dzieckiem, bo wymaga ono od nauczyciela spojrzenia na dziecko jako na autonomiczną wartość, a więc osobę zdolną nie tylko do „brania” z otoczenia, ale również do „dawania” otoczeniu, zdolną do wyrażania własnych sądów, odczuć, wzruszeń, często tak różnych od tych jakie przeżywają dorośli.

W procesie edukacji często dzieci są „przyzwyczajane” do tego, iż jest pewien określony rezultat ich działań, że pani najczęściej z góry - wie, jaki ma być ten określony wynik. Tak dzieje się wówczas, gdy nauczycielka prosi np. o opis strojów królewskich, zachęca do rysowania martwej natury, gdy przeczytane opowiadanie jest tak długo interpretowane, aż wszyscy zgodzą się - na przykład - że opis jest wzruszający. Wielokrotnie

można obserwować, że nawet wtedy, gdy pojawiają się zadania otwarte, dzieci po ich wykonaniu pytają: czy to jest dobrze? Z czasem prowadzi to nie tylko do konieczności sterowania zewnętrznego, które dokonuje się poprzez system wzmożenie nauczyciela - „pięknie”, „wspaniale”, „ślicznie” - ale prowadzi również do osłabienia autorstwa dzieci. Konsekwencją prowadzenia zajęć według konspektu jest skoncentrowanie się nauczyciela w tych zachowaniach i wypowiedziach, które zostały zaplanowane w konspekcie. Skutkiem czego pytania i wypowiedzi nie związane bezpośrednio z tematem, choć dla nich są ciekawe i ważne, przez nauczyciela bywają ignorowane i oceniane jako przejaw braku dyscypliny, zakłócający prawidłowy przebieg zajęć. 2/

Samorealizację dziecka można osiągnąć, gdy odejdziemy w swym pisemnym przygotowaniu do zajęć od konspektu, a postaramy się zajęcia zaprojektować. Prowadząc zajęcia wg konspektu koncentrujemy się na czynnościach zaplanowanych, inne są ignorowane i oceniane jako brak dyscypliny w zajęciach, zakłócające poprawny przebieg zajęcia. Projektowanie dopuszcza pewne modyfikacje, odnosi się do zamierzeń, które mogą ulec zmianie w zależności od warunków (organizacja sali, wystrój wnętrza, urządzenia takie jak parawany, skrzynia skarbów).

Pod adresem otwartego procesu edukacyjnego można by kierować wiele pozytywnych opinii. Jednak, aby przydała się ta teoretyczna znajomość, trzeba zastosować ją w praktyce. Właśnie dlatego przedstawiam jeden z wielu projektów, który umożliwi pracę w tzw. „otwartym” stylu.

Za punkt wyjścia przyjąłem tu metodę projektowania okazji edukacyjnych 3/ ,bo umożliwi ona dziecku samodzielny wybór, uczy konsekwencji i wytrwałości.

PROJEKT

Temat ośrodkowy: *Pojęcie wody w przyrodzie*

Temat dzienny: *Zasoby wody*

Rodzaje aktywności: *werbalna, ruchowa, konstrukcyjna, intelektualna*
Literatura: - E.H. Lucas *"Nasz świat"*, PW PAX Warszawa 1990; *Atlas geograficzny dla dzieci „Świat i człowiek"*; D. Cichy, W. Michajłow, H. Sandner: *„Ochrona i kształtowanie środowiska"* WSiP Warszawa 1988.

I. Problemy

- zasoby wody na Ziemi - wody słodkie i słone.
- Rola wody w utrzymaniu życia na Ziemi.

II. Zadania - pytania dla dzieci.

Popatrzenie na globus i pomyślenie.

- Co można powiedzieć o zasobach wody na świecie w porównaniu do powierzchni lądów? Czy jest to sprawiedliwy podział?

- czy mamy dosyć wody, aby starczyło dla każdego człowieka?

- Jak wyglądałby świat bez wody? Spróbujmy przedstawić to wykorzystując glinę i plastelinę oraz materiały przyrodnicze.

III. Warunki wyjściowe.

- Oglądanie globusu i zgromadzonych zdjęć, albumów, widokówek przyniesionych przez dzieci.

- Rozmowa dotycząca rozmieszczenia wody na Ziemi.

- Przedstawienie sposobów wykorzystania wody.

IV. Możliwości wyboru.

- wybór drogi realizacji działania.

- Swoboda czasowa trwania działalności.

- Wybór technik, środków, materiałów.

- Swoboda przynależności do zespołu.

V. Przebieg działalności dzieci i nauczyciela.

- Rozmowa na temat oglądanych zdjęć satelitarnych, albumów, map, atlasów, widokówek.

- Słuchanie wiersza Z. Jasnoty "Woda".

- Praca na temat „Tworzenie świata bez wody”.

- Omawianie prac wykonanych przez dzieci w nawiązaniu do treści wiersza.

- Sprzątanie stanowisk pracy.

VI. Warunki materialne.

- Atlasy, mapy, globus, zdjęcia satelitarne, widokówki o tematyce morskiej.
- Materiały odpadowe, kartony, „skrzynia skarbów”.

Przypisy: 1/A. Brzezińska, Swoboda czy przymus w wychowaniu. Styl pracy nauczyciela a rozwój indywidualności dziecka ("Wychowanie w Przedszkolu" 1990, nr 8); 2/ M. Prusak, Zadania otwarte w projektowaniu okazji edukacyjnych ("Życie Szkoły" 1996, nr 11); 3/A. Suchora-Olech, Idea projektowania okazji edukacyjnych ("Stupskie Prace Humanistyczne" 1988, nr 86)

Urszula Szycza

Poradni Psychologiczno - Pedagogiczna w Bytowie

Blok zajęć psychoedukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień (zajęcia zrealizowano w bytowskich szkołach średnich w kl. I-III w r. szk. 1995/96)

I. Zajęcia integrujące klasę i przedstawiające konwencję pracy

Uczestnicy siedzą w kręgu, mają przypięte kartki z imionami

1. Przywitanie i przedstawienie prowadzącego. Zaproponowanie tematu spotkania.

2. Ćwiczenia rozluźniająco-rozgrzewające (neutralne, bezpieczne) mające na celu zapoznanie uczestników z konwencją pracy warsztatów.

a) Krzesła - wszyscy siedzą w kręgu na krzesłach, dla jednej osoby siedzącej w środku brakuje krzesła. Osoba ta mówi: "Wszyscy, którzy ... np. - *mają dzinsy; mają czarne włosy; lubią sport; lubią lody; urodzili się w Bytowie; lubią spać*".

Wszyscy, którzy mieszczą się w danej kategorii mają wstać i usiąść na innym miejscu, nie może to być miejsce bezpośrednio obok. Osoba, dla której zabrakło krzesła znowu staje pośrodku i mówi: "Wszyscy, którzy ..."

b) Otwarty krąg - każdy kolejno siedzący w kręgu kończy zdanie zapoczątkowane przez prowadzącego, np. *Gdybym był zwierzęciem, to byłbym ..., bo ...; Chciałbym napisać książkę o ... Najlepszą rzeczą, która zdarzyła mi się w tym tygodniu...; Gdyby to był mój ostatni tydzień życia, to ...*

3. Zawarcie kontraktu - ustalenie i przyjęcie zasad obowiązujących na zajęciach: *"tu i teraz"; "patrzę i czuję"; "nie unikaj ryzyka"; - każdy ma prawo mówić co chce - nie komentujemy; praca w zgodzie ze sobą (możliwość odmowy).*

4. Prezentacja siebie - trudno jest pracować anonimowo. Zachęcamy, aby każdy przedstawił się i powiedział co chce, aby inni o nim "tu i teraz" wiedzieli. Podajemy dobre prawdziwe informacje sobie (pasję, zainteresowania, marzenia. Prezentację rozpoczyna prowadzący. Podsumowanie ćwiczenia: Czy uczestnicy odczuwali trudności mówiąc o sobie? Jakież? Dlaczego? Komentarz prowadzącego.

5. Wspólne cechy w grupach - uczestnicy krążą po sali i na dany znak grupują się w grupy 3 - 5 osobowe i zastanawiają się nad wspólnymi cechami dla grupy.

6. Tunel rąk, oczu, pokaz mody.

a) Dzielimy klasę na dwie grupy. Ustawiają się one w szpalerze, twarzami do siebie. Kładą sobie nawzajem ręce na barki. Każdy uczestnik przechodzi przez tunel rąk.

b) Uczestnicy stoją w szpalerze z twarzami zwróconymi do siebie. Każdy uczestnik powoli przechodzi przez środek, pozostali wpatrują się w niego, odprowadzają go wzrokiem. Ważne, aby ćwiczenie odbywało się w ciszy.

c) Uczestnicy stoją w kręgu lub szerokim szpalerze. Kolejno każdy przechodzi przez środek jako "model na wybiegu".
Podsumowanie: jak czuli się w tych trzech różnych sytuacjach, co było trudne, zaskakujące, miłe, nieprzyjemne. Komentarz prowadzącego.

7. Marzenia - zamknij oczy, wyobraź sobie, że przyjdzie do nas prawdziwa wróżka. Może spełniać tylko dwa wasze marzenia. Pomyślcie, o co poprosilibyście wróżkę. *Podsumowanie ćwiczenia: co jest wspólnego w waszych marzeniach. Komentarz prowadzącego.*

8. Wdzieranie się w krąg - uczestnicy stoją w ciasnym kręgu. Kolejno każdy próbuje wejść do środka. (W przypadku licznej grupy dzieli uczestników na grupy sześciuosobowe.) *Podsumowanie ćwiczenia: czy i jakie mieli trudności?; jakich metod używali?; co ważniejsze: osiągnięcie celu bez względu na środki, czy też sposób osiągnięcia celu; komentarz prowadzącego.*

9. Zakończenie

- Otwarty krąg - powiedz coś miłego sąsiadowi z lewej np. "podooba mi się w tobie ..."; "jesteś dobry w ...";
Podsumowanie ćwiczeń: co mi dały te zajęcia? z czym wychodzimy? czy coś się zmieniło?

II. Samoocena i samoakceptacja

1. Przywitanie się - prezentacja zgustem. Każdy kolejno wita się i przypomina swoje imię, np. "Cześć, jestem Tomek!" z powitalnym gestem ręki. Pozostałe osoby stojące w kręgu mają dokładnie powtórzyć słowa, gest, mimikę osoby prezentującej się.

2. Przypomnienie reguł obowiązujących na spotkaniu i krótkie wprowadzenie teoretyczne w temat zajęć.

Samoocena = poczucie własnej wartości (*własna ocena wyników działania, zdolności, wyglądu; ocena osób znaczących dla nas: rówieśnicy, rodzice, nauczyciele, ksiądz, instruktor itd.*)

3. "Co cenię, co lubię, co mi się podoba w moim wyglądzie" - prosimy, aby przez chwilę pomyśleli o sobie, co w sobie cenią, co w sobie lubią (bo nie zawsze musi się cenić to, co się lubi i odwrotnie) i co podoba się im w ich wyglądzie. Ćwiczenie w dwójkach, potem każdy w kręgu przedstawia siebie albo swojego partnera na forum grupy. Przestrzegamy, aby mówiono pozytywne rzeczy i żeby każdy mówił o sobie w tych trzech kategoriach (co w sobie cenię, co w sobie lubię, co podoba mi

się w moim wyglądzie. Podsumowanie ćwiczenia: *jakie mieli trudności, jak się czuli mówiąc o sobie, komentarz prowadzącego.*

4. "Moje mocne strony" - praca w parach. Prosimy, aby pomyśleli i podzielili się z partnerem z pary swoimi sukcesami. Co zrobili dobrze, z czego są dumni, odnośnie czego mają poczucie sukcesu. Następnie wspólnie w parach mają zastanowić się nad swoimi mocnymi stronami, które pomogły w osiągnięciu tych sukcesów.

Podzielenie się swoimi sukcesami z grupą w kręgu (jeżeli ktoś nie chce sam o sobie mówić, może to za niego zrobić partner z pary).

5. "Jak mnie widzą koledzy?" - każdy uczestnik podchodzi z kartką do pięciu wybranych przez siebie osób i prosi o wpisanie przynajmniej jednej mocnej strony.

Omówienie w kręgu - co się potwierdziło, czy tak myśleli o sobie, co jest niespodzianką, co zaskoczyło?

6. Mocne strony według wychowawcy.

Prowadzący czyta i rozdaje uczestnikom kartki z wypisanymi mocnymi stronami wszystkich uczestników.

7. Zakończenie: "Filiżanki" - Prowadzący czyta lub mówi tekst i prosi o pomyślenie o sobie w kontekście tej teorii.

Teoria filiżanek

Wyobraźmy sobie nasze poczucie własnej wartości jako filiżankę. Kiedy jesteśmy z siebie zadowoleni, nasze filiżanki są pełne, kiedy nie - prawie puste. Nasze filiżanki mogą wypełniać inni ludzie mówiąc o nas dobrze. Z kolei my możemy napełniać ich filiżanki, mówiąc o nich dobrze. Jeżeli nasze filiżanki są prawie puste, nie mamy ochoty dzielić się ich zawartościami z innymi. Jeżeli pełne - chętnie dzielimy się ich zawartością. Filiżanki innych ludzi opróżniają się, kiedy mówimy im rzeczy złe i bolesne. Jeżeli będziemy ciągle opróżniali filiżanki innych, to nasze też nie będą napełnione.

Jeżeli mówimy komuś coś dobrego, ale sami w to nie wierzymy, nie napełniamy jego filiżanki. Człowiek też słucha nas z filiżanką w wyciągniętej dłoni, ale nic do niej nie wpada.

Co z naszymi filiżankami?

III. Umiejętność podejmowania decyzji

1. Przywitanie się i wprowadzenie teoretyczne do tematu zajęć.

Właściwa samoocena (poczucie własnej wartości) — dobrze przemyślane decyzje — skuteczne działanie np. skuteczny opór przed presją grupy

Samoocena zawyżona

Samoocena adekwatna

Samoocena zaniżona

1. Sytuacja trudna - samoocena zawyżona - niski poziom lęku - zachowanie racjonalne, zadaniowa metoda prób i błędów.

2. Sytuacja trudna - samoocena zaniżona - wysoki poziom lęku - zachowanie nieracjonalne.

3. Sytuacja trudna - samoocena adekwatna - obawa - zachowanie racjonalne prowadzi do rozwiązania zadania.

2. Czy twoim zdaniem - na podłodze rysujemy linię (jedna strona oznacza zgodę, druga nie). Po usłyszeniu zdania odczytanego przez prowadzącego uczestnicy stają w miejscu odzwierciedlającym ich stanowisko. Jeżeli ktoś jest niwzdecydowany, staje pośrodku na linii.

Zadania:

- Dziewczeta powinny mieć prawo grać w piłkę nożną.

- Łatwiej jest mówić komplementy niż je przyjmować.

- Zażywanie marihuany nie powinno być karane.

- Uczniowie powinni mieć prawo palić papierosy na terenie szkoły. Nosiciele HIV, którzy są krwiodawcami powinni być traktowani jak mordercy.

- W celu powstrzymania rozprzestrzeniania się AIDS narkomani powinni otrzymać bezpłatnie igły iniekcyjne.

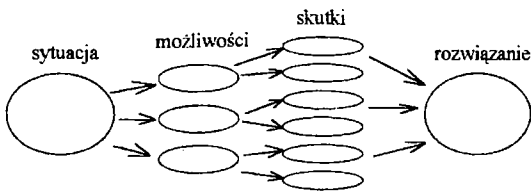
Prowadzący prosi o wyjaśnienie - dlaczego wybrali zajete przez siebie miejsca. Uczestnicy pow wysłuchaniu argumentów kolegów mogą zmienić miejsce.

Podsumowanie ćwiczeń: - *jak się czuli, gdy byli osamotnieni w wyborze, a jak gdy byli w większej grupie?*; *czy treść zadania miała wpływ na proces podejmowania decyzji? czy zmieniali zdanie pod wpływem argumentów kolegów?*

3. Etapy podejmowania decyzji i rozwiązywania alternatywne na podstawie scenariuszy sytuacyjnych.

Opracowanie scenariuszy w grupach według wzoru:

a)

b) Nazwij problem:

Rozwiązanie alternatywne	1	2	3
Rezultaty zastosowania rozwiązań alternatywnych			
Odczucia związane z rozwiązaniami alternatywnymi			
Wartości związane z rozwiązaniami alternatywnymi			

Scenariusze: Załącznik nr 1

Klasę dzielimy na grupki 5 - 6 osobowe. Grupy mają przygotować i przedstawić klasie rozwiązania alternatywne i ich konsekwencje. Dyskusja w kręgu.

4. Ankieta "Łatwe - trudne" (Załącznik nr 2)

Uczestnicy wypełniają samodzielnie ankietę, po czym dzielimy klasę na 4 - 5 osobowe grupy z prośbą, aby porównali swoje odpowiedzi.

Podsumowanie ćwiczenia: - *jak podejmowali decyzje (łatwo czy trudno?)* - *lęk przed odrzuceniem przez rówieśników a chęć zachowania samodzielnej decyzji*

5. Kto ma na nas wpływ? - ankieta (Załącznik nr 3)

Podsumowanie ćwiczenia: - *kto ma na mnie największy wpływ?*

- *źródła wpływu (można zapisać na tablicy)*

6. Zakończenie, podsumowanie.

IV. Mechanizm uzależnienia i podstawowe dane o środkach uzależniających

1. Przedstawienie grupie tematu zajęć, zorientowanie się w nastawieniach uczniów do proponowanego tematu.

Terapeuta krótko opowiada o kimś znanym (osoba bliska terapeutce lub osoba powszechnie znana, np. gwiazda filmowa lub wybitny poeta), kto pije zbyt dużo i zbyt często, próbuje przestać pić, ale mu się to nie udaje.

Terapeuta zachęca grupę do dyskusji - czy znają kogoś, kto nałogowo pije, pali, zażywa narkotyki. Wspólnie z grupą opracowuje definicję nałogu (przymus spożywania określonej substancji, którego się nie kontroluje; potrzeba, którą bardzo trudno jest stłumić, nawet jeśli się tego gorąco pragnie. Istotne jest ukazanie podobieństw między różnymi formami uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz różnic między nimi (różna "siła" wywołania uzależnień, społeczny kontekst choroby, skutki zażywania, sposoby leczenia) - Załącznik nr 4.

2. Co się stanie, gdy ... ? - terapeuta odczytuje zdania, uczestnicy mają wyobrazić sobie i podzielić się myślami w kręgu co się stanie z kimś, kto:

- pije codziennie kilka filiżanek kawy przez 10 lat,

- pali codziennie 5 papierosów przez rok,

- pali codziennie jedną - dwie paczki papierosów przez 20 lat,

- pije jedno piwo do kolacji, co wieczór, przez całe życie,

- pije 5 kieliszków wódki codziennie, przez 10 lat,

- łyka środki przeciwbólowe, gdyż codziennie boli go głowa,

- codziennie bierze środki uspokajające przez 5 lat,

- zapalił skręta z marihuany raz na koncercie muzycznym,

- pali marihuanę codziennie przez 5 lat.

Podsumowanie ćwiczenia: - *zwrócenie uwagi na to, że skutki zażywania środków uzależniających zależą od rodzaju środka, dawki i czasu brania* (Załącznik nr 4).

3. "Ile można wypić nie upijając się? - dzielimy klasę na dwie grupy i przeprowadzamy ćwiczenie w formie quizu.

Pytania:

- *Alkohol podany w górach osobom wyczerpanym przywraca siły, czy może spowodować śmierć? (śmierć)*
- *Henryk waży 60 kg, a Jan 80. Który z nich poczuje prędzej skutki wypicia 100 g wódki? (Henryk)*
- *Hania wypła na przyjęciu 2 butelki piwa, a jej mąż 2 kieliszki wódki. Ważą tyle samo. Które z nich bardziej odczuje skutki wypitego alkoholu? (nie ma różnicy)*
- *Czy wypite jedno piwo ma wpływ na sprawność kierowcy samochodu? (tak)*
- *Na przyjęciu urodzinowym, tydzień temu, Mikołaj wypił sobie trochę i wpadł w dobry nastrój. Jutro też idzie na przyjęcie i cieszy się z góry, bo będzie okazja do zabawy. Czy będzie musiał wypić tyle, co w ubiegłym tygodniu, żeby dobrze się bawić? Czy może mniej? Albo więcej? (mniej, bo nastawienie sprzyja działaniu alkoholu)*
- *Stach wypił na przyjęciu piwo, kieliszek wódki i szklaneczkę wina. Andrzej pił tylko wódkę i tylko 3 kieliszki. Który z nich szybciej się upije i dlaczego? (nie ma różnicy)*
- *Na przyjęciu urodzinowym u Mariusza przewidziano po pół butelki wina "na głowę" i w zasadzie tak się stało. Co spowodowało, że niektórzy goście urodzinowi byli bardziej pijani niż inni? (waga, nastawienie "żeby się upić", zmęczenie itp.)*

4. Organizujemy "fajną imprezę" - dzielimy klasę na grupki pięcioosobowe. Każda z grup ma opracować scenariusz imprezy (np. urodziny, sylwester, imieniny, biwak klasowy). Scenariusz ma być szczegółowy, uwzględniający stronę rozrywkową i kulinarną. Jeśli będzie alkohol, to należy zaplanować jego ilość, jakość, czas podania, do jakiego dania itp.

Każda z grup przedstawia swój scenariusz, klasa omawia przedstawiony projekt i może go uzupełnić.

5. "Korzyści z palenia papierosów" - praca w parach.

Członkowie grupy mają zastanowić się, w czym papierosy ułatwiają im życie, po czym wyrażają swoje opinie w kręgu. Ważne, aby wymiana doświadczeń między palącymi i niepalącymi uczniami nie miała charakteru konfrontacyjnego, a "strony" nie były potępione za swój stosunek do papierosów.

6. "Lekomania i narkomania" - "burza mózgów".

Uczestnicy pytają o wszystko, co ich interesuje w związku z tym tematem. Zapisujemy pytania na tablicy. Terapeuta udziela rzeczywistych informacji (nie udziela odpowiedzi dotyczących receptur, sposobów uzyskiwania oraz stosowania środków uzależniających - wyjaśniając, że udzielanie odpowiedzi na takie pytania mogłoby przyczynić się do rozpowszechnienia środków uzależniających, a więc jest niezgodne z celem zajęć i z prawem).

7. Zakończenie spotkania - *co użytecznego było dla ciebie w zajęciach? Co wyjaśniły? Co ci dały?*

Bibliografia

1. *Gry i ćwiczenia grupowe. Zeszyt Problemowo-Metodyczny 5/87, MOiW*
2. *Jak żyć z ludźmi. Program Profilaktyczny dla Młodzieży, MEN 1988*
3. *J. Kopeczek, Praca metodami psychoedukacyjnymi, Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Tarnobrzegu, 1995*
4. *Grupa - bawi się i pracuje, UNUS, 1994*
5. *D. W. Johnson, Podaj dłoń, Instytut Psychologii, Zdrowia i Trzeźwości, Warszawa 1992*
6. *Profilaktyka uzależnień, Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii, Warszawa 1990*
7. *A. Markiewicz, Materiały pomocnicze do tematu "Narkomania", Warszawa 1992*

Załącznik nr 1

SCENARIUSZ 1: Rodzice Janka są znanymi, dobrymi lekarzami. Sytuacja materialna w domu Janka jest świetna: dwa samochody, duży dom, wakacje za granicą. Do takiego standardu życia Janek jest przyzwyczajony od najmłodszych lat. Marzeniem jego rodziców jest, aby on też studiował medycynę, został lekarzem i kontynuował rodzinne tradycje. Janek jest bardzo dobrym uczniem i nie obawia się egzaminu wstępnego na studia medyczne, ani samych studiów. Jednocześnie jego pasją jest rock. Gra na gitarze w zespole, którym zaczyna się interesować się lokalna rozgłośnia radiowa. Odnieśli też spory sukces na centralnym przeglądzie kapel rockowych: mają szansę na nagrania w prawdziwym studio i debiut na antenie krajowej. Niedługo matura i konieczność podjęcia decyzji: studia i spełnienie planów rodzinnych- czy niepewna droga kariery artystycznej?

SCENARIUSZ 2: Przez cały semestr prowadziłeś intensywne życie towarzyskie, uprawiałeś sport i prawie wcale się nie uczyłeś, a tu już za dwa tygodnie koniec semestru i seria klasówek. Od jakiegoś czasu ciągle żyjesz w napięciu- musisz odrobić w terminie zadane prace i znaleźć czas na przygotowanie się do sprawdzianów. Rzadko chodzisz spać przed północą. Twój kolega Staszek, z którym wspólnie się uczysz, zaproponował ci tabletki, dzięki którym nie zasypiasz się podczas nauki. Tabletki zawierają amfetaminę. Czy będziesz je brał?

SCENARIUSZ 3: Janusz właśnie ukończył 18 lat i z tej okazji urządził przyjęcie. Alkoholu było w bród, ponieważ cieciec Janusza kupił 15 butelek wina. Przed pierwszą w nocy prawie wszyscy wyszli, zostały tylko trzy czy cztery osoby, wśród nich młodszy brat Janusza, czternastoletni Jacek. Żeby ożywić atmosferę Janusz postanowił zabrać wszystkich na przejażdżkę niedawno kupionym samochodem. Zdaniem Jacka Janusz wypił zdecydowanie za dużo, aby prowadzić.

SCENARIUSZ 4: Od dwóch tygodni Zosia chodzi z Jackiem. Dzisiaj po raz pierwszy wybierają się razem na prywatkę. Zosia bardzo się z tego cieszy. Na prywatce od razu zaczynają pić piwo i wino. Kiedy o północy prywatka się kończy, Jacek, który w ciągu ostatniej godziny wypił sześć piw, chce odwiedzić Zosię samochodem do domu.

SCENARIUSZ 5: Czternastoletnia Ania nie pali i lubi dbać o zdrowie. Pewnego razu idzie do kawiarni z grupą przyjaciół, którzy postanowili uczcić koniec roku szkolnego. lody i ciastka są doskonałe i wszyscy świetnie się bawią, kiedy siedząca przy tym samym stoliku dziewczyna pyta, czy może zapalić.

Załącznik nr 2

Ankieta "Łatwe- trudne"

(napisz jak w podanej sytuacji postąpiłbyś, oszacuj na skali 1- 5 łatwo czy trudno byłoby ci to zrobić)

1. Twoi koledzy i koleżanki piją, a ty nie masz ochoty, dokuczają ci, wyśmiewają się z ciebie. Jak najlepiej byłoby postąpić:

- czy byłoby to: 1 2 3 4 5 b. łatwe, b. trudno

2. Twoi przyjaciele chcą się przejechać samochodem, który ma prowadzić ich znajomy, który jest pijany. Oczekują od ciebie, że z nimi pojedziesz. Jak najlepiej byłoby postąpić:

- czy byłoby to: 1 2 3 4 5 b. łatwo, b. trudno

3. Jesteś na przyjęciu, gdzie jest mnóstwo piwa. Chcesz się napić tyle, by ci lekko zasumiało w głowie, ale nie chcesz się upić. Co chwilę ktoś zwraca się do ciebie: a ty czemu nie pijesz? Jak najlepiej byłoby postąpić:

- czy byłoby to: 1 2 3 4 5 b. łatwe b. trudno

4. Zdarza się, że twój przyjaciel jest podпиты. Chcesz z nim o tym porozmawiać. Jak najlepiej byłoby postąpić:

- czy byłoby to: 1 2 3 4 5 b. łatwe b. trudno

5. Twój ojciec pije o wiele za dużo. Wydaje ci się, że jeden z kolegów się domyśla. Jak najlepiej byłoby postąpić:

- czy byłoby to: 1 2 3 4 5 b. łatwe b. trudno

Załącznik nr 3

Kto ma na nas wpływ

Kolejność: *sytuacja; nikt, matka, ojciec, najlepszy przyjaciel, brat, siostra, dziadkowie, nauczyciel.*

1. Wybór filmu,
2. Zakup džinsów,
3. Czy szukać pracy zarobkowej,
4. Do jakich przedmiotów szczególnie się przykładacie,
5. Zerwanie z dziewczyną, chłopakiem,
6. Zmiana fryzury,
7. Pójść czy nie na węgry,
8. Na co wydać 50 dolarów.

Załącznik nr 4.

Podstawowe informacje o środkach uzależniających : alkohol, środki uspokajające (luminal, relanium), opiaty (np. opium, morfina, heroina), halucynogeny syntetyczne (np. LSD), marihuana, kokaína, amfetamina, kleje, papierosy i kawa.

Skutki dla zdrowia

Stereotyp społeczny środka i osób zażywających go

Perspektywy rozwoju Systemu

Informacji Oświatowej "MIŚ"

(Informacja nadesłana z CODN)

W pierwszym etapie rozwoju Systemu Informacji Oświatowej "Miś" w serwery baz danych zostaną zaopatrzone Wojewódzkie Ośrodki Metodyczne w 16 województwach, objętych programem TERM. Ośrodki te staną się centrami systemu dla terenu swojego województwa oraz - przynajmniej w najbliższej przyszłości - dla dwóch lub trzech sąsiednich województw, nie wyposażonych jeszcze w odpowiedni sprzęt komputerowy i oprogramowanie.

Ośrodki, w których nie zostaną zainstalowane serwery baz danych, mają możliwość łączenia się z systemem na takiej samej zasadzie, jak i pozostali zdalni (tj. nie będący pracownikami WOM - regionalnego centrum systemu RCS) użytkownicy - np. Kuratoria, pracownicy gmin, pracownicy WOM zatrudnieni w budynkach odległych od centralnej siedziby WOM. Połączenie to zapewnia pełny dostęp do wszystkich usług systemu, zarówno informacyjnych (zestawienia, raporty, wszelkiego rodzaju sprawdzanie danych) jak i do wpisywania danych do systemu i uaktualniania (poprawiania) ich - w ramach nadanych uprawnień, zgodnych z przyjętym systemem bezpieczeństwa.

Ze swej strony CODN zapewnia bezpłatnie dla każdego z 34 ośrodków:

- * modem
- * oprogramowanie służące do nawiązania połączenia z komputerem przydzielonego regionalnego centrum systemu (RCS) (PC/TCP firmy FTP)
- * oprogramowanie pozwalające na jednostanowiskowy dostęp do danych i informacji zawartych w Systemie "MIŚ" (oprogramowanie ORACLE oraz aplikacja)
- * instalację i uruchomienie powyższego sprzętu i oprogramowania
- * przeszkolenie początkowo dwóch osób z każdego z 34 województw w zakresie korzystania z Systemu "MIŚ"
- * dostarczanie kolejnych wersji aplikacji Systemu "MIŚ"

Zainstalowanie powyższego sprzętu i oprogramowania wymaga od chętnych użytkowników spełnienia następujących warunków:

- * wyznaczenie jednego komputera typu PC (minimalne wymagania: procesor 486 DX 33MHz, 16 MB pamięci RAM, dysk twardy > 200 MB, karta graficzna SVGA, zainstalowany system operacyjny DOS 6.22 oraz WINDOWS 3.11 lub WINDOWS for WORKGROUPS) do zainstalowania oprogramowania systemu "MIŚ" oraz drukarki komputerowej (powinno to być drukarka atramentowa lub laserowa) sprzęt ten będzie mógł być w dalszym ciągu przeznaczony do normalnej pracy biurowej
- * wyznaczanie jednej linii telefonicznej do celów uzyskiwania połączeń z RCS (może to być linia przechodząca przez centralę wewnętrzną, linia ta - poza czasem aktywnej sesji w systemie "MIŚ" - będzie mogła być wykorzystywana do prowadzenia rozmów telefonicznych)
- * zobowiązanie się do dostarczania wymaganych przez CODN danych, koniecznych do funkcjonowania systemu "MIŚ" (w

postaci dokumentów papierowych lub wprowadzonych bezpośrednio do systemu - zależnie od ustaleń z CODN). Użytkownik będzie mógł w pełni korzystać (mieć dostęp) do dostarczonych przez siebie danych

- * użytkownik ponosi koszty połączeń telefonicznych do najbliższego RCS (WOM w województwie, które go obsługuje).

Podstawowe korzyści jakich mogą oczekiwać korzystający z Systemu użytkownicy, to:

- * korzystanie z aktualizowanych na bieżąco, wspólnych dla wszystkich użytkowników systemu danych, pochodzących z terenu całego kraju. W pierwszym etapie będą to placówki oświatowe oraz informacje dotyczące form doskonalenia, a do końca roku - publikacje związane z oświatą (również podręczniki), informacje o innowacjach, kształceniu ustawicznym, organizacjach działających na potrzeby oświaty - specyfika w osobno dostarczonych materiałach
- * korzystanie z dostępnych w systemie informacji dotyczących terenu ich województwa i uaktualnianie tych informacji na bieżąco w miarę możliwości i potrzeb
- * aplikacja Systemu "MIŚ" udostępni wygodne w użyciu sposoby poszukiwania dostępnych informacji i sporządzania dostępnych w systemie raportów
- * informacje będą dostępne w formie łatwej do opanowania i wykorzystania aplikacji pracującej w środowisku WINDOWS, umożliwiającej również wykorzystywanie we własnym zakresie innych aplikacji tego środowiska (Word, Excel, Acces) do obróbki danych.

Ponieważ dalszy rozwój systemu zależy w równej mierze od jego funkcji, jak i od zawartych w systemie informacji, oczekujemy, że użytkownicy - w zamian za korzyści wynikające z używania systemu - dostarczą żądanych danych, odnoszących się do terenu ich województwa. W szczególności będą to informacje wykorzystywane również przez użytkowników z pozostałej części kraju, a więc początkowo formy doskonalenia kadr nauczycielskich i placówki oświatowe, a podczas dalszej współpracy również i inne, implementowane w systemie informacji. W przypadku województw nie posiadających własnego serwera baz danych, informacje będą mogły być wpisywane bezpośrednio do systemu przy pomocy aplikacji, lub też dostarczane do CODN w formie dokumentów, które zostaną w CODN wpisane do systemu - jest to do ustalenia z CODN (będzie to zależało od kosztów wprowadzania danych przez użytkownika, tzn. głównie od kosztów połączenia telefonicznego z RCS). W każdym przypadku użytkownik będzie mógł korzystać z zebranych przez siebie informacji.

W przypadku użytkowników, którzy przewidują intensywne korzystanie z systemu "MIŚ", możliwe jest łączenie się z RCS poprzez pakietową sieć transmisji danych POLPAK, zamiast przez sieć telefoniczną (jeśli RCS jest również podłączony do sieci POLPAK). Pozwala to na zmniejszenie kosztów połączenia z RCS. Dokładne koszty, sposób realizacji podłączenia do sieci POLPAK, możliwość realizacji takiego połączenia - są dostępne w CODN na życzenie.

Wersja jednostanowiskowa Systemu Informacji Oświatowej "MIŚ" może okazać się nie wystarczająca, zarówno w przypadku korzystania z informacji zawartych w nim, jak i - szczególnie - uaktualniania tych informacji. Przewidziane jest zwiększenie liczby Regionalnych Centrów Systemu tak, aby w każdym województwie istniał jeden RCS. CODN zapewnia bezpłatnie wielostanowiskową wersję aplikacji do obsługi systemu "MIŚ", jednak użytkownik musi we własnym zakresie zakupić odpowiedni sprzęt komputerowy

(w tym serwer), instalację sieciową oraz oprogramowanie systemowe (UNIX i ORACLE). Dokładna specyfikacja wymaganego sprzętu i oprogramowania dostępna jest na życzenie w CODN. Instalacja serwera baz danych wymaga dużych nakładów finansowych, zapewnia jednak znacznie efektywniejszy dostęp do danych i pełną możliwość ich wprowadzania/uaktualniania, zmniejsza również koszty korzystania z systemu poprzez eliminację kosztów połączeń telefonicznych dla użytkowników lokalnych.

Wdrażanie Założeń programowych „Dziedzictwo kulturowe w regionie”.

(Krajowa konferencja - Szczyrk 13 - 16 listopada 96 r.)

Organizatorem Konferencji dla koordynatorów edukacji regionalnej w kuratoriach oświaty oraz w placówkach doskonalenia nauczycieli był Departament Kształcenia Ogólnego i Nadzoru pedagogicznego w MEN oraz Kuratorium Oświaty w Bielsku Białej. Z naszego województwa w Konferencji uczestniczyli: *mgr Bożena Jurkiewicz* - st. wizytator w KO oraz *mgr Mrian Fryda* - doradca metodyczny historii.

W trakcie obrad plenarnych wygłoszono szereg referatów i komunikatów:

- Ideę i znaczenie Założeń programowych „Dziedzictwo kulturowe w regionie” przedstawiła współautorka tego dokumentu - Ewa Repech - główny wizytator w MEN.

- O współdziałaniu z towarzyszami regionalnymi w realizacji Założeń ...mówił Anatol Omelaniuk - przewodniczący rady Krajowej regionalnych Towarzystw Kultury.

- O działalności Sekcji Polskiej w CIOFF poinformował jej przewodniczący Jerzy Chmiel .

- Kilka wystąpień poświęcono zagadnieniom: Regionalizm w rozwoju demokracji i samorządności społeczności lokalnych ; Miejsce kultury ludowej, a w tym szczególnie folkloru i sztuki ludowej w edukacji młodego pokolenia; Regionalizm w praktyce nauczycielskiej itp.

Uczestnicy Konferencji zapoznali się z działalnością szkół i placówek: hospitolali zajęcia, mieli okazję do spotkań z dyrektorami szkół i radami pedagogicznymi, z przedstawicielami samorządów, z regionalistami z województwa bielsko - bialskiego.

Z uznaniem odnieśli się oni zarówno do Założeń programowych „Dziedzictwo kulturowe w regionie” jak i do zaprezentowanych form ich realizacji w placówkach oświatowych. Podkreślali, że kształcenie i wychowanie regionalne traktować należy jako warunek posiadania własnej kultury, jej trwania. Jest to także forma ochrony naszej tradycji a zarazem sposób na kształtowanie postaw aktywnych uczestników kultury - tożsamy z tradycją historyczną i z tą, która powstaje współcześnie. Pełniejsze poznanie własnej kultury, dziedzictwa historycznego i wartości w nim tkwiących sprzyja rozwijaniu świadomości obywatelskiej oraz kształtowaniu postaw o otwartych, tj nastawionych na zrozumienie innych kultur i sprzyjających zbliżeniu europejskiemu.

W wyniku wymiany poglądów przyjęto do realizacji szereg

wziosków. Oto niektóre z nich:

1. Edukacja regionalna stanowi istotny czynnik w kształceniu i kształtowaniu postaw patriotycznych współczesnego Polaka.
2. Edukacją regionalną objąć należy nie tylko dzieci i młodzież, ale także studentów - szczególnie na kierunkach pedagogicznych, tj. przyszłych nauczycieli.
3. Dla uzyskania pożądanych efektów w realizacji edukacji regionalnej niezbędne wydaje się wprowadzenie do nowych programów nauczania (na różnych szczeblach kształcenia) zapisów, które zobowiązywałyby do realizacji w/w. treści.
4. W procesie nauczania i wychowania istotną rolę odgrywają właściwie przygotowane wycieczki szkolne organizowane z pomocą wykwalifikowanych przewodników.
5. Zagadnienia edukacji regionalnej nie powinno się zawężać do jednego lub dwóch przedmiotów.
6. Niezbędne jest dostarczenie nauczycielom, a także i młodzieży, odpowiednich materiałów odzwierciedlających najistotniejsze w tym zakresie zagadnienia właściwe dla danego regionu.
7. Punktem centralnym edukacji regionalnej jest i winien być nauczyciel przygotowany do realizacji treści regionalnych.

Niech hasła: „ojcowizna”, „mała ojczyzna”, „region” znajdą szeroki odzew w każdej szkole i placówce oświatowej.

(mgr Bożena Jurkiewicz -
st. wizytator w Kuratorium Oświaty w Słupsku)

Z doświadczeń Klubu Wiejskich Szkół Twórczych w województwie słupskim

(Wystąpienie przekazane do protokołu
Ogólnopolskiej Konferencji poświęconej wdrażaniu
założeń programowych „Dziedzictwo kulturowe w regionie”. Szczyrk : 13 - 16 listopada 1996 r.)

Województwo słupskie powstało w 1975 roku z pogranicznych obszarów byłych „dużych” województw: koszalińskiego, bydgoskiego i gdańskiego. Również pod względem historycznym to nowo powstałe województwo nie było jednorodne, gdyż zawsze były to ziemie graniczne. Po roku 1920 tylko niewielki skrawek byłego powiatu człuchowskiego, zamieszkały głównie przez Kaszubów, przyłączono do odrodzonego Państwa Polskiego. Po stronie niemieckiej pozostały stosunkowo duże skupiska ludności kaszubskiej w powiatach bytowskim i lęborskim. tam też zapisano piękną kartę trwania przy polskości. Działy polskie organizacje i szkoły. Działacze polonijni zapłacili za to w czasie wojny ogromną cenę, niektórzy cenę życia. Po 1945 ludność ta w większości pozostała w swoich miejscowościach, pomimo przeróżnych sztyk. Tragicznym wyjątkiem jest los Słowińców - autochtonicznych mieszkańców okolic jezior Łebsko i Gardno.. Zostali oni zmuszeni do opuszczenia swojej ojcowizny. Ten wstydlivy dla nas Polaków problem dociekliwie i sumiennie przedstawił Hieronim Rybicki w publikacji „Nazywano ich

Słowińcami” (Słupsk 1995). Po 1945 roku na terenie tworzącym obecnie województwo słupskie zamieszkała (po wysiedleniu Niemców) ludność z całej prawie przedwojennej Polski. W ramach „Akcji Wisła” - także ludność ukraińska i łemkowska. Minęło ponad 50 lat. Czy możemy już mówić o pełnej integracji? O powstaniu nowego społeczeństwa? Od początku ogromną rolę w scalaniu tak różnych kulturowo zbiorowości ludzich odgrywała (obok Kościoła) szkoła, szczególnie wyraźnie widać to na wsi. Wertując stare kroniki szkolne, widzimy jak trudne było to zadanie. Wzmoczone objawy aktywności lokalnej zauważalne są po 1956 roku. Powstałe w grudniu w tym roku Zrzeszenie Kaszubskie (obecnie Zrzeszenie Kaszubsko - Pomorskie) starało się pobudzić społeczną aktywność. Powstały wtedy liczne zespoły ludowe, teatralne; odżyło wiele z przedwojennych tradycji. W roku 1980 i później po 1989, okazało się jednak jak wielkie jest pole, które trzeba na nowo „zagospodarować”. Zaczęto coraz częściej upominać się także o ściślejsze powiązanie pracy szkoły z lokalnym środowiskiem. Trudno jednak, w wielu przypadkach przezwyciężyć stare nawyki i powstałe stereotypy. Wiele szkół działało - w tym zakresie - w osamotnieniu, gdyż brakowało forum do wymiany doświadczeń, poglądów...

Inspirującą rolę w podjęciu przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku zagadnień edukacji regionalnej odegrała książka Krystyna Chałas „W poszukiwaniu tożsamości szkoły wiejskiej” (Rzeszów 1994). Podjęto, przy pełnej aprobacie Kuratorium Oświaty, działania na rzecz odkrywania i umacniania tożsamości szkoły wiejskiej; zainteresowali się tymi zagadnieniami dyrektorzy szkół, doradcy metodyczni i konsultanci naszego ODN.

Pierwsze spotkanie, które miało miejsce 15 lutego 1994 roku, poświęcone było wypracowaniu głównych kierunków przyszłej pracy. W trakcie tego spotkania powołano Klub Dyrektorów Wiejskiej Szkoły Twórczej. Postanowiono skoncentrować działalność szkół skupionych w Klubie na trzech zagadnieniach: 1. Szkoła a najbliższe środowisko geograficzno przyrodnicze; 2. szkoła wobec relikwów przeszłości oraz wobec kultury materialnej i duchowej najbliższego regionu; 3. Szkoła i jej otoczenie społeczne jako teren twórczej aktywności i ekspresji uczniów. W przypadku wielu szkół te zagadnienia i ta działalność nie jest i nie była czymś nowym. Chodziło jednak o zebranie tego co już „się robi”, o upowszechnienie i wzmocnienie. Wyloniła się grupa liderów, która zajęła się przygotowaniem następnych spotkań. To pierwsze przygotowała dyrekcja ODN oraz doradcy i konsultanci.

Drugie spotkanie miało miejsce 16 maja 1995 roku. Przygotowane wcześniej materiały miały pomóc w realizacji zagadnienia stosunku szkoły do relikwów przeszłości w jej otoczeniu (okolicy).. Zorganizowano wycieczkę do Archiwum Państwowego w Słupsku w celu zapoznania się z archiwaliami przydatnymi przy opracowywaniu dziejów poszczególnych miejscowości i szkół. W trakcie spotkania przeprowadzono też zajęcia warsztatowe (przygotowane i przeprowadzone przez konsultantki z ODN) - integrujące, usprawniające i wzmacniające kontakty interpersonalne.

Kolejne spotkanie dyrektorów - członków Klubu odbyło się 27 września 1995 roku w Szkole Podstawowej w Strzeżoncu (gmina Debrzno). Zapoznano się z realizacją zagadnienia: „szkoła a najbliższe środowisko”, w tym: szczegółowo: a) Samorząd uczniowski jako koordynator działań proekologicznych szkoły; b) Każdy sam, ale niekoniecznie samotnie, musi odnaleźć swoją małą ojczyznę; c) Nasze najbliższe środowisko. Uczniowie pod kierunkiem nauczycieli zaprezentowali program artystyczny - „Jak pięknie by mogło być...” Materiały w postaci scenariuszy lekcji i referatów znalazły się w kolejnym zeszycie „W poszukiwaniu tożsamości szkoły wiejskiej, przygotowanym przez p. wicedyrektor

ODN - mgr Łucję Knop. Dodać należy, że szkoła w Strzeconie włączyła się do realizacji projektu „Szkoła promująca zdrowie”.

Klub zainicjował także konkursy tematyczne dla uczniów. Podsumowano pierwsze trzy: 1. „Moja wieś” - konkurs poezji dla uczniów; 2. „Moja miejscowość” - konkurs na folder; 3. „Rękodzieło ludowe” - konkurs na haft, rzeźbę, tkactwo. Podsumowania wyników konkursów dokonano 15 listopada 1995 roku. Było to jednocześnie poszerzone spotkanie członków klubu - dyrektorów szkół wiejskich. Nagrodzono kilkunastu uczniów z kilkunastu szkół. Wszyscy otrzymali tomik wierszy „Moja wieś”. W roku szkolnym 1995/96 ogłoszono kolejny konkurs plastyczny „Za oknem widzę...”

Działalność klubu przedstawił na Forum Oświatowym nauczycieli Innowatorów (24 i 25 maja 1996 r.) dyrektor SP w Łupawie - mgr Zbigniew Wiśniewski. W Forum uczestniczyła dr Krystyna Chałas.

Na spotkaniu klubowym w listopadzie 1996 roku przyjęto statut, gdyż zamierza się zarejestrować Klub jako stowarzyszenie, z czym wiąże się nadanie mu osobowości prawnej.

Na koniec kilka informacji ogólnych: Klub jest otwarty. Początkowo skupiał 19 dyrektorów szkół wiejskich, obecnie liczy 26 członków. Każde z dotychczasowych pięciu spotkań przyniosło konkretne efekty. w postaci m. in. trzech zeszytów zawierających wiele materiałów pomocniczych do prowadzenia edukacji regionalnej. Inicjatorem i koordynatorem tych działań jest w ODN p. wicedyrektor mgr Łucja Knop. działania od początku wspiera Kuratorium Oświaty, a szczególności b. wicekurator mgr Zygmunt Kulczewski i obecna wicekurator mgr Sławomira Szmielińska. Klub nadal chce inspirować, zachęcać do działań. Wiele szkół je podejmuje, opracowując z okazji obchodów jubileuszu 50 lecia szkolnictwa polskiego na Pomorzu zachodnim własne monografie i dzieje miejscowości.

(ODN w Słupsku, mgr Marian Fryda)

DZIAŁALNOŚĆ STOWARZYSZEŃ KADR ZARZĄDZAJĄCYCH OŚWIATĄ

W Instytucie Badań Edukacyjnych w Warszawie 9 maja 1996r. odbyła się międzynarodowa konferencja:

„Działalność Stowarzyszeń Kadr Zarządzających Oświatą”.

Uczestnikami spotkania byli: przedstawiciele stowarzyszeń kadr zarządzających oświatą z Polski i z krajów Unii Europejskiej, dyrektorzy szkół, instytucji szkolących i placówek kulturalno-oświatowych, pracownicy nadzoru pedagogicznego, przedstawiciele administracji oświatowej (MEN, KO), kierownicy warsztatów szkolnych, doradcy i metodycy WOM, pracownicy samorządów terytorialnych odpowiedzialnych za oświatę.

Na liście zaproszonych do udziału w konferencji byli również przedstawiciele naszego województwa: Wanda Rychły, Łucja Knop, Bronisław Kisiel, Ryszard Malinowski, Ryszard Ochociński, Czesław Rzeczkowski.

Cele konferencji :

- prezentacja zagranicznych i polskich doświadczeń oraz dorobku wydawniczego stowarzyszeń kadry zarządzającej oświatą,
- określenie możliwości i podstaw współpracy zagranicznych i polskich stowarzyszeń,
- tworzenie sieci stowarzyszeń kadr zarządzających oświatą,
- integracja kadry kierowniczej oraz stworzenia warunków do inicjowania powstawania krajowych i regionalnych stowarzyszeń kadr zarządzających oświatą.

Konferencję otworzył Dyrektor Departamentu Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego dr hab. Janusz Gęsicki referatem „Rola społecznych partnerów w reformowaniu oświaty”.

Następnie przedstawiono działalność zagranicznych stowarzyszeń

- An Baert - The European Forum on Educational Administration (EFEA) Europejskie Forum Zarządzania Oświatą - Belgia ;
- Leonard Watson - British Educational Management and Administration Society (BEMAS) Brytyjskie Towarzystwo Zarządzania Oświatą - Wielka Brytania ;
- Michel Claeysen - Association Francaise des Administrateurs de l'Education (AFAE) Francuskie Stowarzyszenie Zarządzania Oświatą - Francja (w zastępstwie Michela Claeysena - dr M. Piotrowski) ;
- Danuta Elsner „The European Network for Improving Research And Development in Educational Management (Enirdem) Europejska Sieć Doskonalenia Badań i Rozwoju Zarządzania Oświatą ;

Informacje o działalności polskich stowarzyszeń przedstawili :

- Kazimierz A. Sroka - Polskie Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół, Kraków: „Współdziałanie z władzami oświatowymi i samorządowymi - doświadczenia Polskiego Stowarzyszenia Dyrektorów Szkół”;
 - Andrzej Żyławski - Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich, Warszawa: „Doświadczenia współpracy Stowarzyszenia Szkół Średnich ze stowarzyszeniami oświatowymi w Polsce i w krajach Unii Europejskiej”;
 - Wiesław Boroń - Krajowe Stowarzyszenie Pracowników Edukacji na rzecz Młodzieży i Społeczności Lokalnej, Tomaszów Mazowiecki: „Nowe obszary działalności stowarzyszeń kadr zarządzających oświatą”;
 - Aleksander Siwek - Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dyrektorów Centrów Kształcenia Ustawicznego” ;;
 - Andrzej Kirejczyk - Prezes Zarządu Głównego Związku Zakładów Doskonalenia, Karta Porozumienia Organizacji Oświaty Dorosłych.
- Po konferencji odbyło się robocze spotkanie przedstawicieli polskich i zagranicznych stowarzyszeń, na którym omówiono :
- propozycje umocnienia organizacyjnego i strukturalnego polskich stowarzyszeń,
 - pomoc zagranicznych stowarzyszeń w aktywizacji rozwoju nowych form działalności,
 - formy współpracy polskich stowarzyszeń i wypracowanie

karty porozumienia,

- propozycje uczestnictwa polskich stowarzyszeń lub ich reprezentacji w stowarzyszeniach międzynarodowych.

Podstawowe informacje o wybranych stowarzyszeniach kadr zarządzających oświatą z krajów UE oraz wszystkich (w przekonaniu organizatorów konferencji) tego typu stowarzyszeń z Polski można znaleźć w „Materiałach Konferencyjnych” opublikowanych pod redakcją Henryka Bednarczyka.

dr Ryszard Malinowski

„Otwarta teczka innowacji pedagogicznych” CODN 1995

Pierwsza teczka zawiera kilka odrębnych zeszytów: 1/ Mariusz Malinowski - „Innowacje pedagogiczne z perspektywy informacji oświatowej; Roman Schulz - Kryteria oceny innowacji pedagogicznych. 1/2 Innowacja programowa: „Edukacja 2000” - ujęcie holistyczne (prezentacja idei Światowej Organizacji dla Przekształcania Oświaty - GATE). 1/3 Innowacja dydaktyczna: Filozofia w szkole (Mariusz Malinowski: Filozofia nie tylko dla dorosłych; Matthew Lipman: Założenia edukacyjne „Filozofii dla dzieci”. Oferta szkoleń). 1/4 Innowacja wychowawcza - opiekuńcza: Szymon i Agnieszka Grzelak - Program „PiON” - Płciowość i Odpowiedzialność Nastolatków. 1/5 Danuta Nakoneczna: „Program działań wychowawczych, wypracowany przez Towarzystwo Szkół Twórczych - w oparciu o klasy autorskie”.

Zachęcamy do zapoznania się z zawartością tej „Teczki”, a także wszystkich następnych. Tutaj w celu przedstawienia zakładanych celów, posłużymy się fragmentem z artykułu Inicjatora Przedsięwzięcia - mgra Mariusza Malinowskiego - konsultanta w CODN i kierownika Medioteki.

„Wprost należy stwierdzić, że z przepływem informacji o innowacjach nadal nie jest najlepiej. Oczywiście można tłumaczyć ową sytuację występowaniem wielu niesprzyjających czynników kształtujących taki a nie inny stan rzeczy w tej dziedzinie. By wymienić kilka z nich: pierwszym czynnikiem warunkującym liczne problemy jest sam fakt swoistej złożoności przedmiotu informacji jakim są występujące innowacje w różnych formach i przejawach trudnych do jednoznacznego określenia i opisu, a zatem i do zakodowania informacyjnego; drugim czynnikiem jest struktura dotychczasowej bazy danych z polem informacyjnym posiadającym wiele braków; trzecim czynnikiem są proste a dotkliwe problemy techniczno - sprzętowe związane z eksploatacją nowoczesnego sprzętu informacyjnego; kolejnym jest również sama procedura rejestracji innowacji nie uwzględniająca wielu potrzeb informacyjnych; a na koniec znaczącym czynnikiem jest kadra służb informacyjnych a szczególnie jej poziom i zaangażowanie profesjonalne.

Liczne działania jakie prowadzą resortowe służby informacyjne (również w CODN) znajdują się na etapie i w sytuacji, którą najlepiej określa jedno - szczególnie dziś modne słowo - transformacja. ... Wysłaliśmy z założenia bazującego na przekonaniu o nieskuteczności myślenia negatywnego w działaniu

praktycznym i postanowiliśmy, korzystając z myślenia pozytywnego, lepiej lub gorzej realizować rozwój informacji oświatowej.

Pragniemy podkreślić, że proces przemian jaki został rozpoczęty (w związku z realizacją projektu Systemu Informacji Oświatowej MIS) jest ściśle związany z rzetelnym uwzględnianiem tego wszystkiego co było właściwe dotychczasowej praktyce. Każda bowiem planowana zmiana jest zmianą „w stosunku do czegoś” co było przedtem. W konsekwencji odejście od dotychczasowych form gromadzenia i upowszechniania informacji - naszym zdaniem powinno odbywać się w sposób płynny, uwzględniający zastaną tradycję przy widzeniu rysujących się realnych perspektyw, a zatem nie chodzi nam w podejmowanym przedsięwzięciu o diametralną zmianę a jedynie o istotną modyfikację” (J. T.)

Kwestionariusz informacyjny innowacji pedagogicznej (propozycja wstępna CODN)

1. *Osoba realizująca innowację* : imię, nazwisko, pesel;
2. *Placówka*: nazwa, dokładny adres;
3. *Przedmiot* (wybór z katalogu);
4. *Rok szkolny rozpoczęcia innowacji*;
5. *Czas trwania innowacji* (zaplanowany w miesiącach);
6. *Opiniujący innowację*, imię i nazwisko, funkcja, miejsce pracy, dokładny adres;
 - *Nazwa organizacji opiniującej* (i dokładny adres);
7. *Źródło finansowania* (wybór z katalogu) A. Podmiot prawny (nazwa, dokładny adres), B. Podmiot fizyczny (nazwa, dokładny adres);
8. *Koszt* (szacunkowy) *innowacji*;
9. *Rodzaj innowacji* (wybierz jeden): A. Innowacja przedmiotowa, B. Eksperyment, C. Reforma, D. Inne;
10. *Kategoria innowacji* (wybierz jedną): a. Innowacja kształceniowa, B. Innowacja wychowawcza, C. innowacja opiekuńcza, D. Innowacja terapeutyczno-zdrowotna, E. Innowacja inna;
11. *Rodzaj źródła innowacji* (wybierz jeden): A. innowacje powstałe z osobistego doświadczenia zawodowego, B. Innowacje adaptacyjne, C. Inne źródła innowacji.
12. *Rodzaj autorstwa* (wybierz jeden): A. Autorstwo osobiste, B. autorstwo zespołowe, C. Autorstwo zewnętrzne (indywidualne), D. autorstwo zewnętrzne (zespołowe), E. autorstwo zewnętrzne (formalno - instytucjonalne), F. autorstwo inne;
13. *Rodzaj rozwiązania innowacyjnego* (wybierz jeden): a. Innowacja programowa, B. Innowacja technologiczna, C. Innowacja organizacyjna, D. innowacja metodyczna, E. Innowacja inna;
14. *Rodzaj zmiany innowacyjnej* (wybierz jeden): A.

Przekształcenie, B. Poszerzenie, C. Uzupełnienie, D. zastąpienie, e. Eliminacja, F. Dostosowanie, G. Wzmocnienie, H. Integracja;

15. **Rodzaj nowości i kreatywności innowacji** (wybór z katalogu):
A. Innowacja pionierska, B. Innowacja asymilacyjna, C. Innowacja inna; 16. Opis (dowolny tekst opisujący istotę innowacji, nazwa / tytuł własny innowacji);
17. **Wnioski** (dowolny tekst zawierający wnioski wyjaśniające realizację innowacji).

Instrukcja do zbierania i wprowadzania danych na „Kwestionariusz informacyjny innowacji pedagogicznej”

Wskazania do pkt. 9 - Katalog „Rodzaj innowacji”:

- A. **Innowacja przedmiotowa** - to innowacja pedagogiczna obejmująca określony typ działań w zakresie przedmiotów realizowanych w szkołach / placówkach oświatowych.
- B. **Eksperyment** - są to działania pedagogiczne, w ramach których istotnie modyfikowane są warunki, organizacja zajęć, sposób albo treści nauczania, wychowania lub opieki. Prowadzenie eksperymentu wymaga zgody Ministra Edukacji Narodowej.
- C. **Reforma oświatowa** - jest to systemowa zmiana formalno - prawna oraz organizacyjna w zakresie szeroko zakrojonych działań pedagogicznych w obszarze edukacji narodowej (generalnie inicjowana i sterowana przez centralne organy administracji oświatowej).
- D. **Innowacja inna** - wyjaśnienie tekstowe o jaki nowy rodzaj innowacji chodzi należy umieścić na początku pola bazy - *Opis*.

Wskazania do pkt. 10 - katalog „Kategoria innowacji”

- A. **Innowacja kształceniowa** - zwana również dydaktyczną dotyczy przede wszystkim wszelkich metodycznych, programowych i organizacyjnych zmian w zakresie sposobów nauczania (np. metoda nauczania problemowego, metoda nauczania aktywnego itp.).
- B. **Innowacja wychowawcza** - obejmuje swoim zakresem wszelkie zmiany dokonywane w zakresie celów, metod, treści i zasad związanych z działaniami określanymi mianem pedagogicznych oddziaływań wychowawczych.
- C. **Innowacja opiekuńcza** - dotyczy wszystkiego rodzaju zmian podejmowanych w zakresie celów, metod, treści i zasad jak również zmian technologicznych i organizacyjnych w ramach istniejących funkcji opiekuńczych w systemie edukacji.
- D. **Innowacja terapeutyczno - zdrowotna** - obejmuje te działania o charakterze zmian wprowadzających w ramach: kształcenia, wychowania i opieki, które dotyczą szeroko pojmowanej problematyki zdrowotnej.
- E. **Innowacja inna** - wyjaśnienie tekstowe o jaki rodzaj innowacji by chodziło należy umieścić na początku w polu bazy - *Opis*.

Wskazania do pkt. 11 - Katalogu „Rodzaj źródła innowacji”

- A. **Innowacje powstałe z osobistego doświadczenia zawodowego** - źródłem innowacji jest to wszystko, co stanowi wynik własnych doświadczeń pedagogicznych, przetworzonych w nowe jakości

działań pedagogicznych do użytku szkolnego.

- B. **Innowacje adoptowane** - są to innowacje, których źródło stanowią wszelkie (w jakiś sposób opracowane i przekazywalne) doświadczenia pedagogiczne osób innych, mogące być wdrażane i przystosowywane do własnej praktyki pracy i których autorskie źródło jesteśmy w stanie ujawnić i wskazać.
- C. **Inne źródła innowacji** - wyjaśnienie tekstowe o jaki rodzaj innowacji by chodziło należy umieścić na początku pola bazy - *Opis*.

Wskazania do pkt. 12 - Katalog „Rodzaj autorstwa”

- A. **Autorstwo osobiste** - innowacja jest opracowana autorsko (posiada dokumentację) przez osobę realizującą innowację.
- B. **Autorstwo zespołowe** - innowacja została opracowana autorsko przez zespół osób (posiada dokumentację) i jest realizowana indywidualnie przez osoby zespołu autorskiego.
- C. **Autorstwo zewnętrzne (indywidualne)** - realizujący innowację korzysta z (posiadającego jakąś formę opracowania) dorobku osoby drugiej. w polu bazy - *Opis* prosimy podać imię i nazwisko autora oraz źródło dokumentacyjne.
- D. **Autorstwo zewnętrzne (zespołowe)** - realizujący innowację korzysta z (posiadającego jakąś formę opracowania) dorobku zespołu autorów zewnętrznych w pracach którego nie brał udziału. w polu bazy - *Opis* proszę podać źródło.
- E. **Autorstwo zewnętrzne (formalno - instytucjonalne)** - realizujący innowację korzysta z opracowań powstałych w określonych instytucjach. W polu bazy - *Opis* prosimy podać dokładne dane.
- F. **Autorstwo inne** - W polu bazy - *Opis* podać jakie.

Wskazania do pkt. 13 - Katalog - „Rodzaj rozwiązania innowacyjnego”

- A. **Innowacja programowa** - dotyczy wszelkich zmian treści kształcenia, wychowania, opieki, terapii.
- B. **Innowacja technologiczna** - obejmuje zmiany w zakresie stosowanych środków technologicznych kształcenia, wychowania, opieki, terapii.
- C. **Innowacja organizacyjna** - dotyczy wszelkich zmian określających cele w systemie organizacyjno - instytucjonalnym oświaty. Innowacje tego rodzaju zakładają zmianę stosunków między poszczególnymi kategoriami ról, tj. między np. rolą nauczyciela i ucznia, nauczyciela i administratora itp.
- D. **Innowacja metodyczna** - obejmuje wszelkie zmiany dokonywane w sposobie (sztuce) nauczania odnośnie - przede wszystkim - technik przekazu i egzekwowania wiedzy w edukacji szkolnej.
- E. **Innowacja inna** - wskazanie jaka proszę umieścić w polu bazy - *Opis*.

Wskazania do pkt. 14 - Katalog „Rodzaj zmiany innowacyjnej”

- A. **Przekształcenie** - jako rodzaj zmiany innowacyjnej nie jest prostym zastąpieniem jednych elementów przez drugie, np. odnośnie treści programowych. Przekształcenie obejmuje wyraźne jakościowe zmiany w obszarze podejmowanych działań.
- B. **Poszerzenie** - jako rodzaj zmiany innowacyjnej dotyczy rozszerzenia istniejącego stanu rzeczy w podejmowanych

działaniach pedagogicznych o to wszystko co jest niezbędne a nie musi stanowić wyraźnej nowości. ten rodzaj zmiany czyni coś obszerniejszym i bardziej rozległym.

- C. *Uzupełnienie* - jest to tego typu zmiana innowacyjna, która usuwa i wypełnia istniejące braki, czyniąc w ten sposób coś kompletnym. Uzupełnienie jest zwykle związane z wprowadzeniem czegoś nowego do istniejącego stanu rzeczy, czy ogółu stosowanych rozwiązań, nie podważając w istotnym stopniu ich podstawowego znaczenia i użyteczności.
- D. *Zastąpienie* - jest to najczęściej stosowany rodzaj zmiany innowacyjnej polegający na zastąpieniu jednego rozwiązania drugim, użyciu czegoś zamiast czegoś innego.
- E. *Eliminacja* - to tego typu rodzaj zmiany innowacyjnej, który wiąże się z wyłączeniem, usuwaniem, wykluczeniem pewnych elementów spośród innych.
- F. *Dostosowanie* - to rodzaj zmiany innowacyjnej polegającej na dopasowaniu, dostrójeniu dotychczasowych działań do postaci, którą można określić jako odpowiednią, adekwatną do aktualnie istniejącego (oczekiwanego i wymaganego) stanu rzeczy.
- G. *Wzmocnienie* to rodzaj zmiany innowacyjnej polegający na umocnieniu działań nowych, by stały się odporniejsze na zniszczenie, służy ta zmiana czynieniu czegoś trwalszym, intensywniejszym, spotęgowanym.
- H. *Integracja* - to rodzaj zmiany polegający na wszelkich procesach tworzenia określonych całości z jakichś części. Wiąże się z procedurami scalania czy zespalandia się elementów w nowe całości.

Wskazania do pkt. 15 - Katalog „Rodzaj nowości i kreatywności innowacji”.

- A. *Innowacja pionierska* - to rodzaj innowacji, której liczne elementy posiadają określone cechy nowości. Innowacja tego typu winna torować nowe drogi w obranej dziedzinie, a jakoś nowości powinna być możliwa do uzasadnienia w oparciu o przyjęte kryteria współczesnych nauk edukacyjnych.
- B. *Innowacja asymilacyjna* - to tego typu innowacja, której istotą zmiany jest przyswojenie, przystosowanie, wchłonięcie na zasadzie adaptacji, kompilacji, integracji nowych działań czy treści do istniejącego już wcześniej doświadczenia, praktyk, wiedzy.
- C. *Innowacja inna ze względu na rodzaj nowości i kreatywności* - jaka byłaby to innowacja, należy wpisać podając określenie w polu bazy - *Opis*.

W pkt. 16 Opis i w pkt. 17 Wnioski innowator wraz z doradcą na karcie Kwestionariusza winni nanieść wszystkie - ich osobistym zdaniem - najważniejsze wyjaśnienia określające i opisujące oraz wyjaśniające istotę i naturę rejestrowanej innowacji.

Polecamy:

Aktywne podejście do procesu nauczania - uczenia się. Poradnik dla nauczyciela.
WOM Łódź 1996.

IX Ogólnopolska Konferencja nauczycieli konsultantów d/s informacji pedagogicznej

Konferencja odbyła się w dniach 26 - 28 września 1996 roku w WOM w Opolu i w Ośrodku Szkoleniowo - Wypoczynkowym w Niwkach k/Opola. Jej organizatorem był Zespół Informacji Pedagogicznej CODN w Warszawie i Pracownia Informacji Pedagogicznej. Diagnoz i Wydawnictw w WOM w Opolu.

Program Konferencji obejmował m. in. prezentację struktury organizacyjnej i działalności Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego w Opolu ; informacje o działalności CODN w zakresie promowania działalności innowacyjnej nauczycieli oraz wprowadzenie do systemu informacji oświatowej i ćwiczenia warsztatowe w obsłudze programu komputerowego MIS.

Uczestnicy Konferencji - konsultanci d/s informacji pedagogicznej w wojewódzkich ośrodkach doskonalenia nauczycieli - otrzymali od Gospodarzy teczkę z materiałami obrazującymi działalność WOM w Opolu oraz publikacje o przeszłości, dniu dzisiejszym i walorach turystycznych województwa opolskiego. Wiele spraw ważnych dla mieszkańców tej ziemi unocznili krótką wycieczką autokarową do sanktuariów na Górze Św. Anny oraz w Kamieniu Śląskim (miejsce urodzenia św. Jacka Odrowąża). Prócz tego ilustracją pięknej opowieści przewodnika *dra Jana Majewskiego* (zasłużony nauczyciel i popularyzator wiedzy o regionie) była nasza zaduma przy Pomniku Powstańców Śląskich (oryginalne dzieło Ksawerego Dunikowskiego) oraz urzeczenie pięknym krajobrazu, wiosek i miasteczek.

Dyrektor WOM w Opolu - *dr Stanisław Szczepański* - przedstawił strukturę organizacyjną i działalność swojej placówki. Jest ona dużym i dobrze zorganizowanym ośrodkiem doskonalenia nauczycieli. Zatrudnia 26 nauczycieli konsultantów oraz 130 doradców (12 osób jest rzeczoznawcami MEN d/s podręczników szkolnych). W pionie pedagogicznym placówki wyodrębniono: Sekcję Programowania i Obsługi Doskonalenia Zawodowego Nauczycieli oraz zespoły i pracownie skupiające doradców metodycznych i konsultantów: Zespół Psychologiczno - Pedagogiczny, Wychowania Przedszkolnego i Nauczania Początkowego, Zespół Humanistyczny, Matematyczno - Przyrodniczy, Zespół Wychowania Estetycznego, Fizycznego i Przystosowania Obronnego, Zespół Przedmiotów Zawodowych; Pracownię Informacji Pedagogicznej, Diagnoz i Wydawnictw (z Zespołem Wydawniczym), Pracownię Doskonalenia Kadry Kierowniczej. Prócz tego w ramach WOM działa Wojewódzka Komisja Stopni Specjalizacji Zawodowej, a przy WOM - Rada Programowa i Kolegium Dyrektora. Placówka dysponuje salami dydaktycznymi w budynku WOM (ul. Dubois 36, 45-067 Opole, tel. 539-052) i w Ośrodku Szkoleniowo - Wypoczynkowym w Niwkach k/ Opola (tel. 219-629). W doradztwie i doskonaleniu podejmowana są m. in. następujące tematy: podstawy prawne funkcjonowania oświaty; wychowanie i opieka w nowoczesnej szkole; uniwersalne wartości wychowania; regionalizm w wychowaniu i nauczaniu; projektowane zmiany w wychowaniu i kształceniu; ewaluacja programów nauczania, innowacji, osiągnięć szkolnych uczniów; skuteczne metody diagnozowania potrzeb edukacyjnych nauczycieli; zasady i kryteria doboru metod nauczania podręczników, książek uzupełniających, pomocy naukowych. Placówka uczestniczy w realizacji ogólnopolskich programów: doskonalenie zarządzania oświatą - TERM-IAE (organizuje kursy dla różnych grup pracowników oświaty z województw - kaliskiego,

opolskiego i wałbrzyskiego), Nowa Matura (pilotaż programu prowadzi działający przy WOM Wojewódzki zespół Egzaminacyjny), diagnozowanie potrzeb edukacyjnych nauczycieli (DPEN). Wspólnie z Kuratorium Oświaty przystąpiono do wydawania miesięcznika „*Biuletyn Szkolny*” (otrzymaliśmy najnowszy - nr 7). W punkcie sprzedaży „Okno” sprzedawane są publikacje własne, PWN oraz innych wydawców.

Pracownia Informacji Pedagogicznej, Diagnoz i Wydawnictw jest (okreslenie Dyrektora) sercem WOM-u. Kierownikiem tej pracowni jest konsultant - **dr Teresa Słowikowska - Olejarczyk** - nauczycielka języka polskiego i specjalista w zakresie pomiaru dydaktycznego. Pracownia gromadzi, opracowuje i przekazuje pracownikom WOM, doradcom i nauczycielom informacje nadesłane i pozyskane oraz te, które wynikają z działalności badawczej, szkoleniowo - edukacyjnej WOM i dydaktyki szkolnej. Na podkreślenie zasługuje giełda czasopism szkolnych (w tym roku odbył się trzeci Konkurs Czasopism Szkolnych) oraz towarzyszące jej warsztaty dziennikarskie dla uczniów - redaktorów i opiekujących się nimi nauczycieli. **Teresa Słowikowska i Jerzy Duda** (konsultant w WOM d/s informacji pedagogicznej) byli troskliwymi opiekunami uczestników Konferencji, służąc im dodatkowymi informacjami - nie tylko o swojej pracy.

W ramach IX Konferencji nauczycieli konsultantów d/s informacji pedagogicznej WOM w Opolu zorganizował ćwiczenia warsztatowe w obsłudze baz danych składających się na komputerowy program informacji oświatowej oraz trening komunikacji inerpersonalnej.

Szczegółowo założenia i poszczególne elementy tego systemu przedstawił **Wojciech Karwowski** - główny informatyk d/s Systemu Informacji Oświatowej (MIS). CODN będzie w najbliższym już czasie połączony siecią pakietową POLPAK z 16 wojewódzkimi ośrodkami doskonalenia nauczycieli. Inne ośrodki połączone będą z jednym z tych 16 ośrodków (nasz ośrodek z CEN w Gdańsku). Dane ułożone w moduły dotyczyć będą w zasadzie całej oświaty. Niektóre dane udostępnione będą (pośrednio) użytkownikom publicznym - także za pomocą sieci INTERNET. Wdrożenie tego systemu oznacza m.in. uzyskanie nowoczesnego narzędzia pracy, dostęp do danych, ograniczenie papierowej dokumentacji, efektywniejsze zarządzanie edukacją, a także możliwość kreowania rynku oświaty. Dodam, że **Wojciech Karwowski** przekazał uczestnikom konferencji reprezentującym ośrodki, które nie będą połączone bezpośrednio z serwerem centralnym w CODN, po jednym egzemplarzu faks - modemu. W tym roku jeszcze (w listopadzie i w grudniu) przeszkolone w obsłudze programu będą osoby wytypowane przez poszczególne ośrodki.

Kilka godzin zajęć przeznaczono na „Informacyjny wizerunek informacji w systemie informacji oświatowej MIS. Wykład i warsztaty przeprowadzili - **Wojciech Karwowski i Mariusz Malinowski** - konsultant i kierownik Medioteki w CODN. Szczegółowej analizie poddano przygotowany w CODN projekt „Kwestionariusza informacyjnego innowacji pedagogicznej”. Na proinnowacyjne działania podejmowane przez CODN składają się m. in.: organizacja Centrum Zbiorów Edukacyjnych - „Medioteka”, opracowanie Katalogu innowacji, zorganizowanie Otwartego Klubu Innowatorów i wydawanie Otwartych Teczek Innowacji. Zamierza się także zorganizować Studium Projektowania Innowacji.

Zrezygnowano (brak czasu) z planowanej dyskusji panelowej na temat współpracy Zespołu Informacji Pedagogicznej CODN z konsultantami d/s informacji pedagogicznej w wojewódzkich placówkach doskonalenia. Od siebie dodam, że bardzo cenię to wszystko, co w tym zakresie od szeregu już lat

czynią osoby tworzące Zespół Informacji Pedagogicznej w CODN, a w szczególności - **mgr Ewa Wroczyńska i mgr Wielisława Skrobik**. Ich dziełem są m. in. kolejne konferencje konsultantów (uczestniczyłem w siedmiu, poczynając od trzeciej). Każda konferencja pozwala nam zapoznać się bliżej z działalnością jednego z ośrodków wojewódzkich, każda podejmuje analizę jakiegoś ważnego dla nas problemu. Poza tym cenne jest to, że podjęły się one koordynowania naszych działań oraz scalania różnych informacji, także poprzez wydawnictwa cykliczne, a w tym: Katalogu publikacji CODN i wojewódzkich ośrodków doskonalenia nauczycieli oraz informatorów - o doskonaleniu kadry kierowniczej, o innowacjach, o formach kształcenia i doskonalenia nauczycieli.

Komunikaty informacyjno - porządkujące podane -na zakończenie konferencji w Opolu przez **mgr Wielisławę Skrobik** dotyczyły właśnie sposobu przygotowywania materiałów do podanych wyżej publikacji CODN. (J.T.)

Szkoleniowa narada kuratorska dyrektorów szkół ponadpodstawowych (Zespół Szkół Mechanicznych w Łęborku, 25.10.1996 r.)

Przybyłych powitał dyrektor Szkoły - mgr Jan Przychoda. Naradę prowadziła mgr Sławomira Szmielińska - Wicekurator Oświaty. Uczestniczyli: mgr Igor Mackiewicz - Kurator Oświaty, mgr Mariola Łukasiuk - dyrektor PBW w Słupsku, mgr Łucja Knop - wicedyrektor ODN w Słupsku, wizytatorzy i inni.

Na początku narady p. Wicekurator Oświaty zapoznała obecnych z założeniami projektowanej przez MEN reformy systemu edukacji. Skrót informacji MEN na ten temat zamieszczamy (za zgodą Kuratorium Oświaty) w niniejszym numerze „Informatora Oświatowego”.

Starszy wizytator mgr Czesława Urbańska przedstawiła wnioski z analizy przebiegu i wyników egzaminów dojrzałości w r. szk. 1995/96. W szkołach młodzieżowych do matury przystąpiło 2663 absolwentów (na 2764 uczniów kończących naukę), a szkołach dla dorosłych 488 (na 605 kończących szkołę) Egzamin zdało: 2255 w szkołach młodzieżowych (84,7%) i 339 (69,5%) w szkołach dla dorosłych.. Dodać należy, że do egzaminu poprawkowego przystąpiło 155 osób w szkołach młodzieżowych i 47 w szkołach dla dorosłych. Wyniki były lepsze w liceach ogólnokształcących, słabsze w szkołach zawodowych. W doręczonym obszernym i szczegółowym sprawozdaniu z tegorocznych matur dokonano także analizy odpowiedzi na ankiety dotyczące tematów pisemnych i propozycji kryteriów oceniania prac maturalnych. Na 43 szkoły ankiety nadesłało 31. Nowością były wspólne tematy opracowane w ramach regionu z ośrodkiem w Poznaniu (z historii tematy zaproponował Słupsk). Matura w r. szk. 1996/97 wzbogacona ma być o elementy zawarte w Programie Nowej Matury, takie jednak, które nie są sprzeczne z obowiązującym regulaminem egzaminu dojrzałości. Cz. Urbańska zachęciła dyrektorów szkół organizowania tzw. pisemnej matury próbnej. Chodzi o wspólne tematy dla całego województwa (lub regionu - tym razem z ośrodkiem w Gdańsku), o przetestowanie proponowanych kryteriów oceniania prac pisemnych, o wzbogacenie zestawu tematów (zadań) o esej, tekst źródłowy (z historii). Ustalono, że pisemna matura próbna odbędzie się w tym

samym dniu w całym regionie a nawet kraju - tj. 7 marca 1997 r. z języka polskiego, 10 marca 1997 r. z przedmiotu wybranego (matematyka, historia, biologia, język obcy). Przygotowaniem i analizą wyników matury próbnej zajmie się powołany przez Kuratora Oświaty Zespół Egzaminacyjny - Wdrożeniowy Programu „Nowa Matura”. Przewodniczącym zespołu jest mgr inż. Wanda Rychły - dyrektor ODN w Słupsku, koordynatorem st. wiz. w KO - Czesława Urbańska. Zespół tworzy tzw. grupę kuratorską. Współdziała ona z grupą regionalną w Gdańsku. Wiz. Cz. Urbańska zaapelowała o wprowadzenie kodowania prac pisemnych oraz o tworzenie wspólnego szkolnego zestawu na ustny egzamin dojrzałości. Wszyscy dyrektorzy otrzymali terminarz prac związanych z organizacją egzaminu dojrzałości w roku szkolnym 1996/97 oraz repetytorium Regulaminu egzaminu dojrzałości (to, co dotyczy ucznia i to co dotyczy nauczyciela wychowawcy klasy).

Pytania dyrektorów dotyczyły spraw szczegółowych - na przykład: jak ustalić wspólny zakres wymagań przy różnicach godzinowych w planie nauczania dla danej klasy w szkole zawodowej.

Starszy wizytator w KO mgr Zofia Daczowska przedstawiła sprawy związane z rekrutacją do szkół ponadpodstawowych. Wskazała na swoistą „płynność” danych dotyczących liczby uczniów klas ósmych, co utrudnia z kolei ustalenie oferty miejsc w szkołach średnich i zasadniczych zawodowych. Zaznaczyła, że nadal do szkół ponadpodstawowych będą „wchodzić” roczniki z wyżu demograficznego. Wszyscy dyrektorzy otrzymali pismo Kuratorium Oświaty z dnia 22 października 1997 r. w sprawie podania danych do informatora o szkołach ponadpodstawowych (zamieściliśmy je w niniejszym biuletynie). Przypomniała o konieczności przestrzegania ustalonych zasad rekrutacji (jeśli podaje się, przeprowadzony będzie egzamin z przedmiotu dodatkowego - należy taki egzamin przeprowadzić) i o nowej formule egzaminu wstępnego z matematyki.

Starszy wizytator w KO mgr Izabella Panasiewicz omówiła sprawy związane z organizowaniem przez szkoły kursów oraz zasady prowadzenia dokumentacji kursowej. Przypomniała, że działalność kursowa podlega nadzorowi dyrektora szkoły i że należy kierować się w tej działalności ustaleniami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 12 października 1993 r. w sprawie zasad i warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego dorosłych (Dz. U. Nr 103, poz. 472). Wszyscy dyrektorzy otrzymali w trakcie narady kserokopię tego rozporządzenia.

Następnie przedstawiła dane liczbowe obrazujące kształcenie zawodowe młodocianych - w ZDZ oraz w SPCKU. Zaapelowała też o zgłaszanie ofert do Krajowego Biura Programu Leonardo da Vinci (02-008 Warszawa, ul Koszykowa 79). Jest to program Unii Europejskiej mający na celu doskonalenie jakości systemów kształcenia, doskonalenia i szkolenia zawodowego. Opiera się na współpracy międzynarodowej, wymianie doświadczeń i upowszechnianiu sprawdzonych rozwiązań. Polska jest na razie tzw. „partnerem milczącym”, ale Biuro Krajowe podejmuje już różne działania informacyjno - szkoleniowe i pilotażowe. (Materiał bardziej szczegółowy wewnątrz numeru).

Starszy wizytator w KO mgr Maria Harasimowicz omówiła aktualne zagadnienia promocji zdrowia i edukacji ekologicznej w świetle wersji 3 Narodowego Programu Zdrowia. Zaapelowała do dyrektorów o wypełnienie przekazanej ankiety w sprawie zagrożeń różnymi uzależnieniami i patologiami oraz o odpowiedź na pismo Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Słupsku z dnia 1 sierpnia 1996 r. w sprawie wsparcia finansowego działań służących ochronie środowiska naturalnego ze środków Funduszu (treść pisma

podajemy w niniejszym numerze biuletynu).

Mgr Rafał Nosewicz - wizytator w KO pełniący funkcję rzecznika praw ucznia i praw dziecka - omówił przypadki łamania praw ucznia. Zaliczył do nich przede wszystkim skreślenie z listy uczniów. W każdym przypadku jest to decyzja administracyjna, a to znaczy, że należy wskazać uczniowi (rodzicom) sposób i termin wniesienia odwołania. Prawo do odwołania się powinno być ujęte w Statucie szkoły. Zamiast skreślenia stosować raczej należy w uzasadnionych przypadkach karę zawieszenia w prawach ucznia. Zaapelował następnie o respektowanie zasady powiadamiania ucznia (rodziców ucznia) o zagrożeniu oceną niedostateczną. Wskazał też na inne przykłady naruszania praw ucznia: usuwanie z internatu z powodu niewniesienia opłaty, naruszanie godności osobistej. Praktykowane jest w niektórych szkołach oddalanie spraw wychowawczych zamiast podjęcia próby ich rozwiązania, organizowanie płatnych zajęć z przedmiotów obowiązkowych, wymuszanie opłat (np. od rodziców).

Mgr Łucja Knop - wicedyrektor ODN w Słupsku - poinformowała o strukturze organizacyjnej i o działalności nauczycieli konsultantów i doradców metodycznych. Podkreśliła znaczenie działalności kursowej, zachęciła do skorzystania z oferty tematycznej na doskonalenie wewnątrzszkolne (rad pedagogicznych), podała przykłady działalności zespołu d/s innowacji pedagogicznych.

Jan Tyborczyk - nauczyciel konsultant d/s informacji pedagogicznej i wydawnictw - przedstawił funkcje „Informatora Oświatowego” oraz zachęcił do zaprenumerowania tego biuletynu. Podał też podstawowe informacje o wdrażanym obecnie komputerowym systemie informacji oświatowej (MIŚ) oraz o inicjatywach CODN w zakresie wspierania działalności innowacyjnej nauczycieli.

Mgr Mariola Łukasiuk - dyrektor Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Słupsku - przekazała podstawowe informacje o zbiorach i formach pracy swojej placówki. Zachęciła do korzystania przez poszczególnych nauczycieli i całe szkoły z usług biblioteki (np. bibliotekarze szkolni mogą wypożyczać potrzebne książki na tzw. Kartę szkoły). Wskazała na trzy wartościowe publikacje - przydatne w pracy pedagogicznej („Człowiek jako wychowawca i nauczyciel”, „Uczymy się nauczać”, „Pedagogika refleksyjna”). Zaapelowała także o częstsze korzystanie z usług filмотeki oświatowej, w tym z pakietów multimedialnych.

Po przerwie kontynuowano naradę w mniejszych zespołach: dyrektorów szkół ogólnokształcących oraz dyrektorów szkół zawodowych. Pracownicy pedagogiczni Kuratorium Oświaty przekazali spostrzeżenia i wnioski z wizytacji i z innych form nadzoru. Omówiono także problemy związane z przeprowadzaniem egzaminów sprawdzających. Ponadto w grupie „licealnej” zagadnienia związane z realizacją i z dokumentowaniem zajęć fakultatywnych, i z wprowadzaniem programów autorskich. Zajęto się także sprawą egzaminów eksternistycznych. Informację o działalności Towarzystwa Szkół Aktywnych złożył dyrektor II LO w Słupsku - mgr Romuald Machaliński. W grupie dyrektorów szkół zawodowych zapoznano się z założeniami programowymi i organizacyjnymi liceów technicznych, z nowymi kierunkami kształcenia, z działalnością państwowych komisji egzaminacyjnych d/s egzaminów eksternistycznych i d/s tytułów kwalifikacyjnych.

Podczas prac w grupach sformułowano następujące wnioski:

1) W pracy dyrektora szkoły współdziałać z rodzicami w zakresie przestrzegania prawa szkolnego i zasad życia wewnątrzszkolnego..

2) Przestrzegać zasady, że „wychowują wszyscy”, także pracownicy administracji i obsługi. 3) Zobowiązać ODN do przygotowania i przedstawienia na szkoleniowych radach pedagogicznych cyklu wykładów pedagogizujących. 4) Wystosować do Ministra Edukacji Narodowej zapytanie o podstawy prawne i zasady, opłacania dyrektora szkoły za dyżury w czasie egzaminów dojrzałości. 5) Umożliwić nauczycielom obserwację pracy w klasach autorskich lub nauczania według programu autorskiego. 6) Organizować ostatnie w roku szkolnym zebrań z rodzicami na 5 tygodni przed końcem roku szkolnego, aby poinformować o zagrożeniu danego ucznia oceną niedostateczną. Rodziców nieobecnych poinformować pisemnie w ciągu następnego tygodnia. 7) Zadbąć, by dokumentacja egzaminów sprawdzających kompletowana była starannie i terminowo. (J.T)

Ważne!

Program "Leonardo da Vinci"

W grudniu 1994 roku Rada Ministrów Unii Europejskiej podjęła decyzję o wdrażaniu programu mającego na celu doskonalenie jakości systemów kształcenia i szkolenia zawodowego w Europie. Głównym hasłem Programu Leonardo da Vinci jest „uczenie się przez całe życie”, czyli edukacja ustawiczna, a oczekiwanym rezultatem jego wdrożenia (do roku 1999) - stworzenie europejskiego laboratorium innowacji w dziedzinie przygotowania zawodowego. Program obejmuje wszystkie aspekty przygotowania zawodowego, m. in. poradnictwo zawodowe, wchodzenie na rynek pracy, doskonalenie zawodowe, edukacja ustawiczna, współpraca między uczelniami i przedsiębiorstwami, kształcenie otwarte, kształcenie na odległość, szkolenie i praktyki zawodowe. Program składa się z czterech sekcji (działów): 1. Rozwój i doskonalenie krajowych systemów kształcenia i szkolenia zawodowego; 2. Doskonalenie form przygotowania zawodowego obejmujących instytucje, studentów i pracowników, z uwzględnieniem współpracy między uczelniami i przedsiębiorstwami. 3. Rozwój umiejętności językowych, upowszechnianie wiedzy i innowacji w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego. 4. Wspieranie procesu zarządzania programem (finansowanie krajowych biur programu, tworzenie „sieci”.

Program realizowany jest w krajach należących do Unii Europejskiej. Jest on otwarty także dla Islandii, Liechtensteinu i Norwegii. Od 1997 r. przewiduje się pełne uczestnictwo w nim także krajów Europy Wschodniej i Środkowej oraz Cypru i Malty. Kraje te mogą brać udział w międzynarodowych projektach realizowanych w ramach Programu, jednak bez możliwości korzystania z odpowiednich funduszy. Realizowane są: 1. Projekty pilotażowe, 2. Międzynarodowa wymiana i staże, 3. Badania, analizy, informacja

Program Leonardo da Vinci ma zmierzać do osiągnięcia większej spójności między polityką Unii w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego a polityką dotyczącą dziedzin, w których rozwój zasobów ludzkich jest kluczem do sukcesu. Program ma się przyczynić do wzmocnienia przemysłowej konkurencyjności Wspólnoty, rozwoju społeczeństwa informacyjnego, poszukiwania możliwości stworzenia nowych miejsc pracy; adaptacji do zmian przemysłowych; inicjatyw. Wspólnoty wspomagających małe i

średnie przedsiębiorstwa, jak również rzemiosło; wzmocnienia związków ekonomicznych i społecznych we Wspólnocie oraz promocji równych szans i rozwoju.

Dokładne informacje oraz dokumenty (np. formularze, Vademecum) można otrzymać w Krajowym Biurze Programu Leonardo da Vinci - Biuro Koordynacji Kształcenia Kadr - Fundusz Współpracy Adres Biura: ul. Koszykowa 79, 02-008 Warszawa, tel. (0-22) 625 28 61; 625 39 37; 625 29 36 (fax (0-22) 625 29 36.. Pracami Krajowego Biura Programu kieruje dr Tadeusz Kozek - dyrektor Biura Koordynacji Kształcenia Kadr - Fundusz Współpracy. Biuro krajowe w roku bieżącym realizuje przedsięwzięcia związane z przygotowaniem Polski do pełnego uczestnictwa od 1997 roku w tym Programie. Joanna Klimkiewicz z Biura Koordynacji Kształcenia kadr nadesłała na adres Kuratorium Oświaty w Słupsku Formularz uczestnika Programu (projektu) z prośbą o wypełnienie i nadesłanie przez zainteresowane placówki oświatowe, instytucje i organizacje. Dane zawarte w wypełnionym Formularzu umieszczone zostaną w bazie danych jednostek poszukujących partnera zagranicą w celu nawiązania współpracy w ramach Programu Leonardo da Vinci. Będą one udostępniane tym instytucjom uczestniczącym w Programie, które taką współpracę z polską chcą rozpocząć. konkurs projektów wyróżnia 5 priorytetów: * nabycie umiejętności; * zacieśnienie bliższych kontaktów między instytucjami kształcącymi lub szkolącymi i przedsiębiorstwami, * przeciwdziałanie wykluczeniu z rynku pracy; * promowanie inwestowania w zasoby ludzkie, * promowanie dostępu do wiedzy i umiejętności zawodowych w procesie kształcenia ustawicznego.

Program Leonardo da Vinci jest wdrażany równocześnie z Programem Sokrates. Wymaga zatem od promotorów dokładnego wskazania w ich propozycjach działań odnoszących się wyraźnie do tego (konkretnego) programu.

Program „Socrates”

Nowy program edukacyjny Unii Europejskiej SOCRATES utworzony został w celu doskonalenia jakości kształcenia dzieci, młodzieży i dorosłych. Jego podstawą jest współpraca międzynarodowa w zakresie wymiany informacji oraz doświadczeń edukacyjnych. Program obejmuje następujące komponenty: ERASMUS (szkolnictwo wyższe), COMPENIUS (szkolnictwo podstawowe i średnie), LINGUA (nauczanie języków obcych), ODL (edukacja niestacjonarna), EURIDICE (sieć informacyjna o systemach edukacyjnych), ARION (wizyty studyjne osób kierujących edukacją), NARIC (sieć ekwiwalencji - uznawalności wykształcenia).

COMENIUS (nazwa pochodzi od nazwiska Jana Amosa Komeńskiego) to „Europa w szkole - szkoła w Europie”. Celem tego Programu jest wspieranie współpracy pomiędzy placówkami realizującymi Europejskie Projekty Edukacyjne (EPE) w zakresie kształcenia w przedszkolu, szkole podstawowej i w szkole średniej. Program COMENIUS wspiera w szczególności trzy Akcje (typy działalności): 1. Partnerską współpracę między placówkami edukacyjnymi, 2. Wdrażanie transnarodowych, interkulturowych projektów odpowiadających szczególnym potrzebom edukacyjnym dzieci imigrantów, pracowników wędrownych oraz Romów; 3. Partnerską wymianę doświadczeń w ramach projektów doskonalenia zawodowego nauczycieli, wspomagającą europejski

wymiar nauczania w szkołach oraz pomoc w kształceniu dzieci o specjalnych potrzebach.

Partnerstwo powinno obejmować grupę szkół z co najmniej trzech krajów, przy czym jedna ze szkół pełni rolę koordynatora odpowiedzialnego za sprawy organizacyjne i dokumentację oraz kontakty z Krajowym Biurem Programu COMENIUS. Obowiązuje zasada 50% udziału w wydatkach poszczególnych szkół. Wstępnej selekcji projektów do wsparcia finansowego dokonuje Krajowe Biuro na podstawie ustalonych kryteriów oceny. Grant dla szkoły koordynującej projekt wynosi rocznie maksimum 3000 ecu, dla szkoły uczestniczącej - 2000 ecu. Decydujący głos w przyznawaniu grantów ma odpowiednia komisja europejska. Dokumentację (na określonych formularzach należy dostarczać do 1 lutego, w przypadku, gdy realizacja projektu rozpocząć się ma we wrześniu ; podanie o grant na wizytę przygotowawczą trzeba składać co najmniej cztery miesiące wcześniej.

W Programie uczestniczyć powinny także organizacje i placówki zajmujące się podnoszeniem kompetencji zawodowych pracowników oświaty. Procedura zgłaszania jest taka sama jak w przypadku przedszkoli i szkół.

W sprawach szczegółowych można kontaktować się z p. dr Bogumiłą Hiszpańską w Ministerstwie Edukacji Narodowej Departament Kształcenia Ogólnego i Nadzoru Pedagogicznego (Al. Szucha 25, 00-918 Warszawa, tel. 628-04-61 wew. 533; fax 621-31-60.

**Centrum Europejskie Uniwersytetu
Warszawskiego (ul. Ksawerów 13, 02-656
Warszawa, tel/fax 45-19-07,45-20-84)**

Centrum Europejskie UW powstało w 1990 roku., a w 1991 r. Rada Europy afiliowała przy nim Ośrodek Informacji i Dokumentacji Rady Europy. W skład Centrum wchodzi: *Sekcja Studiów Europejskich, *Sekcja Badań Naukowych, * Ośrodek Informacji i Dokumentacji Rady Europy, * Ośrodek Informacji i Dokumentacji Wspólnot Europejskich.

Ośrodki udostępniają wszystkim zainteresowanym informacje zawarte w bazach danych i w serwisach informacyjnych. Dostępne są: serwis informacyjny VIDEOTEXT Rady Europy, serwis ECHO (elektroniczna informacja w Unii Europejskiej), baza HUDOC (prawa człowieka), katalog CERES; EPOQUE (dokumenty Parlamentu Europejskiego) oraz EUROBASES, w skład którego wchodzi m. in: CELEX (system prawny) < ECLAS (katalog Centralnej Biblioteki Komisji Europejskiej w Brukseli), SCAD (publikacje Unii Europejskiej, INFO'92 (INFORMACJE O JEDNOLITYM RYNKU WEWNĘTRZNYM uNII), RAPID (baza prasowa), EUROCRON (dane statystyczne) Niektóre z tych baz, jak CELEX i SCAD funkcjonują w wersji CD-ROM. Centrum korzysta też z amerykańskiego serwisu DIALOG.

*Centrum prowadzi: * działalność edukacyjną w postaci uniwersyteckich studiów europejskich oraz szkoleń z zakresu integracji europejskiej; * badania naukowe, * działalność informacyjną, * działalność wydawniczą. Centrum jest także organizatorem (wraz z MEN) konkursu „Europa w szkole”.*

Konferencje doradców i konsultantów w ODN w Słupsku

1) 30 sierpnia 1996 r. w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku odbyła się powakacyjna konferencja doradców metodycznych i konsultantów. Przewodniczyła pełniąca obowiązki dyrektora ODN - mgr Łucja Knop. Poza nauczycielami doradcami i konsultantami w konferencji uczestniczyli: mgr Sławomira Szmielińska - Wicekurator Oświaty oraz mgr Witold Stech - dyrektor Wydziału Kształcenia Podstawowego w Kuratorium Oświaty w Słupsku..

Głównym tematem była analiza pracy doradców i konsultantów w roku szkolnym 1995/96. oraz wnioski do dalszej pracy Szczegółowe sprawozdanie przedstawiła Ł. Knop. W składzie doradców metodycznych następowały niewielkie zmiany. Na początku ub. r. szkolnego było ich 46, potem odeszło 2, a zatrudniono 1. Siedmiu uzyskało pierwszy stopień specjalizacji zawodowej, 2 osoby stopień drugi. Doradcy zorganizowali lub przeprowadzili 31 lekcji pokazowych, opiniowali programy autorskie oraz inne innowacje podejmowane przez nauczycieli; byli organizatorami konferencji i warsztatów, brali udział w charakterze prowadzących zajęcia w doskonaleniu wewnątrzszkolnym. Doradcy metodyczni byli też głównymi projektodawcami zadań i realizatorami (organizatorami) konkursów przedmiotowych. Konsultanci - Wanda Rychły, i Jan Tyborczyk przedstawili funkcjonowanie pracowni - przedmiotów zawodowych oraz informacji pedagogicznej. O działalności innych pracowni (przedmiotów ogólnokształcących oraz nauczania wczesnoszkolnego i problemów opiekuńczo - wychowawczych) poinformowała p. Ł. Knop. Dyrektor Wydziału Kształcenia Podstawowego - mgr Witold Stech podał ogólne zasady organizacji konkursów przedmiotowych w r. szk. 1996/97.

Wicekurator Oświaty - mgr Sławomira Szmielińska poinformowała o zmianie statutu i struktury organizacyjnej Kuratorium oraz o zatrudnieniu od 1 września bież. roku mgr Rafała Nosewicza w charakterze rzecznika praw ucznia i praw dziecka. Przekazała także informacje o zmianach w Karcie Nauczyciela i projektowanych zmianach w rozporządzeniu MEN o nadzorze pedagogicznym. Zaapelowała o bliższą i wzajemną współpracę Kuratorium i ODN. Łucja Knop przedstawiła zmiany w strukturze ODN, a zwłaszcza o utworzeniu odrębnej Pracowni Przedmiotów Humanistycznych, której pracą ma kierować p. mgr Maria Kozak. Następnie omówiła wnioski z analizy wypowiedzi ankietowanych doradców metodycznych. Ankieta zawierała następujące pytania: 1) jaką formę i tematykę przewidujesz celem własnego doskonalenia?, 2) jakie umiejętności związane z Twoją pracą chciałbyś w sobie rozwijać, 3) Jakiej pomocy oczekujesz od pracowników ODN?, 4) Co nowego chcesz wprowadzić do swojej pracy, uwzględniając; - diagnozowanie potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia, - nauczyciela nowatora, - nauczycieli rozpoczynających pracę, - własny warsztat pracy, - współpracę z dyrektorami szkół; 5) Czy przewidujesz i jakie zmiany w zakresie własnej organizacji pracy. (Odpowiedzi na p. 3 ankiety zreferował J. Tyborczyk).

W końcowej części Konferencji wręczono listy pożegnalne mgr Agnieszce Hejmowskiej - doradcy nauczania początkowego oraz mgr Teresie Bouarioua - doradcy języka rosyjskiego i języka francuskiego. Listy pożegnalne skierowano także do odchodzących, a nieobecnych na konferencji doradców metodycznych: mgr Reginy Leśnej (nauczanie początkowe), mgr Eleonory Wójtowicz (matematyka), mgr Doroty Werbińskiej (język angielski), mgr Lucyny Markiewicz (biologia), mgr Dionizego

Kaszuby (wychowanie fizyczne), mgr inż. Zbigniewa Laskusa (przedmioty budowlane). W tym kontekście mgr Lucja Knop poinformowała o potrzebie zatrudnienia: trzech doradców przedmiotów zawodowych i po jednym doradcy - z biologii, matematyki, nauczania początkowego, języka angielskiego, terapii pedagogicznej, informatyki, pedagogiki specjalnej.

2) 21 października 1996 r. w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku miała miejsce kolejna konferencja konsultantów i nauczycieli doradców metodycznych. Celem było omówienie sposobu realizacji najpilniejszych zadań bieżących. Konferencję otworzyła i prowadziła p. Wicedyrektor - mgr Lucja Knop

Zadania bieżące i zalecenia do dalszej pracy przedstawiła p. Dyrektor ODN - mgr inż. Wanda Rychły. Na wstępie poinformowała, że z dniem 15 października bież. roku pracę w naszym ODN w charakterze konsultanta d/s doskonalenia kadry kierowniczej podjął p. mgr Lech Kowalewski. Złożyła Mu życzenia dobrej i owocnej pracy. W najbliższym czasie (listopad) pracę w ODN w wymiarze 1/2 etatu mają także podjąć inni konsultanci - d/s informacji pedagogicznej oraz d/s diagnozy i pomiaru dydaktycznego. Zorganizowana ma być odrębna Pracownia Diagnozy i Pomiaru Dydaktycznego. Zorganizowany będzie kurs podstaw pomiaru dydaktycznego, a ponadto konieczne jest, by grupa doradców ukończyła 270 godzinne studium podyplomowe pomiaru dydaktycznego. Zwróciła też uwagę na potrzebę bliższej współpracy z samorządami terenowymi (gminami), na kontynuowanie udziału doradców i konsultantów w doskonaleniu wewnątrzszkolnym, na zachęcanie nauczycieli do uzyskiwania stopni specjalizacji zawodowej. Ustosunkowała się także do oczekiwań doradców metodycznych, wyrażonych w ankiecie, o której była mowa na poprzedniej konferencji. W miarę posiadanych środków finansowych będą one wdrażane. Wkrótce nastąpi (decyzja kuratorium) zmiana warunków lokalowych. ODN ma przenieść się do Bursy Młodzieżowej przy ulicy Szczecińskiej. Trzeba te pomieszczenia przystosować do potrzeb naszej placówki, a przede wszystkim utworzyć tam dwie sale dydaktyczne. Wydzielony ma być pokój dla doradców. Zorganizowany będzie kurs w zakresie stosowania edytora tekstów „word” Zaapelowała o zgłaszanie (nawet anonimowo) wszelkich propozycji dotyczących usprawnienia naszej pracy.

Mgr Alicja Nykiel - konsultant ODN poinformowała o warunkach i zasadach przyznawania stopni specjalizacji zawodowej. Obowiązuje zarządzenie MEN z dnia 11 grudnia 1992 roku. Nasze województwo obejmuje Komisja Międzywojewódzka przy CEN w Koszalinie. Niektóre przedmioty (egzamin teoretyczny) podporządkowano komisjom w innych województwach. Obowiązuje zasada kolejności w uzyskiwaniu stopni, to znaczy, że trzeba składać oddzielnie i ponownie komplet dokumentów. Można uzyskać do wglądu w naszym ODN broszury z podanymi szczegółowymi warunkami uzyskania stopnia specjalizacji zawodowej w zakresie poszczególnych przedmiotów.

Mgr Elżbieta Trojanowicz - konsultant w ODN - poinformowała o formach doskonalenia nauczycieli. Rozpoczęto zajęcia na kursach dla matematyków, fizyków, obsługi komputera (w Bytowie, Czarnem, w Słupsku). Zakończono już zajęcia warsztatowe (2 formy) dla pedagogów szkolnych i wychowawców w zakresie konwencji praw dziecka. W najbliższym czasie rozpoczyna się zajęcia na kursach: dla nauczycieli języka rosyjskiego, gimnastyki korekcyjnej, z zakresu prowadzenia zajęć korekcyjnych i kompensacyjnych dla wychowawców klas, aktywnych metod dla nauczycieli dzieci niesłyszących. W przygotowaniu są oddzielne kursy pedagogiczne dla nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących, teoretycznych przedmiotów zawodowych,

nauczycieli praktycznej nauki zawodu; kurs dla nauczycieli fizyki, dla kadry kierowniczej pn. „uczyć inaczej” Poza naszą ofertą, obejmującą 46 propozycji, ma się odbyć jeszcze konwersatorium dla nauczycieli języka polskiego. W przygotowaniu są także: kurs z zakresu technik Freinet’a, z zakresu dysleksji, pomiaru dydaktycznego, chemii, historii, języka angielskiego. Natomiast nauczyciele wyrażający gotowość uczestniczenia w kursie z zakresu oligofrenopedagogiki skierowani będą, z powodu małej liczby zgłoszeń, na podobny kurs w Koszalinie

Jan Tyborczyk - konsultant w ODN - przedstawił wybrane zagadnienia z zakresu informacji pedagogicznej. Przede wszystkim zaapelował o dostarczanie materiałów do biuletynu - „Informator Oświatowy”. Następnie przypomniał o potrzebie urealnienia planu wydawniczego i o propozycjach do planu na rok 1997. Propozycja powinna zawierać w szczególności: imię i nazwisko autora opracowania, tytuł, określenie adresata, tj. odbiorcy; krótką charakterystykę zawartości (abstrakt tekstu), przewidywaną objętość, tj. liczbę stron. Poinformował z kolei o udziale naszego ODN w Kaliskiej Giełdzie Wydawnictw Metodycznych, o propozycjach CODN w zakresie pracy z nauczycielem innowatorem (Otwarty Klub Innowatorów, Otwarte Teczki Innowacji, Edukacja Plus), o komputerowym systemie informacji oświatowej (MIS) oraz o Programie Nowa Matura.

Mgr Lucja Knop - wicedyrektor ODN - przedstawiła propozycje tematów zgłoszonych przez konsultantów i doradców metodycznych na zebrania szkoleniowe rad pedagogicznych - w ramach wspierania doskonalenia wewnątrzszkolnego.

Na drugą część Konferencji złożyły się: 1) spotkanie z p. Dorotą Janicką - Majdecką - specjalistką d/s marketingu redakcji Publikacji szkolnych PWN w Poznaniu. 2) zajęcia warsztatowe zakresu rozpoznawania dysleksji i dysgrafii, które przeprowadziła p. Irena Kołakowska - doradca metodyczny nauczania początkowego. (J.T.)

W Zielonej Górze powstała Centrala Pracowni Symulacyjnych

Dyrektor Departamentu Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego MEN - dr hab. Janusz Gęsiński nadesłał pismo Nr DKZiU2-0741-50/96/AF z dnia 28 października 1996 r. następującej treści: „Europeen Practice Enterprises Network „EUROPEAN” w Essen zrzeszający centrale firm symulacyjnych z całego świata postanowił na posiedzeniu w dniach 15-16 czerwca 1996 r. przyjąć w poczet członków polską Centralę Pracowni Symulacyjnych przy Centrum Kształcenia Ustawicznego w Zielonej Górze.

W związku z wymogiem „EUROPEAN”, że na terenie jednego państwa może działać tylko jedna centrala skupiająca pracownie symulacyjne (firmy symulacyjne) powstające przy zespołach szkół, szkołach, centrach oraz placówkach niepublicznych prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne prosimy o wzięcie tego pod uwagę w przypadku podejmowania takiej inicjatywy przez inne placówki działające na Państwa terenie.

Jednocześnie prosimy o upowszechnienie podanej Państwu informacji o powstaniu Centrali Pracowni Symulacyjnych w Zielonej Górze w celu nawiązania z nią ewentualnego kontaktu przez te jednostki organizacyjne, które pragną powołać w swoich strukturach pracownie symulacyjne. Centrala służy pomocą merytoryczną dotyczącą spraw organizacyjnych, metodycznych oraz kontaktów z innymi pracowniami na terenie kraju. Adres Centrali: Centrala Pracowni Symulacyjnych „CENSYM” Centrum Kształcenia Ustawicznego ul. Długa 13 65-401 Zielona Góra, tel. 20-25-71; fax 20-22-37. Dyrektor CKU - mgr Małgorzata Olech-Kłonecka.”

Nowa pracownia "Firma Symulacyjna"

Zakład Doskonalenia Zawodowego w Słupsku

Mając na uwadze konieczność niesienia pomocy w poszukiwaniu nowych dróg życiowych osobom bezrobotnym oraz zagrożonym bezrobociem postanowiono 21 czerwca 1996r. nawiązując do kilkuletniego współdziałania zawrzeć nowe porozumienie o zasadach kierunkach współpracy Zakładu Doskonalenia Zawodowego z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Słupsku. Strony zadeklarowały wolę współpracy i "utrzymania stałego kontaktu w sprawach związanych z przeciwdziałaniem skutkom bezrobocia, przede wszystkim w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego bezrobotnych w celu zwiększania ich możliwości kwalifikacyjnych i zatrudnieniowych". Realizacji tych celów służyć ma między innymi wprowadzenie nowych form szkolenia poprzez Firmę Symulacyjną, obejmującą kształcenie specjalistów menadżersko-administracyjnych.

W Zakładzie Doskonalenia Zawodowego estetycznie urządzone i znakomicie wyposażone sale, w której 7 października br. rozpoczęła działalność fikcyjna firma. Do dyspozycji kandydatów na menadżerów oddano stanowiska pracy wyposażone w nowoczesny sprzęt między innymi: 16 komputerów Pentium 120 z oprogramowaniem, drukarki, kserokopiarki. Uczestnicy szkolenia zostali starannie wyselekcjonowani przez wspólną (RUP w Słupsku i ZDZ w Słupsku) komisję rekrutacyjną spośród 160 osób bezrobotnych. Są to głównie absolwenci szkół średnich i ze Słupska i okolicy, średnia wieku 22 lata. Przez pół roku będą oni się przygotowywać do wypełniania pełnego zakresu czynności administracyjno-finansowych w dobrze funkcjonującej firmie. Zajęcia w Firmie Symulacyjnej prowadzą praktycy gospodarki rynkowej, a także nauczyciele akademicy.

Uczestnicy szkolenia (30 osób) realizują program kursu "Asystentów menadżersko-administracyjnych i finansowych firm" w okresie 26 tygodni szkoleniowych, łącznie 1040 godzin. Zajęcia odbywają się 5 razy w tygodniu po 8 godzin dziennie i odzwierciedlają pracę spółki prawa handlowego. Zdobywają kwalifikacje w zakresie działalności firmy, w tym: organizacji zarządzania, prowadzenia spraw handlowych, zawierania umów i stosowania marż, inwentaryzacji, prowadzenia spraw księgowych i finansowych, obliczanie płac i podatków, obsługi i praktycznego zastosowania komputerów kadr i sekretariatu. Blok praktyczny w postaci ćwiczeń stanowi około 80 % czasu szkolenia i realizowany jest przy wykorzystywaniu nowoczesnych urządzeń biurowych z zastosowaniem technik komputerowych. Prowadzony jest również lektorat języka niemieckiego.

Uroczyste otwarcie Firmy Symulacyjnej odbyło się 8 października br., przy udziale znakomych gości: Krajowy Urząd Pracy - Pan Włodzimierz Trzeciak - dyrektor Departamentu Poradnictwa Zawodowego, Szkolenia Bezrobotnych i Wydawnictw, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Słupsku - Pan Jerzy Tulewski, z-ca dyrektora WUP w Słupsku - Pani Elżbieta Mikołajczak, WOZIRON w Słupsku - Pani kierownik Ewa Wysocka, starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Słupsku - Pani Izabella Panasiewicz, kierownik Wydziału Rynku Pracy WUP w Słupsku - Pani Barbara Kozłowska, wiceprezydent miasta Słupska - Pan Jerzy Wandzel, dyrektor Biura Wojewody w Słupsku - Pan Jacek Muchowski, kierownik RUP w Słupsku - Pan Jan Móldoch, z-ca kierownika RUP w Słupsku - Pani Dorota Jakubowska, Przewodniczący Rejonowej Rady Zatrudnienia w Słupsku - Pan Jerzy Lisiecki.

Pierwsza na Pomorzu Środkowym Firma Symulacyjna ZDZ w Słupsku zamierza podjąć współpracę z innymi firmami tego typu w Polsce. Pierwsze kontakty zostaną nawiązane z Firmą Symulacyjną ZDZ w Częstochowie i Białymstoku.

dr. Ryszard Malinowski

Szkolenie w zakresie prowadzenia pracowni symulacyjnych

W szkoleniu w Przedsiębiorstwie Symulacyjnym "ALFA" istniejącym w Centrum Kształcenia Ustawicznego w Zielonej Górze brał udział Jerzy A. Dzdich z Środkowopomorskiego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Słupsku. Celem szkolenia było poznanie praktycznych metod nauczania w pracowni symulacyjnej oraz nabycie umiejętności organizowania takich pracowni i opracowania programów nauczania.

Przedsiębiorstwo Symulacyjne "ALFA" w Zielonej Górze rozpoczęło swoją działalność 1.09.1993r.. W firmie istnieje 20 stanowisk pracy w 4 działach - osobowym, produkcji, handlu i finansowo - księgowym. Program nauczania podzielony jest na działy i dni. W pierwszym dniu uczniowie losują stanowiska pracy i opracowują schematy organizacyjne działów i zakresy czynności. Codziennie przeprowadzana jest narada robocza, na której każdy uczeń przedstawia co będzie robił w danym dniu. Wszystkie czynności wykonywane są przez uczniów odręcznie i przy pomocy komputerów. W następnych dniach realizowana jest praca w poszczególnych działach, a uczeń w trakcie nauki przechodzi przez wszystkie działy. Ostatni dzień przeznaczony jest na zaprezentowanie nabytych umiejętności. Celem nauki w pracowni symulacyjnej jest nie tylko nabycie umiejętności zawodowych, ale i współpracy z innymi ludźmi, dyscypliny pracy oraz rozwiązywania problemów wynikających z istoty pracy np. zakłócenia w produkcji spowodowane brakiem prądu, zapasy nieuczestniczące w obrocie itp./W trakcie szkolenia uczestnicy opracowali charakterystykę przedsiębiorstwa symulacyjnego /formę prawną, kapitał, przedmiot i zakres działalności gospodarczej, zatrudnienie/, schemat organizacyjny, zadania dla komórek organizacyjnych, plany zakupu i sprzedaży towarów, plany kosztów i rentowności przedsiębiorstwa oraz symulowali zdarzenia gospodarcze.

Szkolenie w przedsiębiorstwie symulacyjnym pokazało, iż można w nim uczyć zarówno osoby nie posiadające jeszcze zawodu, przekwalifikowywać (głównie bezrobotnych), dokształcać w zawodzie oraz aktualizować wiadomości i umiejętności zawodowe osób, które ze względów losowych zawiesiły pracę. Jest to bardzo istotne ponieważ aktualne wymogi rynku pracy narzucają konieczność odchodzenia od kształcenia w wąskich specjalizacjach, do kształcenia szerokoprofilowego połączonego z uzyskaniem odpowiednich umiejętności praktycznych w zawodzie, umożliwiających podjęcie pracy w wielu pokrewnych zawodach i specjalnościach. Braki w przygotowaniu praktycznym utrudniają znalezienie pracy, gdyż zakłady nie zawsze chętnie przyjmują dzisiaj praktykantów lecz poszukują wykwalifikowanych pracowników zdolnych do obsługi wielu stanowisk pracy. Z tej też przyczyny istniejące szkoły zawodowe często przyczyniają się do zwiększenia liczby bezrobotnych zamiast kształcić wszechstronnie przygotowanych fachowców. Przedsiębiorstwa symulacyjne mogą natomiast przygotować do podejmowania pracy na różnych stanowiskach, gdyż mogą stać się ośrodkami kształcenia pracowników w warunkach jak najbardziej zbliżonych do rzeczywistości.

W przedsiębiorstwach symulacyjnych uczniowie mogą nabywać umiejętności od najprostszych do najbardziej złożonych, od działania w zakresie technicznym do rozwiązywania najbardziej kompleksowych problemów zawodowych, osobowościowych i interpersonalnych.

Jerzy Dzdich

Seminarium gastronomiczne w Eisenhuttenstadt.

W dniach 30.09 - 2.10 1996 r. odbyła się druga część seminarium szkoleniowego w zakresie gastronomii. Seminarium miało miejsce w QCW (QualifizierungsCentrum der Wirtschaft) mieszczącego się na terenie kombinatu EKO 2000 w Eisenhuttenstadt.

Na wstępie przypomniano informacje przekazane w pierwszej części seminarium, dotyczące zdobywania kwalifikacji zarówno przez młodzież jak i dorosłych, którzy zmuszeni byli zmieniać profil swojego nabytego wcześniej zawodu. Przekazano również interesujące nas dane mówiące o formach przeprowadzania egzaminów cząstkowych i końcowych w zawodach gastronomicznych (kucharz, kelner, hotelarz, gastronom, kupiec (referant)).

W pierwszym dniu szkolenia zadaniem uczestników było zaproponowanie dań i potraw typowo polskich, które miały być sporządzone i serwowane w restauracji ćwiczeniowej QCW w następujących dniach seminarium.

Postanowiono przygotować następujące dania:

Danie pierwsze: zupa - barszcz czerwony z uszkami.

Drugie dania:

I. zrazy zawijane, kluski śląskie i buraczki zasmażane jako dodatki;

II. kurczak z nadzieniem polskim (wytrybowany), dodatki: ziemniaki puree, marchewka z wody, fasola szparagowa z bułką tartą;

III. schab nadziewany śliwkami, kluski drożdżowe na parze, surówka po królewsku, marchewka z jabłkiem;

IV. pierogi z kaszy gryczanej z nadzieniem serowym, kapusta czerwona prażona;

Desery:

I. gruszki w sosie waniliowym;

II. ptasie mleczko z owocami.

W kolejnych dniach gotowano wyszczególnione wyżej potrawy i serwowano gościom odwiedzającym.

Równoległe z daniami polskimi przygotowywane były dania niemieckie. Uczestnicy seminarium mieli możliwość zaobserwowania, w jaki sposób są one sporządzane, jakie dodatki są podawane. Karta potraw niemieckich była zatytułowana: "Specjalność z Brandenburga". Menu obejmowało następujące dania:

Zupa: rosół z warzywami (oderbruch)

Zestawy dań zasadniczych:

I. filet z sandacza po szpewaldzku, kartofle w całości z koperkiem / pietruszką;

II. pieczona golonka wieprzowa z chrzanem, biała kapusta, ziemniaki z pietruszką;

III. pieczona wątróbka po "szlanbetalsku", ziemniaki tłuczone ze słoniną, sałatka z pomidorów;

IV. danie po frankfurcku "natsherr", pieczone kartofle z szynką i majerankiem;

Desery:

I. Biedny Rycerz;

II. Ciasteczka jabłkowe w polewie waniliowej.

Na zakończenie podziękowano uczestnikom seminarium za współpracę i rozdano dyplomy uczestnictwa w szkoleniu gastronomicznym.

Neurolingwistyczne programowanie

(Trening prowadzony przez mgr Annę Pakszys PRAKTYK NLP(PRACTITIONER of NLP))

Trening przeznaczony jest dla nauczycieli, psychologów, pedagogów i wychowawców zajmujących się nauczaniem i wychowaniem ze szczególnym uwzględnieniem osób pracujących z młodzieżą zagrożoną uzależnieniami i z rodzin dysfunkcyjnych.

W programie:

- Poznawanie własnych systemów reprezentacji i submodalności.
- Ćwiczenia elastyczności i dopasowania komunikacji w kontakcie indywidualnym i z grupą młodzieży.
- Nauka diagnozy potrzeb społeczno-rozwojowych grupy.
- Modyfikacja stereotypów zachowań utrudniających nawiązywanie konstruktywnych relacji z wychowankiem.
- Świat uczuć młodzieży z rodziny dysfunkcyjnej - praca z metaforą w kontakcie indywidualnym i grupowym.
- Sposoby docierania do własnego potencjału kreatywności i ekspresji oraz ich rozwój.
- Sposoby zmiany przekonań o sobie (technika reframingu).
- Elementy pracy z lękiem i skutkami przemocy doznanej przez dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
- Wprowadzenie do modelingu (procesu rozpoznawania sekwencji idei i zachowań umożliwiających wykonanie zadania) jako podstawy przyspieszonego uczenia się.
- "Linia czasu" - przeszłość- teraźniejszość-przyszłość (strategie zmierzające do przemian osobowościowych).
- Konstruktywne metody rozwiązywania konfliktów przez negocjacje i mediacje.

Celem treningu jest uzyskanie przez jego uczestników umiejętności pozwalających na sprawne i skuteczne stosowanie najnowszych strategii wychowawczych, zwiększenie umiejętności komunikacji i utrzymanie klimatu zaufania w relacji nauczyciel-uczeń.

(Anna Pakszys. Szkoła Podstawowa Nr 2 w Słupsku)

Polecamy:

Jana Drzeżdżona nie dokończony tryptyk społeczny a edukacja regionalna.

Gdańsk 1995.

Deklaracja Słubicka

(przyjęta na polsko - niemieckim sympozjum naukowym, Frankfurt nad Odrą - 30.05- 1.06 1996)

Koegzystencja na granicach języków i kultur wywołuje w świadomości ludzi konieczność działania politycznego w szczególnie dużym stopniu. Kompetencja interkulturowa wymaga również kompetencji językowej. Jakość wspólnego życia Niemców i Polaków uzależniona jest również od jakości życia przy wspólnej granicy. Granica na Odrze i Nysie zasługuje w tym względzie na szczególną uwagę.

W poczuciu odpowiedzialności i zrozumienia tego że, tworzenie się świadomości nie jest jedynie zależne od informacji, polskie i niemieckie Związki Nauczycieli Języków Obcych wraz z lokalnymi, regionalnymi i ponadregionalnymi instytucjami zainicjowały projekt, który wskazuje konkretne możliwości niemiecko-polskiej współpracy - przede wszystkim w regionach nadgranicznych.

Projekt ten ma na celu pobudzenie inicjatyw wzdłuż niemiecko-polskiej granicy, np.:

- Projekty spotkań organizowanych dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym (SPOTKANIE)
- Prawo do studiowania po obu stronach Odry poprzez otwarcie polskich i niemieckich liceów dla uczniów z sąsiedniego kraju.
- Projekty ponad graniczne w dziedzinie zawodowej.
- Rola UE „Viadrina” jako uniwersytetu pomostu (udział polskich studentów to ponad 30%) i jego oddziaływanie na cały region.
- Collegium Polonicum w Słubicach jako wspólna naukowa instytucja uniwersytetów partnerskich w Poznaniu i Frankfurcie
- Współpraca przygranicznych szkół wyższych Polski z instytucjami naukowymi w Republice Federalnej Niemiec (Przykład: Germanistyka w Szczecinie).
- Projekty niemieckich i polskich instytutów kultury, szczególnie Instytutu Goethego.
- Wspólne wydawanie niemieckich i polskich gazet (DODATKI).
- Projekty na płaszczyźnie komunalnej (wspólne posiedzenie rad miejskich)

Oczekujemy od osób odpowiedzialnych w ministerstwach, związkach i instytucjach wsparcia i dalszego rozwoju istniejących inicjatyw.

Analiza istniejącego stanu rzeczy w czasie kolokwium i porównanie do sytuacji na granicy niemiecko-francuskiej uprzytomniła, że obecne przedsięwzięcia są niewystarczające i wymagają rozszerzenia:

- Uczulanie (poprzez język na działanie pro europejskie po obu stronach granicy.
- Stworzenie przesłanek dla wzajemnego zrozumienia i porozumienia poprzez popieranie pozytywnej oceny języka i kultury sąsiada.

- Stworzenie dodatkowych możliwości do nauki języka kraju sąsiedniego, np. nauka języka polskiego jako drugiego, względnie później zaczynanego języka obcego.
- Ponadregionalne i skierowane na granicę jako fenomen dalsze kształcenie nauczycieli pod kątem euroregionów (ponadgraniczna aktywność nauczycieli).
- Planowe przekazywanie realnego obrazu sąsiadów w mediach, rezygnacja z ujęć szablonowych.
- Rozwój koncepcji lekcji, w szczególności lekcji języka obcego, która pozwala na otwarcie w stronę innych języków.
- Rozwój programów nauczania i materiałów dydaktycznych skierowanych na stosunki przygraniczne.
- Promowanie wspólnych projektów kulturalnych.
- Promowanie wymiany przygranicznej.
- Stworzenie sieci współpracujących ze sobą związków nauczycieli języków obcych np. krajowe związki nauczycieli języków obcych, Polski Związek Nauczycieli Języka Niemieckiego.
- Rozwój współzawodnictwa językowego po obu stronach granicy.
- Wykorzystanie współzawodnictwa federalnego w dziedzinie języków obcych dla prezentacji niemiecko-polskich projektów, współpraca z polską Olimpiadą Języka Niemieckiego.

Autorzy tego projektu apelują niniejszym do członków zarządów o reakcję na tę inicjatywę. Apelujemy również do zarządów kultury, mediów i wszystkich odpowiedzialnych w regionie przygranicznym o to, aby kontaktom językowym i kulturowym w nadgranicznym regionie niemiecko-polskim stworzyć konieczne priorytety. Autorzy pragnęliby, aby przy opracowywaniu programów nauczania, planów kształcenia i materiałów dydaktycznych zostały mocniej uwzględnione osobliwości w stosunkach niemiecko-polskich. Apelujemy do wszystkich instytucji i zajmujących się kształceniem, dokształcaniem i nauką uzupełniającą o to, aby aktywnie wspomagali wyżej opisane przedsięwzięcia.

Autorzy tego projektu dziękują w imieniu uczestników Fundacji Roberta Boscha za wspaniałomyślne wspomaganie projektu. Słowa podziękii kierujemy również do UE „Viadrina” we Frankfurcie O., a przede wszystkim do miasta Słubice i Collegium Polonicum.

"Gazeta Dzieci"

Dwumiesięcznik prezentuje owoce pracy twórczej, wiersze, opowiadania, legendy, rysunki, artykuły, relacje z wydarzeń szkolnych itp.

Redakcja: ul. Legnicka 84/4, 54 - 206 Wrocław.

Konferencja w sprawie organizacji Europejskiego Konkursu Szkolnego

(MEN 7 X 96 r.)

Konferencja, dotyczyła Europejskiego Konkursu

Szkolnego - „Europa w Szkole”. Orandze tego konkursu niech świadczy fakt, że to już 43 jego edycja, której patronuje Rada Europy. Polska uczestniczy w nim po raz piąty.

W tym roku hasłem konkursu jest „Kultura Europy XXI wieku”. Swym zasięgiem obejmuje on szeroką rzeszę dzieci i młodzież. Do zadań uczestników należy wykonanie pracy indywidualnej na powyższy temat, w wybranej przez siebie technice.

Celem konkursu jest krzewienie idei zjednoczonej Europy poprzez włączenie dzieci i młodzieży w kształtowanie ogólnoeuropejskich wartości.

W minionych latach polscy uczestnicy konkursu byli wielokrotnie nagradzani medalami, nagrodami rzeczowymi, wyróżnieniami, dyplomami i skierowaniami na europejskie zgrupowania młodzieży. Wyróżniano też nauczycieli - opiekunów.

Z informacji uzyskanych podczas konferencji wynika, że regulamin konkursu winien znajdować się już w szkołach a wszelkie zapytania dotyczące etapu ogólnopolskiego należy kierować do głównego wizytatora w Departamencie Kształcenia Ogólnego w Warszawie, pani Ewy Repsch (tel. 628-04-61, wew. 376).

mgr Jerzy Liszewski

Konferencja na temat doskonalenia nauczycieli w zakresie edukacji europejskiej

Rada d/s Edukacji Europejskiej przy Ministrze Edukacji Narodowej, oraz Kuratorium Oświaty w Płocku i Wyższa Szkoła Humanistyczna w Pułtusku, były organizatorami konferencji naukowej na temat doskonalenia nauczycieli w zakresie edukacji europejskiej - „Europa w Szkole”. Konferencja odbyła się w dniach 19-20 października 1996 r. w Płocku i w Pułtusku.

Konferencję otworzyła Kurator Oświaty w Płocku, *Anna Misiak* krótką informacją o Płocku i województwie. Następnie głos zajął przewodniczący Rady d/s Edukacji Europejskiej, *prof. Jan Ciechanowski*, informując o roli Rady.

Inaugurujący I sesję naukową odczyt *prof. Andrzej Harysimowicz* poświęcił integracji Polski z Europą, zwracając szczególną uwagę nie na aspekt geograficzny, a na integrację ze strukturami Unii.

Honorowym gościem konferencji był Minister Edukacji Narodowej, *prof. Jerzy Wiatr*, który uczestniczył we wszystkich sesjach naukowych, poprzez pełne dwa dni. Jego wystąpienie kilkakrotnie akcentowało wolę i nadzieję, by „na 1000-lecie Zjazdu Gnieźnieńskiego wizja wprowadzenia pełnoprawnej Polski do Zjednoczonej Europy stała się faktem”.

Sesję I zakończył *doc. Czesław Guzik* referatem dotyczącym rolnictwa [polskiego w drodze do wspólnej Europy].

Sesja II zdominowana była wyzwaniem stawianym przed nami w progu XXI wieku. Rozpoczęła się odczytem, przygotowanym przez *posła Andrzeja Wielowieyskiego*. Następne wystąpienia dotyczyły przekonań i postaw w edukacji na rzecz wspólnej Europy, edukacji w polskiej szkole, programowi PHARE SIERRA - PEIE,

programowi Forum Młoda Europa i programowi TESSA.

Zajęcia popołudniowe zdominowane były przez warsztaty metodyczne, prowadzone przez zespoły trenerskie, wyszkolone w ramach programu PHARE SIERRA - PEIE, zrealizowanego przez Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli. Wśród wielu tematów, były takie jak:

1. Budowanie demokracji w szkole z wykorzystaniem doświadczeń duńskich.
2. Projektowanie edukacji międzyprzedmiotowej do wybranych zagadnień.
3. Bezpieczeństwo europejskie w jego różnych wymiarach.
4. Polska w Unii Europejskiej - korzyści i bariery.
5. Obywatel Unii Europejskiej..
6. Europa dzisiaj - zjednoczona czy podzielona?

Drugi dzień konferencji rozpoczął się od przewiezienia wszystkich uczestników /ok. 100 osób/ do Pułtuska. Tam w budynku Wyższej Szkoły Humanistycznej przywitał nas jej rektor *prof. Andrzej Bartnicki*. W kilku słowach przedstawił dzieje, założonej przez siebie uczelni, która 30 września 1996 roku uzyskała uprawnienia magisterskie, równoprawne z dyplomami uczelni państwowych.

III sesję naukową rozpoczął *prof. Aleksander Gieysztor* znakomitą wystąpieniem - „Europa - idea i rzeczywistość w historii”. Jak poinformowali organizatorzy, teksty wystąpień znajdują się w przygotowanych materiałach pokonferencyjnych.

Pozostałe wystąpienia drugiego dnia konferencji dotyczyły możliwości podejmowania studiów europejskich w szkołach wyższych Polski. Odpowiednią literaturę naukową i materiały pomocnicze dla nauczycieli edukacji europejskiej omówił *prof. Adam Wojtaszczyk*.

Podsumowaniem konferencji był wyśmienity obiad w jakże wspaniałych wnętrzach Domu Polonii w Pułtusku, po którym uczestników pożegnano i odwieziono na Dworzec Centralny w Warszawie.

mgr Jerzy Liszewski

Uwaga!

1. Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży (DJWM) Referat Wymiany Szkolnej przekazała list z miasta Karlsruhe (76124 Karlsruhe, Gesellschaft für Ausländerfragen, Kaiserallee 12 d; tel. 0721/844473; tel./fax 0721/844410). Władze szkolne z tego miasta proszą o pomoc w znalezieniu polskich szkół, które mają techniczne możliwości i chęci nawiązania kontaktów przez internet lub mailbox.

2. Przewodniczący Komitetu Głównego Olimpiady Wiedzy o Prawach Człowieka /ul. Reja 25, 87-100 Toruń, tel/fax (0-56)543-573/ zawiadamia, że z powodu opóźnienia się druku Informatora Olimpiady przedłuża się termin zgłaszania do udziału w Niej do końca listopada bież. roku. Ponadto przesuwa się o tydzień wszystkie terminy eliminacji szkolnych, tj.: a) do 7 grudnia bież. roku Komitet Główny Olimpiady prześle za pośrednictwem Kuratorium Oświaty materiały niezbędne do przeprowadzenia eliminacji szkolnych -tematy pracy pisemnej i pytania ustne oraz materiał pomocniczy; b) 13 grudnia powinna być napisana szkolna praca pisemna, c) 20 grudnia powinno odbyć się szkolne eliminacje ustne, d) do 5 stycznia 1997 należy przesłać protokoły eliminacji szkolnych do komitetu Okręgowego w CEN w Gdańsku, e) 19 stycznia 1997 komitety okręgowe prześlą dane o eliminacjach szkolnych do Komitetu Głównego.

Kolejne terminy pozostają bez zmian. Finał ogólnopolski: 11 kwietnia 1997 - przyjazd do Torunia, 12 kwietnia - egzaminy ustne, 13 kwietnia - super- finał procesowy.

Założenia organizacyjne i regulaminy konkursów przedmiotowych

Do szkół podstawowych przesłano broszurę zawierającą podstawowe ustalenia organizacyjne i regulaminowe konkursów przedmiotowych. Z dokumentu tego, przygotowanego przez doradców metodycznych oraz przez starszego wizytatora w Kuratorium Oświaty - mgr Mirosławę Mikuś wybraliśmy informacje o terminach poszczególnych szczebli eliminacji konkursowych:

1. Język polski - I etap: 4.01.1997; II etap: 15.02.1997; III etap: 22.03.1997 (SP Nr 3 w Słupsku, ul. Deotymy 15 a, tel. 42 46 31);

2. Historia - I etap: 22.02.1997; II etap - 5.04.1997; III etap: 10.05.1997 (SP Nr 2 w Słupsku, ul. Henryka Pobożnego 2, tel. 42 31 41);

3. Matematyka -18.01.1997; II etap: 1.03.1997; III etap: 26.04.1997 (SP Nr 6 w Słupsku, ul. Starzyńskiego 6, tel.42 46 66);

4. Fizyka - I etap: 15.03.1997; II etap:12.04.1997; III etap: 24.05.1997 (SP Nr 8 w Słupsku, ul. Banacha 17, tel.43 05 24);

5. Chemia - I etap: 11.01.1997; II etap:22.03.1997; III etap: 19.04.1997 (SP Nr 15 w Słupsku, ul. Leszczyńskiego 17, tel. 43 10 66);

6. Biologia - I etap: 15.02.1997; II etap: 15.03.1997; III etap: 17.05.1997 (SP Nr 4 w Słupsku, ul. Sobieskiego 2, tel. 43 22 02);

7. Geografia -I etap: 22.02.1997; II etap: 5.04.1997; III etap:10.05.1997 (SP Nr 1 w Słupsku, ul. Lutostawskiego 23, tel. 42 55 01);

8. Język rosyjski - I etap: —; II etap: 22.03.1997; III etap: 26.04.1997 (SP Nr 16 w Słupsku, ul. Zaborowskiej 2, tel.43 17 85);

9. Język angielski - I etap: 25.01.1997; II etap: (jeszcze nie ustalono), III etap (daty jeszcze nie ustalono, miejsce: Młodzieżowe Centrum Kultury w Słupsku, ul. 3 Maja 22, tel. 43 11 30);

10. Język niemiecki - I etap —, II etap: 8.03.1997; III etap: 17.05.1997 (Społeczna Szkoła Podstawowa, ul. Dunikowskiego 3, tel. 43 01 57);

11. Informatyka - I etap: —; II etap: 8.03.1997; III etap: 12.04.1997 (SP Nr 17 w Słupsku, ul. Grotgera 10a, tel. 43 78 97).

Broszura zawiera także regulaminy oraz terminy eliminacji kilku innych konkursów:

A) Konkursu Ortograficznego Klas III (eliminacje szkolne - do 19 kwietnia, eliminacje rejonowe - do 10 maja, eliminacje wojewódzkie w SP Nr 17 w Słupsku - 24 maja 1997r);

B) V Wojewódzkiego Konkursu Ortograficznego (eliminacje szkolne - do 19 marca 1997, eliminacje rejonowe - 5.04.1997, finał w SP Nr 17 w Słupsku - w roboczą sobotę maja 1997 r.);

C) Międzynarodowego konkursu Matematycznego „Kangur «97” (Szkoły powinny zgłosić swój udział w Konkursie do ODN. w terminie do 10 stycznia 1997 r. Zgłoszenie powinno zawierać: ilościowe zestawienia tabelaryczne (klasami, listę imienną uczestników - klasami, kserokopię dowodu wpłaty na podane konto; Szkoły, które zgłoszą 20 uczestników będą rozwiązywać test u siebie i staną się „punktem kangurowym”, szkoły, które zgłoszą mniej niż 20 uczestników - będą na czas rozwiązywania piusennego testu

dołączone do najbliższej placówki, tj. „punktu kangurowego”). data i godzina konkursu, a także kwota (opłata udziału) i numer konta podane zostaną w terminie późniejszym - po ustaleniach z TO PTM w Toruniu;

D) V Edycji Wojewódzkiego Konkursu Recytatorskiego „Sacrum w literaturze polskiej”(eliminacje rejonowe dla uczniów klas I-IV - 12 kwietnia 1997 r o godz. 10,00 w SP Nr 1 w Słupsku; eliminacje rejonowe dla uczniów klas V-VIII - 12 kwietnia 1997 r. o godz. 10,00 w SP Nr 7 w Słupsku, ul. Kilińskiego 38, tel. 42 24 93; finał konkursu - 26 kwietnia 1997 r. o godz. 10,00 w SP Nr 11 w Słupsku, ul. Prof. Lotha 3, tel. 42 59 33)

XVIII Słupska Olimpiada Młodzieży

Kurator Oświaty oraz Dyrektor Wydziału Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Wojewódzkiego w Słupsku wystosowali pismo(z dnia 1 września 1996r) do dyrektorów szkół podstawowych i do dyrektorów ośrodków sportu i rekreacji w sprawie organizacji XVIII SOM. W Olimpiadzie mają obowiązkowo uczestniczyć wszystkie szkoły podstawowe. Ośrodki sportu i rekreacji, Zrzeszenie LZS oraz Słupski Szkolny Związek Sportowy mają udostępniać nieodpłatnie obiekty sportowe oraz włączyć się do organizacji eliminacji i zawodów finałowych.

Słupski Szkolny Związek Sportowy rozesłał do szkół „Kalendarz XVIII SOM”. Zamieszczono w nim 1. Apel do dyrektorów szkół, rad pedagogicznych i działaczy sportowych o rozwijanie kultury fizycznej oraz o otoczenie opieką szkolnych i uczniowskich klubów sportowych .2.”Zadania (organizacyjne i programowe) oraz zasady finansowania SSZS w roku szkolnym 1996/97.; 3. Wykaz rejonów SSZS (Rejony I -II miasto Słupsk, Kazimierz Skiba SP Nr 2 w Słupsku,; Rejon III - rejon Słupsk, Alicja Polak SP Nr 2 w Słupsku; Rejon IV - Lębork, Ryszard Rozwadowski; Rejon V - Bytów Wojciech Wojgienica, SP Nr 1 W Bytowie; Rejon VI - Miastka, Lech Warsiński - dyrektor OSRIIRON w Miastku; Rejon VII - Sławno, Jan Gut SP Nr 2 w Sławnie; Rejon VIII - Człuchów, Ryszard Szybajło SP Nr 3 w Człuchowie); 4. Program Igrzysk dla rocznika 1982/83 oraz dla rocznika 1984 i młodszych; 5. Zasady punktacji; 6. Terminarz rozgrywek; 7. Klasyfikacja końcowa XVII SOM w kategorii mini piłki siatkowej, piłki siatkowej, mini koszykówki, koszykówki, mini piłki ręcznej, piłki ręcznej, piłki nożnej, piątek piłkarskich, UNIHOOC, tenisa stołowego pływania - sztafety, pływania - dwuboju, indywidualne biegi przełajowe, sztafetowe biegi przełajowe, czwórboj LA, liga lekkoatletyczna, lekka atletyka - indywidualnie; 8. Główne osiągnięcia zawodników w r. szk. 1995/96: a) w imprezach centralnych (V m. SP Nr 16 w finale krajowym „piątek piłkarskich”, XV m. SP Nr 5 w Bytowie w czwórboju LA dziewcząt, XVIII m. SP Nr 2 w Sławnie w czwórboju LA chłopców, „Finał krajowy SP Nr 3 w Człuchowie w turnieju piłkarskim klas V i młodszych w piłce nożnej) b) w igrzyskach makroregionalnych; 9. Klasyfikacja generalna z igrzysk młodzieży szkolnej (I - SP 2 w Sławnie, II - SP 16 w Słupsku, III - SP 17 w Słupsku, IV - SP 14 w Słupsku, V - SP w Przechlewie, VI - SP Nr 3 w Człuchowie, ... n.). 10. Klasyfikacja szkół miejskich; 11. klasyfikacja szkół wiejskich, 12. Klasyfikacja końcowa udziału w imprezach sportowych; 13. Klasyfikacja jednostek administracyjnych oraz zestawienie liczbowe. W zawodach wszystkich szczebli startowało: ogółem 102 546 osób , z tego w zawodach gminnych - 70 035, w zawodach rejonowych - 28 748, w zawodach wojewódzkich - 3 763.

Do Kalendarza załączono wzory: 1. Informacji z zebrania sprawozdawczo-wyborczego SKS oraz Protokołu oceny konkursu „Sport dla każdego”

Konkurs Orki Szkół Rolniczych

19 października 1996 r. w Zespole szkół Rolniczych w Sławnie odbył się *I Międzywojewódzki Konkurs Orki Szkół Rolniczych*. Uczestniczyło w nim 13 uczniów, w tym 6 finalistów z pięciu zespołów szkół rolniczych z województwa śląskiego i 7 finalistów z sześciu szkół rolniczych z województwa koszańskiego. W ocenie głównego sędziego Konkurs był trudny. Hart ducha i uczniowskie zmagania obserwowali z uznaniem liczni goście, a wśród nich poseł *Zbigniew Galicki*.

Uczestnicy Konkursu mogli uzyskać maksymalnie 100 punktów. Laureaci oraz ich opiekunowie - nauczyciele mechanizacji rolnictwa otrzymali nagrody rzeczowe i dyplomy:

I miejsce - *Rafał Janocha*, ZSR Świątki k/ Szczecinka województwo koszańskiego - 83,4 pkt. (nauczyciel - *Dariusz Balcer*);

II miejsce - *Artur Dydyna*, ZSR Świdwin, województwo koszańskiego - 79,3 pkt. (nauczyciel - *Zbigniew Tomasz*);

III miejsce - *Jacek Sobczak*, ZSR Świdwin, województwo koszańskiego - 74,7 pkt. (nauczyciel - *Józef Mikułko*);

IV miejsce - *Andrzej Ginda*, ZSR Człuchów, województwo śląskie - 72,9 pkt. (nauczyciel - *Tadeusz Zimny*);

V miejsce - *Bartłomiej Niedziółka*, ZSR Łodzierz k/ Miastka, województwo śląskie - 71,8 pkt. (nauczyciel - *Stanisław Frycz*).

Nagrody z budżetu Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej ufundowali dysponenti Środków finansowych II stopnia - ZSR w Słupsku i ZSR w Świątkach k/ Szczecinka. Ponadto sponsorami nagród byli również: Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boninie (województwo koszańskiego), Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Strzelinie (województwo śląskie), AGROMA w Koszalinie, Towarzystwo Ubezpieczeniowe „POLISA” w Sławnie, Wójt Gminy Sławno, Przedsiębiorstwo FOX-OIL w Sławnie (przedstawiciel rafinerii Gdańskiej).

Serdecznie gratuluję uczniom dużych umiejętności. Gratuluję także nauczycielom, którzy przygotowali uczniów do uczestnictwa w I Międzywojewódzkim Konkursie Orki Szkół Rolniczych.

(st. wiz. mgr Barbara Major-Milewczyk)

Konkurs "Odzyskanie Niepodległości"

Konkurs (dla uczniów szkół średnich) Wojewódzki Ośrodek Kultury w Słupsku zorganizował po raz czwarty. Z 19 zespołów do finału zakwalifikowano uczniów z LO w Uście i z I i IV LO ze Słupska. Wygrała reprezentacja I LO.: Damian Awieruszko, Andrzej Dutka, Karolina Kwiecińska (opiekun p. Mariusz Kubiak).

XIII Konkurs**Literackiej Twórczości Dziecięcej**

Trzynastka przynosi szczęście!

Drodzy Państwo Dyrektorzy, Nauczyciele Poloniści Bibliotekarze szkół podstawowych województwa śląskiego,

Już trzynasty raz młode talenty literackie z Waszych szkół będą mogły wziąć udział w organizowanym przez Szkołę Podstawową Nr 4 w Słupsku Konkursie Literackiej Twórczości Dziecięcej przybierającym od kilku lat zasięg imprezy ogólnopolskiej.

Myślimy, że warto ujawnić dziecięcych twórców i ich teksty, a któż - jeśli nie Państwo - zna ich najlepiej?

Konkursowi wiernie i wspaniałomyślnie patronują: Kuratorium Oświaty w Słupsku, Wydział Oświaty Urzędu Miejskiego w Słupsku, Wydział Kultury, Sportu i Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Słupsku, ODN w Słupsku, "Grawipol" w Słupsku, "Pomorzanka" w Słupsku

Regulamin Konkursu

1. Wiersze lub opowiadania uczniowskie należy - do 15 lutego 1997r przesłać na adres:

Szkoła Podstawowa Nr 4 w Słupsku, ul. Sobieskiego 3,
76-200 Słupsk, z dopiskiem XIII KLTDz

2. Teksty powinny zawierać konieczne informacje o autorze: imię, nazwisko, klasa, adres szkoły oraz nazwisko opiekuna.

3. Tematyka wierszy i opowiadań jest całkowicie dowolna, zależna jedynie od wyobraźni, talentu, doznań, przeżyć i inwencji ich autora.

4. Prace oceniane będą w trzech kategoriach wiekowych: kl. I - IV; V - VI; VII - III.

5. Laureaci i osoby wyróżnione zaproszeni zostaną do udziału w uroczystym podsumowaniu Konkursu w maju 1997 roku.

6. Ich teksty opublikujemy w kolejnym tomiku wierszy i opowiadań.

Nagrody - tradycyjnie już - wręczą: Pani Wanda Chotomska i ... Bez niespodzianek byłoby niezgodnie z tradycją Konkursu i ... chyba mniej interesująco.

7. Jury tworzyć będą - też tradycyjnie - pracownicy naukowcy WSP, dziennikarze, pisarze i poeci regionalni oraz tacy zaprzyjaźnieni, znani twórcy literatury dla dzieci i młodzieży jak: Wanda Chotomska, Emilia Waśniowska i ... To też niespodzianka - zgodna z ideą trzynastki.

8. Ostatni punkt informacji o konkursie to gorąca prośba o sprawdzenie przez Państwa, autorstwa tekstów dziecięcych.

Plagiaty świadczą wprawdzie nie zawsze o nieuczciwości dziecka lecz i o utożsamianiu się cenzora z ulubionym tekstem, ale... Państwo wszak znacie możliwości swoich wychowanków najlepiej.

Zainspirujcie Państwo Dzieciaki do Pióra.

*Jolanta Wiśniewska - dyrektor SP Nr 4 w Słupsku
Maria Pietryka - doradca metodyczny ODN*

V Ogólnopolski Ekologiczny Turniej Młodzieży "O przetrwanie Matki Ziemi"

Dyrektorzy Szkół Podstawowych województwa przekazujemy Wam regulamin ekologicznego turnieju „O przetrwaniu matki ziemi”, który odbędzie się w dniach 22-24 maja 1997 r. w szkole podstawowej nr 15 w Słupsku. Zapraszamy do udziału nauczycieli i młodzież.

Słupsk 28XI 1996 r.

Kurator Oświaty mgr Igor Mackiewicz

Z regulaminu

I. Cel Turnieju: dalsze kształcenie u dzieci i młodzieży świadomego stosunku do środowiska przyrodniczego, miłości i szacunku do różnorodnych form życia, właściwych aktywnych postaw wobec przyrody i jej ochrony.

II. Organizatorem jest: Szkoła Podstawowa Nr 15 im. Gustawa Morcinka w Słupsku przy której został powołany Sztab do koordynacji działań.

Współorganizatorami są: Prezydent miasta Słupsk, Kuratorium Oświaty Wydział Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych Urzędu Wojewódzkiego w Słupsku, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Słupsku, Zarząd Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Słupsku, Zarząd Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Słupsku, Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Słupsku, Komenda Wojewódzka Policji w Słupsku, Szkoła Policji w Słupsku, Komenda Rejonowa Państwowej Straży Pożarnej w Słupsku, Szkoła Podstawowa miasta Słupska, Słupski Pórodek Sportu i Rekreacji, Wojewódzki fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i inni.

Naszym pragnieniem jest, aby Turniej zakończyć złotem centralnym w Słupsku. Termin zlotu - od 22 do 24 maja 1997 r., przyjazd dnia 22 maja od godz. 16.00

Warunki uczestnictwa: przyjazd i wyżywienie na koszt własny. Wszyscy uczestnicy winni się zaopatrzyć w materace, śpiwory, bowiem organizatorzy zapewniają zakwaterowanie w pomieszczeniach słupskich szkół (nie w internatach). W miejscach zakwaterowania czynne będą punkty odpłatnego żywienia. Złot może nie dojść do skutku w przypadku małej ilości zgłoszeń. W zlocie mogą wziąć udział uczestnicy Turnieju bez względu na zajęte miejsca. Termin zgłoszeń udziału w Zlocie do 30 kwietnia 1997 r.

III. Uczestnicy. Młodzież: szkół podstawowych, szkolnych kół PCK, drużyn harcerskich, młodzieżowych drużyn pożarniczych OSP z całego kraju. Ustala się zadania zespołowe i indywidualne. Przyjmuje się zasadę, iż zespołem jest klasa, klub, koło, drużyna. Na ogólną ocenę szkoły składają się wyniki poszczególnych zespołów, natomiast wyniki młodzieżowych drużyn pożarniczych OSP składają się na ocenę ochotniczego pożarnictwa gmin.

IV. Etapy eliminacji

Etap I - szczebel I: eliminacje Środowiskowe na szczeblu szkoły, gminy; Zadania: 1) Zgłoszenie przystąpienia do turnieju/wg załącznika nr1 (termin: do 31 stycznia «96); 2) Składanie meldunków z wykonanych zadań (do 15 kwietnia); 3) Podsumowanie wyników szkoły, gminy i przesłanie karty ogólnej oceny zał.nr 2 oraz /po jednej z każdego zadania indywidualnego/ do sztabu Turnieju w Słupsku (do 10 maja);

Etap II - eliminacje centralne /ustala główna komisja przy Sztacie Turnieju/, Zadania 1) Wyłonienie spośród zdobywców czołowych miejsc najlepszych szkół bądź gmin i najlepszych uczestników

indywidualnych z każdego typu zadania (do 20 maja).

Uwaga: Zgłoszenia przesłane po terminie nie będą brane pod uwagę.

V. Wykonanie zadań winno być udokumentowane, potwierdzone przez odpowiednie instytucje.

VI. Komisja Turnieju: Na każdym szczeblu eliminacji przebiegiem Turnieju kieruje Komisja złożona z przedstawicieli współorganizatorów, której powinien przewodniczyć: na szczeblu środowiska - przedstawiciel dyrekcji szkoły, a na szczeblu gminy przedstawiciel Zarządu Gminnego OSP RP w odniesieniu do drużyn pożarniczych. Zadaniem Komisji jest czuwanie nad prawidłowym przebiegiem Turnieju poprzez: przestrzeganie terminów eliminacji, ocenę prac, przekazanie kart ogólnej oceny oraz wyróżnionych prac indywidualnych do Sztabu.

Adres: Sztab Ogólnopolskiego Ekologicznego Turnieju Młodzieży, Szkoła Podstawowa Nr 15 im. Gustawa Morcinka, ul. Leszczyńskiego 17, 76-2000 Słupsk, tel. 43-10-66

Uwaga: Szczegółowych informacji o Turnieju udziela organizator SP Nr 15 oraz Kuratorium Oświaty w Słupsku.

Regulamin Wojewódzkiego Turnieju Wiedzy Fizycznej na rok 1996/97

1. Cel turnieju: Popularyzacja wiedzy fizycznej, przetestowanie umiejętności rozwiązywania zagadnień z fizyki pod kątem egzaminów maturalnych i wstępnych na wyższe uczelnie, wylanianie talentów.

2. Organizatorzy: Kuratorium Oświaty w Słupsku, Instytut Fizyki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Słupsku, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku

3. Uczestnicy: Uczniowie szkół ponadpodstawowych z terenu woj. słupskiego (zespoły 4 osobowe z poszczególnych szkół)

4. Przebieg turnieju: a) turniej jest 2-dniowy i składa się z trzech etapów: • dzień pierwszy; etap pierwszy - zestaw testów, etap drugi - zadania testowe • dzień drugi; finał w formie quizu b) po każdym etapie komisja ogłasza listę uczestników dopuszczonych do etapu następnego c) etap finałowy wylania zwycięzców indywidualnych i zespołowych dla których przewidziano nagrody rzeczowe i dyplomy oraz wyróżnienia przy egzaminach maturalnych

5. Zwycięzcy indywidualni turnieju zajmujący miejsca od 1-5 otrzymują zaświadczenia uprawniające do wstępu na kierunek fizyki WSP Słupsk bez egzaminu wstępnego.

6. Koszty przejazdu pokrywa jednostka delegująca, zakwaterowanie i wyżywienie w pierwszym dniu turnieju pokrywają organizatorzy.

7. Termin turnieju 14-15 III 1997 r. Rozpoczęcie godz. 11 w sali konferencyjnej Zespołu Szkół Zawodowych w Słupsku ul. Szczecińska 60.

8. Turniej prowadzi Komisja powołana przez Kuratorium Oświaty w Słupsku.

Konkurs na edukacyjny program regionalny

Konkurs ogłasza Regionalne Forum Edukacyjne 0-852 Gdańsk ul. Wały Piastowskie 24, pok. 118, tel.38-44-22; tel./fax 35 71 72) przy współudziale Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, Sejmiku Samorządowego Województwa gdańskiego, Kuratorium Oświaty i Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku.

Konkurs adresowany jest do nauczycieli Pomorza, a jego celem jest opracowanie i upowszechnienie materiałów poszerzających wiedzę o regionie, kształtujących miłość i przywiązanie do „Małych Ojczyzn”.

Konkurs obejmuje kilka kategorii:

1. Regionalny program autorski dla przedmiotu nauczania (obejmującego przedmioty tradycyjne lub nowe, takie jak - „Wiedza o regionie”, „Nauczanie języka kaszubskiego”);
2. Regionalny program autorski dla szkoły - obejmujący grupy przedmiotów w ujęciu międzyprzedmiotowym;
3. Scenariusze lekcji regionalnych (i cykli lekcji) wpisujących się w dotychczasowy [program nauczania];
4. Proramy i scenariusze ciekawych inicjatyw kulturalnych.

Prace w dowolnej objętości maszynopisu (mile widziana w załączeniu dyskietka komputerowa) należy przesłać na adres Forum w terminie do 28 lutego 1997 roku. Autorów prac i organizatorów obowiązują ustawy o ochronie praw autorskich!

Patrinat prasowy nad konkursem: „Dziennik Bałtycki”, „Pomerania”, „Norda”, „Przegląd Oświatowy”, a także telewizja i Radio „Gdańsk”.

Najlepsze prace będą nagrodzone (1 nagroda 300 zł.). Planowana jest publikacja w formie oferty dla szkół.

Konkurs „Młodzi Partnerzy”

Organizatorem Konkursu jest Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży (ul. Jasna 22, p. 2000, 00-950 Warszawa, tel. (48 22) 26 44 73 ; 26 44 74, fax (48 22) 26 43 23).

Konkurs ma na celu wsparcie grup młodych ludzi działających w organizacjach pozarządowych na rzecz środowisk, w których żyją. Fundacja może przyznać - w formie bezzwrotnej dotacji - środki finansowe w wysokości do 3.000 PLN na działania na rzecz lokalnego środowiska. Fundacja oczekuje na nadsyłanie wniosków o wsparcie finansowe działań podejmowanych samodzielnie przez młodzież. Grupa ubiegająca się o takie wsparcie powinna składać się z co najmniej 8 osób w wieku od 15 do 22 lat, przy czym grupa powinna posiadać wcześniejsze doświadczenia we wspólnym działaniu. Proponowane przez grupę działania powinny rozpoczynać się nie wcześniej niż 1 lutego 1997 roku a kończyć nie później niż 31 marca 1997. Przyznana przez Fundację kwota nie może być przeznaczona na inwestycje trwałe (zakup sprzętu, remonty itp.)

Wniosek o dotację zgłoszony na Konkurs powinien zawierać: 1. nazwę jaką posługuje się grupa, adres i telefon osoby odpowiedzialnej za kontakty z Fundacją. 2. Imiona i nazwiska, adresy i daty urodzenia członków grupy. 3. Szczegółowy opis i

szczegółowy budżet działań, na które grupa chce uzyskać środki finansowe. 4. Opis dotychczasowych dokonań grupy. 5. Rekomendacje osób/organizacji poświadczające dotychczasowe działania grupy i popierające planowane działania. 6. Informacje, z jakiego źródła grupa dowiedziała się o konkursie.

Wniosek należy złożyć w siedzibie Fundacji do 15 grudnia 1996 roku (liczy się data wpłynięcia wniosku do Fundacji, a nie data stempla pocztowego!). Rozstrzygnięcie Konkursu nastąpi do 15 stycznia 1997 roku.

PARYŻ ZAPRASZA MISTRZÓW

Organizatorzy XI Międzynarodowych Mistrzostw Francji w Grach Matematycznych i Logicznych zapraszają do wspólnej zabawy. Trzyetapowe eliminacje, organizowane przez Centrum im. Hugona Steinhausa i Oddział Wrocławski Polskiego Towarzystwa Matematycznego, wyłonią reprezentację Polski. Politechnika Wroclawska i Centrum Metod Stochastycznych im. Hugona Steinhausa (Wybrzeże Wyspiańskiego 27, 50-370 Wrocław, tel. (71) 320-35-30, fax.(71) 22-77-51) zwrócili się z prośbą o upowszechnienie w środowisku szkolnym informacji o kolejnej edycji Konkursu Gier Matematycznych i Logicznych. Laureaci finału ogólnopolskiego biorą udział corocznie w finałach Międzynarodowych Mistrzostw w Grach Matematycznych i Logicznych.

Startować mogą wszyscy, od uczniów III klasy szkoły podstawowej do osób zawodowo zajmujących się matematyką - w jednej z siedmiu kategorii:

- CM - uczniowie klas III i IV szkół podstawowych, rozwiązują zadania od 1 do 6;
- C1 - uczniowie V i VI klas SP, zadania od 3 do 9;
- C2 - uczniowie VII i VIII klas SP, zadania od 5 do 11;
- L1 - uczniowie szkół średnich, zadania od 5 do 14;
- L2 - studenci i uczniowie szkół pomaturalnych, zadania od 5 do 16;
- HC - osoby zawodowo zajmujące się matematyką, zadania od 5 do 16;
- GP - dorośli, nie występujący w L2 oraz w HC, rozwiązują zadania od 5 do 14.

Po rozwiązaniu zadań wyniki zebrane na kartce papieru A4, w kolejności zgodnej z numeracją zadań, należy przesłać listem zwykłym pod adresem:

Centrum im. Hugona Steinhausa, Politechnika Wroclawska, Wybrzeże Wyspiańskiego 27, 50-370 Wrocław z dopiskiem na kopercie hasła “Konkurs” i symbolu kategorii.

Początek arkusza odpowiedzi winien zawierać: imię i nazwisko, adres, kategorię, szkołę i klasę (ew. rok studiów) lub wykonywany zawód.

Do koperty należy obowiązkowo włożyć zaadresowaną zwrotnic kopertę ze znaczkiem i kserokopię dowodu wpłaty wpisowego (kategoria CM - 10 zł., C1 i C2 - 12 zł., L1 i L2 - 15 zł., HC i GP - 20 zł.) na konto: Polskie Towarzystwo Matematyczne, Oddział Wrocław, pl. Grunwaldzki 2/4, PKO-BP IV O/Wrocław, Nr 93549-413581-132.

Startując w kategorii CM podają jedno z możliwych rozwiązań i w przypadku, gdy istnieje więcej niż jedno rozwiązanie - dwa z nich.

Wszyscy uczestnicy finału międzynarodowego z 1996r.

mogą bezpośrednio przystąpić do półfinału, po wpłaceniu wpisowego do 1 marca 1997r. Termin nadsyłania rozwiązań: 15 stycznia 1997r. (decyduje data stempla pocztowego).

Kolejne etapy konkursu odbędą się w marcu (półfinał) i w maju 1997r. (finał krajowy). Informacje o wynikach pierwszego etapu oraz o sposobie i miejscu przeprowadzenia półfinału uczestnicy otrzymują w lutym 1997r.

Na zwycięzców czekają cenne nagrody.

Uwaga : zadania I korespondencyjnego etapu znajdują się u doradców metodycznych matematyki.

VII Konkurs Informatyczny

dla uczniów szkół ponadpodstawowych

Z regulaminu:

* Konkurs składa się z dwóch etapów: etap I (eliminacje) polega na samodzielnym rozwiązaniu eliminacyjnych zadań konkursowych ; etap II (finał) odbędzie się 22 marca 1997 r. w gmachu Wydziału Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

* Finaliści zostaną wyłonieni przez komisję konkursową na podstawie nadesłanych rozwiązań eliminacyjnych zadań konkursowych.

* Rozwiązania na dyskietkach 3,5" zawierające wersje wykonywalne i źródłowe programów, a także własnych modułów (o ile takie wykorzystano), napisane w języku Turbo Pascal na IBM oraz plik tekstowy info.txt zawierający adres domowy uczestnika, adres szkoły oraz opis użytych algorytmów należy przesłać do 31 stycznia 1997 r. na adres: *Wydział Matematyki i Informatyki UMK, ul. Chopina 12/18, 87-100 Toruń z dopiskiem „Konkurs Informatyczny”*.

* Kryteria oceny rozwiązań: merytoryczna poprawność, dobór algorytmu, styl programowania, łatwość i czytelność obsługi, odporność na błędy użytkownika.

* O dopuszczeniu do finału uczestnicy konkursu zostaną powiadomieni.

* Laureaci Konkursu Informatycznego, wyłonieni spośród finalistów, uzyskują prawo przyjęcia bez egzaminu wstępnego na studia specjalności informatycznej na kierunku matematyki UMK w Toruniu.

Uwaga: zadania do I etapu znajdują się u doradców metodycznych

Ogólnopolski Konkurs Grafiki Komputerowej Grafkom «97

* Młodzieżowy Dom Kultury Nr 3 w Bydgoszczy informuje, iż w dniach 4 -6 kwietnia 1997 r. odbędzie się Konkurs Grafiki Komputerowej.

* Organizatorzy: Ministerstwo Edukacji Narodowej, Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, OPTIMUS SA oddział w Bydgoszczy, Młodzieżowy Dom Kultury nr 3 w Bydgoszczy.

* Celem konkursu jest: popularyzowanie grafiki komputerowej jako współczesnej dziedziny sztuki; ukazywanie możliwości techniki w twórczości plastycznej; stwarzanie możliwości wymiany doświadczeń wśród młodzieży, a także nauczycieli.

* Planowany przebieg konkursu: 4 kwietnia - przyjazd uczestników, zakwaterowanie i kolacja, spotkanie organizacyjne; 5 kwietnia - realizacja zadania konkursowego, ocena prac przez Jury; 6 kwietnia podsumowanie i zakończe niekonkursu, wyjazd uczestników. Szczegółowy program uczestnicy otrzymają na miejscu.

Uwaga: Regulamin konkursu oraz Karta zgłoszeń uczestników zostały przesłane do wszystkich szkół.

I Ogólnopolski Konkurs na Pracę z Literatury

Pracownia Języka Polskiego im. prof. A. Kamińskiego w Katowicach zaprasza do wzięcia udziału w I Ogólnopolskim Konkursie na Pracę z Literatury dla uczniów szkół podstawowych i średnich.

Regulamin:

1. Konkurs jest jednoetapowy.

2. Z niżej podanych tematów należy wybrać jeden do opracowania.

3. Do 15 XI 1996 r. należy nadesłać zgłoszenie udziału w konkursie z podaniem imienia i nazwiska ucznia, klasy, wybranego tematu, imienia i nazwiska nauczyciela - opiekuna oraz dokładny adres szkoły. Zgłoszenie jest związane z wpłatą wpisowego w wysokości 7 zł. od osoby na konto Pałacu Młodzieży. Dowód wpłaty (ksero) należy wraz ze zgłoszeniem przelać na adres Pałacu Młodzieży. Wpisowe pokrywa koszty organizowania imprezy. *NR konta: P.B.lw. Katowice 708111-309448-3119 z dopiskiem „Język Polski”*

4. *Prace prosimy nadsyłać do dnia 30 I 1997 r. z dopiskiem na kopercie: „I Ogólnopolski Konkurs na Pracę z Literatury dla młodzieży szkół podstawowych i średnich.”*

5. O terminie finału (przewidywanego w II semestrze roku szkolnego 96/97) uczestników konkursu powiadomimy pocztą.

6. Nie ma wglądu do prac, nie ograniczamy ilości zgłoszeń, nie zwracamy prac konkursowych.

9. Najlepszych czeka duża satysfakcja z pokonania własnych trudności oraz nagrody i wyróżnienia.

10. Forma pracy w przypadku każdego tematu jest dowolna.

Tematy prac dla szkół średnich

1. Czy cierpienie ma sens? Rozważ problem przywołując wybrane utwory literackie.
2. Zrobić karierę - marzeniem młodych dzisiaj. Co na ten temat mają do powiedzenia znane Ci postacie literackie, a Ty co o tym sądzisz?
3. Słowa "carpe diem" i "memento mori" uczyni kluczem do odczytania literatury staropolskiej.
4. "Być albo nie być..." - spróbuj rozstrzygnąć Hamletowski dylemat, odwołując się do wybranych utworów literackich.
5. Czy człowiek dorósł do tolerancji? Twoje refleksje po lekturze utworów literackich.
6. Literacy bohaterowie ugodzeni strzałą Amora w sytuacjach wyboru. Bohaterowie Tobie szczególnie bliscy.

II Ogólnopolski Konkurs Historyczny

Konkurs jest organizowany pod patronatem Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Obrony Narodowej i Kierownika Urzędu d/s Kombatantów i Osób Represjonowanych w związku z przypadającą w 1997 r. -200 rocznicą formowania Legionów Polskich we Włoszech oraz powstania pieśni "Mazurek Dąbrowskiego"

Regulamin:

Cel konkursu: upowszechnienie i pogłębienie wiedzy młodzieży o tradycjach oręża polskiego w okresie porzobiorowym; zapoznanie z bohaterskimi, często tragicznymi losami żołnierzy polskich i ich dowódców. Ma uświadomić współczesnemu pokoleniu młodych Polaków męstwo i poświęcenie pięciu pokoleń synów Ojczyzny w walce o wolność i niepodległość. Będzie też kształtował postawę patriotyzmu i szacunku dla naszych, często trudnych i bolesnych, dziejów, uczył szacunku dla postawy służby i ofiary życia.

Zakres chronologiczny i tematyczny konkursu:

1. Insurekcja Kościuszkowska 1794 r;
2. Legiony Polskie 1814 r;
3. Wojsko Polskie Księstwa Warszawskiego 1806 -1814;
4. Wojsko Polskie Królestwa Polskiego i Powstania Listopadowego 1815 -1831;
5. Oręż polski i Polacy w walkach w Wiosny Ludów 1848;
6. Powstanie Styczniowe 1863 -1864;
7. Wodzowie Naczelni i dowódcy Wojska Polskiego oraz ich losy;
8. Dzieje oręża polskiego okresu powstania narodowego w pieśni, poezji, literaturze, malarstwie i filmie.

Konkurs jest wyłączną inicjatywą jego organizatorów i nie ma rangi konkursów, o których mowa: Zarządzenie Nr 28 MEN z 14 września 1992 r.

Uczestnicy konkursu: uczniowie szkół podstawowych (kl. VI-VIII), młodzież szkół ponadpodstawowych wszystkich typów. Uczestnictwo jest dobrowolne. Uczniowie zgłaszają swój udział w konkursie nauczycielom historii w szkole, a dyrekcja szkół powiadamia właściwe Kuratoria Oświaty.

Etap i organizacja konkursu: Konkurs jest organizowany w czterech etapach: szkolnym, wojewódzkim, regionalnym (wg. podziału na okręgi wojskowe) i ogólnopolskim. Regulamin, zestaw pytań, kryteria kwalifikacji oraz wykaz zalecanej literatury przedmiotu przygotowuje Komitet Organizacyjny Konkursu.

Etap I - organizują i przeprowadzają Szkolne Komisje Konkursowe, powołane przez dyrektora Szkoły. Egzamin będzie się składał z pytań testowych i jednego opisowego. Komisja szkolna kwalifikuje od jednego do trzech najlepszych uczniów do etapu wojewódzkiego. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, w porozumieniu z Wojewódzką Komisją konkursową, można zakwalifikować pięciu uczniów - *9 stycznia 1997 r.*

Etap II - przeprowadzają Wojewódzkie Komisje konkursowe, powołane przez Kuratora Oświaty. Egzamin konkursowy będzie się składał z pytań testowych i trzech opisowych. Czas trwania egzaminu - 120 minut. Komisja kwalifikuje do następnego etapu uczniów, którzy uzyskali min.70% punktów możliwych do zdobycia w tym etapie konkursu - *28 lutego 1997 r.*

Etap III - odbywa się w miastach będących siedzibami Okręgów Wojskowych. Kuratorzy Bydgoszczy, Krakowa, Warszawy i Wrocławia powołują Komisje Regionalne, w skład których wejdą przedstawiciele Dowódców Okręgów Wojskowych, przedstawiciele stowarzyszeń kombatanckich, doradcy metodyczni i nauczyciele przedmiotu. Do etapu ogólnopolskiego Komisje Okręgowe kwalifikują po trzy osoby z każdego pionu (szkół podstawowych, średnich, zawodowych), zdobędą największą ilość punktów. W przypadku zdobycia równej liczby punktów przez dwóch zawodników dopuszcza się zakwalifikowanie do etapu ogólnopolskiego jednej osoby więcej.

Komisje Regionalne są upoważnione do wzbogacenia i uaktualnienia konkursu poprzez wprowadzenie form towarzyszących (np: zwiedzanie muzeów, miejsc pamięci,) - *17-18 kwietnia 1997 r.*

Etap IV odbędzie się w Warszawie. Komisję Ogólnopolską Konkursu stanowi Komitet Organizacyjny oraz przedstawiciele środowisk kombatanckich, akademickich i oświaty *12-14 czerwca 1997 r.*

W etapie szkolnym nagrody fundują Dyrektorzy Szkół. Dla uczniów zakwalifikowanych do etapu wojewódzkiego dodatkową nagrodą mogą być wyższe oceny z historii.

Literatura zalecana dla uczestników w/w konkursu:

Do etapu szkolnego i wojewódzkiego zakres wymaganej wiedzy obejmować będzie problematykę zawartą w podręcznikach szkolnych, Encyklopedii Szkolnej, Słowniku Szkolnym Postacie Historyczne, Zarys dziejów oręża polskiego.

1. Encyklopedia Szkolna - Historia
 2. Dzieje Polski w Malarstwie i Poezji
 3. Groniowski Krzysztof, Skowronek Jerzy: Historia Polski 1795-1914
 4. Kieniewicz Stefan: Powstanie Styczniowe.
 5. Kluz W: Dyktator Romuald Traugutt.
 6. Kozłowski Eligiusz, Mieczysław Wrzosek: Zarys dziejów oręża polskiego, Tom II (1794-1938).
 7. Kozłowski Eligiusz: Generał Józef Bem 1794-1850.
 8. Kuczyński Stefan, Russocki S, Willaume J: Godło, barwy i hymn Rzeczypospolitej.
 9. Kukiej Tadeusz: Zarys dziejów wojskowości polskiej.
 10. Majewski Wiesław: Grochów 1831.
 11. Pachoński Jan: Generał Jan Henryk Dąbrowski 1755-1818.
 12. Pachoński Jan: "Jeszcze Polska nie zginęła..." w 175-lecie powstania polskiego hymnu narodowego.
 13. Rawski Tadeusz (red.): Powstanie Kościuszkowskie 1794, Dzieje militarne, Tom I-II.
 14. Samsonowicz Henryk: Historia Polski do 1795 r.
 15. Skowronek Jerzy: Książę Józef Poniatowski.
 16. Słownik Szkolny - Postacie historyczne.
 17. Szenic Marian: Ani tryumf, ani zgon.
 18. Szyndler Bartłomiej: Tadeusz Kościuszko 1746-1817.
 19. Tarczyński Marek: Generacja Powstania Listopadowego.
 20. Tokarz Waclaw: Wojna Polsko-Rosyjska 1830-1831.
 21. Zajewski Władysław (red.): 3 Powstania Narodowe 1794-1830/31-1864
 22. Zarys dziejów wojskowości polskiej do roku 1864, t. II 1648-1864.
 23. Zych Gabriel: Armia Księstwa Warszawskiego 1806-1814.
- Zeszyty Serii - Dzieje Narodu i Państwa Polskiego

1. Zahorski Andrzej: Naczelnik w sukmanie. tom II, zeszyt 40.
2. Grodzicki Stanisław, Kozłowski Eligiusz: Polska Zniwiedzona 1795-1806.

3. Grochulska Barbara: Małe państwo wielkich nadziei, t. III, z. 43.
 4. Lępkowski Tadeusz: Powstanie Listopadowe 1830-1831 t. III, z. 45.
 5. Zdrada Jerzy: Wielka Emigracja po Powstaniu Listopadowym, t. III, z. 46.
 6. Zgórniak Marian: Za Waszą i naszą Wolność, t. III, z. 48.
 7. Kieniewicz Stefan: Powstanie Styczniowe 1863-1864, t. III, z. 49.
- Inne dowolnie wybrane pozycje dotyczące dziejów oręża polskiego w latach 1794-1864.

Seria "Bitwy - Kampanie - Dowódcy"

1. Borucki Marek: Generał Józef Orłowski 1742-1807.
2. Butkiewicz Krystyna: Pułkownik Edmund Callier 1833-1893.
3. Butkiewicz Krystyna: Pułkownik Karol Kalita "Rębajło" 1830-1919.
4. Chmiel Lech: Generał Ludwik Mierostawski 1814-1878.
5. Chojnacki Mieczysław: Generał Ludwik Bogusławski 1733-1840.
6. Gisges Jan Maria: Czerwony Pułkownik Marcin Maciej Borelowski "Leleweł" 1829-1863.
7. Klechta Jerzy: Generał Klemens Kołaczkowski 1793-1873.
8. Korczyński Hieronim: Polacy w walce o Kołobrzeg 1807.
9. Kozłowski Eligiusz: Generał Józef Bem 1794-1850.
10. Koźmiński Karol: Tadeusz Kościuszko 1746-1817.
11. Koźmiński Karol: Książę Józef Poniatowski 1763-1813.
12. Lech Marian: Generał Antoni Madliński 1739-1830.
13. Majewski Wiesław: Dębe Wielkie - Iganie 1831.
14. Majewski Wiesław: Grochów 1831.
15. Myśliborski-Wołowski: Generał Marian Langiewicz 1827-1887.
16. Nadzieja Jadwiga: Generał Józef Zajaczek 1752-1826.
17. Ruszczyk Marek: generał Ignacy Prądzyński 1772-1850.
18. Sołdecki W: Walery Wróblewski 1836-1908.
19. Strumph-Wojtkiewicz Stanisław: Generał Jarosław Dąbrowski 1863-1871.
20. Syta Andrzej: Noc Listopadowa 1830.
21. Syta Andrzej: Generał Dezydery Chłapowski 1788-1879.
22. Szenic Stanisław: Generał Józef Chłopicki 1771-1854.
23. Szyndler Bartłomiej: Tomasz Wawrzęcki 1753-1816.
24. Szypowska Maria: Edward Dembowski 1822-1846.
25. Zimińska Joanna: Generał Karol Kniaziewicz 1762-1842.
26. Zych Gabriel: Raszyn 1809.
27. Zych Gabriel: generał Jan Henryk Dąbrowski 1755-1818.
28. Zych Gabriel: Pułkownik Jan Michał Dąbrowski 1782-1827.

Literatura piękna (w tym poezja i dramat), piśmi, malarstwo, rzeźba i film.

konkursie nauczycielom przedmiotów: historii lub jęz. polskiego, szkoły przesyłają zgłoszenie udziału w konkursie do Komitetu Organizacyjnego oraz właściwego kuratorium oświaty.

Etapy konkursu - konkurs przebiega w dwóch etapach:

etap szkolny (praca pisemna o objętości 35-40 stron rękopisu związana z tematyką regionalną bądź ogólną konkursu. O wyborze tematu pracy, formie, zakresie materiału decyduje sam uczeń w porozumieniu z nauczycielem przygotowującym do konkursu. Uczniowie, których prace zostaną ocenione na ocenę celującą lub bardzo dobrą zostają zgłoszeni przez szkołę do udziału w etapie centralnym. do zgłoszenia należy dołączyć wykaz dowolnie wybranych lektur z zakresu literatury uzupełniającej (3-4 pozycje)

etap centralny (egzamin ustny obejmujący: odpowiedź na wylosowany przez uczestnika zestaw 3 zagadnień z zakresu wiedzy ogólnej, będącej tematyką konkursu(możliwość interpretacji materiałów ikonograficznych i dokumentów źródłowych; wypowiedź na temat wybranych lektur z zakresu literatury uzupełniającej; obrona samodzielnie przygotowanej pracy pisemnej. O ostatecznym wyniku w eliminacjach konkursowych decyduje łączna ocena z pracy pisemnej, jej obrony oraz odpowiedzi ustnych w finale centralnym.

Zasady przeprowadzenia konkursu

Etap I - przeprowadza komisja szkolna, złożona z nauczycieli historii lub/i języka polskiego a powołana przez dyrektora szkoły. Przewodniczący komisji czuwa nad prawidłowym przebiegiem konkursu, prowadzi dokumentację, przesyła do Komitetu Organizacyjnego konkursu i właściwego kuratorium oświaty zgłoszenie udziału szkoły w konkursie oraz prace uczniów zgłoszonych do udziału w etapie centralnym.

Etap II - centralny przeprowadza Komitet Organizacyjny konkursu oraz powołana przezeń komisja centralna. O dokładnym terminie i miejscu etapu centralnego zakwalifikowani uczniowie oraz ich szkoły zostaną powiadomieni oddzielnym pismem.

Terminarz konkursu:

- 1 - Zgłoszenie udziału szkoły w konkursie - 15 XI 1996r.
- 2 - I etap - termin składania prac ustala komisja szkolna,
- 3 - Termin nadsyłania protokołów z przebiegu etapu szkolnego oraz prac pisemnych uczniów - do 28 II 1997r.
- 4 - Finał i zakończenie konkursu - 15, 16, IV 1997r.

Adres do korespondencji oraz uzyskania dodatkowych informacji na temat organizacji konkursu: Fundacja SHALOM, 00-104 Warszawa, Pl. Grzybowski 12/16, telefon: 620.30.36(37), fax.: 620.05.59

Zespół zagadnień do konkursu "Historia i kultura Żydów polskich"

1. Podstawy judaizmu
1. Tora jako źródło religii.
2. Talmud jako Komentarz do Tory.
3. Święta żydowskie - ich geneza i kształt.
4. Najważniejsze momenty cyklu życia wierzącego Żyda - obrzezania, bar miewa, ślub, pogrzeb.
5. Przedmioty rytualne używane w domu i w synagodze.

Uwaga: Kluczowe problemy z historii Żydów w Polsce załączone do Regulaminu można uzyskać u doradców metodycznych historii.

Konkurs „Historia i kultura Żydów polskich”

Fundacja „Shalom” i Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce zaprasza do udziału w III edycji konkursu „Historia i kultura Żydów polskich”

Konkurs odbywa się pod patronatem Ministerstwa Edukacji Narodowej. Opiekę merytoryczną nad przebiegiem konkursu sprawują: Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego i Żydowski Instytut Historyczny.

Z Regulaminu:

Program konkursu Konkurs „Historia i kultura Żydów polskich” jest przeznaczona dla uczniów szkół ponadpodstawowych wszystkich typów. Zasadniczym jego celem jest poznanie bogatej historii i kultury żydowskiej, jej wkładu i miejsca w dziejach społeczeństwa i państwa polskiego w ciągu wieków wspólnej historii, a także kształtowanie otwartości myślenia, uznania i poszanowania odmiennej kultury i tradycji

Organizatorami konkursu są: Amerykańsko-Polsko-Izraelska Fundacja d/s Promocji Kultury Polsko-Żydowskiej „SHALOM”, Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce.

Uczestnicy: Konkurs jest przeznaczony dla uczniów szkół ponadpodstawowych wszystkich typów. Uczestnictwo w konkursie jest dobrowolne. Uczniowie zgłaszają swój udział w

IV Ogólnopolski Konkurs Kompozytorski Piosenki o Szkole - Gniezno '97

Z Regulamin:

Cele konkursu:

1. Pozyskanie nowych, wartościowych piosenek dla wzbogacania istniejącego repertuaru o tematyce szkolnej.
2. Pobudzenie środowiska nauczycielskiego do twórczości kompozytorskiej.
3. Popularyzowanie piosenki o szkole wśród dzieci i młodzieży.
4. Inspirowanie do powstania nowych i aktywizowanie istniejących zespołów muzycznych.
5. Dokonanie przeglądu dorobku uczniowskich zespołów kameralnych, wokalnych i wokально-instrumentalnych.

Organizatorzy: Ministerstwo Edukacji Narodowej, Kuratorium Oświaty w Poznaniu., Młodzieżowy Dom Kultury w Gnieźnie.

Konkurs kompozytorski - analiza i ocena prac.

- Tematyka prac konkursowych dotyczy szkoły w szerokim pojęciu jej codziennego życia i problemów.
- Prace oryginalne, dotychczas nie publikowane i nie wykonywane publicznie (dotyczy muzyki i tekstu).
- Uczestnikiem konkursu może być nauczyciel nie będący członkiem Związku Kompozytorów Polskich.
- Na konkurs należy przysyłać jednogłosowy zapis nutowy z funkcjami harmonicznymi i podpisanym tekstem oraz oddzielnie sam tekst.
- Nadesłać można dowolną ilość piosenek.
- Napisane prace winny być opatrzone godłem. Dodatkowa zamknięta koperta opatrzona tym samym godłem winna zawierać imiona, nazwiska, adresy domowe oraz nazwę i adres miejsca pracy kompozytora i autora tekstu.
- Prace konkursowe należy nadsyłać do 31 grudnia 1996 r. na adres: Młodzieżowy Dom Kultury, ul. Roosevelta 42 62-200 Gniezno z dopiskiem "Konkurs na Piosenkę", tel. /0-66/ 26-11-83
- Nadesłane kompozycje ocenione zostaną przez Komisję Konkursową powołaną przez Kuratorium Oświaty w Poznaniu do 31 stycznia 1997 r.
- Komisja oceniać będzie budowę formalną utworu, elementy muzyki i tekst.
- Prace nie nagrodzone zwrócone zostaną autorom do końca czerwca 1997 r.
- Komisja zastrzega sobie prawo do wykorzystania piosenek nagrodzonych i wyróżnionych w wydawnictwie metodyczno-instrukcyjnym do użytku wewnętrznego.
- Nagrody będą wręczone podczas koncertu galowego w dniu 3 maja 97 r.

Konkurs wykonawczy - wysłuchanie i ocena zespołów, solistów prezentujących zgłoszone kompozycje.

- Autorzy nagrodzonych w konkursie kompozytorskim prac zostaną powiadomieni o wynikach do 28 lutego 1997 r. Powiadomienie oraz zaproszenie do udziału w konkursie wykonawczym obowiązuje do przygotowania nagrodzonych piosenek i ich zaprezentowania w konkursie, który odbędzie się w dniach 28 kwietnia do 4 maja 1997 r. w Młodzieżowym Domu Kultury w Gnieźnie.
- Pozostawia się swobodną aranżację i wykonania: soliści i zespoły wokalne - do 9 osób; zespoły wokально-instrumentalne 0 do 16 osób.
- Zespoły i soliści winni przygotować i zaprezentować 5-6 piosenek, w tym: premierowe, nagrodzone w tegorocznym konkursie kompozytorskim oraz inne o tematyce szkolnej. Czas trwania występu 13-15 minut.
- Soliści i zespoły wykonują utwory w następujących kategoriach wiekowych: od 7 do 11 lat; od 12 do 15 lat; od 16 do 21 lat.
- Warunkiem uczestnictwa w konkursie wykonawczym jest nadesłanie do dnia 31 marca 1997 r. dokładnie wypełnionych kart zgłoszenia.

XXVIII Ogólnopolski Konkurs Recytatorski „Poezja i proza na wschód od Bugu”

Organizatorami Konkursu są: Stowarzyszenie Współpracy Polska - Wschód, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Zespół Szkół Zawodowych im. Emilii Gierczak w Kołobrzegu.

W Konkursie mogą uczestniczyć uczniowie ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Eliminacje centralne odbywają się corocznie w Kołobrzegu, przemiennie - dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. W roku 1997 będą to uczniowie ze szkół ponadpodstawowych - laureaci eliminacji wojewódzkich. Przewidziane są eliminacje szkolne - do 1 kwietnia 1997, eliminacje wojewódzkie - do 20 maja 1997. Eliminacje centralne - 11 - 15 czerwca 1997. Koszty przebiegu eliminacji pokrywają organizatorzy konkursu, a koszty podróży na eliminacje centralne - jednostki delegujące.

Osoby przystępujące do Konkursu przygotowują trzy utwory: dwa poetyckie i jeden prozatorski (krótkie opowiadanie lub wybrany fragment większego utworu). Przynajmniej dwa z wybranych utworów powinny być recytowane w języku polskim. Czas recytacji wszystkich utworów - 7 minut. Oceniane będą: dobór repertuaru (wartości literackie utworu, dostosowanie tekstu do wieku i możliwości recytatora), interpretacja tekstu, kultura słowa i ogólny wyraz artystyczny.

Zgłoszenia uczestników eliminacji centralnych w Kołobrzegu należy przesłać do 25 maja 1997 roku na adres: Zespół Szkół Zawodowych, ul. Łopuskiego 13, 78-100 Kołobrzeg, tel. 0-965/222-31 lub fax 0-965/229-05

Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Świat widziany przez lupę”

Organizatorem konkursu jest Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Płocku (09-400 Płock, ul. Łukasiewicza 11). uczestnikami mogą być- indywidualnie - uczniowie wszystkich typów szkół w wieku 7 - 18 lat, którzy wykonają ciekawą pracę plastyczną na formacie A-3 lub A-2 w różnorodnych technikach plastycznych. Każda praca powinna zawierać: imię i nazwisko, wiek autora, adres szkoły z numerem kodowym i telefonem oraz imię i nazwisko nauczyciela pod kierunkiem którego praca została wykonana. Prace należy nadesłać na adres organizatora do 19 maja 1997 roku z dopiskiem na kopercie: Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Świat widziany przez lupę”. Rozstrzygnięcie nastąpi 22 maja 1997 roku, a podsumowanie w pierwszym tygodniu czerwca. Nagrody będą oceniane i nagradzane z zachowaniem podziału na grupy wiekowe: 7-9, 10 -13, 14 -16 i 16 - 18 lat. Szczegółowych informacji udziela p.mgr Marianna Zalewska - konsultant WOM w Płocku, tel 62-03 14.

Miastu i regionowi.

Wiersze poetów ślupskich.

Agora Ślupsk 1996

Ogólnopolski Konkurs Literacko - Plastyczny "Polscy Sportowcy na Igrzyskach Olimpijskich"

Z Regulaminu:

Patron Honorowy Konkursu: Polski komitet Olimpijski - Sekretarz Generalny Tadeusz Wróblewski

Organizatorzy Konkursu: Kuratorium Oświaty w Ostrołęce - Kurator Ryszard Załuski, Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Ostrołęce - Dyrektor Danuta Połomska, Towarzystwo Olimpijczyków Polskich w Warszawie - Mecenass Ryszard Parulski, Klub "2012" w Wyszku - Prezes Andrzej Rębowski

Cele: promocja idei olimpiizmu we współczesnym świecie, demonstracja piękna, estetyki, siły i wytrwałości płynących z rywalizacji olimpijskiej, rozpropagowanie "Igrzysk Nadwiślańskich 2012" w Polsce, zachęcenie uczniów do udziału w ćwiczeniach rekreacyjnych i w sekcjach sportowych, poznanie historii olimpiizmu i sukcesów polskich olimpijczyków

Warunki Konkursu: adresowany jest do uczniów klas V-VIII szkół podstawowych. Uczestnicy wykonują prace plastyczne lub literackie: prace plastyczne - techniką akwareli, prace literackie - prozą (maż 3 strony maszynopisu A4). Do pracy należy dołączyć następujące informacje: nazwisko, imię i klasę autora pracy, adres i telefon szkoły, nazwisko nauczyciela organizującego konkurs na terenie szkoły

Przebieg Konkursu:

I etap (do 22.01.1997 r.) przesłanie informacji do kuratoriów na terenie całego kraju (informacje na temat konkursu można znaleźć w telewizyjnych programach sportowych, codziennej prasie sportowej, oraz w szeroko dostępnych różnych źródłach)

II etap (do 15.04.1997 r.) Przesłanie prac na adres: Wojewódzki Ośrodek Metodyczny, ul. Oświatowa 1, 07-412 Ostrołęka, tel. (0-29) 60-20-59

III etap (do 30.04.1997 r.) powołanie komisji i ocena nadesłanych prac /jury (metodyce Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego w Ostrołęce) wyłoni po 5 najlepszych prac w każdej kategorii/

Podsumowanie: Uroczyste podsumowanie Konkursu, oraz wręczenie nagród odbędzie się 24.05.1997 r. w Wyszku podczas trwania II Ogólnopolskiego Turnieju Koszykówki Uczniowskich Klubów Sportowych "Igrzysk Nadwiślańskich 2012". Dokładne miejsce i godzinę spotkania podamy osobom zainteresowanym w oddzielnym piśmie.

Główna Czytelnia Biblioteki WSP w Słupsku, 9 grudnia 96 r.

SIENKIEWICZ. PRÓBY 'ZBLIŻEŃ' I UOGÓLNIEN

WSP Katedra Filologii Polskiej oraz Towarzystwo Literackie im. A. Mickiewicza

Nowe czasopismo poświęcone doskonaleniu pracy szkół i nauczycieli

Dyrektor Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku - mgr Jarosław Kordziński - poinformował (pismo z dnia 23 października 1996 r) o przygotowywaniu pierwszego, numeru „ogólnopolskiego czasopisma dla pracowników systemu doskonalenia nauczycieli oraz osób świadomie zajmujących się lub patronujących rozwojowi oświaty w naszym kraju” W tym pierwszym numerze ukażą się materiały jakie część dyrektorów ośrodków metodycznych przesłała do Gdańska na skutek swego rodzaju kurendy... Ponadto wewnątrz numeru „zerowego” znajduje się informacja na temat wybranych placówek doskonalenia nauczycieli, materiały dotyczące europejskich programów proedukacyjnych realizowanych w Polsce, dane na temat różnorodnych rozwiązań zastosowanych w poszczególnych ośrodkach itp” Docelowo ma to być w intencji inicjatorów powstania czasopisma, miejsce „nieodpłatnej prezentacji (czy nawet reklamy) naszych wydawnictw, forum wymiany myśli na temat doskonalenia szkół i nauczycieli oraz medium upowszechniającym interesujące rozwiązania z zakresu pracy doradców metodycznych, rozwiązań realizowanych w ramach wewnątrzszkolnego systemu doskonalenia czy - co ciekawszych - form szkoleniowych realizowanych w poszczególnych województwach i możliwych do zrealizowania także w innych ośrodkach (...), Pismo powstaje „pod patronatem CODN w ramach współpracy przedstawicieli czterech ośrodków metodycznych - gdańskiego, gorzowskiego, olsztyńskiego i poznańskiego” Dyrektor CEN w Gdańsku zaprasza do współpracy wszystkich zainteresowanych. Do pisma informacyjnego załączył krótką ankietę zawierającą kilka pytań o potrzebę takiego czasopisma, ewentualnych współpracowników i odbiorców. (JT)

Nowy Miesięcznik Ogólnopolski

"Wszystko dla Szkoły.

Miesięcznik z pokoju nauczycielskiego"

"Pomysł wydawania podsunęli nam czytelnicy "Biblioteki w Szkole", a więc nauczyciele. Pismo będzie miało charakter informatora i poradnika praktycznego uzupełnianego w niezbędnym zakresie rozważaniami teoretycznymi. Jego cel to możliwie szeroka prezentacja życia szkolnego, alternatyw edukacyjnych, pomysłów jak odmienić szkołę, w myśl zasady, że nie należy pytać, czy to da się zrobić? Trzeba pytać jak?(...) "Wszystko dla Szkoły" rozpoczynało skromnie jako dodatek informacyjny "Biblioteka w Szkole". Czy stanie się pismem, znanym, lubianym i cenionym?"

Cena w prenumeracie na I kwartał 1997 r. - 8,70 zł. Prenumeratę prowadzą: Agencja Sukurs, 00-950 Warszawa, skrytka pocztowa 109, tel. 396-752; konto w.PKO BP, II/Warszawa, numer 1528-154279-136.

Recenzje...

Dorota Gołębiaki Grażyna Teusz,

Edukacja poprzez język. Warszawa 1996

Ostatnie lata przynoszą w edukacji polskiej wiele zmian. Promocja nowych doświadczeń, wypracowanie strategii i metodycznych rozwiązań to nakaz chwili. Nie ma czasu na odgórną w/g ekspertów reformę.

Staraniem Wydawnictw Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli ukazała się w serii „UCZYĆ LEPIEJ.” książka Doroty Gołębiaki i Grażyny Teusz - „Edukacja poprzez język”. Pomysł i przykłady zawarte w niej zaczerpnięto z kursów West London Institute of Higher Education związanym z Programem Tempus Redesing.

Książka w rozdziale wprowadzającym „Język - myślenie - uczenie się” stawia zasadnicze pytania: Co z tej triady może wynikać dla nauczyciela? Co trzeba zmienić, aby docenianie roli języka dla rozwoju wyrażało się w codziennej praktyce edukacyjnej?

Przykładowe tezy nowego podejścia do nauczania to:

- wczesne dzieciństwo to okres, w którym słowa nabierają sensu. Stąd mowa rozwijania w okresie dzieciństwa ma fundamentalne znaczenie dla rozwoju myślenia na przestrzeni całego życia. Nauczyciel nie może nagradzać ciszą panującą w klasie
- zamiast „przerabiania” abstrakcyjnego materiału - akcentować osobiste znaczenie wiedzy i stosować zróżnicowane strategie
- zamiast systemu klasowo-lekcyjnego - bloki przedmiotowe, ścieżki między przedmiotowe czyli rozluźnienie rygorów czasowo-treściowo-przestrzennych
- zamiast traktować język jako środka przekazu gotowej wiedzy - realizowanie nauczania, w którym język byłby traktowany jako medium porozumiewania się
- zamiast obowiązkowych podręczników i zeszytów przedmiotowych - stosowanie innych materiałów edukacyjnych np.: gier, filmów, kart pracy, udostępnianie różnorodnych źródeł
- zamiast centralnego planowania zajęć - diagnozowanie konkretnego ucznia i dostosowanie do niego programów
- zamiast stosowania przymusu w postaci nagród, kar, ocen - wzmacnianie motywacji wewnętrznej oraz pozostawienie uczniowi pewnego marginesu swobody w zakresie określania, czego i jak się uczyć.

Powyższe „zadania” może wykonywać nowy „oświecony” nauczyciel, który jest profesjonalistą, przygotowany do diagnozowania i monitorowania rozwoju uczniów.

Jaki nauczyciel ?

1. Przewodnik. Jego umiejętności to: •budowanie i „poprawianie” programów szkolnych, •planowanie zajęć, •stosowanie różnych strategii dydaktycznych, •tworzenie różnorodnych materiałów edukacyjnych.
2. Diagnosta. Jego umiejętności to: •identyfikowanie bieżącego poziomu osiągnięć ucznia, •mierzenie i określanie progressu każdego ucznia, •ocenie własnej pracy.
3. Menedżer. Jego umiejętności to: •kreowanie środowiska klasy •dyscyplinowanie klasy, •utrzymywanie zainteresowań i motywacji wszystkich uczniów.
4. Facylitator. Jego umiejętności to: •ułatwianie uczniom odnajdywania i rozumienia celów własnych jak też ogólnych (grupowych), •wspomaganie ucznia w odkrywaniu własnych dążeń.

W dalszej części książki omówiona jest Pedagogika Gestalt czyli Pedagogika Postaci, która ułatwia kontakty na linii nauczyciel - uczeń. Dla pedagogiki Gestalt najważniejsze są następujące

rodzaje mediów:

- a) materialne (głina, farby, węgiel do rysowania, plastelina, collage)
 - b) techniczne (filmy, obrazy, muzyka, fotografie)
 - c) pomocnicze (pantomima, ruch, teatr marionetek)
- Prezentowane są również przykłady kompleksowego uczenia się:
- przez świadomą percepcję sytuacji i jej aktywne kształtowanie
 - z zastosowaniem zasady „tu i teraz”
 - przez „medialną transpozycję”

Interesująca jest II. cz. książki - „Doświadczenia, rozwiązania, propozycje”. Autorki dzielą się doświadczeniami w zakresie metod i technik umożliwiających rozwijanie umiejętności uczenia i środowiska jego uczenia się.

Wysoki poziom merytoryczny prezentuje rozdział - „W świecie dramy”, w którym znajduje czytelnik rozwinięcie istoty, celów oraz techniki dramy. Zaprezentowano propozycje różnorodnych ćwiczeń:

- kształtujących i rozwijających umiejętność dokładnej obserwacji, trafnego postrzegania i komunikowania
- rozwijające słuchanie, koncentrację i zapamiętywanie
- stymulujące wyobraźnię
- doskonalące świadomość ciała.

Z praktycznego punktu widzenia najbardziej istotne są scenariusze dramowe opracowane na warsztatach z określeniem celu i szczegółowego przebiegu dramy.

Końcowym akcentem rozdziału jest aneks z przykładami opracowań różnych zajęć w klasach młodszych wykonywanych przez studentów UAM w Poznaniu na kierunku: filologia polska i historia.

Kończy książkę „SZUFLANDIA - czyli o tych z którymi nic się nie da zrobić”.

Książkę można wykorzystać w całości lub we fragmentach. Znajdzie w niej coś nie tylko doradca metodyczny, ale również refleksyjny praktyk - nauczyciel j. polskiego, matematyki, klas stopnia propedeutycznego. Dlatego polecamy tę interesującą pozycję z metodyki nauczania.

Stefan Czerwiński

Przypominamy! Zachęcamy!

Prenumerata

INFORMATORA OŚWIATOWEGO

na rok 1997.

Wpłaty w wysokości 20,-zł. należy dokonać na konto ODN w Słupsku: PBK Słupsk Nr 367608 - 6709 - 131 z dopiskiem: Informator Oświatowy

Wydawnictwa metodyczne i informacyjne ODN w Słupsku w okresie: IX 1991 - IX 1996.

Bibliograficzny wykaz wydawnictwa zarazem katalog opracowań metodycznych i informacyjnych Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku stanowi uaktualnioną i poszerzoną wersję „Naszych publikacji” (Słupsk, 1994). Zachowano ten sam układ według przedmiotów nauczania. Podano także każdorazowo autora (autorów lub redaktora opracowania, tytuł publikacji, liczbę stron format, a także informację o treści (zawartości) i cenie pojedynczego egzemplarza. W dziale „Inne” podano różne opracowania informacyjne obrazujące i dokumentujące formy i sposób organizacji działalności oświatowej.

Zainteresowani wyszczególnionymi poniżej publikacjami metodycznymi mogą je zakupić w ODN.

W przypadku wyczerpania nakładu danej pozycji istnieje możliwość jej wznowienia (dodruku).

I. Biologia - ekologia

1. Edukacja ekologiczna. Poradnik metodyczny. Praca zbiorowa pod redakcją Edwarda Schneidera. Słupsk 1992, 120 s., f.A5. Cena 1,0 zł.

Propozycje realizacji problematyki ekologicznej na różnych poziomach nauczania i wychowania: w przedszkolu, szkole podstawowej i ponadpodstawowej. Zwrócono uwagę na uwrażliwienie dzieci na przyrodę i na kształtowanie właściwej postawy wobec naturalnego środowiska. Poszczególne materiały przygotowali m. in.: Alicja panczerzyńska, Małgorzata Żurawska, Sławomira Kozłowska, Eustachy Bindas, Jerzy Liszewski, Zofia Pietrzak, Anna Gorska, Alicja Talewska, Marianna Rogala, Elżbieta Trojanowicz, Zdzisław Szpiter, Edward Schneider. Pracę recenzował dr Stanisław Kaczmarek. (Nakład wyczerpany)

2. Projekt rozkładu materiału nauczania biologii z higieną w kl. IV. (1 godzina tygodniowo). Opracowanie: Zofia Pietrzak. Słupsk WOM 1991, 3 s. f. A5 (bezpłatnie).

Podano: główne hasła programowe, liczbę lekcji, proponowany zakres treści - wiadomości. Projekt opracowano z uwzględnieniem programu biologii z higieną dla szkoły podstawowej (Warszawa 1990), opracowania G. i K. Stępczak: Nauczanie biologii w klasie IV, Warszawa 1982.; K. Stępczak: Biologia dla klasy IV szkoły podstawowej, Warszawa 1991 i in. (Nakład wyczerpany).

II. Chemia

3. Rogala Marianna, Talewska Alicja: Zbiór zadań z konkursów chemicznych dla uczniów szkół podstawowych, Słupsk WOM 1992, 51 s., f. A4. Cena 1,0 zł.

Zadania z konkursów przeprowadzonych w latach 1983 - 1992. W części pierwszej zamieszczono zadania nie wykraczające poza obowiązujący program nauczania chemii, w części drugiej - zadania wykraczające poza program. W wyborze uwzględniono materiały zarówno z województwa słupskiego jak i z innych województw. Do zadań rachunkowych dołączono odpowiedzi.

4. Talewska Alicja (opr.): Propozycja rozkładu materiału nauczania z chemii dla klasy VII. Słupsk ODN 1993, 26 s., f. A5 (bezpłatnie).

Podano w układzie działowym: 1) temat lekcji; 2) pojęcia, wiadomości, umiejętności; 3) doświadczenia - środki dydaktyczne; 4) uwagi o realizacji; 5) zagadnienia z ochrony środowiska. (Nakład wyczerpany).

5. Talewska Alicja (opr.): Propozycje rozkładu materiału nauczania z chemii dla klasy VIII. Słupsk ODN 1994, 16 s., f. A5 (bezpłatnie).

Podano w układzie działowym: 1) temat lekcji; 2) zadania dydaktyczne a) wiadomości, b) umiejętności; 3) doświadczenia, środki dydaktyczne; 4) uwagi o realizacji; 5) zagadnienia z ochrony środowiska. (Nakład wyczerpany).

III. Fizyka

6. Czarnocka Stanisława (opr.): Propozycja testu sprawdzającego wiadomości i umiejętności z fizyki ucznia szkoły podstawowej. Słupsk

1992. 10s., f.A4. Cena 0,50 zł. (Nakład wyczerpany).

Test ma umożliwić określenie poziomu wiedzy i umiejętności z fizyki absolwenta szkoły podstawowej, rozpoczynającego naukę w szkole średniej. Uwzględniono wymagania określone w programie nauczania fizyki DKO-4014-21/90 obowiązującego od r. szk. 1990/91 (Dz. urz. MEN nr 1, poz. 1.)

7. Szpiter Zdzisław: X konkursów fizycznych. Słupsk 1993. 128 s., f.A5. Cena 3,0 zł.

Zamieszczono 470 pytań testowych i 53 zadania obliczeniowe z dziesięciu konkursów fizycznych, organizowanych dla uczniów szkół podstawowych w województwie słupskim w latach 1983 - 1993. Poszczególne konkursy przygotował i wyboru zadań każdorazowo dokonał Zdzisław szpiter - doradca metodyczny fizyki. Zbiór zadań przeznaczony jest dla zainteresowanych uczniów i dla nauczycieli pracujących z uczniami uzdolnionymi.

IV. Geografia

8. Babczyszyn Irena, Trojanowicz Elżbieta (opr.): Materiały pomocnicze do nauczania geografii w klasach młodszych szkoły podstawowej. Słupsk 1992, 48 s. Cena 1,0 zł.

Przykłady ćwiczeń i zadań domowych z geografii w klasach młodszych, opracowane przez I. Babczyszyn, mają zachęcić uczniów do prowadzenia samodzielnych obserwacji i ćwiczeń terenowych. Propozycje zadań sprawdzających w nauczaniu geografii w klasach IV i V szkoły podstawowej opracowała E. Trojanowicz. Sa to zadania testowe wyboru wielokrotnego. Mają one służyć do sprawdzania osiągnięć uczniów, przy czym autorka nie zaleca „przekładania” punktów na oceny szkolne. Wykorzystano propozycje zadań sprawdzających zawartych w: Krzysztof Kafel: „Zadania poszukujące i zadania sprawdzające w procesie nauczania geografii” (IKN, Warszawa 1988) oraz w „Materiałach metodycznych z geografii” (WOM, Warszawa 1990).

9. Babczyszyn Irena (opr.): Motywacja uczniów na lekcjach geografii w młodszych klasach szkoły średniej (Ćwiczenia, krzyżówki, testy, wskazówki). Słupsk 1994. 45 s., f. A5. Cena 0.70 zł.

Zbiór ćwiczeń symulujących. Uczeń występujący w różnych rolach np. turysty, architekta, dyplomaty, dyrektora przedsiębiorstwa - i w różnych sytuacjach problemowych - zdobywa potrzebne informacje i umiejętności z wielu dyscyplin wiedzy. Do opracowania dołączono konspekty lekcji: „Kształtuujemy krajobraz naszego miasta”, Strefowość i piętnowość klimatyczno-roślinno- glebowa świata”, „Obszary deficytu i obfitości wody na świecie”, Bilans wodny Polski i problemy gospodarki wodnej”, „Rola i znaczenie jezior w środowisku geograficznym” (zajęcia terenowe).

10. Pliszka Mieczysław: Geograficzne nazwy miejscowości w Polsce. Słupsk 1994. 29 s., f. A5. Cena 1,0 zł.

W części pierwszej podano podstawową terminologię geograficzną, w drugiej - przykłady wykorzystania nazw miejscowości na lekcjach oraz w konkursach geograficznych i w ramach kącika ciekawostek; układania krzyżówek itp., w trzeciej - założono nazwy miejscowości według podziału na odnoszące się do państw, do miast i do innych obiektów geograficznych. Recenzja: Elżbieta Trojanowicz.

11. Trojanowicz Elżbieta (opr.): Propozycje zadań sprawdzających w nauczaniu geografii w klasach VI - VIII szkoły podstawowej. Słupsk 1993. Wydanie II - Słupsk 1995. 55 s., f. A5. Cena 1,50 zł.

Zawiera zadania testowe wyboru wielokrotnego pogrupowane według poziomu nauczania. Mogą one być wykorzystywane przy powtarzaniu wiadomości oraz w toku innych lekcji do realizacji celów kształcących. Oprócz materiałów własnych wykorzystano zadania poszukujące zawarte w dostępnych zbiorach zadań geograficznych.

12. Trojanowicz Elżbieta: Obserwacje terenowe na lekcjach geografii w klasach IV - VIII szkoły podstawowej. Słupsk 1994. 31 s., f. A5. Cena 1,0 zł.

Wykaz zadań podporządkowanych siedemnastu różnym tematom lekcji. Dotyczą one: obserwacji widnokręgu; określania kierunków - głównych i pośrednich - za pomocą kompasu; obserwacji pogody; pomiaru wysokości; pomiaru odległości; wyznaczania azymutów; obserwacji strefy niebieskiej, pomiaru wysokości słońca w pierwszym dniu jesieni; wyznaczania

miejscowego południka itp.

V. Historia

13. Inwentarz wsi Gemel w powiecie człuchowskim z roku 1804. Do druku przygotował, wstępem i objaśnieniami opatrzył Marian Fryda. Słupsk 1993, 74 s., f. A5. Cena 2,20 zł.

Inwentarz „zawiera szczegółowy opis budynków mieszkalnych i gospodarczych oraz ich wyposażenia - zarówno dworskich jak i wiejskich, chłopskich. Dodatkowo informuje on o plonach, zasiewach, uprawach warzywnych, stanie liczbowym bydła, trzody chlewnej i ptactwa domowego. Dokument zawiera także spisy imienni mieszkańców oraz wykaz ich obciążeń i zobowiązań wobec dworu i właściciela. tekst inwentarza podano w wersji oryginalnej - odbitce kserograficznej rękopisu oraz w wersji uwspółcześnionej - w maszynpisie. Materiał stanowić może cenną pomoc dla nauczyciela historii i języka polskiego, gdyż jest dokumentem historycznym i językowym.

14. Kucharska Mirosława: Propozycje lekcji powtórzeniowych z historii w klasie V szkoły podstawowej (Konspekty). Słupsk 1994. 23 s., f. A5. Cena 1,0 zł.

Zawiera krótki wstęp informujący o celach i zasadach organizacji lekcji powtórzeniowych oraz o metodach poszukująco - problemowych. Trzon pracy tworzy sześć konspektów lekcji powtórzeniowych. wszystkie, skonstruowane według takiego samego schematu, zawierają opis celów zgodny z taksonomią Henryka Suchojady, wykaz środków dydaktycznych oraz sprawozdanie z przebiegu konkretnej lekcji. Cykl lekcji powtórzeniowych obejmuje cały materiał nauczania w klasie V i zmierza do utrwalenia u uczniów przekonania, „że jednostkowe fakty tworzą uogólnienia”. Zaletą prezentowanych opisów lekcji powtórzeniowych jest - obok opisu doświadczeń dydaktycznych - solidne podłoże teoretyczne. Recenzja: Jerzy Liszewski.

15. Kucharska Mirosława: Metoda drzewa decyzyjnego na lekcjach historii w szkole podstawowej. Słupsk 1995, 18 s., f. A5. Cena 2,0 zł.

Autorka wyjaśnia, w krótkim wstępie, na czym polega analiza problemu metodą drzewa decyzyjnego. Następnie podaje trzy przykładowe scenariusze lekcji przeprowadzonych w Szkole Podstawowej Nr 11 w Słupsku: „Upadek cesarstwa rzymskiego”, „Testament Bolesława Krzywoustego” (kl. V) oraz „Reformy Piotra I” (kl. VI) Metodą drzewa decyzyjnego uatrakcyjnia lekcję, sprzyja kształtowaniu historycznej wyobraźni, pozwala na rozpatrywanie faktów „w ich rozwoju”. Recenzja: dr Stefan Żurawski.

16. Kucharska Mirosława: Aktywizujące metody nauczania historii w klasie V szkoły podstawowej. Scenariusze lekcji. Słupsk 1996, 40 s., f. A5. Cena 2,0 zł.

Opis własnych doświadczeń nauczycielskich. Zawiera: krótkie objaśnienie zalet metody pracy pod kierunkiem, tj. „dochodzenia do wiedzy”; cztery scenariusze lekcji: Wierzenia starożytnych Greków”, „Igrzyska olimpijskie”, „Ateny i Sparta w V wieku p.n.e.”, „Państwo Mieszka I”. zilustrowana jest także lekcja prowadzona metodą drzewa decyzyjnego („Testament Bolesława Krzywoustego”). Zaletą przykładowych szczegółowych scenariuszy lekcji jest bardzo dokładna taksonomia celów: wiadomości (zapamiętanie i rozumienie), umiejętności (ich zastosowanie w sytuacjach typowych i w innych - problemowych) oraz postaw i przekonań (w zakresie stosunku do przeszłości oraz w zakresie potrzeb i aspiracji). Rec. Marian Fryda.

17. Wikaryczak Mściław: Przechlewo i Ziemia Przechlewska w latach 1918 - 1949. Słupsk 1995, 53 s., f. A5. cena 2,50 zł.

Ukazuje wydarzenia z najnowszej historii oraz ich wpływ na zmiany społeczno - gospodarcze i ludnościowe w miejscowości i gminie Przechlewo. Najobszerniej potraktowano zagadnienia odbudowy gospodarki i zasiedlenia gminy przez ludność polską. Opracowanie adresowane jest do nauczycieli historii. Może być też przydatne w nauczaniu innych przedmiotów i na zajęciach pozalekcyjnych. Recenzja: dr Jan Mielcarz

VI. Język polski

18. Wiedza o regionie na lekcjach języka polskiego (Pomorze Środkowe). Małe formy metodyczne - zeszyt 1. Praca zbiorowa pod redakcją Janiny Wojciechowicz. Słupsk 1992, 45 s., f. A5. Cena 1,0 zł. (nakład wyczerpany).

Zawiera m. in.: uzasadnienie włączenia do programu nauczania języka polskiego informacji o najbliższej okolicy; propozycje lekcji z cyklu: z cyklu

„Z Gryfem w herbie” oraz konspekty zajęć: „Szlakiem pomników wielkoich Polaków w naszym mieście”, „Wycieczka do Muzeum Pomorza Środkowego”, „W Firmie Portretowej S.I. Witkiewicza”, Wycieczka do Stowiarńskiego Parku Narodowego”, „A mowa ta przetrwała wieki” (o gwarze kaszubskiej).. Konspekty i sprawozdania z lekcji opracowały nauczycielki języka polskiego szkół średnich: Teresa Kaczmarek, Wanda Lenc-Dziurawiec, Alicja Roźniakowska, Elżbieta Rycko, Janina Wojciechowicz. Recenzja: dr Zbigniew Zielonka.

19. Język polski. Materiały pomocnicze dla nauczycieli szkół średnich. Małe formy metodyczne - zeszyt 4. Praca zbiorowa pod redakcją Janiny Wojciechowicz. Słupsk 1994, 64 s., f. A5. Cena 2,0 zł.

Artykuły i konspekty lekcji dotyczą różnych działań nauczania języka polskiego w szkole średniej. Eustachy Bindas przedstawia cykl lekcji poświęconych „Początkowi” („Czytając Szczypiorskiego”), Krzysztof Wiczkowski przedstawia propozycję omawiania z uczniami utworów typu science fiction. Ilustracją rozważań jest opowiadanie Stanisława Lema „Jak Erg Samowzбудnik bładawca pokonał”; Urszula Poźniak przedstawia sposób wprowadzania gatunków dziennikarskich do nauczania literatury w szkole. Teresa Koziarska prezentuje montaż słowno - muzyczny „Contra spem spero”, Genowefa Jank opis przebiegu (wraz z tekstami dyktand) szkolnego konkursu ortograficznego.

20. Mikołajczyk Iwona: Świat jest teatrem (Repertuar teatru szkolnego). Słupsk 1994, 93 s., f. A5. Cena 2,50 zł.

Na publikację składają się cztery sztuki: „Marzenie”, „Kon-fa-bu-lacja”, „Absolwent”, „Partia wegeta”. Powstały one przy udziale młodzieży i przybrały ostateczny kształt w wyniku prób w teatrze szkolnym i na scenie młodzieżowej słupskiego „Teatru Impresyjnego”. Sztuki mają formę albo jednoaktówki („Marzenie”) wzbogaconej elementami ruchowo - baletowymi, albo utworu dramatycznego - komedii lub tragicznej złożonej z kilku aktów. Tematem sztuk jest życie szkoły i życie społeczne ukazywane od strony przerosłych paradoksów. sztuka „Partia Wegeta” prezentowana była - z sukcesem - na festiwalu teatrów amatorskich w Ciechanowie. Recenzja polecająca: Janina Wojciechowicz.

21. Wojciechowicz Janina: Materiały pomocnicze dla nauczycieli języka polskiego szkół średnich. Słupsk ODN 1994, 86 s., f. A5. Cena 2,0 zł.

Scenariusze lekcji otwartych prowadzonych przez Autorkę - doradce metodycznego języka polskiego oraz opracowania przekrojowe i syntetyzujące: „O analizie i interpretacji wiersza” (z dołączonymi dwiema przykładowymi interpretacjami uczniowskimi - olimpijczyka i maturzysty); „Godziny z teatrem” - propozycja tematów lekcji z zakresu edukacji teatralnej w poszczególnych klasach liceum; „Między destrukcją a nadzieją. Literatura wobec zagrożeń cywilizacyjnych współczesnego świata” - propozycja cyklu lekcji w różnych typach szkół ponadpodstawowych.

22. Nieposłuszny groszek. wiersze i opowiadania z IX Konkursu Literackiej Twórczości Dziecięcej. Wybór i redakcja: Maria Pietryka i Jerzy Dąbrowa - Januszewski. Słupsk ODN 1993, 72 s., f. A5. Cena 1,20 zł.

Zawiera utwory nagrodzone Laurem i wyróżnione w IX edycji Konkursu Literackiej Twórczości Dziecięcej organizowanego przez Szkołę Podstawową Nr 4 w Słupsku.. W zbiorze wyodrębniono cykl „Malowane wiersze”. Utwory powstały jako rezultat zajęć terapeutycznych prowadzonych według wskazań C. Freineta, tj. technika notowania słów, komentarzy i skojarzeń wypowiedzianych przez dzieci w toku zajęć. Autorami ich są dzieci z Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Słupsku.

23. Tylko zapukaj... Wybór wierszy i opowiadań z X Konkursu Literackiej Twórczości Dziecięcej. Redakcja: Maria Pietryka i Jerzy Dąbrowa. Słupsk ODN 1994, 78 s., f. A5. Cena 1,0 zł.

Kolejny zbiór wierszy i opowiadań uczniów szkół podstawowych z województwa słupskiego i z innych województw. Jest pomocny w nauczaniu języka polskiego i w prowadzeniu kół literackich i twórczych.

24. W Bąblandii. Wiersze z XI edycji Konkursu Literackiej twórczości Dziecięcej. Redakcja i wybór: Maria Pietryka i Jerzy Dąbrowa-Januszewski. Słupsk ODN 1995, 88 s., f. A5. Cena (bezpłatnie).

Zawiera wiersze i opowiadania nagrodzone w kolejnej edycji

ogólnopolskiego konkursu oraz inne zakwalifikowane przez redaktorów. Podobnie jak poprzednie także i ten tomik może stanowić pomoc w rozbudzaniu i rozwijaniu zdolności literackich uczniów.

25. Białe koraliki. Wiersze i opowiadania uczniów szkół ponadpodstawowych województwa śląskiego. Wkładka do „Informatora” 11-12/1994. Redakcja: Janina Wojciechowicz, Iwona Mikołajczyk, Jan Tyborczyk. Słupsk ODN 1994, 67 s. (bezpłatnie).

Zbiorek tekstów poetyckich i prozatorskich wybranych spośród 320 nadesłanych wierszy i opowiadań. wybór ma na celu zachęcenie piszącej młodzieży (i ich nauczycieli) do prezentowania twórczości.

26. Jakimczuk Katarzyna: Nauczyciel też człowiek. Władka do „Informatora” Nr 10/1992 Słupsk WOM 1992, s. f.A5 (bezpłatnie)

Opowiadanie wyróżnione w VIII edycji Konkursu Literackiej Twórczości Dziecięcej. Publikacja z okazji Dnia edukacji Narodowej.

27. Jaszul Łucja: Zabawa w teatr czyli koło polonistyczne. Wkładka do „Informatora” Nr 6-7/1992. Słupsk WOM 1992, 10 s. f.A5 (bezpłatnie).

Odczyt pedagogiczny polonistki zw ZSZ w Miastku, nadesłany na konkurs „Z moich doświadczeń”. Interesująco przedstawiono w nim formy i efekty pracy uczniowskiego zespołu teatralnego i koła polonistycznego. Recenzja: Aleksandra Kumoń.

VII. Język rosyjski

28. Bouaroua Teresa: Krzyżówki w nauczaniu języka rosyjskiego w klasie V szkoły podstawowej. Słupsk ODN 1993, 9 s., f.A4 (bezpłatnie).

Ułożone przez autorkę krzyżówki, uzupełniają podręcznik do języka rosyjskiego dla klasy V (WSiP Warszawa 1984). Mają one uatrakcyjnić nauczanie, pobudzić zainteresowania i motywację uczniów do nauki. Nauczyciel sam wybiera sposób ich wykorzystania na lekcji.

29. Kozak Maria: Wiedzieć urok pa-russki. Dla was preopadawiateli. Słupsk ODN 1993, 43 s., f.A5. Cena 1,0 zł.

Opracowanie ma wspomagać umiejętności komunikacyjne nauczyciela języka rosyjskiego. W części pierwszej usystematyzowano różne konstrukcje językowe, którymi posługuje się nauczyciel, według czynności wykonywanych na lekcji. Przytoczono przykłady rozmów (dialogu) nauczyciela z uczniem. W części drugiej zebrano słownictwo rzadziej używane, wzbogacające jednak istotnie zasób leksyki ucznia i nauczyciela. Na szczególną uwagę zasługuje słownictwo związane z nazywaniem zachowania, zainteresowań i uzdolnień uczniów. Recenzja: dr Danuta Gierczyńska.

VIII. Kultura fizyczna

30. Ćwiczenia użytkowo - sportowe w programie nauczania gimnastyki w szkole podstawowej. Materiały do wykorzystania na lekcjach i w zespołach przedmiotowo - metodycznych nauczycieli kultury fizycznej. opracował Dionizy Kaszuba. Wkładka do „Informatora” Nr 8-9/1992. Słupsk WOM 1992, 8 s., f.A5. (bezpłatnie)

Zawiera przegląd ćwiczeń użytkowo - sportowych (użytkowych) zalecanych w programie nauczania kultury fizycznej w szkole podstawowej. Omówiono szczegółowo zwłaszcza te ćwiczenia, oparte „przede wszystkim na naturalnych formach ruchów człowieka, którymi są: chód, bieg, skok, elementy równoważne”.

IX. Matematyka

31. Wójtowicz Eleonora: Propozycje rozkładu materiału z matematyki dla klas IV - VIII. Słupsk WOM 1992, 38 s., f. A5. Cena 1,0 zł.

Propozycja zgodna jest z programem nauczania matematyki w szkole podstawowej Nr DKO I - 4014 - 22/90 oraz minimum programowym (podstawą programową). Przewidziano w nim lekcje do dyspozycji nauczyciela i lekcje powtórzeniowo - utrwalające. tematy wykraczające poza „minimum” oznaczono gwiazdką. Przykładowa propozycja ma zachęcić nauczyciela do dostosowywania tematyki i zakresu lekcji do potrzeb i możliwości uczniowskiego zespołu klasowego).

32. Wójtowicz Eleonora: Propozycje zadań na egzamin wstępny do szkół ponadpodstawowych. Słupsk ODN 1993, wyd. II - 1995, 24 s., f.

A4. Cena 1,50 zł.

Zbiór 101 zadań matematycznych. Na końcu zbioru podano odpowiedzi. Zadania ujęto w kilka grup - odpowiednio do poszczególnych działów i do treści nauczania w szkole podstawowej: 1 - działania na liczbach wymiernych i obliczenia procentowe; 2 - wyrażenia algebraiczne; 3 - równania, nierówności, układy równań; 4 - funkcje liniowe; 5 - zadania tekstowe - równania i układy równań; 6 - figury płaskie; 7 - graniastosłupy i ostrosłupy; 8 - bryły obrotowe; 9 - zadania o podwyższonym stopniu trudności. Zbiorek zadań jest bardzo przydatny do pracy w kole matematycznym i w toku przygotowywania uczniów do egzaminu wstępnego z matematyki w szkole średniej.

33. Zadania z konkursów matematycznych z rozwiązaniami (1990 - 1994). Opracowanie: Eleonora Wójtowicz. Słupsk ODN 1994, 107 s., f.A5. Cena 2,50 zł.

Opracowanie przeznaczone jest dla nauczycieli i uczniów szkół podstawowych. praca składa się z trzech rozdziałów: 1 - zawiera zadania z eliminacji miejskich i gminnych, II - zadania z eliminacji rejonowych, III - zadania z eliminacji wojewódzkich. W części B każdego rozdziału podano rozwiązania zadań w całości lub, gdy zadanie należy do łatwiejszych, do momentu wykonywania działań rachunkowych.

34. Paczkowski Jerzy, Wójtowicz Eleonora: Zadania z XX Konkursu matematycznego (z rozwiązaniami). Słupsk ODN 1995, 38 s., f.A5. Cena 1,0 zł.

Kontynuacja zbioru zadań wraz z rozwiązaniami z poprzednich kilku edycji konkursu matematycznego w województwie śląskim.

35. Wybrane informacje dla nauczycieli matematyki. Opracowanie: Jerzy Paczkowski. Wkładka do „Informatora” Nr 3-4/1994. Słupsk ODN 1994, 17 s., f.A5. (bezpłatnie).

Zeszyt zawiera informacje: o III krajowej Konferencji Stowarzyszenia Nauczycieli Matematyki w Poznaniu (4-7.02.1994) wraz zadaniami konkursowymi; o powstaniu i działalności Stowarzyszenia Nauczycieli matematyki; o „Kangurze” oraz o opracowaniach z zakresu dydaktyki matematyki.

X. Nauczanie początkowe i wychowanie przedszkolne.

36. Borzyszkowska - Czechowska Lucyna: Edukacja ekologiczna dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Projekty zajęć. Słupsk ODN 1996, 100 s., f. A5. Cena 2,50 zł.

Opis koncepcji Wrocławskiej szkoły Przyszłości i własnych doświadczeń. Zawiera: I - Kultura ekologiczna człowieka u progu XXI wieku; II - Koncepcja edukacji ekologicznej. Autorka zaleca stosowanie metody projektowania okazji edukacyjnych z trzema stałymi składowymi: zadania otwarte i/lub zamknięte, możliwości wyboru, warunki wyjściowe. Dołączono 21 szczegółowych projektów edukacyjnych ilustrujących zajęcia na temat środowiska wody. Obszerna bibliografia. Recenzja: dr Apolonia Suchora - Olech.

37. Fałaga Danuta: Propozycje prac do wykorzystania na lekcjach plastyki i techniki w klasach I - III. Cz. I - Rysunki i opisy, 32 s., Cz. II - Szablony, 15 s. Słupsk WOM 1992, wydanie II - Słupsk ODN 1993. f. A5. cena 1,0 zł.

Zbiór prostych sprawdzonych w praktyce prac własnych i „podpatrzonych”. Na początku opracowania podano rysunek i opis tzw. skrzyni skarbów. Może ona służyć nauczycielowi do gromadzenia różnych pomysłów i materiałów do prac z dziećmi na lekcjach plastyki i techniki.

38. Hejmowska Agnieszka, Lipska Maria: Matematyczne rozrywki umysłowe dla klas początkowych. Materiały metodyczne dla nauczycieli. Słupsk ODN 1993, 67 s., f.A5. Cena 1,20 zł.

Przykłady gier i rozrywek umysłowych przydatnych do przedstawienia treści, kształtowania pojęć i umiejętności matematycznych. opracowanie przeznaczone jest dla nauczycieli nauczania początkowego, prowadzących zajęcia wyrównawcze i zajęcia świetlicowe. zadania mogą być wielokrotnie powielane i wykorzystywane jako inspiracja do tworzenia innych zadań. Recenzja: dr Marianna Szpiter

39. Integracja. Integralne nauczanie i wychowanie w klasie I szkoły

podstawowej. *Poradnik metodyczny. Opracowanie: Bożena Kołakowska i Alicja Nykiel. Praca zbiorowa pod redakcją Gustawy Grabowskiej. Cz. I - 87 s., Cz. II - 128 s., Cz. III - 115 s. F. A4. Słupsk ODN 1993/1994. Wydanie II - f. A5 Słupsk ODN 1995. Cena pojedynczego zeszytu (części) - 2,0 zł., kompletu - 6,0 zł.*

40. *Integracja. Integralne nauczanie i wychowanie w klasie II szkoły podstawowej. poradnik metodyczny. Opracowanie: Ada Rusiecka, Wanda Newlin - Łukowicz, Ewa Kumik, Danuta Perło. Praca zbiorowa pod redakcją Gustawy Grabowskiej. Cz. I - 98 s., Cz. II - 93 s., Cz. III - 135 s., f. A4. Słupsk ODN 1993/94. Wydanie II - f. A5 Słupsk ODN 1995. . Cena kompletu 6,0 zł.*

41. *Integracja. Integralne nauczanie i wychowanie w klasie III szkoły podstawowej. Poradnik metodyczny. Opracowanie: Gustawa Grabowska, Regina Leśna, Krystyna Mikołajczyk, Maria Warych. Praca zbiorowa pod redakcją Gustawy Grabowskiej. Cz. I - 82 s., Cz. II - 118 s., Cz. III - 148 s. F. A4 Słupsk ODN 1993/1994. Wydanie II - f. A5. Słupsk ODN 1995. Cena kompletu 6,0 zł.*

Zestaw propozycji metodycznych integrowania materiału nauczania na szczeblu edukacji wczesnoszkolnej. Sprawdzono je podczas warsztatów metodycznych nauczycieli nauczania początkowego. W dziewięciu zeszytach zamieszczono szczegółowe rozkłady materiału nauczania dla klas I - III na kolejne miesiące roku szkolnego według tygodniowych tematów kompleksowych. Uzupełniają je przykładowe konspekty i scenariusze zajęć dziennych. Podstawową formą metodyczną jest cały dzień pracy, a nie pojedyncza lekcja. Nauczyciel ustala w ramach tygodnia dzienne odcinki czasowe i organizuje formy aktywności uczniów - językowej, matematycznej, przyrodniczej, plastycznej, technicznej, muzycznej i motorycznej. Opracowanie skierowane jest do nauczyciela poszukującego, innowacyjnego.

42. *Integralne nauczanie i wychowanie w klasach początkowych. (Materiały z warsztatów metodycznych w Ustce w dn. 8 - 10 października 1992 roku). Praca zbiorowa. Słupsk WOM. 1992, 96 s., f. A5. (bezpłatnie).*

Zawiera m. in.: syntetyczne wprowadzenie dr Gustawy Grabowskiej oraz materiały pomocnicze w postaci tygodniowych tematów kompleksowych do realizacji w kolejnych miesiącach roku szkolnego; przykłady rozkładu materiału i dziennych zestawów tematycznych.

43. *Kształtowanie umiejętności poprawnego pisania z zastosowaniem rozrywek umysłowych w klasach I - III. Materiały metodyczne. Praca zbiorowa pod redakcją Marianny Szpiter. Słupsk WOM 1991, 94 s., f. A4. Dodruk (wyd. II): 1993 bz., Wyd III 1995, f. A5. cena 2,0 zł. (Nakład wyczerpany).*

Przystępnie opracowane materiały dydaktyczno - metodyczne. W części pierwszej omówiono problematykę kształtowania umiejętności pisania w klasie I. Do przykładowego toku postępowania metodycznego przy wprowadzaniu nowej litery dołączono wzory liter pisanych i drukowanych oraz zagadki o tematyce przyrodniczej. Rozwiązanie zagadek stanowią nazwy zwierząt zawierające w nagłosie wprowadzaną literę. W części drugiej podano przykłady kształtowania i utrwalania umiejętności ortograficznych poprawnego pisania przez zastosowanie rozrywek umysłowych. materiały przygotowały doradczynie: Regina Leśna, Maria Lipska, Krystyna Mikołajczyk, Alicja Nykiel, Małgorzata Szauła, Zofia wieczorek. Recenzja: dr Ada Rusiecka.

44. *Mikołajczyk Krystyna: Propozycje sprawdzianów z matematyki dla klas I - III szkoły podstawowej. Słupsk WOM 1992, 21 s., f. A4. Wydanie II - Słupsk ODN 1994. 23 s., f. A5. Cena 1,0 zł.*

Propozycje obejmują całość materiału nauczania matematyki w klasach I - III. Do sprawdzianów - opracowanych w kilku wersjach - dołączono punktację i ocenę według podziału na poziomy: podstawowy (P), rozszerzający (R), dopełniający (D).

45. *Nykiel Alicja: Ortografia. Materiały pomocnicze do nauczania ortografii. Teksty i ćwiczenia dla uczniów klas I - III. Słupsk ODN 1993, 95 s., f. A4; Wydanie II - Słupsk ODN 1995, f. A5. cena 2,0 zł.*

Część pierwsza zawiera zestaw ortogramów w opracowaniu Edwarda Polańskiego. W części drugiej - teksty ułożone przez Autorkę i pisane przez uczniów klas I - III. Wykorzystano przy tym podane ortogramy. Publikacja przeznaczona jest głównie dla nauczycieli rozpoczynających pracę zawodową.

Bogaty materiał „przykładowy” można wykorzystać do ćwiczeń: teksty z lukami, rozsypanki wyrazowe, sylabowe, zdaniowe; teksty utrwalające lub sprawdzające opanowanie umiejętności i reguł ortograficznych. Recenzja: dr Gustawa Grabowska.

46. *Nykiel Alicja (opr.): Osiągnięcia konieczne z języka polskiego w klasach 1-3. Władka do „Informatora” Nr 4-5/1993. Słupsk ODN 1993, s. ,f. A5 (bezpłatnie)*

Wykaz wiadomości i umiejętności, których opanowanie jest konieczne w poszczególnych klasach na szczeblu nauczania początkowego.

47. *Propozycje zabaw i ćwiczeń do rozwijania ekspresji słownej dzieci przedszkolnych. wybór i układ: Alicja Panczerzyńska. Słupsk ODN 1994, 73 s., f. A5. wydanie II 1995. Cena 1,0 zł.*

Trzydzieści kategorii różnych zadań słownych, głównie zabawowych. Celem proponowanych działań jest rozwijanie ekspresywnej funkcji mowy. w Aneksie umieszczono informacje o programie wychowania przedszkolnego, artykuł Barbary Markowskiej o problemie dzieci z objawami deprywacji kulturowej oraz fragmenty opracowań Apolonii Suchora - Olech („Poszukiwanie alternatywy w edukacji przedszkolnej”) i haliny Zgótkowej („Czym język za młodu nasiąknie...”). Recenzja: dr Apolonia Suchora - Olech.

48. *Propozycje ćwiczeń na materiale obrazkowym dla dzieci w wieku 6 - 8 lat. Materiały pomocnicze dla nauczycieli. Cz. I. Opracowanie: Jadwiga Cieleś, Maria Piotrowska - Szyko. Słupsk ODN i SPP-P 1994, 132 s., f. A5. wydanie II - 1995. Cena 3,50 zł.*

Opracowano z myślą o nauczycielach prowadzących zajęcia korekcyjno - kompensacyjne z dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. materiał obrazkowy służy do wycięcia, zamalowania, układania według wzoru, nazywania itp. Całość tworzy ciągi ćwiczeń usprawniających percepcję wzrokową, słuchową i sprawność manualną. efektem ćwiczeń ma być zmniejszenie lub likwidacja zaburzeń percepcyjno - motorycznych. Każda z trzech części publikacji zawiera skrótowe omówienie i uszeregowanie ćwiczeń słuchowych (wyodrębnianie, scalanie, różnicowanie słów i głosek); ćwiczeń wzrokowych (rozpoznanie, porównywanie, różnicowanie, składanie, utrwalanie i odwzorowywanie elementów i układów przestrzennych); ćwiczeń manualnych i grafomorfologicznych (rysowanie, kopiowanie, wydzieranie, wycinanie, kolorowanie itp.).

49. *Propozycja realizacji programu nauczania w klasach I - III szkoły podstawowej przy zmniejszonej liczbie godzin. Opracował zespół doradców metodycznych w Pracowni nauczania początkowego. Redakcja: Alicja Nykiel. Słupsk WOM 1991, 23 s., f. A5. (bezpłatnie).*

Zawiera: tematyczny rozkład materiału nauczania języka polskiego, matematyki, środowiska społeczno - przyrodniczego dla klasy I; minimum programowe dla klasy II z języka polskiego i matematyki oraz minimum programowe z języka polskiego, matematyki i środowiska społeczno - przyrodniczego dla klasy III

50. *Szpiter Marianna: Pomiar dydaktyczny jako element kontroli i oceny osiągnięć szkolnych uczniów. Słupsk 1993, 71 s., f. A5. Cena 1,50 zł.*

Opracowanie adresowane głównie do nauczycieli nauczania początkowego. podano zasady konstruowania testów dydaktycznych oraz przykłady testów z języka polskiego, matematyki, środowiska społeczno - przyrodniczego wraz z punktacją i kluczem. Omówiono też zagadnienie ewaluacji pedagogicznej oraz uwarunkowań, trudności i konsekwencji szkolnego oceniania. Recenzja: dr Lucyna Preuss - Kuchta.

51. *Wieczorek Zofia: Propozycje sprawdzianów osiągnięć szkolnych z języka polskiego i matematyki w klasach I - III. Słupsk WOM. 1992, 22 s., f. A4, Wydanie II - Słupsk ODN 1994, f. A5. cena 0,60 zł.*

Dla każdej klasy przedstawiono po dwie wersje sprawdzianów z języka polskiego i matematyki. Dla klasy I - z całego roku szkolnego, dla klas II i III - z pierwszego semestru i z całego roku szkolnego. wersje sprawdzianów z matematyki są równoległe, tzn. odpowiednie zadania sprawdzają te same czynności i mają porównywalne wskaźniki łatwości. Można z nich korzystać przy podziale klasy na dwie grupy. Każdej czynności ucznia przyporządkowano odpowiednią punktację.

XI. Pedagogika specjalna

52. *Czerwiński Stefan: Nowy model internatu w placówce szkolnictwa*

specjalnego. Wkładka do „Informatora” Nr 5-6/1994. Słupsk ODN, 22 s., f. A5 (bezpłatnie).

Autor zaleca „wychowanie przez zadania” uwzględniające zainteresowania konkretnego dziecka i poziom jego rozwoju. Zadania (indywidualne - krótkotrwałe i długotrwałe) uznaje za podstawową jednostkę metodyczną w ramach ośrodka tematycznego. Prezentacji oraz afirmacji działalności dzieci w ramach poszczególnych ośrodków tematycznych służą apele (tematyczne i nadzwyczajne). Opis uzupełniają: zestawy typów ośrodków tematycznych, plan pracy ośrodka „ping-pong i przyrodniczego; propozycje organizacji apelu „Głos ma grupa”, uroczystego zebrania wychowawczego, konspekty zajęć i lekcji oraz testy do badań słownictwa użytecznego w internecie. Opracowanie powstało w wyniku analizy i opisu pracy internatu w Ośrodku Specjalnym dla Dzieci Nieusłyszących w Sławnie.

53. Szalewska Aleksandra: Elementy edukacji ekologicznej w nauczaniu przyrody dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim. Wkładka do „Informatora Oświatowego” Nr 1-2/1995. Słupsk ODN 1995, 13 s. f. A4 (bezpłatnie).

Przedstawiono propozycje wykorzystania wiadomości ekologicznych na lekcjach przyrody począwszy od klasy IV. Punktem wyjścia są zajęcia i zmiany w przyrodzie w poszczególnych porach roku. Uwzględniono: hasło programowe, wiadomości ekologiczne, wiadomości z fizyki i chemii, podstawowe wiadomości o człowieku i o ochronie zdrowia. Podano też propozycje tematów lekcji.

54. Z praktyki pedagogicznej szkół i zakładów specjalnych dla upośledzonych umysłowo. Praca zbiorowa pod redakcją Haliny Borzyszkowskiej. Słupsk ODN 1993, 105 s., f. A5, Cena 2,20

Piętnastu nauczycieli przedstawia swoje doświadczenia w pracy z dziećmi i młodzieżą wymagającą specjalnej prosi. Wielospektowy opis praktyki pedagogicznej nauczycieli i wychowawców z ośrodków specjalnych w województwie słupskim poprzedzają „Refleksje nad osobowościowym wpływem pedagoga specjalnego w procesie wychowania dziecka upośledzonego umysłowo” - autorstwa profesor Haliny Borzyszkowskiej.

XII. Technika i przedmioty zawodowe

55. Baj Mirosław (opr.): Zeszyt ćwiczeń do przedmiotu pracownia elektryczna dla klas II i III technikum specjalność elektryczna. Cz. I. Słupsk ODN 1995, 39 s., f. A5. Cena 1,0 zł.

Opracowanie przeznaczone jest dla uczniów i dla nauczycieli. Porządkuje materiał nauczania i pozwala sprawdzić umiejętności. W zeszycie podano także regulamin pracowni elektrycznej, spis znajdujących się w niej przyrządów oraz zestaw sześciu ćwiczeń wraz z propozycją obliczeń i wniosków wynikających z przeprowadzonych pomiarów. Recenzja: mgr inż. Jerzy Grzybowski.

56. Pacholczyk Tadeusz (opr.): Propozycja testu sprawdzającego z mechaniki technicznej dla technikum mechanicznego. Słupsk ODN Pracownia Przedmiotów Zawodowych. Zeszyt 24, 1996, 42 s. f. A4. Cena 1,0 zł.

Zawiera „propozycje wymagań programowych” oraz „propozycje testów „ ze statyki, kinematyki, dynamiki oraz z działu - wytrzymałość materiałów .

57. Rychły Wanda (Opr.): Rysunek techniczny. Ćwiczenia programowane z rzutowania i przekrojów. Słupsk ODN Pracownia Przedmiotów Zawodowych. Zeszyt 18, 1995, 26 s., f. A4. Cena 1,0 zł.

Opracowanie przeznaczone jest dla nauczycieli i uczniów szkół zawodowych. Zawiera 12 ćwiczeń programowanych, które mają pomóc usunąć braki i opóźnienia w nauce i skorygować „błędne pojęcia wyobrazeniowe”.

58. Zadania i rozwiązania zadań z XVIII i XIX Olimpiady Wiedzy Technicznej. Materiały informacyjne dla nauczycieli przedmiotów zawodowych. Zeszyt 3. Redakcja Wanda Rychły. Słupsk ODN Pracownia Przedmiotów Zawodowych, 1993, 78 s. f. A5. (bezpłatnie).

Zestaw testów z zawodów I i II stopnia oraz karty odpowiedzi i rozwiązania zadań dla branży mechaniczno - budowlanej, elektryczno - elektronicznej i inżynierii materiałowej. Publikacja bardzo przydatna w pracy z uczniem zdolnym, który przygotowuje się do udziału w Olimpiadzie Wiedzy

Technicznej.

59. Zadania sprawdzające z techniki dla uczniów klas IV - VIII. Małe formy metodyczne. Zeszyt 3. Praca zbiorowa pod redakcją Lucji Knop. Słupsk ODN 1996, 32 s., f. A5. Cena 0,50 zł.

Zbiory zadań mogą służyć do opracowania tematu lekcji i jako jej element (ogniwo) podsumowania, utrwalania. Skorelowane są z poszczególnymi działami programu nauczania. Ich przydatność sprawdzono w toku zajęć w Szkole Podstawowej Nr 8 w Lęborku.

60. Zając Kazimierz (opr.): Wybór materiałów dydaktycznych do nauczania techniki w kl. VIII. Cz. I - zapis informacji technicznej. Małe formy metodyczne. Zeszyt 5. Słupsk ODN 1994, 52 s., f. A5. Cena 0,70

Opracowanie ma pomóc nauczycielowi w przygotowaniu lekcji o zapisie informacji technicznej. zawiera: wyjaśnienie celów i metod nauczania techniki w klasie VIII, propozycję szczegółowego rozkładu materiału nauczania techniki w klasie VIII; informacje o sposobach (technikach) zapisu informacji technicznej w rzutach aksometrycznych i rysunku złożeniowym; przykłady wymiarowań oraz przykłady symboli graficznych stosowanych w schematach kinematycznych zasadniczych i in. Całość zamyka zestaw zadań sprawdzających wiedzę i umiejętności z zakresu zapisu informacji technicznej. Recenzja: Mirosław Baj.

61. Zając Kazimierz (opr.): Wybór materiałów dydaktycznych do nauczania techniki w klasie VIII. Elektrotechnika i elektronika. Cz. II. Słupsk ODN 1996, 103 s., f. A5. cena 2,0 zł.

Kontynuacja opracowania o zapisie informacji technicznej (Słupsk ODN 1994). Zawiera m. in.: program nauczania techniki w klasie VIII, propozycję rozkładu materiału nauczania, wprowadzenie do zagadnień i elektroniki - wraz z przykładowymi konspektami; rysunki oraz bibliografię. Recenzja: Józef Rosołowski.

XIII. Biblioteki szkolne.

62. Formy pracy bibliotek szkolnych w województwie słupskim (konkursy, inscenizacje, wystawy, lekcje biblioteczne). Praca zbiorowa pod redakcją Elżbiety Pliszki i Marii Pietryki. Słupsk ODN 1993, 114 s., f. A5. cena 1,50 zł. (Nakład wyczerpany)

Zawiera kilkanaście opisów imprez i cztery przykłady pism szkolnych - gazetek wykonanych przez uczniów. Przykłady ze szkół wiejskich i miejskich. Na uwagę zasługują zaprezentowane formy pracy z dzieckiem specjalnej troski w ośrodkach szkolno - wychowawczych. Materiały opracowały: Mariola Dudek, Władysława Hanuszewicz, Jolanta Kazimierczyk, Ewa Machalińska, Lucyna Maksymowicz, Lucyna Siedlik, Elżbieta Sokołowska, Alicja Szustakowska i in.

63. Formy pracy bibliotek szkolnych (lekcje biblioteczne, konkursy, inscenizacje). Zeszyt 2 - szkoły podstawowe. Praca zbiorowa. Wybór i opracowanie: Elżbieta Pliszka i Maria Pietryka. Słupsk ODN 1995, 142 s., f. A5. Cena 2,50 zł. (Nakład wyczerpany).

Kolejny (2) zeszyt zawierający materiały ukazujące różnorodne formy pracy bibliotekarzy szkolnych. Składają się na nie 14 konspektów lekcji bibliotecznych oraz 17 scenariuszy imprez. Publikacja adresowana jest do początkujących nauczycieli bibliotekarzy. Swoimi doświadczeniami podzielili się: Elżbieta Pliszka, Maria Pietryka,, Irena Bartol, Alicja Biela, Katarzyna Bojaryn, Mariola Głowacka, Beata Klasa, Lidia Jankowska, Jolanta Kazimierczyk, Danuta Kamińska, Grażyna Kamyszek ,Danuta Kmiecik, Elżbieta Kreft, Jolanta Kubisiak, Grzegorz Chwieduk, Zyta May, Elżbieta Makulec, Janina Nowak, Bogusława Pawlicka, Zofia Piotrowska, Magdalena Sikorska, Teresa Szczypior i Mariola Szyc, Alicja Zwolska.

64. Formy pracy bibliotek szkolnych (Konspekty zajęć i scenariusze imprez). zeszyt 3 - szkoły ponadpodstawowe. Praca zbiorowa. Wybór i opracowanie: Elżbieta Pliszka i Maria Pietryka. Słupsk ODN 1995, 62 s., f. A5. Cena 2,0 zł.

Kolejny (3) zeszyt zawiera 12 konspektów zajęć - lekcji bibliotecznych oraz 6 scenariuszy imprez. Większość materiałów (podobnie jak w zeszycie 2) opracowali słuchacze Podyplomowego Studium Bibliotekarskiego prowadzonego na WSP w Słupsku. Rekrutują się oni spośród bibliotekarzy szkolnych pracujących w kilku województwach. Swoje opracowania przedstawili: Zofia Biskupska, Irena Bartol, Lidia Jankowska i Zyta May, Janina

Jobczyk, Aneta Orczyk, Małgorzata Topka, Alicja Zajewska, Grzegorz Chwieduk, Barbara i Roman Wenta, Grażyna Dąbrowa - Januszewska i Justyna Mateńko, Irena Bartol i Zofia Piotrowska, Magdalena Sikorska i Jolanta Kubisiuk, Danuta Kmiecik i Irena Rżanek, Ewa Wojciechowska, Małgorzata Borsow i Alicja Zwolska

65. Książka - czytelnik - biblioteka. Wybór powiedzeń i cytatów. Opracowanie: Elżbieta Pliszka. Słupsk ODN 1993, 45 s., F.A5. Cena 1,0 zł.

Powiedzenia i cytaty zaczerpnięto z literatury pięknej, publicystyki i z rozpraw naukowych. Podano krótkie noty o cytowanych autorach oraz bibliografię. Opracowanie przydatne - jako pomoc przy organizowaniu imprez czytelniczych, wystawek, lekcji bibliotecznych.

66. Materiały pomocnicze dla bibliotekarzy szkolnych. Praca zbiorowa. Redakcja i wybór materiałów Danuta Polakowska oraz doradcy metodyczni bibliotek szkolnych i pracownicy Wydziału Bibliograficzno - Informacyjnego PBW w Słupsku. Słupsk WOM i PBW 1992, 72 s., f.A5. (bezpłatnie, nakład wyczerpany).

Przedruk z „Biblioteki w Szkole”, m. in.: Program pracy biblioteki szkolnej i plan zajęć z przysposobienia czytelniczego; zasady katalogowania i prowadzenia dokumentacji bibliotecznej; Instrukcja Nr 1 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 15 maja 1984 r. w sprawie zasad ewidencji materiałów bibliotecznych, ich wyceny i inwentaryzacji oraz odpisywania ubytków w tych materiałach.

67. Pliszka Elżbieta: Rozrywki umysłowe w pracy biblioteki szkolnej. Małe formy metodyczne. Zeszyt 2. Słupsk ODN 1993, 19 s., f.A5. Cena 1,0 zł. (wyczerpane)

Kilkanaście przykładów krzyżówek i logogryfów. Ich wspólnym tematem jest książka i biblioteka. zadania są tak pomyślane, by konieczne było sięganie przy ich rozwiązywaniu do encyklopedii, słowników i innych źródeł informacyjnych.

68. Skontrum. Materiały pomocnicze dla bibliotekarzy szkolnych. Opracowanie: Elżbieta Pliszka, Maria Pietryka, Danuta Polakowska. Słupsk ODN 1993, 28 s., f.A5. Cena 0,70 zł. (wyczerpane).

Zawiera: syntetyczną informację o sposobach przeprowadzania inwentaryzacji zbiorów bibliotecznych, wyjaśnienie podstawowych pojęć, wykaz obowiązków dyrektora szkoły i bibliotekarza; zasady powoływania komisji inwentaryzacyjnej.

XIV. Inne

69. Działania innowacyjne nauczycieli w województwie słupskim. Opisy i zestawienia (Materiały na konferencję, 15 czerwca 1994). Wykazy i zestawienia działań innowacyjnych: Eucja Knop, Czesława Urbańska. Redakcja: Jan Tyborczyk. Słupsk ODN 1994, 23 s., f.A5 (bezpłatnie).

Rejestr innowacji zgłoszonych do ODN i Kuratorium Oświaty w Słupsku wraz zwykazem szkół i nauczycieli wdrażających oraz krótkim ich opisem. Podano też: Wybór literatury na temat innowacji w zbiorach PBW w Słupsku, Zarządzenie Nr 18 MEN z dnia 30 czerwca 1993 roku w sprawie zasad i warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez szkoły i placówki publiczne; Zasady tworzenia programów autorskich i tryb zgłaszania innowacji pedagogicznych (przedruk z GTO „Stolem” Nr 10/94); Funkcja uchwałodawcza rad pedagogicznych i zasady opracowywania projektów uchwał (przedruk z „Inspiracje” Nr 2/94).

70. Egzamin dojrzałości - sesja wiosenna w roku szkolnym 1992/93. analiza wyników, tematy, propozycje kryteriów ocen. Materiał dla szkół średnich. Przygotowanie i redakcja: Czesława Urbańska i Jan Tyborczyk. Wkładka do „Informatora” nr 7-8/1993. Słupsk ODN 1993, 32 s. (bezpłatnie).

Materiał sprawozdawczy i pomocniczy. Porządkuje i ułatwia pracę z uczniem przygotowującym się do matury.

71. Egzamin dojrzałości - sesja wiosenna w roku szkolnym 1993/94 (analiza wyników, tematy egzaminów). sprawozdanie i tematy - Czesława Urbańska, redakcja - Jan Tyborczyk Wkładka do „Informatora” Nr 9-10/1994, 18 s. f.A5 (bezpłatnie).

Materiał sprawozdawczy; pomocniczy dla nauczycieli szkół średnich. Przydatny szczególnie w toku przygotowań do matury.

72. Filmy dydaktyczne do nauczania fizyki i chemii w zbiorach Filmoteki PBW w Słupsku (wykazy i uwagi o treści). Opracowanie: Zbigniew Murawski, Alicja Talewska i Zdzisław Szpiter. Słupsk ODN i PBW 1994, 22 s., f.A5 (bezpłatnie).

Przewodnik ułatwiający wkomponowanie filmu edukacyjnego w tok lekcji. Zawiera obok tytułu filmu i czasu jego trwania szczegółowe uwagi o treściach.

73. Harmonogram jesiennych konferencji przedmiotowo - metodycznych dla nauczycieli i szkół podstawowych. Słupsk ODN 1994, 17 s. (bezpłatnie).

Zawiera tematykę, imię i nazwisko odpowiedzialnego doradcy, datę godzinę i miejsce konferencji, tematykę i wykaz szkół, z których nauczyciele powinni uczestniczyć w konferencjach.

74. Informator / Informator. Oświatowy. 'Biuletyn Kuratorium Oświaty i Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku. Od września 1991 do numeru 4 - 6/96. (50 - 52). R. VI. Kwiecień - czerwiec. Wydawca: WOM/ODN w Słupsku. Redakcja: Jan Tyborczyk... Współpraca Zespołu; (do grudnia 1995 - bezpłatnie, od stycznia 1996 - prenumerata).

Wydawnictwo cykliczne. Ukazuje się od września 1991. Do końca 1994 (Nr 11-12/94 w kolejności 33 - 34) - w formacie A5 - pod nazwą „Informator”, a od stycznia 1995 - w formacie A4 - pod nazwą „Informator Oświatowy”. Zawiera informacje nadesłane przez MEN, w tym (wybiórczo) przepisy prawne, różne materiały z zakresu zarządzania oświatą i kierowania szkołą; informacje o pracy nauczycieli i działalności placówek oświatowych, w tym propozycje edukacyjne dotyczące zarówno uczniów jak i doskonalenia nauczycieli; informacje o konkursach i osiągnięciach uczniów; nowości wydawnicze oraz wybór informacji prasowych. Do niektórych numerów dodano wkładki, tj. odrębne opracowania jakiegoś zagadnienia.

75. Informacje Instytutu Goethego. Słupsk ODN 1993, 54 s., f.A5 (bezpłatnie).

Zebrane z pojedynczych pism informacje o egzaminach organizowanych przez Goethe-Institut oraz przykładowe zestawy zadań i testów egzaminacyjnych.

76. Informacje o konkursach i olimpiadach, imprezach - przeglądach dla uczniów. Wkładka do „Informatora” Nr 10/1993. Słupsk ODN 1993, 36 s., f.A5. (bezpłatnie).

Zawiera: Założenia organizacyjne konkursów przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 1993/94; wykazy, terminar eliminacji oraz inne informacje o konkursach przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych i średnich; informację o terminach eliminacji olimpiad - polonistycznej i języka rosyjskiego; wybór ważniejszych imprez i konkursów ogólnopolskich.

77. Informacja o konkursach i olimpiadach na rok szkolny 1994/95. Redakcja: Maria Kozak, Eucja Knop, Wanda Rychły. Słupsk KO i ODN 1994, 46 s., f.A5 (bezpłatnie).

Zawiera: założenia organizacyjne konkursów przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 1994/95; wzory protokołów eliminacji II etapu i finału; regulaminy konkursów - języka polskiego, języka rosyjskiego, historycznego, matematycznego, fizycznego, chemicznego, biologicznego geograficznego, wiedzy informatycznej; matematycznego „Kangur”, matematycznego dla uczniów szkół średnich, wojewódzkiego konkursu ortograficznego. Prócz tego: wykaz olimpiad i konkursów ogólnokrajowych dla uczniów szkół średnich, informacja o olimpiadzie języka rosyjskiego oraz wykaz ważniejszych imprez artystycznych - konkursów i przeglądów w województwie słupskim i w innych województwach.

78. Informacja o konkursach i olimpiadach na rok szkolny 1995/96. redakcja: Maria Kozak. Słupsk KO i ODN 1995, 56 s., f.A5 (bezpłatnie).

Zawiera: założenia organizacyjne konkursów przedmiotowych w roku szkolnym 1995/96, wzory protokołów z I i II etapu oraz z finału; terminy eliminacji; regulaminy konkursów - j. polskiego, j. rosyjskiego, historycznego, matematycznego, fizycznego, chemicznego, biologicznego, geograficznego; ortograficznego dla klas III szkoły podstawowej i wojewódzkiego konkursu

ortograficznego dla uczniów klas IV - VIII; międzynarodowego konkursu matematycznego „Kangur”; turnieju wiedzy fizycznej i konkursu matematycznego dla uczniów szkół średnich; konkursu „Sacrum w literaturze” wraz z kartą zgłoszenia; II ogólnopolskiego konkursu kompozytorskiego piosenki o szkole - wraz z kartą zgłoszenia; informacje o olimpiadzie języka rosyjskiego i olimpiadzie astronomicznej; informacje o konkursie „Europa w szkole”.

79. Informator o innowacjach pedagogicznych w województwie śląskim. Materiały na Forum Oświatowe nauczycieli innowatorów. Śląsk, 24 - 25 maja 1996 r. wybór i opracowanie materiałów: Łucja Knop, Jan Tyboreczyk. Śląsk ODN 1996, 38 s., f.A4 (bezpłatnie).

Zawiera wykaz i opis 77 innowacji. Podano też szkoły i nauczycieli wdrażających innowacje. Ponadto zamieszczono: Działania nauczyciela i szkoły przed i w czasie trwania innowacji pedagogicznej; dwa artykuły profesora Romana Schulza - *Kryteria oceny innowacji pedagogicznych* (przedruk z „Informator Zakładu Doskonalenia Nauczycieli w Toruniu”, 1995, nr 9) i *Postawa innowacyjna składnikiem systemu wartości współczesnego nauczyciela* (przedruk z „Dyrektor Szkoły” 1995, nr 3-4); Innowacje pedagogiczne. Wybór literatury ze zbiorów PBW w Śląsku z lat 1990/1995.

80. Informator o formach dokształcania i doskonalenia zawodowego nauczycieli województwa śląskiego w roku szkolnym 1996/97. opracowanie: Elżbieta Trojanowicz, Alicja Nykiel. Śląsk ODN 1996, 24 s., f. A5 (bezpłatnie).

Zawiera: propozycje 46 różnych form kształcenia i doskonalenia oraz wzór karty zgłoszenia na doskonalenie w ODN w Śląsku.

81. Informator o formach doskonalenia zawodowego nauczycieli województwa śląskiego w roku szkolnym 1995/96. Opracowanie: Elżbieta Trojanowicz. Śląsk ODN 1995, 25 s., f. A5 (bezpłatnie).

Zawiera propozycje 42 form doskonalenia zawodowego oraz wzór karty zgłoszenia na doskonalenie w ODN w Śląsku.

82. Konkurs ortograficzny klas III. Regulamin. Testy. Opracowanie: Regina Leśna. Śląsk WOM 1992, 16 s., (bezpłatnie).

Zawiera: Regulamin konkursu, wzór protokołu z konkursu międzyszkolnego; teksty i zadania z konkursów klasowych, szkolnych i międzyszkolnych w 1988, 1989, 1990 i w 1991 roku.

83. Konspekty - scenariusze lekcji o AIDS. Trzy propozycje. Opracowanie: Ewa Malinowska, Lidia Rożnowska, Sylwia Szewc. Wkładka do „Informatora” Nr 1-2/1994, 31 s., f. A5. (bezpłatnie).

Autorkami są studentki biologii i nauczania początkowego z WSP w Śląsku. Przedstawiły one zagadnienia związane z ochroną zdrowia i tolerancji wobec chorych.

84. Materiały informacyjne dla nauczycieli przedmiotów zawodowych. Od numeru 1 w 1993 r. do numeru 25 w 1996 r. Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Śląsku. Pracownia Przedmiotów Zawodowych. Redakcja Wanda Rychły (bezpłatnie).

Wydawnictwo cykliczne. Zawiera materiały z zakresu szkolnictwa zawodowego, a w szczególności: propozycje metodyczne lekcji z różnych przedmiotów (branż), przykładowe testy wiadomości i umiejętności; informacje o konkursach i olimpiadach dla uczniów szkół zawodowych (regulaminy, sprawozdania, wyniki); oferty szkoleń dla nauczycieli i sprawozdania z konferencji metodycznych i naukowych; informacje (ogólne i szczegółowe) o szkolnictwie zawodowym.

85. Nasze publikacje (Zestawienie bibliograficzne i katalog opracowań metodycznych za okres: grudzień 1991 - luty 1994). Opracowanie i redakcja: Jan Tyboreczyk. Śląsk ODN 1994, 16 s., f. A5 (bezpłatnie).

Publikacja dokumentująca działalność wydawniczą ODN w Śląsku. Zawiera: wykaz publikacji zwartych wraz z opisem zawartości, wzór zamówienia oraz dodatek, w którym podano tytuły dziesięciu wkładek do „Informatora”.

86. Oferta sprzedaży wydawnictw ODN w Śląsku. Opracowanie: J. T. (Jan Tyboreczyk). Śląsk ODN 1995, 10 s., f. A5. (bezpłatnie).

Wykaz tytułowy publikacji wraz z opisem ich zawartości. Układ według przedmiotów nauczania.

87. Organizacja kształcenia dorosłych w Danii (Informacje uczestników kursu organizatorów kształcenia dorosłych. bornholm 17-30 kwietnia 1993 r.). Praca zbiorowa. Redakcja: Jan Tyboreczyk. Wkładka do „Informatora” nr 5-6/1993. Śląsk ODN 1993, 68 s., f. A5 (bezpłatnie).

Zawiera: Informacje o organizacji szkolnictwa i systemie nauczania w Danii; informacje o wymaganiach i kształceniu kadr dla oświaty; założenia projektu; „Bornholm - Bałtycka Wyspa Kształcenia”; wykaz uczestników i program kursu; 14 relacji. relacje składają: Lucyna Folborska, Halina Krzewniak, Mariola Łukasiuk, Danuta Mielcarek, Maria Pietryka, Teresa Reichert, Jadwiga Rybakowska Violetta Wójcik, Ryszard Malinowski, Jan Rozenek, Jerzy Polak, Jan Stefański, Jan Tyboreczyk

88. Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Śląsku. Rok szkolny 1993/94. Informator. Opracowanie: Maria Kozak, Śląsk ODN 1993, 38 s., f. A5 (bezpłatnie).

Zawiera: adres, telefon wykaz pracowników konsultantów i doradców metodycznych; wykaz pracowni i zespołów przedmiotowych; skład Zespołu ds. innowacji pedagogicznych; ofertę edukacyjną ODN wraz z kartą zgłoszenia na doskonalenie; informacje o kursie metodycznym „Integralne nauczanie i wychowanie w klasach I - III; tytuły wydawnictw metodycznych opublikowanych w ODN i przejętych w depozyt od innych wydawców; tytuły kaset video - do wypożyczenia oraz zestaw polskich filmów ekologicznych.

89. Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Śląsku. Informator na rok szkolny 1994/95. Opracowanie: Maria Kozak, Łucja Knop, Elżbieta Trojanowicz. Śląsk ODN 1994, 37 s., f. A5 (bezpłatnie).

Zawiera: adres i wykazy telefonów; wykaz pracowników pedagogicznych; wykaz pracowni; wykaz doradców metodycznych z podziałem na zespoły; skład zespołu ds. innowacji pedagogicznych; wykaz form doskonalenia wraz z kartą zgłoszenia; ofertę wydawniczą ODN (wykaz publikacji metodycznych).

90. Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Śląsku. Informator na rok szkolny 1995/96. Opracowanie: Maria Kozak. Śląsk ODN 1995, 37 s., f. A5 (bezpłatnie).

Zawiera: wykaz pracowników ODN i telefonów służbowych; wykaz pracowników pedagogicznych; wykaz pracowni; wykaz doradców metodycznych z podaniem telefonów i szkoły bazowej; skład zespołu ds. innowacji pedagogicznych; oferta dokształcania i doskonalenia wraz z kartą zgłoszenia; oferta wydawnicza.

91. Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Śląsku zaprasza na konferencje metodyczne nauczycieli szkół podstawowych w sierpniu 1996 r. Śląsk ODN 1996, 12 s., f. A5. (bezpłatnie)

Wykaz konferencji metodycznych z podaniem miejsca, terminu, godziny, tematyki, adresata (nauczyciele i szkoły), nazwiska doradcy prowadzącego.

92. Ośrodek Doskonalenia nauczycieli w Śląsku zaprasza na konferencje metodyczne nauczycieli szkół średnich w sierpniu 1996 r. Śląsk ODN 1996, s. f. A5 (bezpłatnie)

Wykaz konferencji przedmiotowo-metodycznych dla nauczycieli ze szkół ponadpodstawowych. Zawiera: datę (termin) konferencji, przedmiot, miejsce, tematykę, adresata, godzinę, prowadzącego.

93. Śląska Jesień Poezji 1994. Śląsk PBW i ODN 1994, 17 s. f. A5 (bezpłatnie)

Program imprez i terminarz spotkań oraz informacje biograficzno - bibliograficzno o twórcach - uczestnikach (Urszula Koziół, Alina Lasota, Joanna Papużńska, Alicja Patey-Grabowska, Danuta Wawilów, Wiesław Ciesielski, Jerzy Dąbrowa-Januszewski, Zygmunt Flis, Jerzy Fryckowski, Zbigniew Maciejewski, Waław Pomorski, Feliks, Przybylak, Grzegorz Walczak).

94. Śląska Jesień Poezji 1995. Śląsk PBW i ODN 1995, s., f. A5 (bezpłatnie).

Program imprez i terminarz spotkań oraz informacje biograficzno bibliograficzno o twórcach - uczestnikach (Wanda Chotomska, Aleksander Śniezko, Aleksander Sokółowski, Andrzej Turczyński, Tadeusz Zukowski, Emilia Waśniowska, Sergiusz Sterna-Wachowiak, Ryszard K. Przybylski, Andrzej Ogrodowczyk, Jerzy Fryckowski, Jerzy Dąbrowa-Januszewski,

Zygmunt Flis, Leszek Bakula, Bogdan Urban, Wacław Pomorski, Wiesław Ciesielski).

95. Słupska Wiosna Literacka 1996. Słupsk PBW i ODN 1996, 10 s., f. A5 (bezpłatnie)

Zawiera: Program imprez, fragmenty programu artystycznego Zespołu Piosenki i Tańca „Czwórka” - „Wiosenna awantura w papierowym świecie”; informacje biograficzno - bibliograficzne o twórcach - uczestnikach (Wanda Chotomska, Marcin Baran, Kira Gańczyńska, Hanna Grodzka-Nowak, Rafał Grupiński, Ryszard Kurylczyk, Jan Jakub Należyty, Jan Kazimierz Siwek, Marcin Świątlicki, Andrzej Turczyński, Anatol Ulman, Emilia Waśniowska, Zbigniew Zielonka, Tadeusz Żukowski)

96. W poszukiwaniu tożsamości szkoły wiejskiej. Zebranie robocze dyrektorów szkół - ODN 15.02.1995. Zebranie materiałów i opracowanie Lucja Knop. Słupsk ODN 1995, 39 s.nib, f. A4 (bezpłatnie)

Skoroszyt zawiera: dr Krystyna Chałas - „W poszukiwaniu tożsamości szkoły wiejskiej”; W poszukiwaniu tożsamości szkoły wiejskiej (Pomorze Środkowe - Kaszuby; Propozycja scenariusza lekcji muzyki w klasie IV z wzorami pieśni z Pomorza i Kaszub) - opracowała Halina Kottłowska; Propozycje dla nauczycieli języka polskiego wynikające z programu „W poszukiwaniu tożsamości szkoły wiejskiej” - opracowanie: Grażyna Ciechanowska; blok materiałów z geografii pn. „Powiązanie treści geograficznych z problematyką środowiska wiejskiego” (temat lekcji - Elementy doliny rzecznej; Krajobraz najbliższej okolicy; Wycieczka do zakładu produkcyjnego w mojej miejscowości - opracowanie: Elżbieta Trojanowicz. Integracja treści programowych z problematyką środowiska wiejskiego (geografia klasa IV i VIII) - opracowanie: Irena Babczyszyn. Geografia - temat lekcji: „Gleby najbliższej okolicy” - opracowanie: Elżbieta Trojanowicz. Zdrowie, odżywanie i higiena dziecka wiejskiego. Wybrane treści programowe realizowane na środowisku społeczno-przyrodniczym w klasach młodszych I - III , korelacja z plastyką i techniką (w układzie: dział programu, treści programowe, tematy lekcji, zadania dydaktyczno - wychowawcze, metody pracy i środki dydaktyczne, ważne osiągnięcia ucznia, korelacja z plastyką i techniką) - opracowanie: Maria Lipska. Propozycje lekcji ze środowiska społeczno - przyrodniczego w klasie I,II, III - integrowanie treści programowych z problematyką środowiska wiejskiego(Układ: Wstęp, rozkład materiału wg klas, treści programowych, tematu lekcji, zadań dydaktyczno - wychowawczych, metody pracy i środków dydaktycznych, najważniejsze osiągnięcia ucznia) - opracowanie: Alicja Nykiel ; Przykłady korelacji międzyprzedmiotowej (poziomej). Biologia - wybór zagadnień i propozycje w opracowaniu Ireny Czyż.

97. W poszukiwaniu tożsamości szkoły wiejskiej. II zebranie robocze dyrektorów szkół. ODN 16.05.1995. Zebranie materiałów i opracowanie Lucja Knop. Słupsk ODN 1995, 21 s., f. A4 (bezpłatnie).

Skoroszyt zawiera: Badając przeszłość historyczną - koniecznie skorzystaj. Schematyzm Diecezji Koszalińsko - Kolobrzelskiej. Rok 1977 - strona tytułowa, plus dwie dalsze strony. Ewa Rzetelska - Feleszko: Pomorze zachodnie. Nasz język dawniej i dziś - strona tytułowa i spis treści. Mapa d. powiatu słupskiego oraz województwa słupskiego. realizacja hasła: „Przesłość historyczna naszego regionu” w pracy biblioteki w SP w Łupawie. Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży. Uchwała rady Pedagogicznej SP w Biesowicach w sprawie wychowania kulturalno - estetycznego dzieci i młodzieży z dn. 21.04.1986 oraz Program kulturalno - estetycznego wychowania dzieci i młodzieży. Kazimierz Pamuła: Collage polonistyczny. Materiały pomocnicze dla nauczycieli języka polskiego realizujących problematykę regionalną na swoich lekcjach. Kazimierz Pamuła: Z archiwum Rady Pedagogicznej.

98. W poszukiwaniu tożsamości szkoły wiejskiej. III. zebranie robocze dyrektorów szkół. Strzeżona 27.09.1995. Zebranie materiałów i opracowanie Lucja Knop. Słupsk ODN 1995, 29 s., f. A4 (bezpłatnie)

Skoroszyt zawiera: Wstęp autorstwa Lucji Knop. Zagadnienia agroturystyki (Rymon Lipiński), Sprawdź czy twoja szkoła jest ekologiczna? działalność koła przyrodniczego jako działalność innowacyjna w roku szkolnym 1994/95 w Szkole Podstawowej w strzeżonie. Plan współpracy szkoły z ODG w Strzelinie. Konkurs ekologiczny dla klas 0 - II. Temat: Dlaczego nie wolno śmiecić i niszczyć zieleni? „Ziemia nie należy do nas, to my należymy do ziemi”. Scenariusz międzyszkolnej sesji popularnonaukowej, Szkoła podstawowa w Strzeżonie - kwiecień 1995. Opracowała Irena Liberacka Kozłowska. Konspekt zielonej lekcji ze środowiska społeczno - przyrodniczego w klasie III w SP w strzeżonie. Prowadząca - Małgorzata Kozłowska. Konspekt ośrodka dziennego z elementami zielonej lekcji w klasie I w SP w

Strzeżonie; prowadząca: Danuta Machcińska. Konspekt zielonej lekcji z muzyki w kl. V-VI w SP w Strzeżonie; Grażyna Twierkowska. Konspekt zielonej lekcji z plastyki w kl. III i IV w SP w Strzeżonie oraz w klasie V i VI; prowadząca: Małgorzata Kozłowska. Spotkanie z myślącym - „W jaki sposób pielęgnować zwierzęta”? - prowadząca G. Twierkowska. Program majówki dla mieszkańców sołectwa Strzeżona i gminy Debrzno - 3 maja 1995 - „Jak pięknie by mogło być” - prowadząca: I. Liberacka Kozłowska. Porozumienie zawarte dn. 25.01.95 między Ośrodkiem doradztwa Rolniczego w Strzelinie a Szkołą Podstawową w Strzeżonie.. Zwiad ekologiczny - SP w Strzeżonie.. Szkoła a najbliższe środowisko geograficzno - przyrodnicze. Konspekt lekcji geografii w klasie IV - Benedykt Lipski (SP w Wyczzechach). Relacje ze SP w Uniechowie. Doniesienia z rejonu Człuchów („Poradnik Rolnika Słupskiego” Nr 6/95).

99. Wyniki konkursów przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych województwa słupskiego w roku szkolnym 1992/93. Opracowanie Maria Kozak. Słupsk ODN 1993, 14 s., f. A5 (bezpłatnie).

Zawiera „oprócz wstępu, listy laureatów i uczestników finału konkursów przedmiotowych: języka polskiego, języka rosyjskiego, matematyki, fizyki, chemii, historii, geografii, biologii. Na końcu podano tabelarycznie ujęte dane liczbowe obrazujące liczbę uczestników w eliminacjach rejonowych i wojewódzkich poszczególnych konkursów.

100. Wyniki konkursów przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych w województwie słupskim w roku szkolnym 1993/94. Na podstawie protokołów z eliminacji wojewódzkich konkursów przedmiotowych. Słupsk ODN 1994, 49 s. f. A5 (bezpłatnie).

Zawiera, oprócz wstępu, listę laureatów i uczestników (z podaniem szkoły i liczby uzyskanych punktów) etapu wojewódzkiego konkursów przedmiotowych: języka polskiego, języka rosyjskiego, historii, biologii, geografii, fizyki, chemii, matematyki (Załączono informacje dodatkowe: „Mistrzowie ortografii”: 1. II. Wojewódzki Konkurs Ortograficzny, 2. Wojewódzki konkurs ortograficzny klas młodszych. „Chemia: Ogólnopolski Konkurs Chemiczny dla Uczniów Szkół Podstawowych (I miejsce w kraju - Piotr Mikłaszewicz SP Nr 8 w Łęborku, nauczyciel - M. Pęk).

101. Wyniki konkursów przedmiotowych uczniów szkół podstawowych w województwie słupskim w roku szkolnym 1994/95. Na podstawie protokołów z eliminacji wojewódzkich konkursów przedmiotowych opracowała Maria Kozak. Słupsk ODN 1995, 28 s., f. A5 (bezpłatnie).

Materiał ilustrujący udział uczniów w dziesięciu konkursach przedmiotowych oraz w konkursach ortograficznych. Podano w układzie tabelarycznym (imię i nazwisko, szkoła, klasa, ilość uzyskanych punktów - odpowiedź ustna, ilość punktów z apracę pisemną i nazwisko nauczyciela - opiekuna) listę laureatów i uczestników etapu wojewódzkiego konkursów: języka polskiego, języka rosyjskiego, historii, matematyki, biologii, fizyki, chemii, geografii, wiedzy informatycznej, międzynarodowego konkursu matematycznego „Kangur” (wyniki, nagrody, wyróżnienia); XI Konkursu Ortograficznego Uczniów Klasy III, konkursu ortograficznego dla uczniów klas V-VI i VII - VIII. Broszurę zamyka tabelaryczne zestawienie liczbowe uczestników eliminacji rejonowych i wojewódzkich ośmiu konkursów przedmiotowych oraz konkursu wiedzy informatycznej.

102. Vademecum ósmoklasisty. Wymagania i zadania na egzaminy wstępne do szkół średnich. Opracowanie redakcyjne: Małgorzata Gralewicz i Jadwiga Perkowski. Materiał udostępniony przez XXVI Liceum Ogólnokształcące w Łodzi. Towarzystwo Szkół Twórczych. Publikacja zlecona przez Kuratorium Oświaty w Słupsku. Słupsk ODN 1994, 90 s. f. A5 Cena 2zł

Materiał ilustruje różne formy egzaminów wstępnych do szkół średnich. Zawiera tematy i zadania z języka polskiego i matematyki obowiązujące w różnych województwach i w szkołach działających w ramach STO (Społecznego Towarzystwa Oświatowego) i Towarzystwa Szkół Twórczych w roku szkolnym 1993/94. Załączono wykaz zagadnień, których znajomość obowiązuje absolwenta szkoły podstawowej.

(J.T.)

Odnotowano w lokalnej prasie...

(Wybór z „Gosu Pomorza”)

45. Zjazd Polskiego Towarzystwa Geograficznego w Słupsku i w Uście

Inauguracja Zjazdu miała miejsce 20 września bież. roku w sali słupskiego teatru. Delegatów i Gości (m. in. z Litwy, z Obwodu kaliningradzkiego i z Finlandii) powitał przewodniczący Komitetu Organizacyjnego profesor WSP w Słupsku - *Wacław Florek* oraz przewodniczący ustępującego Zarządu Głównego PTG profesor *Jan Szupryczyński*. Na sesji plenarnej wręczono nagrody laureatom konkursu na najlepsze prace magisterskie z geografii oraz nauczycielom przygotowującym uczniów do udziału w konkursie i olimpiadzie geograficznej. Słupskie środowisko geograficzne mogło zaprezentować swój dorobek naukowy i popularyzatorski. Wydawnictwo WSP opublikowało grubą Księgę referatów i komunikatów (wśród nich mgr nauczycielki I LO i zarazem pracownika WSP - *mgr Pauliny Barańskiej*, „*Problem bezrobocia wśród młodzieży województwa słupskiego w latach 1995 - 96*”) oraz zbiór pracowań nt gospodarki wiejskiej autorstwa członków Komisji Geografii Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PTG.

Zjazd obradował w 8 sekcjach tematycznych oraz w ramach 6 sekcji terenowych (zwiedzających najciekawsze dla geografów tereny Pomorza Środkowego.

Podczas walnego zgromadzenia delegatów PTG wybrano nowy Zarząd Główny. W skład zarządu weszli także przedstawiciele środowiska słupskiego - *prof. Eugeniusz Rydz* i *prof. Wacław Florek*. Przewodniczącym ZG PTG został *profesor Andrzej Bonasewicz* z Warszawy.

O historii, działalności i osiągnięciach PTG szerzej poinformował czytelników „Gosu” w rozmowie z Tadeuszem Martychewiczem *prof. dr hab. Jan Szupryczyński* - przewodniczący ustępującego ZG PTG oraz pracownik PAN, uczestnik naukowych wypraw do Arktyki.: „*Towarzystwo powstało w Warszawie 27 stycznia 1918 roku... w niepodległej Polsce, oprócz PTG, działały jeszcze inne organizacje zrzeszające geografów: we Lwowie, Krakowie i najbardziej prężne Stowarzyszenie nauczycieli - Geografów w Poznaniu. Po wojnie, w czercu 1946 r. działające dotychczas organizacje połączyły się w jedno Polskie Towarzystwo geograficzne. (...) Wznowiono wydawanie „Przeglądu geograficznego” dawnego organu Stowarzyszenia Polskich Nauczycieli Geografii. W 1948 roku w Krakowie ukazało się po raz pierwszy popularyzatorskie pismo „Poznaj Świat”, które z przerwami wychodzi do dziś. W 1949 roku powstały stacje naukowe PTG, m. in. w Giżycku, Międzyzdrojach, na Hali Gąsienicowej. Niektóre pracują do dziś. (...) Towarzystwo zrzesza 2400 członków, pragnie nawiązać do swych najlepszych tradycji... Obok 17 oddziałów terenowych PTG, na tych samych prawach działa Klub Polarny, liczący dziś ponad 500 członków - ludzi, którzy uczestniczyli w polskich wyprawach do Arktyki i Antarktydy, nie tylko geografów. Mamy również Klub Teledetekcji, działający przenie komisje problemowe oraz Komitet Główny Olimpiady Geograficznej i Olimpiady Nautologicznej. Na ten ostatni element oragnę zwrócić specjalną uwagę. Olimpiady organizujemy najdłużej na świecie. Nasze doświadczenia posłużyły organizatorom pierwszej Międzynarodowej Olimpiady geograficznej dla młodzieży szkół średnich, która odbyła się w sierpniu tego roku w Holandii. Wygrała trzyosobowa ekipa z naszego kraju: Krzysztof Rosenkiewicz z Gorzowa oraz Łukasz Gagafa i Wojciech Zalewski z Wrocławia. Indywidualnie Krzysztof Rosenkiewicz zajął trzecie miejsce. (...)”*

X Międzynarodowy Kongres Bałtyckiego Forum Ekologicznego w Słupsku

W dniach 25 - 27 października 1996 roku w sali Wojewódzkiego Ośrodka Szkolenia Pożarniczego przy ulicy Młyńskiej w Słupsku spotkali się członkowie Bałtyckiego Parlamentu Ekologicznego NGO oraz Franciszkańskiego Ruchu Ekologicznego, zaproszeni Goście (z Wielkiej Brytanii, Szwecji, Rosji, Stanów Zjednoczonych, Niemiec, Łotwy, Litwy) oraz wielu zainteresowanych , w tym duża grupa studentów i uczniów ze szkół średnich. Obrady koncentrowały się wokół zagadnienia: „*Świadomość społeczna a szanse przetrwania*” Wygłoszono szereg referatów (m. in.: „*Zasady współpracy międzynarodowej NGO w ochronie środowiska*” - *Don Kruger* z USA, „*Świadomość społeczna zagrożeń ekologicznych w Rosji*” - *Eugeni Krasnow* z Kaliningradu; „*Energetyka a niezawisłość Polski*” - *Mirosław Dakowski* z Warszawy; „*Myślący sposób bycia*” - *Leopold Zgoda*

z Krakowa; „*Zmiany świadomości społecznej o ochronie środowiska na przestrzeni ostatniego wieku*” *Jęzeł ciepły ze Słupska*).

Turystyka

W dwudziestym marszu na orientację przez dwie gminy - Dębica Kaszubska i Kołczygłowy i prawie cały Park Krajobrazowy „Dolina Słupi” - wzięło udział ponad siedemset osób. Przybyło nie tylko turystów, ale i organizatorów. Na podkreślenie zasługuje współudział w organizacji imprezy Kuratorium Oświaty i Wydziału Kultury, Sportu i Rekreacji UW. Piotr Konarski (który wspólnie z Andrzejem Remelskim wytyczył trasę), opracował specjalny folder. Uczestnicy zobaczyli m. in.: „trzy elektrownie wodne, jeziora, meandry Słupi” najwytrwalsi oraz zwycięzcy konkursów otrzymali nagrody ufundowane przez sponsorów i organizatorów. „*Nagrody od słupskiego Kuratorium Oświaty dla opiekunów grup szkolnych wręczył dyrektor Witold Stech./ Najczęściej w ... imprezach brały udział grupy prowadzone przez teresę Bieniasz z Włynkówka, Lecha Wiesznia, Dretynia, Wiesława Romańskiego z OSW ze Słupska, Zbigniewa Leszczyńskiego z Debrzyna, Hanny i Włodzimierza Godlewskich z Damna, Anny Jaśkiewicz z Kwakowa, teresy Machel z SP nr 16 w Słupsku, pp. Zawadów z Objazdy i pp. Drzazgów z Lipnicy.*”

Ponad 400 młodszych turystów z 26 szkół uczestniczyło w jesiennym rajdzie pieszym, zorganizowanym przez Regionalny Oddział PTTK w Słupsku z okazji Światowego dnia Turystyki. Na trasie Słupsk - Krępa - Słupsk rozstrzygnięto dwa konkursy: na „Bukiet Jesieni” oraz konkurs grzybobrania. Z 14 bukietów najwyższe oceniono dzieło Ani Nastaj ze SP Nr 6 w Słupsku. Najwięcej grzybów zebrali uczniowie ze SP Nr 5 w Słupsku: Jarek Janicki, Przemek Adamski, Michał Siarkowski.

Na bytowskim zamku z okazji Światowego Dnia Turystyki, który odbywał się pod hasłem „Turystyka czynnikiem tolerancji i pokoju”, wojewoda Kazimierz Kleina uhonorował specjalnymi wyróżnieniami: *Benthe Faergemand*, z ośrodka kształcenia kadr turystycznych na Bornholmie oraz „naszych „działaczy - Jacka Kantowskiego, Andrzeja Górskiego, Danutę Bernacką, Stanisława Marمولowski, Mieczysława Jaroszewicza, Wojciecha Lewandowskiego, Tomasza Wszółkowskiego, Rudolfa Janika, Mieczysława modrzejewskiego, Jana Maziejuka, Janusza Kopydłowskiego, Brunona Hokusza, Stanisława Podlewskiego, Zenona Jaśka, Waldemara Kapiszke.

W październiku województwo słupskie zaprezentowało swoją ofertę turystyczną w ramach VI Międzynarodowego Salonu Turystycznego w Poznaniu. „Cizba się robiła, gdy zwiedzających częstowano wędzonymi szprotkami i pajdami chleba ze stowiańskiego pieca posmarowanymi smalcem ze skwarkami!”

Odnotować warto, że jeszcze latem otwarto w pobliżu słupskiego dworca PKP, przy ulicy Kołłątaja prywatne schronisko turystyczne „Słowianna”. Dysponuje ono 55 miejscami noclegowymi.

Obok tego, co raduje, są jednak rzeczy smutne! Odszedł na zawsze Rudolf Janik - menadżer i działacz turystyki, organizator i pierwszy długoletni dyrektor „Przymorza”. Turystyka była Jego pasją. Nie miał sobie równych w konfrontowaniu entuzjazmu z kategoriami ekonomicznymi, co było źródłem sukcesów jego firmy...”

Półwiecze słupskiego sportu i sportu szkolny

Andrzej Szymanowski opublikował pracę „*Sport słupski 1945 - 1995*”. Autor chciał „ocalić od zapomnienia ludzi, którzy odeszli, ich pracą zasługi” jest to jak zaznacza „Głos...” „praca pionierska. Powinna być powodem do głębszej refleksji dla innych środowisk... Nie ma bowiem dotychczas monografii np. słupskie środowisko nauczycielskie, prawnicze, lekarskie...”

„Głos...” odnotował także inaugurację słupskiej Olimpiady Młodzieży w w SP Nr 16. „Najpierw była defilada reprezentacji słupskich szkół podstawowych, później szachista Maciej nieroda wciągnął flagę olimpijską na tablicę koszykówki, następnie Karolina Oszmiańska, uczennica kl. VI d z SP Nr 18 zapaliła znicz olimpijski, a Hanna Kowalska odczytała apel olimpijski. Oficjalnego otwarcia dokonał Andrzej Obałek - wiceprezydent miasta. Pierwszych zwycięzców MOM w biegach przełajowych i piłkarskich „piątkach” pucharami i dyplomami uhonorował Andrzej Leśniak, naczelnik wydziału oświaty UM. Przewodniczący SSSZ - Jerzy Polak przekazał dyrektorowi «osiemnastki» - Jolancie Owczarek, ogromną piłkę do ćwiczeń...”

Prasa poinformowała także o rozpoczęciu działalności nowej szkoły (przy SP Nr 16 w Słupsku) - Niepublicznego Liceum Ogólnokształcącego. Patronat nad szkołą objął Polski Związek Badmintona.

Inne szkoły także się usportowiły. Od września dodano w zasadzie

każdej klasie we wszystkich typach szkół po jednej godzinie wf. Wzrósł „popyt” na nauczycieli tego przedmiotu!

Jubileusze pisarzy

Informacje o pisarzach, publikacjach i uroczystościach jubileuszowych zaczerpnęliśmy z artykułów Jerzego Dąbrowsy „Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna wraz ze Stowarzyszeniem bibliotekarzy Polskich - Okręgiem w Słupsku, zainicjowały wydawanie broszurowych zbiorów bibliograficznych pt. sylwetki pisarzy słupskich. Dotychczas ukazały się cztery książeczki, wkrótce kolejna. Autorką opracowań jest Alicja Świątlicka z WiMBP. Serię rozpoczęła książeczka poświęconą twórczości Anny Łajming, nestorki literatów pomorskich, autorki bardzo poczytnych powieści o charakterze wspomnieniowym, licznych zbiorów opowiadań z Kaszub i sztuk scenicznych. W 1994 roku staraniem Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, zorganizowano pisarskie jubileusz dziesięćdziesiątych urodzin i 40 lat pracy pisarskiej (opracowanie bio-bibliograficzne ukazało się w ubiegłym roku)... W ubiegłym roku jubileusz 40 lat obchodził Andrzej Turczyński - prozaik, poeta, eseista, dramaturg i tłumacz. Większość spośród prawie 30 książek napisał w Słupsku, w którym osiedlił się w 1978 roku. W październiku bieżącego roku jubileusz 40 lecia pracy twórczej obchodził Zygmunt Flis, poeta, działacz kultury, prezes słupskiego Oddziału Związku Literatów Polskich. w jednej z autointerpretacji zawartych w tej książeczce napisał o sobie: „Na miarę swoich możliwości chcę być odpowiedzialny za swój czas...” czwarty zbiorek poświęcono twórczości Zbigniewa Zielenki, prozaika, autora bardzo poczytnych książek historycznych poświęconych ważnym faktom w dziejach polskiej kultury, zwłaszcza na Śląsku. Jest naukowcem, wykładowcą w Katedrze Filologii Polskiej WSP w Słupsku (...) Kolejne opracowanie bibliograficzne, którego druk jest na ukończeniu, dotyczy twórczości Leszka Bakuły, poety i prozaika od wielu lat mieszkającego w Ustce. (...) W przyszłym roku przypada 40 lecie pracy twórczej Zbigniewa Kiwki, prozaika batalisty. w następnych latach kolejne jubileusze. W województwie słupskim mieszka aktualnie 16 pisarzy, którzy mają w swoim dorobku co najmniej po 2 - 3 książki...”

Przy okazji warto nadmienić, że przez szereg lat mieszkał i tworzył w Słupsku zmarły niedawno Stanisław Misakowski. Jego wierszy nie zawiera antologia „Wiersze poetów słupskich”, która ukazała się w wrześniu w Agorze. Nie zawierała ich także antologia z lat 80. zatytułowana „Obecność”. Stanisław Misakowski „jako poeta dał się poznać w 1956 roku, mieszkając w Połczynie Zdroju. Pierwsze wiersze zamieścił w almanachu pisarzy koszańskich „Morski naszyjnik”, wydanym w 1960 roku (...) Pierwszy tom wierszy „Kiedy nadchodzi noc” opublikował w Wydawnictwie Poznańskim w 1963 roku. Mieszkał już w Świdwinie, gdzie zainicjował ogólnopolski konkurs imienia Jana Śpiewaka. W 1976 przeprowadził się do Słupska. Pod koniec lat 80. wyjechał do Żyrardowa. Ale przyjeżdżał do Świdwina, Słupska, ostatnio do Łęborka. Tu brał udział w pracach jury konkursu poetyckiego im. Mieczysława Stryjewskiego (...) Otrzymał wiele nagród za poezję. Opublikował ponad dwadzieścia książek w najbardziej renomowanych oficynach. W 1980 roku został członkiem Międzynarodowej Akademii Poetów na Uniwersytecie w Cambridge w Wielkiej Brytanii.”

Jubileusze szkół i placówek kultury

Informacje o jubileuszach szkół zawarte w „Informatorze Oświatowym” warto uzupełnić o inne. Na uroczystości 50 lecia Zespołu Szkół Mechanicznych w Łęborku „Jan Przychoda, dyrektor szkoły, jej absolwent, przypomniał historię i osiągnięcia placówki. Wspominał, że jej progi opuściło ponad siedem tysięcy znakomitych fachowców. Niektórzy otrzymali tytuł primus inter pares, wielu należy do Stowarzyszenia Inżynierów i Mechaników Polskich, którego twórcą był profesor Henryk Mierzejewski, patron szkoły”

Prasa odnotowała także (jedne bardzo skrótowo, inne obszernie) jubileusze: 50 lecia Szkoły Podstawowej Nr 5 w Słupsku oraz Szkoły Podstawowej w Biesowicach; „pół wieku muzykowania w Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia w Słupsku, jubileusz 50 lecia Teatru Lalki „Tęcza” i 20 lecie słupskiego BWA.

Na Jubileusz 50 lecia Szkoły Podstawowej w Głobinie połączony z Obchodami 30 lecia nadania tej placówce imienia Henryka Sienkiewicza przybyła Danuta Waniek - minister stanu w Kancelarii Prezydenta RP. „Oprócz pani minister przybyli na nią (uroczystość) zaproszeni goście: senatorowie Andrzej szczępański i Mieczysław Włodyka, poseł Paweł Kasprzyk, wojewoda Kazimierz Kleina, kurator Igor Mackiewicz, władze gminy, sponsorzy, przyjaciele oraz rodzice i absolwenci> uhonorowano byłych dyrektorów i nauczycieli... Nowy sztabdar ufundowano ze składek rodziców i przyjaciół szkoły. Pomógł w tym też ks. Włodzimierz Jankowski, proboszcz parafii w Wieszynie, który kupił orla i okucia do drzewca sztandaru. Rodzicami chrzestnymi zostali minister Danuta Waniek i wot gminy Słupsk Władysław Rajszczyk...”(J.T.)

Od siebie...

W dniach 17 - 18 września bieżącego roku nasz ODN uczestniczył w Kaliskiej Gieldzie Wydawniczej. Spotkaliśmy tam kilkanaście ośrodków metodycznych (z Częstochowy, Gorzowa Wielkopolskiego, Jeleniej Góry, Kielc, Konina, Łodzi, Opola, z Rzeszowa, Sieradza, Tarnobrzega, Wałbrzycha, Zielonej Góry) oraz CODN, IBE, Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Pomocy Naukowych i Sprzętu Szkolnego z Warszawy, Wydawnictwo „Zamiat Korupcji” i „Oficyna Wydawnicza „Impuls” z Krakowa, Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe, Wydawnictwo ZNP w Kielcach, PWN - Oddział w Poznaniu. Swoje publikacje prezentowało Kaliskie Towarzystwo Naukowe. Obecni byli także inni pomniejsi wydawcy, a nawet księgarnie. Spotkania takie są potrzebne. Przynoszą korzyści nie tylko handlowe. Podobnie jak, w ubiegłych latach w WOM w Łodzi, można było zorientować się, co i jak robią inni. Przed wszystkim było w tym, co i na jakim poziomie publikuje w swojej oficynie wydawniczej WOM w Kaliszu. Dyrektor WOM dr Janusz Pęcherz w numerze 7/96(42) „Dylematów” - miesięcznika oświatowego województwa kaliskiego - stwierdził, że „sukces nie przychodzi łatwo. Dochodzi się do niego długą drogą - nie zawsze usianą różami - z pomocą wielu oddanych sprawie osób: autorów książek, pracowników wydawnictwa, pracowników poligrafii... Ważną sprawą jest też oczywiście sprzęt komputerowy z odpowiednim oprogramowaniem, urządzenia kopiujące i powielające, które pozwalają uzyskać wyższą jakość edytorską naszych wydawnictw”. Organizatorka Kaliskiej Gieldy Wydawniczej mgr Lidia Łyszczak - konsultant ds. informacji pedagogicznej i wydawnictw - ma niewątpliwie znaczny udział w doskonaleniu warsztatu edytorskiego i w promowaniu publikacji metodycznych. Nasza oferta wydawnicza nie wyróżniała się na tle innych. Przywieźliśmy ze sobą 27 tytułów. Sprzedaliśmy z p. Zdzisławem Sypniewskim nauczycielem z Kalisza i okolic łącznie 183 egzemplarze wartości ok. 300 zł. Nauczyciele kupowali chętnie opracowania dotyczące metodyki pracy w przedszkolu i na etapie edukacji wczesnoszkolnej, wielu poszukiwało materiałów pomocniczych do nauczania w szkole średniej. Mogliśmy tylko częściowo oczekiwaniami te spełnić. Inni także tylko w pewnym stopniu. Oferty poszczególnych ośrodków wzajemnie się uzupełniały. To chyba najlepsze uzasadnienie potrzeby organizowania takich spotkań promocyjno - handlowych jak giełdy w Kaliszu i w Łodzi. Także konfrontacja jest potrzebna! Utwierdziłem się w tym, przeglądając ostatnio zbiory gromadzone w Mediatece w CODN.

Zamieszczamy w tym numerze biuletynu zestawienie bibliograficzne naszej pięcioletniej działalności informacyjno - wydawniczej. Zachęcamy nauczycieli, a zwłaszcza doradców metodycznych, do opracowywania, opisywania swoich doświadczeń i do publikowania. Możemy w ten sposób wzajemnie sobie pomagać! Oczekujemy na propozycje. Stałym miejscem ekspozycji naszych publikacji będzie biblioteka, którą w celu wzbogacenia warsztatu nauczyciela doradcy, porządkujemy. Księgozbiór metodyczny składa się zarówno z naszych, jak i z nadesłanych (drogą wymiany) z innych ośrodków publikacji. Zbierała je przez kilka lat i rejestrowała p. Małgorzata Kamińska. Teraz przejęła je, w celu opracowania i udostępniania, p. mgr Grażyna Wieczorek - konsultant ds. informacji pedagogicznej i wydawnictw. Tworzona na wzór tej w CODN biblioteka, zarazem zaś Mediateka, poszerzy i wzbogaci, poza wszystkim innym, zakres naszej działalności informacyjnej. Wzbogaci go także zapewne tworzony obecnie komputerowy system informacji pedagogicznej (MIŚ). W szkoleniu w obsłudze odpowiedniego programu uczestniczyła p. mgr Dorota Iwanowicz, która od 1 października bieżącego roku składa „Informator Oświatowy”. (J.T.)

W NUMERZE

I. Przepisy, zalecenia, wyjaśnienia*s. 2 i n.*

* Informacje kadrowe. * Decyzja Nr 11 Kuratora Oświaty w Słupsku z dnia 14 sierpnia 1996 r. w sprawie ustalenia terminu ferii zimowych w szkołach i placówkach województwa słupskiego w r.szk. 1996/97. * Pismo Kuratora Oświaty w Słupsku Nr OW.II-I-421/01/96 z dnia 22 października 1996 r. w sprawie opracowania informatora o szkołach ponadpodstawowych na r. szk. 1997/98. * Pismo MEN Nr DKO-4203-23/96/JG z dnia 12 czerwca w sprawie udostępniania pisemnych prac maturalnych. * Zwracamy uwagę na... * MOżliwość wsparcia finansowego działań służących ochronie środowiska. * Trwają prace nad Ewikanem

II. Informacje, opinie, propozycje*s. 5 i n.*

* Dzień Edukacji Narodowej. * Wykaz odznaczonych i nagrodzonych. * Plan wizytacji na lata 1996 - 2000. * Wojewódzki Program oświaty rolniczej do roku 2000. * Z założeń długofalowej polityki edukacyjnej państwa ze szczególnym uwzględnieniem programu rozwoju kształcenia na poziomie wyższym. * Jubileusze: Szkoły Podstawowej w Kobylnicy, SP Nr 4 w Słupsku, SP w Sycewicach; Sztafeta na Trzydziestolecie działalności Zespołu szkół Budowlanych w Lęborku; Uroczysta sesja Rady gminy z okazji 50 lecia SP w Łupawie.

III. Innowacje i poszukiwania*s. 31 i n.*

* Nowa formuła egzaminu wstępnego z matematyki do szkół średnich w 1997r. * Wdrażanie Programu „Nowa Matura”. * Planowanie pracy w r. szk. 1996/97 - wspólny kalendarz dla zespołów. * Repetytorium dla uczniów - maturzystów i dla nauczyciela - wychowawcy. * „Nowa Matura” Przedmioty - przedmiotom. * Iwona Mikołajczyk: Pismo Święte na lekcjach języka polskiego. * Mirosława Kucharska: Zależność między analizą treści, celami kształcenia a pomiarem dydaktycznym. * Jerzy Liszewski: Praca w grupach. * Lucyna Borzyszkowska - Czechowska: Otwarty styl pracy z dziećmi. * Urszula Szyca: Blok zajęć psychoedukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień. * Perspektywy rozwoju Systemu Informacji Oświatowej „MIS”. * Wdrażanie założeń programowych „Dziedzictwo kulturowe w regionie”. * Z doświadczeń Klubu Wiejskich nauczycieli Szkół Twórczych w województwie słupskim. * Działalność stowarzyszeń kadr zarządzających oświatą. * Otwartateczka innowacji pedagogicznych. * Kwestionariusz informacyjny innowacji pedagogicznej.

IV. Doskonalenie nauczycieli*s. 57 i n.*

* IX Ogólnopolska Konferencja nauczycieli konsultantów ds. informacji pedagogicznej. * Szkoleniowa narada kuratorska dyrektorów szkół ponadpodstawowych. * Program Leonardo da Vinci. * Program Sokrates. * Centrum Europejskie UW. * Konferencje doradców i konsultantów. * W Zielonej Górze powstała Centrala pracowni Symulacyjnych. * Nowa pracownia „Firma symulacyjna”. * Szkolenie w zakresie prowadzenia pracowni symulacyjnych. * Seminarium gastronomiczne w Eisenhuttenstadt. * Neurolingwistyczne programowanie. * Deklaracja Słubicka. * Konferencja w sprawie organizacji Europejskiego Konkursu Szkolnego. * Konferencja na temat doskonalenia nauczycieli w zakresie edukacji europejskiej.

V. Olimpiady, konkursy i inne działania edukacyjne*s. 66 i n.*

* List Polsko - Niemieckiej Współpracy Młodzieży. * Informacja o przedłużeniu terminu zgłoszeń do Olimpiady o prawach człowieka. * Założenia organizacyjne i regulaminy konkursów przedmiotowych. * XVIII Słupska Olimpiada Młodzieży. * Międzywojewódzki Konkurs Orki. * Konkurs „Odzyskanie Niepodległości”. Regulamin XIII Konkursu Literackiej Tworzości Dziecięcej. * V Ogólnopolski Ekologiczny Turniej Młodzieży „O przetrwanie Matki Ziemi”. * regulamin Wojewódzkiego turnieju Wiedzy Fizycznej. * Konkurs na edukacyjny program regionalny. * Paryż zaprasza mistrzów. * II Ogólnopolski Konkurs Historyczny. * VII konkurs Informatyczny dla uczniów szkół ponadpodstawowych. * Ogólnopolski Konkurs Grafiki Komputerowej. * I Ogólnopolski Konkurs na Pracę z Literatury. * Konkurs „Historia i kultura Żydów polskich”. * XVIII Ogólnopolski Konkurs recytatorski „Poezja i proza na wschód od Bugu.” * Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Świat widziany przez lupę”. * Ogólnopolski Konkurs Literacko - Plastyczny „Polscy Sportowcy na Igrzyskach Olimpijskich”.

VI. Książki i czasopisma*s. 75 i n.*

* Nowe czasopismo poświęcone doskonaleniu pracy szkół i nauczycieli. * Nowy miesięcznik - „Wszystko dla Szkoły”. * Recenzja książki „Edukacja poprzez język” (Stefan Czerwiński). * Wydawnictwa metodyczne i informacyjne ODN w Słupsku (Zestawienie bibliograficzne). * Odnotowano w lokalnej prasie.

Wydawnictwo Naukowe PWN Oddział w Poznaniu
Redakcja Publikacji Szkolnych

Oferuje

podręczniki dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych

książki pomocnicze dla nauczycieli

książki pomocnicze dla uczniów i kandydatów na studia

Zamówienia realizują

*Dział Handlowy i Magazyn w Poznaniu, ul. Towarowa 35,
tel/fax (0-61) 53-79-15.*

Księgarnia „Ratuszowa” w Słupsku, ul. Filmowa 5, tel.(0-59)425-067

INFORMATOR OŚWIATOWY Nr 7 - 10/96

REDAKCJA: Jan Tyborczyk; współpraca: Zenon Janeczko, Łucja Knop, Lech Kowalewski, Maria Kozak, Alicja Nykiel, Wanda Rychły, Elżbieta Trojanowicz.

SKŁAD KOMPUTEROWY: Dorota Iwanowicz.

WYKONANIE TECHNICZNE: Anna Lipa.

DRUK: Wydawnictwo Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku; NAKŁAD: 280 egz.

Zastrzegamy sobie prawo do skracania tekstów.

Numer zamknięto 30.11.1996 r.